

Ózdi

**Széchenyi István
Katolikus
Technikum és Gimnázium**

**SZAKMAI
PROGRAM**

2024.

Tartalom

Tartalom

INTÉZMÉNY ALAPADATAI	5
ISKOLÁNK PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA, SZAKMAI OKTATÁS ALAPELVEI, ÉRTÉKEI	6
FEJLESZTÉSI TERÜLETEK - NEVELÉSI CÉLOK	8
FELADATAINK, ESZKÖZEINK, ELJÁRÁSAINK	14
Feladataink a fejlesztési területek, nevelési célok alapján	15
NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK ESZKÖZ- ÉS ELJÁRÁSRENDSZERE.....	21
A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK, MÓDSZEREK, ELJÁRÁSOK	23
A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	28
A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	38
AZ OKTATÓK ÉS PEDAGÓGUSOK FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	44
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	50
A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	55
A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ, SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ ÉS HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK SEGÍTÉSE	58
AZ IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK	61
A TANULÁSI KUDARCNAL KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM	64
A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG.....	68
A TANULÓKNAK A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY DÖNTÉSI FOLYAMATAIBAN VALÓ RÉSZVÉTEL JOGA GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	73
A TANULÓ, A KISKORÚ TANULÓ TÖRVÉNYES KÉPVISELŐJE, AZ OKTATÓ, PEDAGÓGUS ÉS A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	75
A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, VALAMINT A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI	80
Az átjárhatósággal, átvétellel kapcsolatos iskolai alapelvek.....	89
Előzetes tanulmányok beszámítása	90
A második szakképesítés megszerzésének lehetősége	92
AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS TERV	93
Az intézményben folyó képzési és szakképzési irányok	97
A KÖZISMERETI KERETTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	98
OKTATÁS MEGSZERVEZÉSE TECHNIKUMI ÉVFOLYAMOKON	101
TANTÁRGYI STRUKTÚRA: A KÖTELEZŐ ÉS KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ FOGLALKOZÁSOK ÉS ÓRASZÁMOK	108
OKTATÁS MEGSZERVEZÉSE GIMNÁZIUMI ÉVFOLYAMOKON.....	109
Gimnáziumi helyi tantervünk (NAT2020).....	109
A nyelvi előkészítő évfolyam (NAT2020).....	115
A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSA	116
A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN AZ OKTATÓVÁLASZTÁS SZABÁLYAI.....	116
ELŐREHOZOTT ÉRETTSÉGI SZABÁLYOZÁSA KÖZNEVELÉSI ÉS TECHNIKUMI ÉVFOLYAMOKON	117

A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, A VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK	118
A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI TANTÁRGYANKÉNT	121
A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI	134
A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOKSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	146
AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, CÉLOK	147
A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG	153
A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	154
A foglalkozásokon kívüli programok:	157
Kedvezményes étkeztetés és tankönyvellátás:	157
A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	158
A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA, FEJLESZTŐ PROGRAMJA	161
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	179
KÉPZÉSI PROGRAM	187
A KÉPZÉSI PROGRAM KIDOLGOZÁSÁTMEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK, JOGSZABÁLYOK.....	188
SZAKIRÁNYÚ OKTATÁS TARTALMA, ÓRATERVEK A 2020/2021. TANÉVTŐL.....	190
PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ	191
VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ.....	197
LOGISZTIKAI TECHNIKUS	202
POSTAI ÜZLETI ÜGYINTÉZŐ.....	210
INFORMATIKAI RENDSZER- ÉS ALKALMAZÁSÜZEMELTETŐ TECHNIKUS	217
SZOFTVERFEJLESZTŐ- ÉS TESZTELŐ TECHNIKUS	226

NEVELÉSI PROGRAM

"A nevelés célja mindig olyasvalaminek elérésére vonatkozik, ami még nincs, hanem aminek lennie kell, amit meg kell valósítanunk."
(Kornis Gyula)

A keresztény iskola a **keresztény erkölcsi elvek** alapján, Jézus tanítása és a tízparancsolat alapján végzi nevelési feladatait. Ugyanakkor arra is nevel, hogy tiszteletben kell tartani a másként gondolkodó emberek meggyőződését. A katolikus iskolába természetes, hogy a hívő szülők gyermekeit várjuk, de iskolánk nyitott mindazok számára, akik elfogadják a keresztény nevelést, a katolikus szellemiségét. A más felekezetből érkezőknél tiszteletben tartjuk saját vallási szokásaikat. Iskolánk katolikus, ökumenikus jelleggel működik.

Az egyházi iskolában a keresztény világszemlélet, világlátás által az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.

Az erkölcsi nevelés szükségessége egyértelmű, ha belátjuk, hogy az erkölcsi megújulás nem valósul meg „magától”, hanem nevelőmunkát kíván. Ezt kínáljuk a keresztény neveléssel, a hitoktatással, a keresztény iskolával.

A 2000-ben jóváhagyott Magyar Kateketikai Direktórium 4.2.1. pontjában hármas **nevelési követelményt** állít a katolikus iskoláknak:

„A katolikus iskolákban tanuló növendékek nevelésének elsődleges célja, hogy ne csak értékes, becsületes emberek, hanem elkötelezett keresztények is legyenek. Ez azt kívánja, hogy a nevelői munka krisztocentrikus legyen: minden pedagógus és növendék magatartásának mintájául Jézus Krisztus tanítását és példáját tartsa szem előtt.”

„A katolikus iskolákban követelmény a katekézis és a tantárgyak megfelelő színvonalú oktatása.”

„A nevelés célkitűzései közé tartozik a hazaszeretetre való nevelés anélkül, hogy más nemzetet, annak kultúráját, szokásait lebecsülnék, vagy sértenék. Ugyanakkor a keresztény nevelőnek tudatosítania kell a gyermekek lelkében, hogy ennek az országnak az alapítói szentek voltak, és hazánkat Szent István a Szűzanya pártfogásába ajánlotta.

INTÉZMÉNY ALAPADATAI

Az iskola neve: **Széchenyi István Katolikus Technikum és Gimnázium**

Az intézmény többcélú szakképző intézmény, mely a következő alapfeladatokat látja el

- szakképzési alapfeladat: technikumi szakmai oktatás
  - Gazdálkodás és menedzsment ágazat
  - Közlekedés, szállítmányozás és logisztika ágazat
  - Kereskedelem ágazat
  - Informatika és távközlés ágazat
- köznevelési alapfeladat: gimnáziumi nevelés-oktatás

Székhely: **3600 Ózd, 48-as út 6.**

A fenntartó neve: **Egri Főegyházmegye**

Az alapítóneve: **Egri Főegyházmegye Ordinárius**

Címe: **3300 Eger, Széchenyi u. 1.**

Alapítás éve: **2013**

A fenntartó által jóváhagyott költségvetése alapján önállóan gazdálkodó szervezet.

Gazdálkodási formakódja (GFO'2012 kód): 552 Egyházi intézmény.

Működési terület: **Országos beiskolázású, korlátozott számban – a törvényességi előírások betartásával – Magyarország határain túlról is fogadhat magyar nyelvű tanulókat.**

Az intézmény jogállása: **Önállóan gazdálkodó, költségvetése felett teljes jogkörrel rendelkező szervezet. Működésének anyagi alapját állami támogatás, egyházi kiegészítő támogatás és a fenntartó támogatása képezi.**

Az intézmény gazdálkodási jogköre: **önállóan gazdálkodó**

ISKOLÁNK PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA, SZAKMAI OKTATÁS ALAPELVEI, ÉRTÉKEI

*"Mire való az iskola? Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog."
(Szent-Györgyi Albert)*

Nyitott, szereteten alapuló, emberközpontú, partnerközpontú, keresztény értékű és érték közvetítő, általános és szakmai műveltséget adó, igényes munkára ösztönző iskolát akarunk, amit szívesen választ a gyerek, a szülő, ahol a tanuló jól érzi magát.

A legfontosabb a szeretetteljes légkör, ami az igazán keresztény intézményekben megérinti az embert. A tanulók nincsenek szabadjára engedve, hanem arra készítjük őket, hogy egymással szemben legyenek figyelmesek, udvariasak, és ami a legfontosabb, készségesen bocsássanak meg egymásnak, tanulják meg elviselni egymás gyarlóságait, tudjanak köszönetet mondani, a hála érzését továbbítani.

Iskolánk arra hivatott, hogy embert formáljon olyan humánus értékek és kulturális kincs továbbításával, amely kapocs a különböző nemzedékek között, amelynek ismerete elvárható minden felnőtt állampolgártól, amely elősegíti, hogy társadalmunk tagjai szót értsenek egymással.

A Katolikus Iskola című egyházi dokumentum szellemében valljuk, hogy a katolikus iskolában a nevelés és oktatás szoros egységben áll annak érdekében, hogy a fiatalokat a szabadság felelős használatára nevelje, hogy érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, felülemelkedjenek a közepszerűségeken és egyre jobban elkötelezzék magukat Isten és az emberek szolgálatára.

Az iskola azzal válik katolikussá, ha vállalja a növendékek keresztény szellemű formálását, ha arra ösztönzi tanítványait, hogy vallásos lelkiülettel, elkötelezettséggel álljanak helyt az életben.

Nevelésünk célja, hogy felelős, értelmes, aktív és kreatív közösségi emberekké formáljuk a ránk bízottakat. A fiatalot el kell vezetni arra, hogy minden képességét kibontakoztassa, megnyíljon Isten, mások, önmaga, a világ felé. A teljes embert neveljük: értelmét, akaratát, érzelmeit. Természetesen fontos a nevelendő közreműködése is.

Feladataink az erkölcsi értékek hangsúlyozása mellett a műveltség közvetítésében, a tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztésében, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítésében, a közjóra való törekvés megalapozásában jelölhetők meg.

Iskolánk feladata, hogy összhangot teremtsen: egyfelől a műveltség és a hit, másfelől a hit és a mindennapi élet között. A diákoknak a tanulás, érdeklődés hivatásbeli kötelessége. Aki nem teljesíti vagy elhanyagolja – keresztény voltában is sérül. A tudás megszerzése szellemi igényességet is jelent. Állandó gyermeki lelkiületet, örök fiatalságot tudhat magának az, aki mindig minden után érdeklődik, aki keres, gondolkodik, alkot, aki nagyobb értéknek tartja az új ismeretek szerzését a pénzszerzésnél. A tudás nem öncél, hanem eszköze az emberségben való kiteljesedésnek.

Törekvésünk továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljünk az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesszük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal biztosítható, hogy a felnövekvő nemzedék:

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- megfelelő szakmai képességek és tudás birtokába kerüljön;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje és értse meg a természeti, társadalmi, gazdasági, technikai, kulturális jelenségeket, folyamatokat, változásokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését, testi és lelki egészségének védelmét.

Fontos szerepet szánunk az egyetemes és magyar nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, miközben őrizzük, ápoljuk és fejlesztjük a SZIKSZI hagyományait, erősítjük tanítványaink identitását, melynek része a Határtalanul nap megtartása nyertes pályázat esetén.

Kiemelten kezeljük az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerését, ugyanakkor fontosnak tartjuk azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat hangsúlyozzák.

Figyelmet fordítunk az egész világot érintő átfogó kérdésekre, erősítve a fenntarthatóság iránti közös felelősséget.

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő-oktató munka áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően.

A gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka alapvető célja diákjaink felkészítése az érettségi vizsgára és az azt követő felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Az érettségi tárgyak magasabb foglalkozásszámával, a fakultációs lehetőségek kínálatával a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kínálunk.

Az iskola olyan köznevelési intézmény, amelyben a nevelés kiemelt szerepe mellett a műveltségközvetítés – (kulcs) kompetenciafejlesztés – tudásépítés hármassága kap teret.

Az **általános műveltség** területei közti harmóniára törekszünk ugyan, de mivel korunkban egyre fontosabb, elismertebb, nélkülözhetetlenebb a **közgazdasági, ügyviteli, kereskedelmi és informatikai műveltség**, így a **technikumi évfolyamain** mi továbbra is a szakmai képzést erősítjük:

- 9-13. évfolyamon a közgazdasági szemlélet kialakítása, a Gazdálkodás és menedzsment, az Informatika, a Kereskedelem és a Közlekedés és szállítmányozás ágazati oktatással;
- a szakképző évfolyamokon modern, naprakész, alapos szakmai ismeretek nyújtásával.

Művelt, intelligens, szakmai érettségi végzettséggel és megfelelően elmélyített általános műveltséggel rendelkező fiatalokat szeretnénk kibocsátani iskolánkból:

- akik képesek a munkaerőpiac elvárásaihoz alkalmazkodva **rugalmasan, gyorsan váltani**;
- akik megbízható **informatikai és idegen nyelvi ismeretekkel** rendelkeznek;
- akik a **gyakorlatban azonnal alkalmazható ismeretekkel, személyes és társas kompetenciákkal rendelkeznek**;

- akik birtokosai annak a korszerű műveltség tartalomnak és értékálló tudásnak, amely a **felnőtt társadalomba való beilleszkedéshez** szükségesek;
- akiknek emberi kapcsolatait az **erkölcsi normák** betartása, a tisztelet, az egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat jellemzi.

FEJLESZTÉSI TERÜLETEK - NEVELÉSI CÉLOK

*"A fiatalok tökéletes nevelése
szabadságszerető hazánkban kötelesség."
(Gróf Széchenyi István)*

A **fejlesztési területek - nevelési célok** áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

A nevelési célok

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem foglalkozási keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A **nevelési cél** azt jelenti, hogy mit akarunk elérni, milyen értékekkel, képességekkel rendelkező emberré kívánjuk nevelni a tanulókat. A nevelési célban mindig megfogalmazódik egy **értékrendszer** , melyhez ember- és életeszmény kötődik.

Értékelvű nevelő iskolánk szándéka szerint **fontos, diákjaink érezzék, értsék, hogy:**

- az iskola minden tanára szereti, tiszteli, és intellektuális gazdagítása mellett személyisége kiteljesedéséért fáradozik;
- az adminisztratív és technikai munkát végző felnőttek valamennyien azért dolgoznak, hogy róluk gondoskodjanak, nyugodt tanulást, tiszta, rendes, kellemes környezetet biztosítsanak;
- az iskola felszereltsége értük gyarapodik, korszerűsödik;
- demokratikusan működő intézményünkben a humanista érték szemlélet, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a nemek egyenlősége, a tanulási esélyegyenlőség biztosított.

Pedagógiai munkánk legfőbb célja, hogy segítse a diákokat, hogy a keresztény értékrendre építve művelt emberré, gazdag személyiséggé, Istent és embertársait szerető felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.

Nevelési céljaink, a fejlesztési területek a Nat előírásait követik.

Erkölcsei nevelés

Nevelésünk alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Célunk, hogy diákjaink helyes értékrend alapján, tudatosan és igényesen éljék, a szépre, jóra fogékony ifjakká válhassanak, akik tisztelettudóak, segítőkészek, akik képesek lesznek helytállni a munka világában is.

Az erkölcsi közösség az élő gyakorlóterep az erkölcsössé válásra. A diákoknak modellre, mintára, példaképre van szükségük, szeretetkapcsolatokra, hogy azonosulhassanak az etikus viselkedéssel, utánozzák a vágyott magatartást, vágyat érezzenek a hasonlóvá válásra (szülők, barátok, tanárok), elismerjék a rendkívülit (hősök, szentek).

Fejlesztendő képességek, készségek:

- helyes értékítélet, mértéktartás;
- etikus magatartás, példamutatás;
- formális normák (jogszabályok), informális normák (viselkedési szabályok), egyetemes normák (mindenkire vonatkozó, minden helyzetben) ismerete és betartása;
- konfliktuskezelés;
- szabadság és felelősségtudat összhangja;
- kötelességtudat, a munka megbecsülése;
- tolerancia, empátia, szolidaritás;
- a másság kezelése;
- egymás tisztelete, mások értékeinek tiszteletben tartása.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célunk, hogy tanulóinkban alakuljon ki az elkötelezettség, az identitástudat, az alapvető közösségekben való együttműködés igénye és képessége, a hazaszeretet érzése.

Diákjaink ismerjék és becsüljék:

- nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait;
- hazánk történelmét;
- a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát;
- nagy művészek, tudósok hithez, Egyházzal való viszonyát, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatását;
- az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza népeit;
- az európai és egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit;
- a nehézségeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célunk, hogy tanulóink ismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, fogadják el a honvédelem fontosságát, lássák be, hogy a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között.

A cselekvő állampolgári magatartást fejlesztő képességek, készségek, attitűdök:

- törvénytisztelet;
- az együttélés szabályainak betartás;
- az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete;
- az erőszakmentesség, a méltányosság;
- kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, elemzőképesség;
- vitakultúra;
- önálló cselekvés, megbízhatóság;
- tisztesség, a korrupció elleni fellépés.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Célunk, hogy diákjaink felismerjék: a helyes önismeret az alapja életcéljuk megfogalmazásának és megvalósításának, a kulturált társas kapcsolatok kialakításának és működtetésének. Az identitásépítés szakaszában segítsük tanítványainkat, hogy egyenes lelki gerincük, erős lelki izomzatuk alakuljon ki, határozott etikai értékekkel és humanisztikus nézetekkel.

A tanulók tapasztalják meg, hogy az önismeret fejleszthető, ezért fontos:

- a reális énkép;
- az önismereti technikák, módszerek, eszközök ismerete;
- az érzelem és értelem összhangja, az érzelmek hiteles kifejezése (érzelmi intelligencia);
- a kommunikációs képesség fejlesztése;
- az esztétikai érzékenység;
- a siker utáni vágy, de kudarcűrőnek is kell lenni az önbecsülés, önbizalom elvesztése nélkül;
- az életpálya-tervezés, életpálya-építés;
- a szűkebb és tágabb közösséget szolgáló viselkedés, segítő életmód.

A családi életre nevelés

A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A családi életre felkészítésben hangsúlyt kap:

- megalapozott, érvényes és személyes értékrend kialakításának segítése;
- a harmonikus családi minták közvetítése;
- a családi közösségek megbecsülése;
- a felelős párkapcsolatok kialakításának elfogadtatása;
- a családi életben felmerülő konfliktusok kezelésének ismerete.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra neveléssel célunk, hogy tanulóink önmagukkal és másokkal harmóniában éljenek.

Arra ösztönözzük őket, hogy legyen igényük és képességük:

- testi-lelki egészségük megóvására;
- a helyes táplálkozásra;
- a mozgásra;
- a stresszkezelés módszereinek alkalmazására;
- lelki egyensúlyuk fenntartására;
- társas viselkedésük szabályozására;
- a betegség-megelőzésre;
- a szabályok betartására a közlekedésben;
- a testi higiéniére;
- a veszélyes körülmények és anyagok felismerésére;
- a káros függőségek elutasítására.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célul tűzzük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményeiken keresztül ismerjék meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét, örömteli tapasztalatokat szerezzenek altruisztikus cselekedeteik által (mások számára hasznos, jó cselekedetek; embertársak megsegítése önérték és haszon nélkül; önzetlenség, önkéntesség), ismerjék a valódi altruizmus létezésére tanító bibliai példázatokat, történelmi, irodalmi példákat.

A segítő magatartás akcióra serkentő érzelmeket, képességeket igényel és fejleszt is:

- együttérzés;
- igény a szentre, a szépre, a jóra és az igazra;
- szánalom, irgalom;
- sajnálat, részvét;
- embertársi, felebaráti szeretet;
- együttműködés;
- problémamegoldás;
- önkéntes feladatvállalás és feladat-megvalósítás;
- felelősségvállalás;
- közösségi szolgálat.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Célunk, hogy tanulóink ismerjék és becsüljék az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában, ráébredjenek és elfogadják, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képesséjükre tekintettel kell használnunk.

A környezettudatos magatartás jellemzője:

- a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapul;
- a közvetlen és tágabb környezet értékeit megőrzi, gyarapítja.

Pályaorientáció

Célunk, hogy a tanulók életkorához, az egyéni adottságokhoz és a környezeti lehetőségekhez igazodva átfogó képet nyújtsunk a munka világról. Célunk olyan ismeretek átadása, olyan igények kialakítása, olyan készségek és képességek, tulajdonságok fejlesztése, amelyek belső kényszerből fakadó önképzéshez vezetnek, melynek során az egész életen át tartó tanulás életprogrammá válhat. Ennek érdekében olyan feltételekről, tevékenységekről kell gondoskodnunk, amelyek révén tanítványaink:

- felfedezhetik, kibontakoztathatják, kipróbálhatják képességeiket;
- elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken;
- egyéni életélményeket szerezhetnek foglalkozásokon és azokon kívül is;
- megtalálhatják hivatásukat;
- kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát;
- képessé váljanak a szükséges erőfeszítések megtételére.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

(Gazdálkodás és menedzsment, Közlekedés és szállítmányozás, Informatika ágazatok)

Középiskolánk jellegéből adódóan is kiemelt szerepet kap nevelési, oktatási célrendszerünkben, a tanulás-tanítás tevékenység-láncolatában ez a terület. („Pénziránytű iskola” is vagyunk.)

Célunk, hogy tanulóink hasznosítható ismeretekkel rendelkezzenek a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Olyan ismeretek birtokába jussanak, amelyek segítenek bekapcsolódni a mikrokörnyezet valós életének gyakorlásába (család, iskola, város, munkahely, felsőfokú intézmény), amelyek segítenek eligazodni a makrovilág történéseiben.

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók:

- ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén;
- tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát;
- erősödjön bennük a kockázatvállalás merészsége annak tudatában, hogy a kockázat gazdasági számításokkal, tervezéssel csökkenthető, s ezt meg lehet, meg kell tanulni;
- lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát;
- fogadják el az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát;
- kreatívan, szakszerűen mozgósítsák pénzügyi ismereteiket, konvertálható szakmai tudást szerezzenek;
- jól ismerjék és alkalmazzák a pénzügyi szabályokat;
- legyenek tisztában a banki tranzakciókkal kapcsolatban;
- ismerjék a fogyasztóvédelmi jogokat;
- korszerű ismeretekkel készüljenek fel a gazdaság világában való eredményes szerepvállalásra
- Legyenek birtokában a tudatos pénzügyi magatartásnak, rendelkezzenek a pénzügyi stressztűrési képességével
- Legyenek képesek körültekintő pénzügyi döntéseket hozni.

Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulóink olyan alapvető médiaműveltséggel rendelkezzenek, amely lehetővé teszi, hogy a globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak, értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét, ismerjék a média társadalmi szerepét, hatásmechanizmusát és működési módját, hogy magabiztosan tudjanak tájékozódni és választani a médiumok világában.

A médiával kapcsolatban célja az Egyháznak, *„hogy támogassa a helyes irányba való fejlesztését és a helyes használatát az emberi haladás, az igazságosság és a béke szolgálatában, a társadalom felépítéséért – helyi, nemzeti és közösségi szinten – a közös jó fényében és a szolidaritás szellemében”*.

Az internet ajtó a csillogó-villogó, izgalmas világra. Ereje, varázsa van, de nem minden biztonságos, egészséges és igaz, ami az ajtó másik oldalán található.

„A gyerekek és a fiatalok nyitottak legyenek a média világára, tanulékonyak, álljanak ellen a kritikátlan passzivitás könnyű útjának; ne engedjenek társaik, vagy a reklám nyomásának, ne hagyják magukat kihasználni”. (Pápai Tanács: *Az egyház és az internet*)

A médiatudatosságra nevelésben kitüntetett szerepet játszik:

- az információkat, médiatartalmakat helyesen értelmező, kritikusan mérlegelő beállítódás kialakítása, erősítése;
- a médiahasználati etikai szabályok jelentőségének felismerése;
- az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, valamint a függőség és egyéb veszélyek elkerülésével kapcsolatos ismeretek tudatosítása;
- a kereskedelmi kommunikációval, a reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói magatartás hangsúlyozása;
- tudatos, kreatív, a szabályokat betartó részvétel az online kommunikációban.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola kiemelt feladata. Célunk megfelelő tanulás iránti attitűd kialakítása, tanulási kedv felkeltése, hatékony tanulási stratégiák átadása, különböző tanulási technikák begyakoroltatása. A személyiségfejlesztő tanítás során:

- inspiráló tanulási környezet kialakítására törekszünk;
- a tanulás belső motivációit erősítjük;
- az eredményes tanuláshoz szükséges alapkészségeket fejlesztjük (figyelem, emlékezet, szókinccs, szövegértés);
- az előzetes tudás alkalmazására ösztönzünk;
- aktivitásra építő módszereket alkalmazunk;
- összetett tanulási technikákat is tanítunk (jegyzetelés, vázlat, ábrák, táblázatok), tantárgyspecifikus tanulási módszereket gyakoroltatunk;
- önszabályozó tanulási jellemzőket fejlesztünk (megfogalmazott személyes célok, saját képesség reális megítélése, a tanulás szeretete, kitartás).

Olyan tudás kialakítására törekszünk, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

FELADATAINK, ESZKÖZEINK, ELJÁRÁSAINK

"Dolgozni és munkálkodni kell naponta szüntelen ... - Van becse a szónak, de a tett, százezreknek egy célra törekvő tette emelheti csak ki nemzetünket... "
(Gróf Széchenyi István)

A **technikum feladata**, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbbépítésére, integrálására. Hangsúlyosan meg kell jelenjen az oktatási feladataink között a szakmai oktatás gyakorlatorientáltsága, versenyszférához közelítése.

„Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis, hogy belülről alakítsa az embert. Ezért elkerülhetetlen, hogy az iskola – burkoltan vagy kifejezetten - valamely határozott világnézetre hivatkozzék. Ez beletartozik minden választás belső történésebe. Az iskolának, mint nevelő intézménynek kifejezett feladata, hogy feltárja a műveltség erkölcsi és vallási dimenzióit. Erkölcsi szabadság csak abszolút értékekkel kapcsolatban lehetséges: ezektől függ az ember életének értelme és értéke.” (A katolikus iskola)

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszer megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez elengedhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A tanulók felé megfogalmazott elvárásaink, követelményeink a mi számunkra nevelési- oktatási **feladatokat** jelentenek. E feladatok megvalósítását csak együtt - ki-ki egyéniségét hozzáadva -, az iskola minden tevékenységi területén, a különböző nevelési tényezők segítségével, az egyéni tanulási utak támogatásával érhetjük el.

Oktatói feladataink fontos tanári kompetenciákat (célmeghatározás, tervezés, kreativitás, döntés, nyomon követés, tanulásirányítás, értékelés stb.) és viselkedésformákat (bizalom, rugalmasság, támogatás stb.) igényelnek.

Az a tanár eredményes, aki képes folyamatosan hozzáigazítani nevelési, tanítási módszereit mind a diákok egyéni, mind a csoport szükségleteihez. Erre az az oktató képes, aki a tanulásra, tanításra vonatkozó elméletek és gyakorlatok széles tárházát ismeri, aki módszertani eljárások gazdag repertoárját képes a gyakorlatban adekvátan alkalmazni, aki egyszerre képes megvalósítani az egységes és differenciált oktatást.

A bölcs tanár, a munkabíró, gyerekszerető, felelősségteljes és korszerűen művelt oktató személye az, aki az oktatás modernizációjához nélkülözhetetlen, rajta áll vagy bukik az iskola, sok szempontból a gyerek jövője is.

A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás, a cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

Pedagógiai feladatunk, hogy a nevelési programunkban rögzített, a célrendszerben kiemelt készségeket és képességeket - valamennyi nevelési területen - fejlesszük.

Feladataink a fejlesztési területek, nevelési célok alapján

Az erkölcsi nevelés

- segítenünk kell tanulóinkat a helyes értékítélet, értékrend, érzelmi-akaratú beállítottságok (attitűdök) kialakításában;
- következetes tanári odafigyeléssel el kell fogadtatnunk az elvárt magatartási és viselkedési normák, a Házirend betartását, meg kell értetnünk és beláttatnunk a normakövetés jelentőségét és a normaszegés következményeit;
- tanítványainkat tegyük felkészültté egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére, megértetve az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását;
- a keresztényi igaz értékek hangsúlyozása mellett fogadtassuk el, hogy tiszteletben kell tartani a másként gondolkodó emberek meggyőződését;
- tegyük képessé tanítványainkat értékkonfliktusok felismerésére, (értékkonfliktusok) kezelésére;
- a nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- erős érzelmi kötődést alakítsunk ki tanulóinkban nyelvünk, tájaink, történelmünk, kulturális, tudományos örökségeink iránt, és tudatosítsuk bennük a magyar történelmi személyiségek, feltalálók, tudósok, művészek, sportolók munkásságának jelentőségét, a nagy művészek, tudósok hithez, Egyházzal való viszonyát, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatását
- hívjuk fel a tanulók figyelmét, hogy hazánk alapítói szentek voltak;
- ismertessük meg velük a szakterületükön kiemelkedő magyar személyiségeket;
- vonjuk be a diákokat a nemzettel, a hazával, a lakóhellyel való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekbe (pl. városi és iskolai ünnepek);
- ismertessük városunk múltját, a helytörténeti események főbb állomásait, a népi hagyományokon és vallási gyökereken alapuló éves ünnepkört, legyen tapasztalatuk az ezekhez kötődő szokásokról;
- fogadtassuk el, hogy a hungarikum megkülönböztetésre, kiemelésre méltó érték, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével, minőségével a magyarság csúcsteljesítménye, amelyet a magyarság eredményeként, kiemelt, védett értéknek tartunk számon;
- tudatosítsuk a természet és az ember alkotta értékek tiszteletét, környezetünk védelmének felelősségét;
- törekedjünk arra, hogy más népek, nemzetiségek, etnikumok "másságát" elfogadják, az előítéletet kerüljék;
- építsünk az európai értékrendre, erősítsük az EU-hoz tartozás tudatát, ismerjük az UNESCO kulturális örökség kincseit.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- feladatunk az éntudat mellett a világtudat fejlődésének segítése, a modern európai társadalmakhoz való tartozás tudatának erősítése

- értessük meg, hogy egy nagy emberi, egy szűkebb nemzeti és egy kisebb iskolai közösségben élünk, amiért dolgozni, áldozni kell, amit tisztelni, szeretni kötelesség, amiért egyéni felelősséggel is tartozunk, ahol a jog és a kötelesség összhangjában kell élnünk;
- érvek és példák felsorakoztatásával láttassuk be a normaszegések társadalmi hatásait, az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyeit;
- ösztönözzük aktív részvételre tanulóinkat mind a tanítás-tanulás folyamatában, mind a tanórán kívüli tevékenységekben, ezzel támogatva a cselekvő állampolgári magatartást fejlesztő képességek, készségek, attitűdök elsajátítását;
- adjunk tájékoztatást a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezetekről, az ENSZ és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységéről;
- ismertessük a helyi közösségek, a civil szervezetek működési formáit és együttműködés lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

- feladatunknak tekintjük az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a reális énkép megalkotását, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését;
- ahhoz, hogy a tanulók az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek, hogy elfogadják azt, hogy saját, egyéni fejlődésüket, életpályájukat maguk tudják alakítani választásaikkal, döntéseikkel;
- tudatosítanunk kell, hogy a megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához;
- belső kontrollós, ugyanakkor asszertív személyiségeket kell formálnunk a „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” keresztény pszichológiai alapelv szerint;
- erősítsük az önfegyelem és önellenőrzés képességét a tanulók minden megnyilvánulásában (a tanulásban, viselkedésben, másokkal való kapcsolattartásban, a családban, a baráti kapcsolatokban);
- segítsük elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló programokban;

A családi életre nevelés

- segítenünk kell tanulóinkat, hogy tudatosan készüljenek az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre, az önálló életvitelre;
- hangsúlyozzuk a családnak a társadalomban betöltött szerepét, a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, beláttatjuk a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét;
- értelmezzük a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, kiemeljük a különböző generációk együttélésének szabályait
- az osztályfőnöki és a szakmai órákon elsajátíttatjuk a szükségletek súlyozásának, a takarékoságnak, a takarékoskodásnak a technikáit;
- szakemberek bevonásával információkat biztosítunk a szexuális problémákkal, krízishelyzetek kezelésével, családtervezési módszerekkel kapcsolatban.

A testi és lelki egészségre nevelés

- testi-lelki egészségük érdekében harmonikus életvitelt szolgáló szokásokat tegyünk természetessé és nélkülözhetetlenné a tanulók számára;

- tudatában legyenek annak, hogy életvitelüket számos minta alapján, saját döntéseik sorozataként alakítják ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségükre, a betegségek megelőzésére;
- fogadtassuk el, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért kell, hogy igénnyé váljon környezetünk tisztántartása, szépítése és a személyes higiéné;
- tegyük őket képessé egészséges étrend összeállítására, ismertessük a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait;
- ismertessük az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait (hogy tudatosan tartózkodjanak ezektől), a rizikófaktor fogalmát (hogy képesek legyenek értelmezni az erre vonatkozó információkat);
- adjunk tájékoztatást, hogy milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában;
- tanítványaink tudjanak a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismerjék a hospice-szolgáltatás fogalmát;
- ismertessük az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, a betegjogokat és az orvosválasztás lehetőségeit;
- hangsúlyozzuk a közlekedési szabályok betartásának fontosságát;
- biztosítsuk nekik a testmozgás lehetőségét és örömét, keltsük fel az egészségmegőrzés igényét;
- a mindennapos testnevelés a sportolásra alkalmas terek és lehetőségek maximális kihasználását kínálja és követeli;
- tanulóink fizikai állapotának méréseit felhasználva, fejlettségükhöz igazodva fokozzuk szervezetük edzettségét és ellenálló képességét;
- a versenyszerű sportolásra is biztassuk őket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, közösségi szolgálat

- iránymutatással segítsük felismerni, ha tanulóink szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak;
- láttassuk be, hogy az adott helyzethez és lehetőségekhez mérten kötelességük a segítségnyújtás, sőt a társaik bevonása is;
- fejlesszük altruisztikus érzelmeiket, melyek jó cselekedetekre motiválnak;
- hangsúlyozzuk a felelősségvállalás (társakért, a környezetében élő rászorultakért), és a helytállás fontosságát;
- fogadtassuk el, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelesség segíteni;
- tisztázzuk, hogy a közösségi szolgálat olyan tevékenység, amelyet az ember szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez más személy vagy közösség javát szolgálva;
- a jól előkészített közösségi szolgálat igazolja a tanulók számára, hogy a közjót szolgálják, hogy ez a tevékenység nemcsak a támogatottnak segítség, hanem a munkát végzőt is „gazdagítja”;
- tapasztalati úton ismertessük fel az önkéntesség értékét, jelentőségét, formáit.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- világítsunk rá a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeire;
- a tanulóknak tudni kell, hogy a fenntartható fejlődés olyan fejlődési folyamat, ami kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét, hogy kielégítsék a saját szükségleteiket;
- tudniuk kell, hogy a fenntartható fejlődés földünk, környezetünk, társadalmunk, gazdaságunk fenntartásának olyan tudatos irányítása, mellyel megóvhatjuk a jövő

nemzedéke számára is értékeinket, és olyan társadalom kiépítését célozza meg, amely megvédi és fejleszti környezetét, kielégíti a társadalmi szükségleteket, támogatja a gazdasági eredményeket;

- konkrét példákon keresztül értessük meg, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete - a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság – a globális problémákkal (pl. élénk gazdaság, kielégítő és kifizetendő munka, természeti erőforrások hatékony használata, hulladéktermelés minimalizálása, újrahasznosítás, környezetszennyezés, természetvédelem, kulturális identitás, biztonságos és egészséges környezet, megelőzés, gondoskodás, megfizethető szolgáltatások, szakértelem és tudás elérhetősége, közösségi részvétel stb.
- láttassuk be, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, értessük meg ezek kockázatát és az ezzel kapcsolatos felelősséget;
- tanulóinkkal fokozatosan meg kell értetni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket;
- felelősséget kell ébresztenünk bennük, hogy saját életvitelükkel legyenek tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira;
- fejlesztenünk kell annak képességét, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keressenek és értelmezzenek;
- meg kell értetni a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Pályaorientáció

- segítenünk kell tanulóinkat reális pályaválasztásukban, életpálya-tervezésben, elképzelésük időben történő megfogalmazásában, döntésükben;
- rá kell vezetnünk tanulóinkat a helyes és reális önismeret kialakítására; szükség esetén külső szakértőket is bevonunk pedagógiai munkánkba (iskolalelkész, pszichológus, orvos, védőnő);
- ahhoz, hogy segíthessük tanulóink helyes önértékelését, sokoldalúan kell ismernünk őket (személyiség, képesség, érdeklődés, akarat, tanulási stílus);
- olyan élethelyzeteket, szituációkat kell teremtenünk mind a foglalkozásokon, mind a tanórán kívüli foglalkozásokon, ahol minél gyakrabban kipróbálhatják önmagukat, megvalósíthatják ötleteiket, szembesülhetnek döntéseik következményeivel;
- fel kell készíteni tanulóinkat arra, hogy a gazdasági igények hatására képesek legyenek váltani és újra "iskolapadba" ülni, illetve önképzéssel követni a szakmai változásokat, fejlődéseket;
- értessük meg tanítványainkkal, hogy minél több szakmával rendelkeznek, annál jobb esélyük lesz a jövőben, ezért az OKJ-s szakmák kínálatát, követelményeinek teljesítését biztosítani kell számukra;
- törekedjünk arra, hogy megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek tervezett szakmájukról, hivatásukról, munkaerő-piaci lehetőségeikről, munkavállalói szerepükről; Rendelkezzenek a munkavállalói és vállalkozói kompetenciákkal.
- készítsük fel őket az álláskeresésre, tisztában legyenek azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkeznek;
- ismertessük, hogy melyek a piacképes kompetenciák, és melyek állnak kapcsolatban az általuk kitűzött céllal, illetve, hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán;
- tanulóink képesek legyenek önéletrajzot készíteni, írásban összegezni céljaikat, képességeiket, végzettségüket, és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tudnak, ami előnyt jelenthet számukra (CV-írás).

Gazdasági és pénzügyi nevelés

(Gazdálkodás és menedzsment, Közlekedés és szállítványozás, Kereskedelem, Informatika ágazatok)

- tanulóink rendelkezzenek ismeretekkel az Euro-övezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexről, a GDP-ről és ezek hatásairól személyes életük vonatkozásában is;
- ösztönözzük arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteiket minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítsék ki;
- érzékeltesük az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban;
- biztos tudással legyenek képesek eligazodni pénzügyi és közgazdasági fogalmak között;
- ismertessük meg tanulóinkkal a gazdaság alapvető összefüggéseit, a javakkal való racionális gazdálkodást;
- törekedjünk arra, hogy tanítványaink tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják döntéseik kockázatát, a hasznot és a költséget;
- készítsük fel a diákokat információk keresésére és értelmezésére a különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek, háztartások költségvetése, családi gazdálkodás modellezése) kapcsolatban;
- a Nat kötelező közismereti tárgyaiba beépült gazdasági jellegű modulokat (pl. gazdaságtörténet, gazdaságföldrajz, gazdaságetika, háztartás-gazdálkodás) a közgazdasági munkaközösséggel összehangoltan oktassuk;
- dolgozzuk fel az *összefüggő nyári szakmai gyakorlat* és a külföldi szakmai gyakorlat (*Erasmus+ pályázat*) során szerzett egyéni tapasztalatokat;
- alakítsuk ki bennük a vállalkozni akarás szándékát;
- életszerű gazdasági játékokkal motiváljuk őket;
- a POP tapasztalatait hasznosítsuk a tanulás-tanítás folyamatában;
- készítsük fel őket a gazdasági versenyekre; alakuljon ki válságkezelési technikájuk;
- gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek a pénzügyi nyomtatványok, bizonylatok kezelésének, a pénzügyi ügyviteli folyamatok megoldásának vonatkozásában;
- kellő ismerettel rendelkezzenek ahhoz, hogy bankszámlát nyissanak, és azt széleskörűen használják.

Médiatudatosságra nevelés

- törekedjünk arra, hogy tanítványaink tudatosan válasszanak a tanulásukat, művelődésüket és szórakozásukat segítő médiumok között;
- tegyük képessé őket a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközök (a képi és hangzó kifejezőeszközök) értelmezésére, a médiatartalmak helyes használatára, a biztonságos és tudatos internet-használatra;
- készítsük fel őket a megfontolt vélemény.-nyilvánításra;
- hasznosítsuk a pedagógiai, módszertani anyagokat kínáló új médiaismereti portál tartalmait (pl. digitálisvilág.hu);
- segítsük a megfelelő kommunikációs stratégia kialakítását a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

- tudatosítsuk a tanulóknak, hogy a tudás, az "én-gazdagítás" az önmegvalósítás fontos tényezője, az ismeretek, képességek pedig értékek;
- használjuk ki a gyerekek tudni és érteni akarását;
- segítsük saját tanulási stílusuknak, az erősségeiknek és gyengeségeiknek megfelelő tanulási stratégiák kialakítását;
- tanítsuk a különböző információk különböző formában történő feldolgozását és rendszerezését, a tudásmegosztó és tudásépítő platformok használatát;

- adjuk át a lényeges és lényegtelen megkülönböztetésének képességét, a szellemi élet élvezetét;
- szeretessük meg tantárgyainkat, tanítsuk meg tanítványainkat aktívan tanulni (hasznosítsuk tanulás-módszertani anyagunkat);
- új tanulási, tanítási módszereket alkalmazzunk (pl. kooperatív tanulás);
- jól tervezett tanári munkával tegyük képessé tanulóinkat, hogy a magasabb szintű kognitív követelményeknek is (analizálás, szintetizálás, értékelés) eleget tudjanak tenni;
- juttassuk őket minél több pozitív élményhez a tanítás-tanulás során;
- a megértést ellenőrző feladatokat iktassunk be a foglalkozás folyamatába (ha kell, újramagyarázzuk, másképp értetjük meg a tananyagot);
- önálló gondolkodásra, tanulásra és cselekvésre tanítsuk diákjainkat, ösztönözzük a kutatómunkát, tanítsuk és alkalmazzuk ennek technikáját;
- minden tantárgy vonatkozásában kiemelt szerepet kapjon a szövegértési kompetencia fejlesztése;
- folyamatos, igényes, lelkiismeretes felkészítő munkával érjük el, hogy tanulóink bizalommal vállalják az érettségi vizsgán a megmérettetést;
- segítsük legjobb képességű tanulóink továbbtanulásra való felkészülését;
- ismerjük fel a tehetségeseket és a lassabban haladókat, lemaradókat; részesítsük mindkettőt különleges bánásmódban, differenciáltan foglalkoztassuk őket;
- törekedjünk arra, hogy tanulóink a motiváció, a gondolkodás és cselekvés egységében tanuljanak;
- tantestületünk személyes példamutatással, folyamatos ön- és továbbképzéssel igazolja az életen át tartó tanulás szükségességét;
- adjunk lehetőséget az önállóan szerzett tudás "hasznosítására" (informális tanulás), az iskolán kívül megszerzett ismeretnek és képességnek, valamint az iskolában elsajátított tudásnak az integrálására, és értékeljük a tanulók többletteljesítését (kiselőadások, szorgalmi dolgozatok, pályázatok);
- irányítsuk és segítsük a teamben való tevékenységet, a tanulói prezentációt;
- tanítsuk meg őket jegyzetelni, képesek legyenek kiemelni a lényegyet a hallott vagy az olvasott szövegből;
- ismertessük az időmenedzsment jelentőségét, az ezt segítő technikákat;
- tanítványaink tudjanak különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani, és alkalmazzák a különböző tantárgyakban szerzett ismereteiket ezek értelmezésében;
- fejlesztenünk kell tanulóink szóbeli kifejezőkészségét, beszédértését, beszédkésztségét, szövegalkotási képességét;
- kiemelten kezeljük a kommunikációs készség fejlesztését (magyar és két idegen nyelven; írásban és szóban; telefonon, faxon, levélben, interneten; felhasználva a metakommunikáció eszközeit is);
- fogadtassuk el tanulóinkkal, hogy munkájukban legyenek pontosak, igényesek, fordítsanak gondot írásbeli munkájuk külső alakjára, írásképük legyen esztétikus;
- ösztönözzük tanulóinkat pályamunkák, programok készítésére, kísérletezésre, egyéni alkotás készítésére;
- bizonyítsuk be tanulóinknak, hogy a jól kiszámított mutatók helyes elemzése, értékelése segít a döntésben;
- olyan tanár-diák kapcsolat kialakítására törekedjünk, hogy diákjaink bátran kérdezzenek, vállalkozzanak.

A munkaközösségen belül és a munkaközösségek közötti összehangolt pedagógiai munka elengedhetetlen feltétele a fenti feladatok teljesítésének.

NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK ESZKÖZ- ÉS ELJÁRÁSRENDSZERE

A nevelési módszerek komplex rendszerét alkalmazzuk annak érdekében, hogy tanulóinkat pozitív tevékenységre serkentsük, valamint azért, hogy elkerüljük a negatív hatásokat.

Valljuk, hogy minden tanuló tehetséges valamiben, ezért fontos, hogy testre szabott feladatokkal sikerélményhez juttassuk őket (foglalkozásokon, kulturális rendezvényeken, versenyeken, sporttevékenységekben, táncban, versmondásban).

A sikerélmény kitartó tevékenységre sarkall, és teljesítményképes tudást eredményez, a pozitív megerősítést segíti elő. Olyan légkört kell teremtenünk, amelyben a tanuló bátran alkothat véleményt, ahol nem bűn tévedni, ahol a kudarcot fel lehet dolgozni, a hibákból lehet tanulni, ahol a kudarcból való félelem nem oltja ki a siker utáni vágyat, motiváló erőt. (Természetesen ez akkor indokolt, ha a kudarc nem a fegyelmezetlen tanulásból, munkavégzésből, viselkedésből adódik.)

Erősítjük a konstruktív életvezetés igényét, azaz olyan életvezetést, amely szociálisan értékes, mert hozzájárul a közösség fejlődéséhez; az egyén szempontjából pedig eredményes, mert hozzájárul más értékek létrehozásához (területei: család, iskola, munkahely, környezet, nemzet, európai nemzetek közössége).

Fejlesztünk kell tanulóink szociális jártasságát az emberi kapcsolatok kialakításában, az emberek közötti érintkezésben, viselkedéskultúrájukban, mások segítésében.

Pedagógiai tevékenységünk során fontosnak tartjuk:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítését;
- az egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat hangsúlyozását;
- az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartását;
- a tanuláshoz való egyenlő hozzáférés, esélyegyenlőség biztosítását.

Nevelési céljaink elérésének **eszközeként** az alábbi **tevékenységi formákat** folytatjuk:

- következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében;
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat;
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról
- az eredményekről az értékelés megszületését követően tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt.

Pedagógiai munkánkban alkalmazásra kerülő **főbb módszerek, technikák:**

- meggyőzés, felvilágosítás, tudatosítás (beszélgetés, vita, esetmegbeszélés, példakép-állítás);
- tevékenységek megszervezése (megbízás, ellenőrzés, értékelés, gyakorlás);
- helyes magatartásra ható, elismerő, ösztönző módszerek (dicséretetek fokozatai, biztatás, elismerés az osztály- vagy iskolaközösség előtt fórumokon vagy a honlapon, riport a helyi újságban, televízióban, oklevél, jutalomkönyv, tárgyi ajándék, alapítványi támogatás, külföldi tanulmányút, egyházmegyei, fenntartói elismerések);

- A büntetés formái (észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, a figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás különböző szintjei, párhuzamos osztályba való áthelyezés);
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom).

Feladataink teljesítése érdekében alkalmazott **eljárások:**

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és az életkori sajátosságoknak, valamint az egyéni adottságoknak a figyelembevételével megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét;
- osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk a tanítványainkkal és családjukkal való folyamatos kapcsolattartásra és együttműködésre, a tanulók nevelési folyamatának irányítására.

Nevelési követelményrendszerünk, ebből adódó feladataink, módszereink, eljárásaink azt szolgálják, hogy fejlett erkölcsi érzületű, esztétikai igényességgel rendelkező tanulókból álló iskolaközösségünkben ne csupán jól érezzék magukat diákjaink, hanem "elengedve" őket büszkék lehessünk rájuk, kötődésüket pedig azzal jelezzék, hogy vissza-visszatérnek hozzánk.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK, MÓDSZEREK, ELJÁRÁSOK

*„Aki elsősorban tanítani akar, annak számára a pedagógiának két fő fejezete van – az „amit” és az „ahogyan” -, az anyag és a módszer. Aki elsősorban nevelni akar, annak az „amit” és az „ahogyan” a célt és a légkört jelenti”
(Méri Ferenc)*

Iskolánk több, nagyon fontos szociológiai funkciónak felel meg:

- a társadalmi mobilitáshoz való hozzájárulás;
- társadalmi egyenlőtlenségek alakításában betöltött funkció;
- munkaerőképző funkció;
- szociális funkció;
- személyiségfejlesztő funkció.

A személyiség testi és lelki nyitott rendszerek kölcsönhatása, mely meghatározza viselkedésünket, gondolkodásunkat.

A személyiségfejlesztés nem más, mint a társadalmi együttműködésben való részvétel, az érdekérvényesítés feltételrendszerének használata, a csoportokban való mozgás, a munkához, a művelődéshez, a kultúrához, a valláshoz való viszony szempontjából kialakított személyiségjellemzők formálása az iskolában, azaz **milyen kompetenciákkal, tulajdonságokkal, értékrenddel bíró állampolgárokat nevel az iskola.**

A napjainkra jellemző fogyasztói kultúra „etető” és manipulatív „beetető” hatásaiban a fiatal is megéli, hogy a készen kapott dolgok kényelmesek, nem kell saját aktivitás, felébredhet az unalom, nincs igazán markáns életcél, nincs elegendő motiváció. Megveheti, amit akar, ha pedig nem áll módjában, akkor vesztesnek, értéktelennnek, boldogtalannak, mások javaiért irigyen sóvárgónak élheti át magát. Nagy baj, hogy a személytelenség és individualizmus felé terelő hatásokban eltárgyasulnak az érzelmek.

A szeretetkapcsolatokban sincs hibajavítási törekvés, hiszen azt üzeni a konzumkultúra, hogy „dobj el, van másik”. Ez, a tárgyak mellett az emberi kapcsolatokra is kiterjedő mentalitás nagyon veszélyes.

A reménytelen, bizonytalan jövőképpel bíró nemzedék szenved a hiányoktól, amelyeket csak a társas szeretetkapcsolatok, a bizalom, a tisztelet, a szeretet, az elkötelezett és felelősségvállaló összetartozás fordíthat át pozitív életélménnyé.

A „Z” és „Alfa” generáció új kommunikációs, terhelhetőségi és motivációs szokásaira reagálni nehéz feladat. Hihetetlen méretű online csoportoknak próbálnak megfelelni, a legjobbnak látszani. Az online szociometriát a tanteremben nem látjuk.

A katolikus iskolában a személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre. A legfőbb általános emberi értékek a keresztény hitben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szentéletű embereket lehet állítani.

Az iskolának – mint másodlagos szocializációs színtérnek – a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. Az oktatói tevékenység ismeretátadó funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret pedig megsokszorozódott.

Az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek; a társadalmi problémák a családi körben is megjelentek, és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában.

A Nat a serdülők és a fiatalok képességeinek fejlődéséhez olyan pedagógiai feladatrendszerrel állít fel, amelynek középpontjában a személyiségfejlesztő nevelés és tanítás áll.

Az iskola pedagógiai munkájának egyik alapvető célja a tanulók személyiségének minél teljesebb kibontakoztatása. A nevelési folyamat eszköz, amely áthatja az oktatás teljes rendszerét, személyiségformáló erővel hat. E folyamat egyik sarkalatos pontja az értékközvetítés, amely közösségfejlesztő és individuális fejlesztő funkciót tölt be.

A **személyiségfejlesztés alapvető feladata** a személyiség ösztönző funkciójának fejlesztése, a magasrendű szükségletrendszerek kialakítása, a tiszta szeretet, az örök értékek közvetítése, amely az iskolában a nevelés és oktatás együttes hatásával valósulhat meg.

Diákjainkat a keresztény életszemlélet megismerésére, elfogadására és megvalósítására neveljük. Az intézmény oktatói személyiségükkel, a tanulók között végzett minden tevékenységükkel, megnyilvánulásukkal nevelnek, formálnak, alakítják tanítványaik személyiségét.

Az oktató nyitott kell, hogy legyen minden igaz értékre, melyet beépíthet a saját életébe és a nevelő-
oktató munkájába.

Célunk a saját képességeit jobban ismerő, kreatív, együttműködő, mértékletes, átgondolt döntéshozatalra képes, megbízható, környezete érdekében aktívan cselekedni tudó, befogadó, mások felé nyitott, türelmes, belső csendre, elmélyülésre igényt tartó, Istenhez és embertársaihoz hűséges, maga és a teremtett világ iránt felelősséget vállaló, tisztességes és emberséges, boldogságra képes tanuló, fiatal nevelése.

Azt valljuk, hogy számunkra a tanuló nem nyersanyag, amit termékké kell formálnunk, nem is csak ügyfél, akit informálni kell, hanem partner, akivel együtt dolgozunk, a problémákat közösen oldjuk meg az ő aktív közreműködésével, így a tanuló maga is tudást közvetít a közösség egy tagjaként.

Ha iskolánk gyermek-centrikusságát fontosnak tartjuk, a tanuló fejlődését nem foghatjuk fel pusztán kognitív vagy intellektuális fejlődésként, hanem hangsúlyt helyezünk az affektív, normatív, közösségi, expresszív fejlődésére is, s így – tevékenységünk során – a kognitív tudáson kívül egy sor egyéb ismeretet is felkínálunk.

Iránymutatóul szolgálnak a legfontosabb pedagógiai alapelvek:

Komplexitás elve – a nevelés-oktatás során figyelembe kell venni, hogy a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatosan és együttesen hatnak, s ezeket a hatásokat össze kell hangolni.

Egyenrangúság elve – a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, az oktató és a növendék egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. A tanuló a nevelés-oktatásnak nem tárgya, hanem alanya.

Egységesség és differenciálás elve – az új Nat hangsúlyos módszertani alapelve.

- Az egységesség a nevelés-oktatás közös alapjait jelenti; a differenciálás különbségtevést jelent, és arra utal, hogy nem feltétlenül ugyanazt tanítjuk, és nem szükségszerűen ugyanúgy neveljük, oktatjuk minden tanulónkat. A **differenciálás lényege az egyéni bánásmód**, az egyes tanulókhoz való alkalmazkodás, az egyénre szabott tanítás.
- Az **aktív tanulás a tanulónak** a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése,

amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását (tevékenységekre épülő tanulás-szervezési formák, ezen keresztül a kompetenciák fejlesztése).

- Az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé tesszük iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (**Ózdi Művelődési Intézmények: könyvtár, múzeum, színház; Nemzeti Filmtörténeti Élménypark, Digitális Erómű, Egészségfejlesztési Iroda** stb.).
- **Oktatóink együttműködnek** egymással, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a foglalkozásokon vagy a **témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok** alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.
- Lehetőség szerint kihasználjuk a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Támogatjuk a **párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást** (a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés, egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása).
- Az ismeretátadás integritásának érdekében tervezzük olyan foglalkozások megszervezését, ahol több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a foglalkozás céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.
- A **különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében** a tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését (ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását). Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik (gyógypedagógus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere).
- Ebben a folyamatban nagy figyelmet fordítunk a különböző tantárgyakat tanító oktatók tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenységére.

Az eredményes tanulás segítése

Tanulási környezet

- A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségekben (osztálytermek) a különböző tanulás-szervezési eljárások alkalmazásához lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk a berendezés rugalmas és gyors átalakíthatóságát, hogy illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, és nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek számukra.
- Lehetőség szerint biztosítjuk, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.
- **Az oktató vezető szerepe** – az egyenrangúság elvével összhangban az oktatónak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.
- Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve – a tanulók fejlődését mindenkor a maga fejlődési fokához mérten kell biztosítani.
- A tapasztalatszerzés elve – a nevelés-oktatás folyamatában biztosítani kell a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzését, megértését, általánosítását. A tanulást úgy kell

megszervezni, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket.

- A külső hatások, előzetes ismeretek elve – az oktatónak támaszkodnia kell mindazon tapasztalatokra, információkra, ismeretekre, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek be (nem-formális, informális tanulás). A nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk ártrendezésére.
- A tanulók különböző közösségek tagjai hangsúlyozásának elve – a tanulók mindig szűkebb (család, osztály, iskolai, egyházi) és tágabb (környezeti, társadalmi, nemzeti, európai) közösség tagjai. A nevelés-oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek életének, céljainak, érdekeinek figyelembevételével, a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak terepet – az oktató vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett - a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó, önellenőrző képességének kibontakoztatásához.
- A tanulók, az oktatók, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata - a közös célt szem előtt tartva - a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul.
- A következtetesség elve – igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményező-készségének, kreativitásának kibontakoztatására.

Nevelési módszereink

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során közvetlenül, személyes kapcsolatunk, pedagógiai tekintélyünk mozgósításával hatunk a tanulóra. **Közvetett** (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen, ill. kortársi interakciókon keresztül érvényesül.

A nevelési módszerek alkalmazandók a nevelési folyamatokban, különösen az osztályfőnöki tevékenységben, hittan órákon, lelki gyakorlatokon, az iskolalelkéssel folytatott beszélgetéseken.

A személyiségfejlesztés az életpálya-tervezés, életpálya-építés fontos eleme, amely tervszerű, tudatos, végiggondolt nevelő-oktató munkát igényel:

- olyan személyiségfejlesztő munka folytatását, ahol minden tanuló eljut saját képességei és teljesítőképessége maximumához;
- személyiségközpontú pedagógiai módszereket, kooperatív tanulási technikákat, differenciált oktatást, egyéni tanulási programokat, tanulási utakat.

A tanuló fejlődését az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, mindenkor a maga fejlődési üteméhez mérten kell biztosítani. A személyiségfejlesztés alapja a helyes önismeret, a reális énkép. A környezet visszajelzése ezt építheti vagy rombolhatja. Az énkép az életkörülmények biztonságán, az elfogadáson, a bizalmon, a szereteten, a szép és a jó megélésén, a stabil erkölcsi értékrenden teljesebben ki. Erre rétegződnek a szerzett tulajdonságok, ismeretek, tapasztalatok, készségek, képességek.

A tanulói attitűd megnyilvánulása a viselkedés. Alkalmazható pedagógiai módszerek, technikák: **önismereti játékok, tulajdonságlisták, történetek, tanulságok, rajzos feladatok, tesztek, nyitott mondatok, kérdőívek, megfigyelés.**

A helyes önértékeléshez, az önbizalom fejlesztéséhez sikerélményre van szüksége a tanulóknak. Színterek, tevékenységi formák: tanulmányi, sport- és kulturális versenyek, diákszínpadok, kórusok,

tanulói produktumok, pályamunkák kiállítása, manuális képességeket igénylő feladatok. Odafigyelés, biztatás, pozitív megerősítés az oktató részéről.

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a páros és csoportmunka jó lehetőséget biztosít. Be kell vonni a tanulókat a hagyományos rendezvények és az új közösségi programok tervezésébe, lebonyolításába.

Konkrét, mérhető, ellenőrizhető (foglalkozásokon és azon kívüli) feladatokhoz teameket rendelve fejlődhet a problémamegoldó képesség, a felelősségtudat, kötelességtudat.

A viselkedés és beszédkultúra kialakítása a sikeres kommunikáció alapfeltétele. A verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése mindennapos pedagógiai feladat.

A segítőkészség, a türelem, a szelídség, a tolerancia kialakításához és fejlesztéséhez, a másság empátiás elfogadásához asszertív viselkedési modell szükséges, amely elsősorban az oktató személyiségén, példamutatásán keresztül hat.

Az érzelmi intelligencia és az önérvényesítés (önkifejezés, önmegvalósítás, önátadás) szoros összefüggést mutat. Mérése, fejlesztése kiemelt feladat lehet.

A személyiségjegyek komplex fejlesztése minden órán és minden nevelési területen folyamatosan érvényesüljön, a tantestület a Benchmarking technikát alkalmazza.

A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

„ Az egészségre ügyelni az élet legnagyobb nehézsége.”
(Platon)

Mi az egészség, az egészségfejlesztés?

Napjainkban egyetértés van abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem passzív állapot, hanem **folyamat**. Az egészség kiteljesedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt: ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai, munkahelyi és más közösségekhez tartozik), ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud, ha individuális önállóságát megőrzi, és végül, ha megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségei közt.

Az egészség fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza.

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

Az egészségfejlesztés magában foglalja az egyének ismereteinek és készségeinek fejlesztését, a közösségek aktív részvételét, valamint az egészséges, illetve egészséget támogató környezet kialakítására irányuló társadalmi, jogszabályi és gazdasági háttérfeltételek biztosítását, kialakítását. **Fő feladata** egy általánosan érvényes egészségfejlesztő politika kiterjesztése, egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése és szemléletválttatás. (az egészségügyi szolgáltatásokban.)

A **megelőzés** a betegség első megjelenésének megakadályozására az egészség megőrzésére irányul.

Mi a teljes körű egészségfejlesztés?

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés **olyan folyamat**, amelynek eredményeképpen az oktatók a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az **a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő**.

Így a nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő **feladatokra**, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás;
- a mindennapos testnevelés, testmozgás;
- a testi és lelki egészség fejlesztése, valamint a viselkedési függőségekhez és a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése;
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése;
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás;
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Ide tartozhat még az aktív szabadidő eltöltés, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, a járványügyi és étel-miszer biztonság megvalósítása.

A nevelési-oktatási intézmény a teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon tervezi a helyi egészségfejlesztési program keretében. Az egészségfejlesztési programot a oktatói testület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el, véleményének kikérésével fogadja el.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei

- Minden rendelkezésére álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely figyelembe veszi az oktatók és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

Az iskola a teljes körű egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere:

A tanulók, a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Az iskola más társadalmi intézményekkel és szereplőkkel állandó kölcsönhatásban létezik, hatást gyakorol a szűkebb és tágabb környezetének kapcsolatrendszerére, a környezet viselkedésére; a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartás mintáinak kialakítására és (be)gyakorlására.

A **segítő kapcsolatok** intézményen belüli lehetőségét az iskola vezetése, az iskolaorvos, a védőnő, a gyermek és ifjúságvédelmi felelős, valamint az osztályfőnökök, az iskolalelkész, a szaktanárok és nem utolsósorban a diákok együttműködése jelenti. A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szakemberek, szakértők bevonására.

A segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok

Szülők (a család)

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programját, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Képzési tanács

Az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába be kell vonni a szülői szervezetet, és szükséges megnyerni támogatásukat is. Ez a „szövetség” garancia lehet arra, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az iskolai program megvalósulását.

Iskolaorvos, védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője. Ez iskolánkban megoldott.

Az iskolaorvos minden tanévben elvégzi a következő feladatokat:

- Az iskola diákjainak folyamatos egészségügyi felügyelete, a tanulók évente egy alkalommal történő szűrővizsgálata.
- A vizsgálatkor talált kóros elváltozások esetében a tanuló gondozásba vétele.
- A testnevelési órákkal kapcsolatos gyógytestnevelési, könnyített-, felmentett- illetve normál testnevelési csoportokba való besorolást a tanév első 1-2 hetében, elsősorban tanulói igény esetén végzi el, kivéve, ha a vizsgálat oka később következett be.
- A sporttal kapcsolatos iskolaorvosi feladatokat a külső sportegyesületben nem tag, de diáksportköri versenyeken induló diákjaink sportorvosi szűrését, a fél évre érvényes igazolások kiadását elvégzi.
- Ellenőrzi az elrendelt járványügyi intézkedések végrehajtását.
- Gondoskodik a tanulók egészségügyi állapotáról tanúskodó dokumentumok vezetéséről, a védőnő közreműködésével rendszeresen ellenőrzi, hogy a tanulók a szükséges szakorvosi vizsgálatokon részt vegyenek. A szükséges vizsgálatokra beutalót biztosít a diákoknak, őket a legszükségesebb gyógyszerekkel ellátja, ezt követően a háziorvosi rendelőbe irányítja kezelésre.
- Az osztályok szűrését követően kapcsolatot tart az osztályfőnökkel és a testnevelővel, velük konzultál a tapasztalatairól, felhívja figyelmüket a tanulóknál tapasztalt rendellenességekre.

Az iskolai védőnő feladatai

- A védőnő munkájának végzése során együttműködik az iskolaorvossal. Elősegíti az iskolaorvos munkáját, a szükséges szűrővizsgálatok ütemezését. Figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotának alakulását, az előírt vizsgálatokon való megjelenésüket, leleteik meglétét. Elvégzi a szűrővizsgálatokat megelőző ellenőrző méréseket (vérnyomás, testsúly, magasság, hallásvizsgálat stb.).
- A védőnő szoros munkakapcsolatot tart fenn az intézmény iskolatitkárával, aki az információkról tájékoztatja az iskolavezetést.
- Végzi a diákság körében a szükséges felvilágosító, egészségnevelő munkát, kérésre osztályfőnöki órákat, előadásokat tart az osztályfőnökkel együttműködve.
- Figyelemmel kíséri az egészségügyi témájú filmeket, könyveket, folyóiratokat, azokat mindennapi munkájában felhasználja.
- Kapcsolatot tart a segítő intézményekkel (Pedagógiai Szakszolgálat, Drogambulancia, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat stb.).

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányság ifjúságvédelmi munkatársai, az iskolarendőr a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedés témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok szerepe

A kábítószerügyi egyeztető fórum fontos szerepet tölt be a településünk életében, hiszen alapítójuk a helyi önkormányzat, így az iskolai egészségfejlesztési program megvalósításában is fontos szerepet játszanak. Az iskolás korosztály veszélyeztetett a kábítószer-fogyasztás tekintetében, ezért fontos a kapcsolattartás.

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezethez.

- Gondoskodunk az osztálytermek megfelelő rendszeres szellőztetéséről.
- Megfelelően tájékozódunk a tanulók tanulást is befolyásoló egészségi állapotáról. Megjelennek az ezzel kapcsolatos feladatok a pedagógiai programban, s más iskolai dokumentumokban, illetve a tényleges oktató-nevelőmunkában.
- Biztosítjuk az előírt ergonomiai feltételeket.
- Figyelnek az oktatók a gyerekek megfelelő testtartására.
- Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi minden tanuló számára az egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar) testhelyzetben történő figyelmet és tanulást.
- Ügyelünk arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsunk változatosságot a gyermekek szemének és gerincének terhelésében.
- A napi munkarend, a foglalkozásrend tervezésénél az iskola gondoskodik a mozgásigény kielégítéséről.
- Az iskolai büfé működtetőjének felhívjuk a figyelmét, hogy a népegészségügyi termékadó hatálya alá tartozó termékek ne szerepeljenek a kínálatában.

Az egészségfejlesztés érdekében iskolánkban megvalósuló tevékenységek:

Minden foglalkozáson nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakítására. Sok tantárgyspecifikus feladatot gyűjtöttünk a fenti célok megvalósításához. (Természetesen biológia, testnevelés és osztályfőnöki órák keretében nagyobb lehetőségünk nyílik egészségfejlesztési céljaink megvalósítására.)

Az oktatók személyes elhivatottsága tiszteletet válthat ki a diákokból, akik kifejezetten igénylik, hogy ne csak a szigorúan vett tantervi előírások szerint folyjon a tanítás az iskolában, hanem emberileg is közel kerüljenek nevelőikhez, amihez az egészségnevelési témájú foglalkozások jó lehetőséget teremtenek.

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során kell figyelmet fordítanunk.

Magyar irodalom

- művészet és valóság témakörben: a sport, mint művészet (torna → művészi torna);
- középkor → reneszánsz (életmód, életvitel);
- naturalizmus;
- útirajzok, szociográfiák;

- a reneszánsz értékrend kiemelt helyet szentelt az egészséges életmódnak, az emberi test megismerésének, az egészség megvalósulásának. Felfedező beszélgetések segítségével ezeket aktualizáljuk.

Magyar nyelv

- az érettségire való felkészítés során aktuális, hétköznapi szövegek feldolgozását ajánljuk;
- ide jól beilleszthető az egészséges életmódról, szenvedélybetegségekről, környezeti hatásokról stb. szóló szövegek.

Történelem

- testedzés az ókori görögöknél (olimpiai játékok);
- az ókori Róma: a hétköznapi események (közfürdők);
- az újkori olimpiák, egészséges életmód a polgári korszak terméke: a 19. századi Európa jellemzője → testedzés, sporteszközök megjelenése (a technika fejlődése révén);
- az ókori orvoslás – Egyiptom, Görögország;
- a járványok leküzdése;
- első orvosi egyetemek létrehozása;
- feltalálók, találmányok;
- életmód történeti részek;
- dokumentumok, képek, leírások, szövegek, szövegértelmezés, elemzés, esszék írása, kiselőadások tartása.

Földrajz

- a természet és az ember közvetlen kapcsolata;
- tiszta, egészséges környezet – egészséges emberek;
- a globális felmelegedés, „az ózonlyuk”;
- üvegházhatás;
- a fejlődő országok egészségtana;
- természeti (földrajzi) értékek védelme, erdők, folyók, tavak stb. környezetének megismerése túrák útján, kirándulások alkalmával.

Komplex természettudomány

- az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásai;
- a természet működési alapelveinek ismerete;
- egészségtudatos megőrzése;
- a természeti, a technikai és az épített környezet felelős és fenntartható alakítása;
- az erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes használata;
- életmód és betegségek kockázata;
- az élőlények növekedését megszabó arányok;
- mesterséges szerves vegyületek, előnyök, veszélyek mérlegelése;
- az emberi mozgás, keringés és légzés élettana és anatómiája;
- egészséges táplálkozás, túltápláltság, hiánybetegségek, mérgezések, az alkohol hatása;
- testkép, testépítés, táplálék-kiegészítők kockázatai;
- az emberi szervezet egységét fenntartó rendszerek működése, kölcsönhatásai;
- hormonok és érzelmek kapcsolata;
- stressz és egészség, idegrendszer és immunitás;
- az alkalmazkodás szerepe az egyéni és társas viselkedésben;
- táplálékpiramis (termelő, fogyasztó, lebontó szervezetek);

- a genetikai információ megváltozásának lehetséges következményei;
- mutációt okozó hatások (sugárzások, vegyületek);
- magzati élet, a magzat védelme;
- betegségek szűrése, betegjogok;
- rákkeltő tényezők, kerülésük;
- az öröklött és „szerzett” tulajdonságok megkülönböztetése.

Matematika

- a szellemi fittségre helyezjük a hangsúlyt;
- a tanulási idő beosztása;
- sportolással kapcsolatos szöveges feladatok;
- statisztikai mutatók.

Kémia

- gyógyszerek, tartósítószer szerepe;
- tisztálkodási szerek, tisztítószer ismerete;
- műtrágyák, növényvédő szerek szerepe és élettani hatásai.

Angol, német és francia nyelv

- Magyarországon az angol, a német és a francia konyha sajátosságai;
- egészséges életmód;
- hogyan tartod magad fitten;
- orvosnál;
- évszakok és az öltözködés;
- kertművelés: zöldség, gyümölcs;
- növények, virágok nevei;
- speciális étkezési szokások;
- korszerű táplálkozás;
- Frankofónia programsorozat.

Ének-zene

- családi élethez tartozó népszokások megbeszélése;
- jeles napok feldolgozása (időpont, étkezési szokások, az ünnephez kapcsolódó dalok);
- különböző tánczenei stílusok;
- néhány egyszerűbb tánc lépés megtanulása.

Biológia

- A mozgásszegény életmód egészségkárosító hatása. A mozgás és az egészség közötti alapvető összefüggések. A rendszeres testmozgás élettani hatásának ismeretén alapuló tudatos életmód iránti igény kialakítása, erősítése. Az egészség megőrzendő értéként való tudatosítása. A testi és lelki egyensúly kapcsolatának, együttes jelentőségének elfogadtatása.
- Testkép és lelki egyensúly összefüggése. A normál testsúly, testalkat megőrzésének fontossága.
- A megjelenés, a testkép módosításának lehetőségei, előnyök, mellékhatások, veszélyek.
- Az önvizsgálatok és rendszeres szűrővizsgálatok fontosságának belátása.
- A balesetmegelőzés teendőinek összegyűjtése különböző élethelyzetekben (pl. sportolás, házimunka, közlekedés). Elsősegélynyújtás megismerése a vizsgált baleseti sérülések körében.
- Az edzettség, fittség állapotának biológiai leírása, vizsgálata és értékelése.
- Életmódhoz igazodó étrendtervezés, túlsúly és elhízás következményei és emelkedő kockázatok. Tápanyagok fajlagos energiatartalma. Az alultápláltság, éhezés jelei, következményei.

- Szájhygiéné és a rendszeres fogápolás helyes gyakorlatának elsajátítása.
- A kiegyensúlyozott, változatos étrend jelentősége.
- Az élelmiszer higiénia, élelmiszer allergia fogalmának megismerése.
- Gyakoribb légzőszervi megbetegedések, kockázatok, kórképek, megelőzési és gyógyítási lehetőségek elsajátítása.
- Levegőminőség jelentősége, jelentősebb légszennyező anyagok és szűrésük módjai.
- Szív és érrendszeri megbetegedések kockázati tényezői, gyakoribb típusai, megelőzésük, kockázatot jelentő élettani jellemzők. Az érrendszer állapota és az életmód közötti összefüggések megismerése.
- Alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátítása vérzések, szívműködési zavarok vagy keringésleállás esetén.
- Alapvető közegészségügyi és járványtani ismeretek alkalmazása a mindennapi életvitelben. A védőoltások indokoltságának elfogadása, hatékonyságuk biológiai magyarázata.
- Személyi higiéné biztosításával, a bőr ápolásával és egészségmegőrzésével kapcsolatos szokások, életmód tudatosulása.
- A teljesítményfokozó és izomtömeg növelő szerek használatának elutasítása.
- A hormonális dopping módszerei, veszélyeinek megismerése.
- Szemhibák és látásjavító eszközök, módszerek. A halláskárosodás kockázatai. Zajártalom.
- Fogamzás és fogamzásgátlás, családtervezés.
- A dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer-használat megelőzése,

Gazdálkodás és menedzsment, Közlekedés és szállítmányozás, Kereskedelem és Informatika ágazatok szakmai órái

- a tanulás belső feltételei: egészséges életmód;
- alvás, táplálkozás, mozgás, pihenés, káros szenvedélyek mellőzése, szemtorna, relaxáció, stb.;
- a családok időmérlege → a szabadidő helyes felhasználása (sport, szabad levegő) - elegendő alvás;
- számítógépes munkahelyek ergonómiája,
- túlzott TV-nézés, számítógép-használat veszélyei;
- az egészséges életmódhoz kapcsolódó cégek alapítása tanirodai foglalkozásokon, valamint üzleti gazdaságtan, marketing tevékenységek hozzákapcsolása az egészséges életmódokkal foglalkozó cégek munkájához (fitness, wellness, bioboltok, biokertészet);
- statisztikai mutatók felhasználása (például dohányos - nem dohányos halálozási mutatók), elemzése;
- tantárgyaink keretében olyan tudást, értékrendszert kell közvetítenünk, amelyben az egészség megőrzése, az egészséges életmód fenntartása kiemelt jelentőséggel bír (pl. az egészséges életmód pozitív externhatásainak megismertetése).

Gazdálkodás és menedzsment (vállalkozási ügyviteli ügyintéző) ágazat szakmai órái

- gépírás tananyagot tartalmazó tantárgyakon belül az egészséges életmóddal kapcsolatos másolószövegek írása, a szöveg tartalmának megbeszélése;
- levelek készítése, amelyek az egészségneveléssel kapcsolatosak (pl. meghívó sportrendezvényre, versenykiírások, sportszerek rendelése);
- munka közben a helyes testtartásnak nagyon fontos szerepe van;
- ügyelni kell arra, hogy minél később fáradjunk el, ne alakuljanak ki idővel foglalkozási megbetegedések, a fáradtság rontja a munka minőségét;
- a tízujjas vakírás előnyei között szerepel az egészség védelme is;
- számítógépes munkahelyek ergonómiája (világítás, szemünk védelme, székek, asztalok állíthatósága stb.)

- a megvilágítás szabályozhatósága alapkövetelmény;
- a munkahelyi biztonság és egészség védelme;
- öltözködéskultúra;
- az egészséges külső;
- az egészség a jó megjelenés elengedhetetlen feltétele;
- a helyes étrend, a testmozgás szükségessége.

Osztályfőnöki

- az egészséges személyiségfejlesztés;
- a beteg ember;
- az egészséges életmód;
- a táplálkozás;
- napirend, pihenés, alvás;
- a szenvedélybetegségek elkerülése;
- a fertőző betegségek;
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben;
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete;
- a tanulás technikái;
- a tanulási környezet alakítása;
- az idővel való gazdálkodás szerepe;
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás);
- a serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák megoldásában;
- figyelmet fordítunk a lelki egészség erősítésére, hiszen annak az egész személyiséget érintő következményei vannak;
- az önismeret, felelősségvállalás képességének erősítése.

Testnevelés: a mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése

A mindennapi testnevelés, testedzés lehetőségét a testnevelés órák mellett (5 foglalkozás/hét) a délutáni tömegsport foglalkozások biztosítják. A célokat, feladatokat, ütemtervet a sportköri szabályzat és a munkaterv tartalmazza. A mindennapos iskolai testedzési program tervezésekor és megvalósításakor meghatározó szereplő a tantestület elkötelezett, hivatásszerető testnevelője, hiszen ez a siker egyik kulcsa.

Annak érdekében, hogy **az egészségfejlesztő testmozgás** hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos **egészségügyi és pedagógiai szempontoknak és feladatoknak** kell teljesülniük:

- a testnevelés órán és egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- a testnevelés órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna;
- a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire;
- állóképesség és koordinációs képesség fejlesztése;
- kondicionáló, mozgásszabályozó, tartásjavító gyakorlatok;
- változatos mozgásformák, mozgástechnikák elsajátítása során biomechanikai törvényszerűségek felismertetése,
- úszásoktatás a 10. évfolyamon.

Drogprevenció

A teljes körű egészségfejlesztés keretein belül fontos szerep jut a drogprevenációs feladatoknak. (Gyakran pályázunk ebben a témakörben programsorozatok lebonyolítására.) Kollégáink – az elmúlt években – szívesen vettek részt a 40 órás akkreditált drogprevenációs továbbképzésen, így tantestületünk 14 tagja képzett szakembernek számít.

Tantestületünk nevelési értekezlet keretében a miskolci Drogambulancia dolgozóinak tájékoztatásában megismerkedett városunk és megyénk droghelyzetével, az interaktív órák megtartásához módszertani ötleteket kaptunk. A drogokkal kapcsolatos ismeretek változásával, az azokkal szembeni védekezés érdekében szükségünk van folyamatos képzésre, ezért a tantestület tagjai és a tanulói csoportok részére is rendszeresek a szakemberek által tartott előadások (pl. mentősök).

A már megkezdett munkát folytatnunk kell. A problémák naprakész kezelése, nevelési eszközrendszerünk finomítása, a konfliktuskezelés hatékonyságának fejlesztése, a hátrányos helyzetű tanulók személyiségére, helyzetére jobban figyelő eljárások, technikák kialakítása kiemelt feladatunk. Az **osztályfőnöki órák** keretében **drogprevenációs témákkal** foglalkozunk:

A foglalkozások tematikája 9. évfolyamosok számára

Foglalkozás száma	Téma	Alkalmazott módszerek
1. foglalkozás	Kapcsolatom magammal	Beszélgetés, előadás, önálló feladat
2. foglalkozás	Hozz jó döntéseket!	Szituációs játék, helyzetgyakorlat
3. foglalkozás	Szabadidő hasznos eltöltése	Beszélgetés, szituációs gyakorlat
4. foglalkozás	Rossz szokások, szenvedélyek	Körkérdés, csoportmunka
5. foglalkozás	Veszélyek a drogokban	Előadás, kiscsoportos beszélgetés, prezentáció

A foglalkozások tematikája a 10. évfolyamosok számára

Foglalkozás száma	Téma	Alkalmazott módszerek
1. foglalkozás	Személyes fejlődésünk lehetőségei	Beszélgetés, „az én címerem” – önálló feladat
2. foglalkozás	Ismerős, barát, támogató	Szituációs játék, önálló feladat
3. foglalkozás	Veszélyes ifjúkor?!	Beszélgetés, szituációs gyakorlat
4. foglalkozás	Bűn, büntetés, bűncselekmény	Előadás, beszélgetés, játék
5. foglalkozás	Szenvedélybetegségek széles spektruma	Film, helyzetgyakorlat

A foglalkozások tematikája a 11. évfolyamon

Foglalkozás száma	Téma	Alkalmazott módszerek
1. foglalkozás	A fiatal felnőttkor felelőssége	Beszélgetés
2. foglalkozás	Legális kábítószeres hatása egészségünkre (dohányzás, alkoholfogyasztás)	Előadás, plakátkészítés, csoportmunka
3. foglalkozás	Találkozás a kábítószeresekkel	Film, beszélgetés
4. foglalkozás	Hogyan mondjunk nemet...?	Helyzetgyakorlat, csoportmunka, döntési játék
5. foglalkozás	Ha... kitől kérjük segítséget? (drogproblémák, dohányzás, nem kívánt terhesség stb.)	Helyzetgyakorlatok, értékelő beszélgetés

A foglalkozások tematikája a 12. – 13. évfolyamokon

Foglalkozás száma	Téma	Alkalmazott módszerek
1. foglalkozás	Tudatos vásárló leszek	Beszélgetés, önálló feladat
2. foglalkozás	Átgondolt pályaválasztás – egészséges psziché, egészséges munkahely	Beszélgetés, önálló feladat
3. foglalkozás	Kiért vagyok felelős? – közlekedem, dolgozom	Beszélgetés, szituációs gyakorlat
4. foglalkozás	Kiért vagyok felelős? – partner, család	Beszélgetés
5. foglalkozás	Kiért vagyok felelős? - Gyermekvállalás	Előadás, kiscsoportos beszélgetés

A prevenciós program jól illeszkedik az iskola egészségnevelési programjában és drogstratégiájában megtalálható irányelvekhez, valamint az osztályfőnöki tanmenethez.

Az iskola elkötelezte magát egészségnevelési, drogmegelőző tevékenység folytatására, ennek szellemében alakította ki az osztályfőnöki órák tematikáját és a szabadidős tevékenységek körét.

A drogfogyasztás megelőzésében a felvilágosításon túl fontos szerepet szánunk az értelmes szabadidős szokásrendszer kialakításának. Színházlátogatások, szakkörök, sportrendezvények, iskolai programok szervezésével igyekszünk tanulóink szabadidős szokásait formálni.

A szülők számára tartandó fogadóóra, szülői értekezlet mellett közös tanár - diák - szülő találkozás szervezésére van lehetőség, melyen képzett drogkoordinátor tarthat előadást városunk droghelyzetéről. Az előadás után lehetőség nyílik a szakemberekkel, illetve oktatókkal (képzett szakember, drogkoordinátor, ifjúságvédelmi felelős, diákönkormányzat-vezető stb.) való kötetlen beszélgetésre.

Lehetőség szerint klubfoglalkozásokat tartunk a tanulók számára, ahol a tanulók társasjátékozhatnak, sportolhatnak, filmet nézhetnek. (A szülőket ellenőrző könyvben értesítjük a klubon való részvétel lehetőségéről.)

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

„A közösségfejlesztés lényege a tevékeny közösség nevelőerejének tudatos, szakszerű kialakulása az egyéni fejlődés érdekében.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely aktív, dinamikus kapcsolatot teremt az egyén és a társadalom között. A közösségfejlesztés folyamatában alakul ki az egyén és a társadalom konkrét, értelmezhető, átélhető viszonya.”
(Méri Ferenc)

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. „Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” (Katolikus iskola 34.)

A közösségi tudat legfőbb meghatározója, hogy Jézusban mindannyian Isten gyermekei vagyunk: tanárok, diákok, szülők. Ezt a tudatot erősíti mindennapos, illetve rendszeres vallásgyakorlásunk – az **ima** (iskolában tanítás előtt és után), a hétindító áhítat, a **szentmisék** (a közösségünk és az Egyház ünnepein) és az iskolalelkészünk által irányított **lelki napok, lelkigyakorlatok**.

Iskolánkban a **közösségfejlesztés fő területei:**

- a foglalkozások;
- tanórai kereten kívüli foglalkozások, hagyományos iskolai és egyházi ünnepek; rendezvények;
- az iskolalelkész által vezetett foglalkozások;
- hétindító áhítat;
- mise az iskoláért;
- tanulói közösségi szolgálat;
- diákönkormányzati munka;
- szabadidős tevékenység.

A fenti területek sajátos foglalkoztatási formát követelnek, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához;
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez;
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend);
- a másság elfogadásához;
- az együttérző magatartás kialakulásához;
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Ennek oka, hogy valamennyi terület feladata azonos, és az iskola nem egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve és a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve.

A vallási nevelés a közösségfejlesztés területén is megjelöl feladatokat. A mindennapi életbe beépülő lehetőségek:

- **napi ima:** a tanítás kezdetén és végén a tanulók az éppen azt az órát tanító oktatóval közösen imádkoznak;
- **hétindító áhítat:** minden hétfőn az 1. tanítási foglalkozás előtt;
- az **egyházi köszönés** gyakorlása folyamatos;
- az **egyházi kiadású könyvek** vásárlásával próbáljuk az iskola könyvtárát bővíteni;
- az iskolának járjanak **katolikus újságok**, folyóiratok;
- az **osztályfőnöki órák** tartása a katolikus kerettanterv szerint történik.
- finanszírozási lehetőségektől függően **hittantábor** szervezése

A katolikus iskolákban kitüntetett helyet foglal el a **hitoktatás**. A hitoktatás *"alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye."* (Katolikus Iskola 50.) Ezt csak személyes példaadással, és nagy türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a tanulók életkorára és eddigi vallási műveltségükre.

Semmi sem erősíti az iskolaközösséget annyira, mint az iskolai életet megszépítő hagyományok. Gazdagságukból sarjad az iskola jellegzetes stílusa, légköre, a hagyományoktól kap eredeti szint, patinát. Egyre inkább hangsúlyossá válik a hagyományok őrzésének fontossága, hiszen tradíciók nélkül az iskola jellegtelen, arc nélküli.

A tanulók egymást váltó nemzedékeinek állandósult szokásai, magatartási, érintkezési formái, életük visszatérő eseményei a folyamatosságot biztosítják, szabályos változásai lüktetést, iskolai életritmust hoznak létre. A hagyományok egyszerre teremtenek állandóságot és folytonosságot mindennapi életünkben, miközben fő célunk: az iskolához való kötődés megerősítése.

Közösségteremtő hagyományaink arculati elemei:

- iskolánk rövidített neve, a **SZIKSZI** jól ismert a városban, a térségben;
- **öltözék:** ünnepélyeken, versenyeken, vizsgákon sötét alj, fehér blúz vagy ing, bordó színű iskolai nyakkendő, SZIKSZI emblémával, JHS felirattal.
- **testnevelési órán:** évfolyamonként lányoknak, fiúknak bordó színű póló SZIKSZI emblémával, JHS felirattal, rövidnadrág;
- leveleken (élőfej), iskolai szórólapokon, okleveleken, kiadványokon, az aula falain a 25 éve elfogadott **SZIKSZI logó és jelképünk** (bagoly) feltüntetése a JHS felirattal.

Feladatunk a hagyományos arculati elemeket a katolikus iskola jellegével, üzenetével összehangolni, és ezt a dokumentumainkon, a honlapon megjeleníteni.

Alapvető célunk, hogy az iskolai és a szabadidős tevékenységek integrációjának, összegződésének elvét kövessük.

Az érzelmi kötődés mélyítését, az emberi kapcsolatok gazdagítását, a viselkedéskultúra fejlesztését és az identitástudatot erősítő közösségfejlesztő tevékenységeink:

- az iskolánkba felvételt nyert tanulók augusztus végén Bagolytáborban – Lelki táborban ismerkednek egymással, osztályfőnökeikkel, a hittantanárokkal, az iskolalelkésszel, a katolikus iskola rendjével, a SZIKSZI íratlan szabályaival;

- Széchenyi István születésének évfordulóján megemlékezés és koszorúzás az aulában lévő Széchenyi-portré előtt (mindig az utolsó évesek koszorúznak);
- ugyanezen a napon a 2019/2020. tanévtől hagyományként vezetjük be, hogy a 9. évfolyamos osztályok egy-egy fát ültetnek az iskola udvarán, amelyet tanulmányaik alatt gondoznak;
- a Csacsiavatót a sikeresen pályázó osztály projektterve alapján szervezzük;
- az Avatóbált nyitótánc (keringő) teszi ünnepélyessé (a szülők és a SZIKSZI volt diákjai is szép számban megjelennek);
- a felső évesek Őrangyalként, tréfás esküt téve vállalnak védelmet a kilencedikesek fölött;
- a tizedikesek teadélutánra hívják a kilencedikeseket, ahol megbeszélik a "kicsikre" váro teendőket, az iskolai szokásokat (testvérosztály);
- meghirdetjük az osztályok közötti dekorációs versenyt, melynek végén a tanterem rendjét, ízléses díszítését értékeljük tanár és diák közreműködésével;
- a nemzeti ünnepeinket köszöntő műsor összeállítását a tornateremben nagy figyelemmel hallgatja tanár és diák; a városi koszorúzáson és ünnepségen képviseljük iskolánkat
- tanulmányi kirándulások (osztály vagy iskolai szinten);
- Szakmai Napot szervezünk; minden évben más-más munkaközösség állítja össze a programokat, versenyeket; a tanulók prezentációkat tartanak, kiállítást, vásárt szerveznek, tesztekkel töltönek ki stb.;
- a Mikulás az iskolában és "osztálykeretben" is jár, sokan ekkor teadélutánokat szerveznek;
- bensőséges ünnepünk a szalagavató (papi áldás, szép gondolatok, versek, közös éneklés, majd vidám műsor);
- együtt díszítjük fel az aulában a karácsonyfát, a karácsonyi ünnepünkre minden osztály műsorral készül;
- március elején a férfi tanárok és a fiútanulók köszöntik a nőket;
- részt veszünk a Frankofón Napok rendezvényein, programjain;
- az ír kultúrával, zenével ismerkedünk a St. Patrick day programjai során;
- a Költészet napját az iskolarádióban vagy neves előadókkal - írók, költők, színészek közreműködésével (hagyományosan a Kassai Színház művészei tolmácsolásában) - rendhagyó irodalomórákon ünnepeljük (a városi könyvtárral együttműködve), illetve versmondó vagy felolvasó délutánt szervezünk az iskola könyvtárában;
- hagyománnyá vált az évenkénti fotópályázat kiírása, melyet elkötelezett kollégánk szervez; az értékelés neves fotóművészek támogatásával történik;
- az Önkormányzati napon a diákok átveszik a hatalmat;
- a szerenád estjén végzős diákok és tanárok búcsúznak egymástól az iskola területén;
- a végzős tanulók vidám, majd másnap könnyes-szomorú ballagása kiemelkedő eseményünk;
- júniusban a diákönkormányzat és a szülői tanács szervezésében oktatóinkat, dolgozóinkat köszöntjük;
- ünnepélyes tanévzáró: az értékelés után a kiemelkedő tanulmányi, közösségi és sportteljesítményt nyújtó tanulók jutalomkönyvet, oklevelet kapnak, illetve a tizenkettedik osztályos tanulók közül néhányan - előzőleg beadott pályázatok alapján - pénzjutalmat kapnak az Ózdi „Kerisek” Alapítvány mindenkori éves kamatából; a példamutató hitéleti, tanulmányi, közösségi és/vagy sporttevékenységet elismerve ez alkalommal adjuk át iskolai kitüntetésünket is;
- a tanulók igénye és jelentkezése alapján sportprogramokat (pl. korcsolyázás), kulturális programokat (kiállítás, színház) szervezünk.
- Az Egri Főgyházmegye ünnepélyes tanévzáró ünnepségén a Diákönkormányzat és a tantestület javaslata alapján egy tanulót érseki elismerésre terjesztünk fel.

A vallási neveléssel összefüggő, a plébános és a hitoktató tanárok iránymutatásával és segítségével szervezett ünnepségek, megemlékezések:

Az iskola **minden tanulója, oktatója** részvételével:

- Veni Sancte - Tanévnyitó ünnepély
- Karácsonyi lelki nap (dec.)
- Húsvéti lelki nap
- Te Deum - Tanévzáró ünnepély

További egyházi ünnepek, melyekről faliújságon, iskolarádióban tartunk megemlékezést (hitoktató tanárok, könyvtáros, oktatástechnikus szervezi, nevelési igazgatóhelyettes ellenőrzi):

- Kisboldogasszony (szept. 8.);
- Szent Gellértnek, a magyar egyházi iskolák védőszentjének a napja (szept. 24.);
- Magyarok Nagyasszonya (okt. 8.);
- Mindenszentek, halottak napja;
- Adventi gyertyagyújtások (dec. hónap);
- Szent Miklós napja (dec. 6.);
- Vízkereszt (jan. 6.);
- Árpád-házi Szent Margit ünnepe (jan. 18.);
- Gyertyaszentelő Boldogasszony, Balázs-áldás (febr. 2., ill.3.);
- Hamvazószerda, Nagyböjt;
- Gyümölcsoltó Boldogasszony (márc. 25.);
- Katolikus Iskolák Napja (júniusban, az EKIF szervezésében).

A szabadidős tevékenységgel is összefüggő, a diákönkormányzat által szervezett közösségfejlesztő rendezvényeink:

- ismerkedési estek szervezése;
- farsangkor álarcos Maszkabál szervezése;
- a tavaszi szünet után diákönkormányzati napot tartunk: korteshadjárat után a demokratikusan, szavazólapon titkosan megválasztott diákigazgató és osztálya tréfás műsorszámokat ad elő, vagy az iskolai DÖK-bizottság vetélkedőket szervez; a kilencedik éves tanulók bemutatkozó összeállítással készülnek;
- ugyancsak tavasszal tehetségkutató délutánt tartunk, SZIXIFAKTOR névvel, amikor a diákok bemutathatják zenei tehetségüket.

Külső kapcsolataink az iskola egész közösségére hatnak:

- diákjaink aktív részvételével a 8. osztályos tanulóknak Nyílt napot tartunk, ahol igazgatói tájékoztatás, bemutató órák, sportbemutató, zenés műsor, filmvetítés, tanulói prezentációk és kötetlen beszélgetések után reméljük, könnyebb lesz az iskola- és pályaválasztás;
- meghívás szerint az általános iskolákban pályaválasztási szülői értekezleteken vesz részt az iskolavezetés, illetve a tantestület egy-egy tagja;
- a város által szervezett rendezvényeken felkérésre képviseljük iskolánkat (kangoos csoport bemutatója, versmondás, protokoll feladatok ellátása), illetve az adventi gyertyagyújtáson mindig jelen vagyunk;
- testvériskolai kapcsolataink lengyel és szlovák iskolákkal nagyon aktív, felvettük a kapcsolatot két erdélyi iskolával is (Határtalanul pályázat: Székelykeresztúr, Nagyenyed);
- a külföldi szakmai gyakorlatok során (svéd), német, szlovák, munkáltatókkal jó együttműködést alakítottunk ki, kapcsolatunkat bővítettük ír és lengyel partnerekkel az évek során (Tempus alapítvány, *Erasmus + pályázat*).

- Duális partnereink, akiknél a diákjaink a gyakorlatigényes szakmai oktatásukat töltik

Az iskolai ünnepek, rendezvények színhelye: aula, tornaterem, ebédlő, jó idő esetén az iskola belső udvara; az egyházi ünnepek helyszíne az ózdi Szent Kereszt felmagasztalása-templom.

Az éves munkatervben rögzítjük, melyik ünnepet, milyen módon szervezzük.

A szakképző intézmény **szereplőinek** a közösségfejlesztéssel kapcsolatban feladatai vannak.

Kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során. Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak az oktatóknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink során törekedjünk arra, hogy minden tanuló

- ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, erkölcsi normáit, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek;
- ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit;
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és a keresztény vallás megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek;
- vegyen részt a négy kötelező vallási ünnepen (Veni Sancte, Te Deum, a karácsonyi és a húsvéti lelki nap);
- értse, hogy az adott év adott vallási ünnepe mit jelent;
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, tisztelje és becsülje meg ezeket;
- legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát;
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt;
- kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába;
- váljon meghatározóvá életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés;
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén;
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni;
- tudjon társaival és a felnőttekkel is adott témáról anyanyelvén szabatosan kommunikálni;
- legyen képes önálló, felnőtt életében életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani;
- ismerje meg a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait;
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez;
- tanuljon meg tanulni;
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet;
- legyen képes önellenőrzésre, mások segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére;
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokban az oktatónak meghatározó szerepe van:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit;
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez, amely segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel;
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának, fejlesztésének segítésére;
- segítse olyan csoportok kialakítását, vallási programok szerveződését, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség és a közösség fejlesztésére;
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet;
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre;
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére;
- tevékenysége során alakuljon ki a tanulóban vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését;
- tudatosítsa a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen az életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv;
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában;
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét;
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére;
- személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják;
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást;
- nyújtson segítséget a közösségi szolgálat teljesítéséhez;
- fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre;
- adjon átfogó képet a munka világáról;
- a tevékenysége során alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését;
- a hagyományok ápolásával erősítse az iskolai közösséget.

Az iskolai diákönkormányzat fejlesztése

A nevelési-oktatási intézmények eredményes működése, az életkor függvényében a demokratizmus érvényesülése elképzelhetetlen a tanulói önkormányzatok nélkül. Az oktatás egyik feladata, hogy olyan szemléletben működjön, amely konkrétan lehetővé teszi az iskolai demokrácia kialakulását. Ez a társadalom fejlődését segíti elő oly módon, hogy az életkori sajátosságokból adódó fogékonyságot kihasználva olyan állampolgárokat neveljen, akik életüknek nemcsak részesei, hanem alakítói is. A diákok érdekeinek érvényesítésére, problémás ügyeinek megoldására is rendelkezésre áll a diákönkormányzat. Itt tudja a diákság befolyásolni a döntéshozókat, érdekeit megfogalmazni és képviselni, intézményesített módon eljárni a problémák megoldása érdekében.

A köznevelési törvényben megfogalmazott diákjogok érvényesítésére iskolánk nyitott, sőt inkább az oktatók agitálják a tanulókat: mondjanak véleményt, tegyenek javaslatot és legyenek kezdeményezők

az iskola életével kapcsolatos kérdésekben; szervezett formában nyilvánítsanak véleményt az intézmény pedagógiai munkájáról; képviselőik útján vegyenek részt az érdekeiket érintő döntések meghozatalában és az intézmény tevékenységeinek irányításában.

E jogok érvényesítésének szinterei: osztályfőnöki órák, diákönkormányzati megbeszélések, iskolavezetés fogadóórái.

Tanulóink közül minden alkalommal az arra legrátermettebbet delegáljuk a megyei és az országos Diákparlamentbe, aki beszámol az ott elhangzottokról a diákvezetőségnek.

A tanulói önkormányzat fejlesztési koncepciója

Akaratnyilvánítás

Szeretnénk, ha a határozathozatal a legtöbb területen önállóan, az iskola követelményeivel összhangban valósulna meg. Javasataikat, véleményüket továbbra is kérjük: iskolai munkaterv, jutalmazás, büntetés, magatartás- és szorgalomjegyek elbírálása stb. területeken. Várjuk ötleteiket, igényeik megfogalmazását öntevékeny érdeklődési körök megalakításához, szakkörök megszervezéséhez.

Tisztségviselők

Ezután is demokratikus választással kerül betöltésre minden tisztség. A felelősök kötelesek beszámolni az őket megválasztó közösségnek végzett munkájukról.

Tevékenységek

A munka szervezését az aktívák végzik, a tevékenység végrehajtása a közösség önként vállalkozó vagy megbízott tagjaira nézve kötelező. El kell érni, hogy minél többen legyenek "önként vállalkozók"! A feladat végrehajtását mindig kövesse értékelés! Szélesíteni szükséges a tanulói közösségeket megmozgató programok kínálatát, pl. kulturális, sport-, műveltségi vetélkedők szervezése.

Iskolánkban lehetőséget kapnak a tanulók a közéleti aktivitás gyakorlására, az iskolai közvélemény formálására, segítjük az olyan tevékenységi körök létrejöttét, amelyek érdeklődésüknek megfelelőek - de elvárjuk, hogy érdeklődjenek!

Tanulóink közösségfejlesztő, csapatépítő tréningeken is vettek már részt, amelynek célja a fiatalok kezdeményező készségének, kreativitásának fejlesztése, a helyi közösség fejlődésének támogatása.

Az iskolavezetés részvételével diákvezetői tréninget tartunk, ahol tájékoztatjuk őket az iskola elképzeléseiről, programjairól, majd aktív közreműködésükkel összegyűjtjük és koordináljuk ötleteiket, programajánlataikat. Közösségfejlesztő és önismereti játékok, tesztek színesítik a programot. Ezt a belső tréninget jó lenne hagyománnyá tenni.

AZ OKTATÓK ÉS PEDAGÓGUSOK FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

„Uram, mentsd meg a gyermekeinket! Mentsd meg értelmüket, hogy romlottságunk ne rontsa meg őket! Mentsd meg életüket, hogy a fegyverek, melyeket mások ellen kovácsolunk, ne őket

pusztítsák, hogy jobbak lehessenek szüleiknél, hogy építhessék önnön világukat, a szépség, tisztesség, összhang, jóakarát és méltányosság világát, melyet a béke és a szeretet kormányoz. Mindörökké.
(Szentgyörgyi Albert)

Oktatónak lenni életforma. Az oktató **munkája** a tanulókkal való sokágú kapcsolatban nyilvánul meg, minden rezzenése, egész viselkedése – akár akarja, akár nem – ható tényező, egész személyisége példa, modell, pedagógiai érték. Magatartásával, értékképviselésével, világszemléletével, jellemével jelentős hatást gyakorol az iskolahasználók széles körére. Ahogyan a személyiség cselekedetek által nyilvánul meg, így fontos az oktató kongruenciája, vagyis meggyőződésének tettekben való megnyilvánulása.

A katolikus intézmény elvárása az oktatóktól és pedagógusoktól nevelő munka tekintetében

A katolikus iskolában **minden olyan oktató taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a hitvallásos nevelés ellen.** Alaposan tanulmányozza a keresztény tanítást és munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést az egyházra és tanítására, hiszen ez a diákokban meghasonlást idézhet elő. Az iskola katolikus volta, jó hírneve csak ebben az esetben biztosítható.

A keresztény szellem, a tanúságtétel, az iskola lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló oktató legyen a tanári karban. Ez sohasem jelentheti azonban azt, hogy az egyszerűségekre kell törekedni, mert a diákok akkor tanulnak igazán sokat nevelőiktől, ha azok a világ sokszínűségét tudják képviselni. Iskolánk ökumenikus jellege a tantestületben is megköveteli a **sokszínűséget**, a más felekezethez tartozók jelenlétét.

Az **iskola vezetőségére** nagy felelősséget ró a megfelelő oktató kiválasztása. A legnagyobb jó szándék esetén is történhetnek sikertelen választások. Ezért minden új tanár először egy éves szerződéssel alkalmazható, amelyet a felek kölcsönös megelégedése esetén lehet véglegesíteni.

Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, az oktatóknak is ilyennek kell lenniük. A nevelő oktatónak **nyitottnak** kell lennie minden igaz értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a kultúra szépségeinek megtapasztalása, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor az oktatónak vállalnia kell a diákok előtt **teljes személyiségét**, korlátait is.

A hívő oktató számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereitért, és hordozhatja a reá bízottakat.

A nevelés elképzelhetetlen a szeretet, az „adás vágya” és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. A személyre szabott nevelőmunkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

Az oktató minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen, amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell tennie, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy **ne elriasszon, hanem magával hívjon.**

A tanár élete összhangban álljon az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden oktató **pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen.** Ígéreteit megtartsa a diákok és a

kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon, kölcsönös megegyezésre törekedve kezelje. Tudjon megbocsátani. Az oktató **szavai és tettei mindig legyenek összhangban**, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

Ezt a munkát csak **magasan kvalifikált**, hitükben megerősödő, a gyerekeket szerető és értő oktatók tudják ellátni. Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felkészültséggel, magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

Az új oktatási tartalmak új oktatószerepet kívánnak.

A ma oktatója nem parancsnok, hanem társ; nem tudós, hanem felfedező; nincs az információk és a tudás tekintetében abszolút monopolhelyzetben, inkább tudásmegosztó-cserélő; nem tévedhetetlen kritikus, hanem nyílt és elfogadó; nem betanító, hanem elemző.

Hatékony pedagógiai munkája valós haladást tükröző tudatos tervezésre épül, figyelembe véve, hogy minden osztály más és más, hogy a tanulók képességei évről évre változnak, átalakul a tanulási környezet.

Az oktató **alaptevékenysége** a nevelés és az oktatás. A mindennapok gyakorlatában ezek a tevékenységek szorosan összefüggnek, és a kétféle tanári tevékenység eredményei is kölcsönösen hatnak egymásra. A nevelés megteremti a közös munka feltételeit, kialakítja az együttműködés kereteit, az értékek formálása révén motivál a tanulásra, értelmet ad az erőfeszítéseknek, célszerűvé teszi a megszerzendő tudás felhasználását. A tudás viszont segíti megtalálni a helyes magatartást, és - különösen komplex viszonyok között - a felkészültség, a műveltség vagy egyszerűen csak az egyes készségek, képességek bizonyos fejlettsége szükséges lehet ahhoz, hogy a rossz döntések, a hibás viselkedésmódoak elkerülhetőek legyenek.

Minden **oktató teendője**, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan fejezhető ki helyesen gondolatok, vélemények szóban és írásban; hogyan alkalmazható az IKT; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre és tantárgyra szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan fogalmak, szövegek, meghatározások, képletek.

Iskolánkban az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. Az oktatók jogait és kötelességeit a köznevelésre és szakképzésre vonatkozó törvények és azok végrehajtási rendeletei, az intézmény Szakmai Programja és belső szabályzatai tartalmazzák.

A munkaköri leírásra a Munka Törvénykönyve, a vonatkozó jogszabályok, az Egyházi Törvénykönyv és a Katolikus Egyház egyéb előírásai és szabályzatai irányadóak.

Az oktatók legfontosabb helyi intézményi feladatai

- a tanítási foglalkozásokra való felkészülés;
- a tanítási foglalkozás megtervezése a jóváhagyott tanmenet és a kor követelményei alapján;
- külső gyakorlati helyen szakmai tanácsadás, ellenőrzés;
- a tanulók dolgozatainak javítása;
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése;
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése;
- érettségi, különbözeti, felvételi, szakmai, osztályozó- és záróvizsgák lebonyolítása;

- kísérletek, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése;
- a tanulmányi és sportversenyek lebonyolítása, a továbbjutók felkészítése, versenyzők kísérete;
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos differenciált feladatok;
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken;
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése;
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása;
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása;
- részvétel oktatói testületi értekezleteken, megbeszéléseken;
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken;
- a tanulók felügyelete a foglalkozások szüneteiben;
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése;
- iskolai és egyházi ünnepeken, iskolai rendezvényeken való részvétel;
- részvétel a munkaközösségi megbeszéléseken;
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek, gépteremek rendben tartása;
- osztálytermek rendben tartása és a szakmai dekoráció kialakítása.

Az osztályfőnökség az oktatói munka csúcsa, amely teljes odaadást kíván. Az **osztályfőnöki munka** lényegesen többet jelent a hiányzások regisztrálásánál vagy az osztályfőnöki órák megtartásánál. Az osztályfőnök hagyományosan az az oktató, aki - állandóan az arcvonalban állva - a legközvetlenebbül tapasztalja meg az osztályába járó tanulókon és szüleiken keresztül a társadalom valamennyi feszültségét és problémáját.

Mind a család, mind az iskola számos olyan nevelési problémával szembesül, amelyek egy része a társadalmi szintű válságból ered (értékvesztés, általános bizonytalanság, egzisztenciális problémák, fokozódó előítéletek, növekvő agresszivitás stb.), egy másik része pedig a globális változásokból, a nemzedékváltás felgyorsulásából. Az ún. netgenerációval való bánásmód kérdésköre ugyanúgy foglalkoztatja a szülőt, mint az oktatót.

A problémák sokasodása újra és újra felhívja a figyelmet az iskolai nevelés fontosságára, s ezen belül az osztályfőnöki szerep nélkülözhetetlenségére. Ennek a **feladatkörnek** számos olyan eleme van, amely nélkül egy iskola nem működhet hatékonyan. Ilyen elem az egyes tanulókkal való személyes törődés, a fejlődésüket segítő rendszeres pozitív visszajelzés, a gyerek biztonságérzetének garantálása, a hídszerep vállalása, az osztályközösségben rejlő szocializációs lehetőségek tudatos kihasználása.

Az **osztályfőnök az a személy a tantestületben, akinek dolga a személyesség garantálása**. Aki segít abban, hogy a tanuló otthonosan és biztonságban érezze magát az iskolában. A jó osztályfőnök elnyeri tanítványai bizalmát, és egyre nő azoknak a tanulóknak az aránya, akik személyes problémáikkal hozzá fordulnak.

Az osztályfőnök szerepének sajátossága, hogy a rábízott kortárs csoportot a létrejöttétől a megszűnéséig figyelemmel kísérheti, és a csoport dinamikáját az egyes diákok fejlesztésének érdekében kihasználhatja, s így módja van a tanulók személyes és társas kompetenciáinak fejlesztésére.

Egy osztályban rövid idő alatt néhány fős csoportok, baráti társaságok, valamint tanulói szerepek (vezető, vezetett, központban és periférián állók) alakulnak ki. Az osztályfőnöknek arra kell elsősorban figyelnie, hogy a csoportok ellenségeskedés helyett jól együttműködjenek és közösen tudjanak dönteni

(pl. kirándulásról, rendezvény szervezéséről). Az osztályfőnök egyrészt az osztályában mindenkit egyenrangúan kezeljen (főleg az egész osztályt érintő döntésekben hallgassa meg, vegye figyelembe mindenki véleményét); másrészt bízza az osztályra azokat a feladatokat, amelyeket önállóan meg tud oldani (ilyen döntés például a tanulmányi kirándulás várható fejenkénti költsége, ilyen feladat az osztálytermi dekoráció elkészítése stb.).

Az osztályfőnök egy osztályt és annak tanulóit érintő iskolai fejlesztő hatások koordinátora; a nevelési tényezők összefogója a tanulók személyiségének az iskolai értékrend szerint való fejlesztése érdekében. Az osztály közösségi életének szervezője.

Az osztályfőnök **feladata**, hogy megismerje az osztály összes tanulóját, érdeklődjön sikereik, kudarcaik, problémáik felől, segítse őket problémáik, bizonyos konfliktusaik megoldásában. Az osztályfőnöki órán és azon kívül is életvezetési, továbbtanulási kérdésekben meghallgatja, segíti a tanulókat igényeiktől függően. Lehetőség szerint erősíti az osztályközösség kohézióját, melyet lényegesen befolyásolnak a tanuláson kívüli társas tevékenységek. A társas tevékenység lényege, hogy a tanulók együtt oldanak meg egy feladatot (pl. karácsonyi műsor készítése). A társas élmény az együttlét öröme, tárgyán alapul (pl. kirándulás, színházlátogatás stb.).

Szövetségesek nélkül lehetetlen eredményesen ellátni a feladatot. Az igazán jó iskolában az osztályfőnök, mint team-vezető működik, a csapatot mindazok a kollégák és egyéb szakemberek alkot(hat)ják, akik az adott tanulócsoporthal foglalkoznak. Számos olyan feladat van, amely túlmutat az osztályfőnök szakmai kompetenciáján, ezért nagyon fontos, hogy a kapcsolatrendszere széles körű legyen, problémák esetén tudjon kihez fordulni, legyen szó akár egészségügyi, akár gyermekvédelmi problémákról.

Az osztályfőnököt - az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva - az igazgató bízta meg.

Az osztályfőnök legfontosabb felelősségei és feladatai:

- Az iskola szakmai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Munkáját az éves iskolai, illetve osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.
- Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoporthoz. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.
- Képviselet az osztályát a tanári testület, illetve az iskolavezetés előtt, ugyanakkor osztályával ismerteti az iskolavezetés és a tanári testület döntését, törekvéseit, elképzeléseit.
- Nevelőmunkáját tervszerűen végzi.
- Törekszik a tanuló családi és szociális körülményeinek alapos megismerésére, a szülők iskolával szembeni elvárásainak, a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.
- Feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit, az osztályon belül uralkodó értékrendet.
- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal.
- Rendkívüli esetekben látogatja osztály tanítási óráit (tanítási óráin kívüli foglalkozásait), tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett tanítókkal megbeszéli.
- Figyelemmel kíséri az e-Kréta napló érdemjegyeit, tekintettel a folyamatos értékelés követelményére.
- Szükség esetén – az igazgató hozzájárulásával – az osztályban tanító tanítókat és az érintett más tanítókat tanácskozássra hívja össze.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a tanári testület elé terjeszti.

- Oktatói testületi értekezleten - az igazgató kérésére - ismerteti és elemzi a tanulócsoporthelyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását. Az osztályban tanító oktatókkal megvitatja az addig tapasztaltakat és a következő időszak teendőit.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Gondot fordít a hatékony és eredményes tanulási módszerek elsajátítására.
- Biztosítja, hogy tanítványai időben megismerjék a Házirendet, az iskola történetét, hagyományait.
- A 10. osztályban szervezi a záróvizsgákat, valamint segítséget nyújt az ágazati alapvizsga megszervezésében.
- A 11-12. osztályban közreműködik a szalagavató szervezésében, irányítja a ballagás szervezését.
- A 12-13. osztályban közreműködik a szalagavató és a ballagás lebonyolításában, illetve kiemelt feladata a pályairányítás, az érettségire és továbbtanulásra jelentkezés lebonyolítása, az érettségi vizsga technikai szervezése.
- Ügyviteli feladatait a szabályoknak megfelelően végzi (digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, törzslap, bizonyítványok megírásanyomtatása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése). Nagy gondot fordít a hiányzásokra (jelentési kötelezettség).
- Nyomon követi a tanulók ellenőrző könyvébe történő bejegyzéseket, azok következményeit.
- Osztálya tanulói számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhet.
- Segíti a közösségi szolgálat szervezését; az előírások szerint dokumentálja a tevékenység elvégzését.
- Tiszteletben tartja a gyerekek emberi méltóságát, gondoskodik arról, hogy az osztály közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulónak a demokratikus közéleti szereplésre való felkészülésre.
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepeire.
- Segíti az iskolai diákönkormányzat munkáját.
- A gyerekek minden iskolai tevékenységét (beleértve a tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokat is) értékeli, bennük is kialakítja a reális önértékelés igényét.
- Biztosítja az osztályterem rendjének, tisztaságának, berendezési tárgyainak megőrzését.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Évente legalább két alkalommal szülői értekezletet, a munkatervben rögzítettek szerint fogadóórát tart.
- Megismerteti a szülőkkel az iskola szakmai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Kapcsolatot tart a képzési tanács képviselőjével.
- Megszervezi az arra vállalkozó és alkalmas szülők részvételét a pályaválasztási, az iskolai programok, az iskolai alapítvány támogatásában.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit.
- A hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében együttműködik az ifjúságvédelmi felelőssel.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Részt vesz a nyári szakmai gyakorlat szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Aktívan részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.

- Részt vesz a tanulók tanszerellátásában, tankönyvellátásában.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

*„A kölcsönös **figyelem** törvénye kimondja: akkor keltjük fel a másik figyelmét, ha bennünk magunkban
izgalmat keltett a másik ember iránti **figyelem**.”
(Kurt Tepperwein)*

Valamikor a gyermek természetes jelzője a „boldog” volt, manapság egyre inkább „problémás”, „nehezen nevelhető”. Vajon mi lehet az oka? A szociális adaptációra való képességét az egyén az újszülött kortól a felnőtté válásig tartó út során szerzi meg. Nekünk az a feladatunk, hogy segítsük a „problémás” tanulóinkat is a „boldog” felnőtté válásban.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében a szeretetteljes légkör, a tolerancia, az egyéni bánásmód, valamint a tanulási-tanítási tevékenység irányítása, megfelelő attitűdök kialakítása, a differenciált foglalkoztatás ígér sikert.

Ezeknek a gyerekeknek a szüleivel szoros **együttműködésre** törekszünk. Nevelő munkánk fontos célja a családi közösségek megbecsülése, a szülők minél alaposabb megismerése és a családon keresztül történő ráhatás a tanulóra. Ha egy osztályban az iskolai átlaghoz, vagy az osztály korábbi jellemzőihez képest megnövekedik a magatartási és tanulmányi problémákkal küszködő gyerekek száma, vagy sok bukás lett, rendkívüli megbeszélést tartunk az adott osztályban - szülők, tanulók, tanárok részvételével - a megoldások és a javítások megtalálására, és a megállapodás „megkötésére” a javítás és a javulás érdekében.

Feladataink:

- A tanulóval való hosszabb és többszöri beszélgetés (elsősorban a délutáni órákban, zavaró tényezők nélkül), ennek keretében:
  - ↳ tanácsadás (hobby, baráti kör változtatása);
  - ↳ megtörtént helyzetek megbeszélése;
  - ↳ megbízás (közösségi program szervezése).

- Beszélgetés a szülőkkel, konzultáció szülői értekezleteken, fogadóórákon, esetleg családlátogatás alkalmával
  - ↳ a szülői segítségnyújtás várható mértékének feltérképezése;
  - ↳ az osztályfőnök vagy a szaktanár ismertesse a szülőkkel a tanuló személyiségének alakulását, helyét, szerepét a közösségben;
  - ↳ a tanuló otthoni tanulási lehetőségeiről tájékozódás;
  - ↳ a szülők és gyerekek, valamint testvérek kapcsolatáról vélemény, következtetés levonása;
  - ↳ a fogadóóra alkalmával a szülők megnyerése az együttműködésre, közös megoldás keresése;
  - ↳ aktuális nevelési kérdésekkel való foglalkozás szülői értekezleten;
  - ↳ folyamatos kapcsolattartás, egymás kölcsönös tájékoztatása az elért eredményekről, a tanuló magatartásáról.

- Szakemberekhez irányítás (az iskola gyermekvédelmi felelőse, iskolalelkész, szükség esetén pszichológus, gyermekjóléti központ).

A tanulási-tanítási tevékenység irányítása, szervezése:

Minden **tanulási-tanítási folyamat** a tanulók és a tanár, valamint a tanulók egymás közötti kommunikatív és interaktív cselekvéseinek sorozata. E folyamatban sor kerül egyrészt a tananyag aktív feldolgozására, hatékony elsajátítására, a tanulók kompetenciáinak fejlesztésére, másrészt eközben kialakul a tanuló képessége az önálló tanulásra, a saját kognitív folyamatok tudatos megragadására, valamint a tanulási motiváció magasabb szintű szerveződésére.

Ebben a folyamatban a tanítási tartalom pedagógiailag indokolt, differenciált egységeinek továbbadása, elsajátíttatása a tanulási törvényszerűségek figyelembevételével, folyamatos visszacsatolással, az érdeklődés fenntartásával, a tanulók bevonásával kerül közvetítésre.

A tanítás során ismeretek elsajátítására, gondolkodási struktúrák, intellektuális tevékenységek, érzelmek felkeltésére, a kapcsolati kultúra, sőt a mozgás fejlesztésére is törekszünk.

Diákjaink örömteljes és eredményes tanulása a motiválás, aktivizálás és differenciálás megvalósításának mértékén, tanításunk minőségén múlik. Célunk az **életen át tartó tanulás** igényének és képességének kialakítása, a kulcskompetenciák fejlesztése.

A tanulók kedvező szellemi fejlődéséhez **új tanulási lehetőségek és formák** elterjesztése szükséges, amelyet indokol az oktatás nyitottabbá válása, az oktatással kapcsolatos társadalmi és tartalmi elvárások megváltozása (a Nat fejlesztési területei), a felsőoktatás iránt növekvő érdeklődés.

Az oktatás minősége és eredményessége a tanuló szempontjából **az egyéni tanulási utak** sikerességén keresztül mérhető. E tekintetben kiemelkedő jelentősége van az egyes tanulási szakaszok és a különböző tanulási formák közötti kapcsolat megerősítésének, a tanulók tevékeny részvételére építő tanulás-, tanítás-szervezési eljárásoknak, az eredményes tanulást segítő elvek érvényesülésének.

A nevelési-oktatási folyamat egységes rendszerként való értelmezése megköveteli, hogy a különböző oktatási és képzési formák és szintek az egyént ne csupán a rendszerben való lineáris előrehaladásra tegyék alkalmassá, hanem tegyék lehetővé a különböző tanulási formák közötti rugalmas átjárást.

Ennek érdekében fel kell készülni:

- a formális tanulási utak egymásra-építhetőségére, modularizációjára;
- az informális úton szerzett kompetenciák elismerésére a formális tanulásban;
- a formális tanulás során szerzett kompetenciák, készségek és képességek képzési időbe, vizsgába való beszámítására (az Európai Képesítési Keretrendszer - EKKR - szerint);
- a tanulási folyamatok kimeneti mérésének változására;
- a tanulás tanulására.

Olyan **ismeretek és kompetenciák** birtokába igyekszünk juttatni a tanulókat, amelyek segítenek bekapcsolódni a mikrokörnyezet valós életének gyakorlásába (család, iskola, munkahely, lakóhely), amelyek segítenek eligazodni a makrovilág történéseiben.

Kiemelten kell kezelni a kommunikációs képességeket. Ahhoz, hogy a tanuló jól tudjon kommunikálni, szükséges a magyar nyelv ismerete mellett valamilyen élő idegen nyelv készség szintű használata, az informatikai kompetencia, a viselkedéskultúra és az életvitel megfelelő szintű elsajátítása, a kulcskompetenciákban meghatározott fejlesztendő attitűdök megszilárdítása.

A magyar nyelv terén a mérési eredmények (kompetenciamérések, belső mérések, érettségi) és a foglalkozás tapasztalainak felhasználásával egy egyéni fejlesztő program kidolgozása válhat szükségessé. Hangsúlyt kell fektetni a szövegértési, szövegalkotási és a helyesírási készség

elmélyítésére. Ugyanakkor ezeknek a készségeknek a kialakítása és fejlesztése nem tantárgyspecifikus, mert átfogja az egész tanulási, tanítási folyamatot.

Idegen nyelvnél feladatunk a használható nyelvtudás, a szóbeli kifejezőképesség erősítése, a nyelvi gátlások leküzdése. A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most, vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

Az idegen nyelvi kompetencia fejlesztésének legfontosabb szinterei

egyrészt a foglalkozások:

- a technikumi osztályokban csoportbontásos angol, illetve német nyelvi órákon (tanterv szerint), illetve idegen nyelvű szakmai órákon;
- nyelvi előkészítő évfolyamon heti **18** foglalkozás idegen nyelv (angol, német, francia); 9. évfolyamtól heti 3-3-4-4 első idegen nyelv, illetve 3-3-3-3- foglalkozás második idegen nyelv (német vagy francia).
- A nyelvi előkészítő évfolyamon biztosított intenzív nyelvtanulás keretében a különböző háttérrel érkező tanulók esélyt kapnak tudásuk összehangolására, a felzárkózásra és az intenzív fejlődésre. A NYEK-es képzés közvetlen célja, hogy a tanulók intenzív nyelvtanulással olyan nyelvtudáshoz jussanak, amely megalapozza a további négy év nyelvtanulását. A tervezéskor figyelembe kell venni azonban, hogy a nyelvi előkészítő évfolyam magas idegen nyelvi foglalkozás száma elsősorban nem arányosan megemelt tananyag mennyiséget jelent, hanem tágabb teret biztosít az elmélyítésre, a gyakorlásra és a szilárd alapok megteremtésére. A nyelvi előkészítőre épül a gimnáziumi oktatás.

másrészt tanórán kívüli foglalkozások:

- tréning tanárokkal;
- szakkör;
- versenyeztetés;
- próbavizsgák;
- idegennyelvű filmvetítések (iskolában, Frankofónia-napon, a német kisebbségi önkormányzat, illetve a Filmtörténeti Élménypark szervezésében);
- külföldi szakmai gyakorlatok;
- testvériskolai kapcsolatok.

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. (Az ingyen elérhető hanganyagok, videók, képek, szótárak, interaktív csevegés, idegennyelvű filmek, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra adnak alkalmat.)

Az idegen nyelvi kommunikációs képesség mérhető az érettségi és nyelvvizsgákon (nemzetközi nyelvvizsga / ECL tehető intézményünkben).

Az informatika területén pályázatok írásával a géppark és szoftver állomány bővítése az elsődleges feladat. A tanulók könyvtár- és dokumentum-ismereteinek fejlesztése valamennyi tanulási szakaszban jelen van. Középiskolai szinten a digitális írástudás az elvárás. Az önálló ismeretszerzéshez, ismeretfeldolgozáshoz ezek a kompetenciák nélkülözhetetlenek

A viselkedéskultúra terén különféle szituációs játékok alkalmazásával, tanulói prezentációkkal is fejleszthető a kommunikációs képesség. Elő kell segíteni azoknak a kulcskompetenciáknak és attitűdöknek az elsajátítását, amelyek a változásokhoz való alkalmazkodás alapjait jelentik.

A **kulcskompetencia** olyan dinamikusan alakuló komplex kognitív és pszichés struktúra, amely az ismeretek, készségek és attitűdök rendszeréből épül föl, és amellyel mindenkinek rendelkeznie kell ahhoz, hogy személyiségét kiteljesíthesse, adott tevékenységeit elvégezhesse, be tudjon illeszkedni a társadalomba, és foglalkoztatható legyen.

A kulcskompetenciákat a kötelező oktatás, illetve képzés időszaka alatt kell elsajátítani. A kulcskompetenciák transzferábilisak, azaz egyik helyzetről a másikra átvihetők, és ezáltal számos szituációban és kontextusban alkalmazhatók. Emellett többfunkciósak, ami azt jelenti, hogy különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására használhatók.

A kulcskompetenciák az élet során nyújtott megfelelő egyéni teljesítmény, munka és a későbbi tanulás előfeltételei, ugyanakkor megrajzolnak egy általános műveltségképet, meghatároznak egy korszerű nevelésfelfogást.

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

Fontos, hogy a tanulók felismerjék a tudás és a képességek fejlesztésének jelentőségét saját életminőségük javítása szempontjából. Szükséges a tanulással kapcsolatos egyéni motiváció erősítése és a szemléletformálás mind a továbbtanulni szándékozó, mind a tanulási nehézségekkel küzdő, újabb esélyre váró, a lemorzsolódás veszélyének kitett tanulók esetében.

A tanulókkal be kell láttatni, hogy a tudásalapú gazdaság térfoglalása az alacsony iskolai végzettségűek számára nem ad munkalehetőséget.

A korszerű ismeretek oktatása elsődlegesen nevelési probléma is. Neveltjeinket a kezdeményezőképessegre, a vállalkozásra, kreativitásra való ösztönzés mellett az erkölcsi normák megismertetésére is meg kell tanítanunk. E téren az önismeret fejlesztése mellett a problémamegoldó és logikus gondolkodásra nevelés, a rugalmasság, nyitottság, együttműködési készség, újrakezdés bátorságának szilárdítása legyen a fejlesztendő terület.

Városunk népességmegtartó erejének növelésében intézményünk kulturális nevelésben vállalt szerepe is megjelenik.

Ha a diák iskolához való viszonya kedvezően alakul, könnyebbé válik a tanárnak a tanítás, tanulónak a tanulás. Az ismeretszerzés szellemi élményt, a világ örömteli felfedezését jelenti.

A diák:

*"Simogatásra simogatással felel, jókedvre jókedvvel, tevékenységekre tevékenységgel.
A tapasztalás megmarad, s ha félelemkeltéssel nem akadályozzák, kíváncsi, kereső, aktív, kreatív
viselkedéssé válik, s tovább fejleszti személyiségét."
(Mérei Ferenc)*

A Nat olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, személyiségének a fejlesztése áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet számos egyéb fóruma is.

A fejlesztési területek, nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a **differenciált tanítás-tanulás** megvalósulása.

A differenciálás fogalma arra utal, hogy nem feltétlenül ugyanazt és nem feltétlenül ugyanúgy tanítjuk minden tanulónak. Ezt az indokolja, hogy a tanulók nem egyformák sem pszichológiai értelemben, sem a megelőző tudás vonatkozásában. Ugyanazok a tartalmak és eljárások különböző mértékben fejlesztőek a különböző tanulók számára, sőt lehet, hogy az, ami egyikük számára fejlesztő, az a másikuk számára egyenesen kontraproduktív.

A differenciálás egyénre szabott tanítás. Megkülönböztetünk **tartalmi differenciálást**, amely azt jelenti, hogy a tanulók képessége és érdeklődése is szerepet játszik a tananyag megválasztásában. Vonatkozhat a differenciálás a tanulás-tanítás **módszereire és eszközeire**, a tanulók fejlesztésének különböző kompetencterületeire. Beszélhetünk a **követelmények** és az ezek **teljesítésében eltérő ütemű előrehaladás** szerinti differenciálásról, ami a gyorsabban és lassabban haladók közötti különbségtételt jelenti, de nem okozhatja a lemaradás fokozását.

A differenciálás nézet- és tevékenységrendszerének kialakulásában fontos tényezők lehetnek az oktató alábbi képességei:

- az egyéni tanulói különbségek, a tanulói személyiség egészének megismerésére, elfogadására, és fejlesztésére való képesség,
- a módszereit, az oktatás szervezését tekintve komplex folyamatok elfogadására és operatív szervezésére való képesség,
- a kooperatív jellegű folyamatokban való részvétel és ezek alakításának képessége,
- kommunikációs képesség, különös tekintettel az osztálytermi környezetben történő helyzetfelismerésre, konstruktív helyzetalkításra és konfliktusmegoldásra,

A tanítás-tanulás folyamatában jelen van az egységes és differenciált foglalkoztatás. Valljuk, hogy a differenciált tanítás csak akkor fejlesztő, ha kizárja a tanulók merev csoportba sorolását. Ennek érdekében folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a tanulók eredményeit, fejlődését, lehetőség szerint biztosítanunk az átjárhatóságot.

A differenciált foglalkoztatás szervezeti formái, keretei, tartalmi

- **kötelező tantárgyak tanórái** - ha nincs csoportbontás a frontális, csoportos és egyéni módszer tantárgyra, témára, tanulóra alkalmas arányával; az együttműködési képességet hatékonyan fejlesztő kooperatív tanulás módszereinek alkalmazásával;
- **a rendelkezésre álló szabad foglalkozáskeret órái** – az érettségi tárgyak megemelt foglalkozásszáma nem elsősorban a tananyag növelésére, hanem annak tényleges elmélyítésére, a gyakorlásra szánt idő bővítésére szolgál;
- **csoportbontások** - a haladó, emelt szintű csoport "dúsított" programmal dolgozik (a tanulók felkészültségének ismeretében, az adott csoportra vonatkozó tanmenetben jelöljük), amely nem pusztán és nem elsősorban a több ismeret elsajátítását, hanem a minél nagyobb önállóságot, alkotó tevékenységet, a tanulók tudásának elmélyítését célozza;
- **tanórán kívüli foglalkozások** - melyeket minden tanévben az igények feltérképezése és a rendelkezésre álló foglalkozáskeret, a pénzügyi kondíciók függvényében szervezzük - cselekvésközpontúak, alkotó jellegűek legyenek;
- **szakkörök** - a speciális irányú fejlődést szolgálják;
- **sportkör** - a mindennapos testedzés, a versenyeztetés, a szakosztályok működtetésének színtere - az egészséges életmód igényének erősítése, a segítő versengés képességének fejlesztése (szabálykövetés, esélyesség, fair play);

- **szabadidős programok** - a diákönkormányzat igényei szerint - mélyíthetik a tudást, fejlesztik a személyiséget;
- **speciális programok** - előadások, bemutatók, kiállítások - tanulóink kulturáltságát, műveltségét gyarapítják;
- tanulmányi, szakmai, kulturális **versenyek** – egyéni, illetve szakköri felkészítéssel - a tanulói ambíciót, az önálló tevékenységet fejlesztik;
- a lemaradó tanulók számára **felzárkóztatók, korrepetálások** - elsősorban a vizsgatárgyakból, ahol nincs csoportbontás, ill. az igényeket a lehetőségekkel egyeztetve;
- **emelt szintű érettségire felkészítés:** a törvényi előírásoknak megfelelően, a tanulók igényei és terhelhetősége alapján.

A differenciált foglalkoztatás lehetőségeit bővítik szaktantermeinkben a számítógépes szakmai programok, az emelt szintű érettségire előkészítő számítógépes programok (matematika, történelem, magyar nyelv és irodalom), a tanulók tudását mérő, egyéni haladást segítő idegennyelvi számítógépes oktató programok és az internet.

A differenciálás biztosíthatja a tehetség, képesség kibontakoztatását, illetve a szociális hátrányok, tanulási nehézségek enyhítését.

A köznevelési törvény értelmező rendelkezése szerint a **kiemelt figyelmet igénylő** gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló;
- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Ezért a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai folyamatokat tovább részletezzük az alábbi fejezetekben: A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő és SNI tanulók segítése; A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek; Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása; A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program; A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.

A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

*„Mindenki láthatatlan drágakövet rejt magában, akármilyenek született,
s ezt csiszolni, formálni kell.”
(Marlo Morga)*

A Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok a tehetséges tanulók tekintetében kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókuszot és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban, minden neveléssel, oktatással foglalkozó intézménynek alkalmaznia kell, és a pedagógiai programjába szükséges beillesztenie.

Tanulóink között fejlettségbeli különbségek figyelhetők meg. Ezek a természetes érsbeli fázis eltolódásokból adódnak (vannak későn, lassan érők), az adottságbeli különbségekből és a szociális közeg különbségeiből származnak.

Feladatunk, hogy figyelembe vegyük és kezeljük a tanulók közötti fejlettségbeli, fejlődési, valamint a sajátos adottságbeli, érdeklődési, tanulási különbségeket. Ennek érdekében olyan változatos, differenciált szervezeti és tartalmi, módszerbeli megoldásokat kell alkalmaznunk, amelyek elősegítik, hogy tanulóink elsajátítsák legalább a társadalmi beilleszkedéshez, az iskolai tanulmányok befejezéséhez, a szakmai képzéshez szükséges felkészültséget, ugyanakkor a minimum felett alkalmat és segítséget kapjanak, hogy **adottságbeli lehetőségeiknek felső határáig eljussanak**, hogy kipróbálhassák, miben a legjobbak, milyen tevékenységhez van leginkább tehetségük.

Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a **tehetséggondozás**, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni képességek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciális különböző lehetőségei során az oktatók megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

Van, ahol a jól memorizáló gyermeket tartják tehetségesnek, másutt éppen azt, aki jó kérdéseket tud feltenni. Tendenciaként azonban megállapítható, hogy napjaink nemzetközi tehetséggondozó gyakorlatában egyre kevésbé tekintenek a tehetséges gyermekekre jó géneket örökölt és tesztekkel jól mérhető tulajdonságokkal rendelkező szűk elit megtestesítőjeként.

A tehetséget - egyre szélesebb körben – **kitartó gyakorlason és erőfeszítésen keresztül fejlődő potenciálként értelmezik, amivel sokan rendelkeznek, de aminek a kibontakoztatásához segítségre van szükség.**

A tehetség valamely tevékenység átlagosnál jóval eredményesebb művelésében jut kifejezésre. A tehetséges tanuló belső motivációtól vezérelve könnyen és gyorsan tanul. A köznevelési törvény meghatározása szerint a **kiemelten tehetséges tanuló** az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti akarat, erős motiváció, elkötelezettség.

A tehetséggondozás feladata a **tehetséges tanuló felismerése** és optimális fejlődésének segítése, elsősorban a gondolkodás, a tanulás, az alkotóképesség fejlesztése az érdeklődési körnek megfelelő ismeretek és tevékenységek által. A tehetség azonosítása, segítése kérdésében irányt mutat a Magyar Tehetség Program, információt ad a Magyar Génius Portál (<http://geniuszportal.hu>).

A tehetség felfedezése után, a **tehetség gondozása** során fontos szerepet kap az alkotóképesség, a kreativitás fejlesztése. A tanulóól az nem várható el, hogy valami abszolút újat fedezzen fel, de az elvárható, hogy olyat hozzon létre, ami kisebb-nagyobb mértékben eltér attól, amit korábban már produkált. A tehetségesek azonosítását az motiválja, hogy időben eldönthető legyen, milyen speciális programokra van szükség a tehetség gondozására.

Főbb azonosítási eljárások:

- tanári megfigyelés;
- csoportos iskolai teljesítménytesztek eredményei;
- csoportos intelligenciatesztek eredményei;
- korábbi teljesítmények (osztályzatok).

A tehetségek megfelelő időben történő felismerése azért rendkívül fontos, mert így lehetőség nyílik arra, hogy számukra ingergazdag környezetet és olyan differenciált programot készíthessünk, amely igazodik

a tehetséges diákok tanulásbeli különbségeihez, érzelmi és társas jellemzőihez. Fontos, hogy ne a kizárás elve érvényesüljön, tehát a tehetséges diák ne fojtsa magába fokozott érdeklődését, tudásvágyát. Nekünk, oktatóknak biztosítanunk kell, hogy ne érezze magát különcnek egy átlagos képességű közösségen belül. Ráadásul a felismert és elismert tehetség bizonyítottan jó hatással van a többi diákra is.

A legcélravezetőbb **tantervi stratégiák:**

- **A sűrítés**
Nem jelent mást, mint a tananyag összevonását, amely arra szolgál, hogy a tehetséges tanulók ne unatkozzanak, ne kelljen nekik többször is azt hallani, gyakorolni, amit már régen megértettek. Ehhez az oktatónak azonban teljes mértékben át kell látnia a foglalkozás anyagát és célját.
- **A kutatási, figyelmi és időkezelési képességek fejlesztése**
Ennek célja, hogy a tehetségesek mind önállóbbá váljanak, és képességeiknek megfelelően teljesítsenek.
- **Kérdezés**
A kérdezés szorosan összefügg a gondolkodással. Ha a tanár jó kérdéseket tesz fel, azokkal a tehetségeseket gondolkodásra készíti.
- **Vizsgálódás**
A vizsgálódás nem pusztán különféle jelenségekkel való kísérletezést jelent. Beletartozik az is, hogy a tanulók kérdéseket tesznek fel, hipotéziseket alkotnak, és logikus következtetésre jutnak. A vizsgálódás tehát gondolkodni tanít és a tudományos kutatásra készít fel.

Iskolánk - mint minden iskola - célja, hogy a tanulók képességeit minél szélesebb körben tárjuk fel és a lehető legjobban fejlesszük. Fontos dolgunk, hogy a tanulók képességeiről tájékoztassuk a szülőket, velük közösen segítsük a tanulók pályaválasztását, és igyekezzünk megadni minden anyagi és erkölcsi támogatást diákjainknak.

A tehetség, képesség kibontakoztatását célozza a - 2004/2005. tanévben indított, és azóta is sikeresen működtetett - **nyelvi előkészítő osztály.**

Az osztály indításának előnyei, várható eredményei:

- egy éves intenzív idegen nyelvi képzés;
- ingyenes nyelvtanulási lehetőség a képzést választó tanulóknak;
- a tanulók motivációjától, felelősségétől függően tehetséggondozás; nyelvvizsga lehetősége, emelt szintű érettség;
- felzárkóztatás hátrányos helyzetűeknek, esélyegyenlőség biztosítása;
- használható nyelvtudás;
- eredményesebb általános informatikai képzés
- diákok, szülők, munkáltatók igényeinek kielégítése;
- javuló továbbtanulási esélyek;
- aktívabb testvériskolai kapcsolatok.

Iskolánk a Pécsi Tudományegyetem Idegen nyelvi Titkárságával kötött szerződés alapján **ECL bejelentett nyelvvizsgahelyként** működik. Ez lehetőséget nyújt a tanulóknak, hogy helyben szerezzék meg a nyelvvizsgát angol és/vagy német nyelvből.

Nemzetközi projekteken (Erasmus+ program: külföldi szakmai gyakorlat, Határtalanul program) nyelvi és szakmai képességeiket fejleszthetik diákjaink nonformális úton.

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, **versenyekre való felkészítésére** a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak.

A legszélesebb tanulói réteget a házi versenyek érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségben. Fontos céljuk a tanulói ismeretek bővítése.

A legrangosabb versenyek a szaktárgyi országos középiskolai tanulmányi versenyek (OKTV, SZÉTV, OSZTV, ÁSZÉV), illetve egyéb országos szervezésű tanulmányi (pl. Implom József helyesírási verseny; Édes anyanyelvünk országos nyelvhasználati verseny, Zrínyi Ilona és Bede Lajos matematikai verseny, Apáczai matematika verseny, Pénzügyi Oktatási Program országos tanulmányi versenyek), kulturális és sportversenyek. Tehetséges tanulóink mindig is nagy számban jelentkeztek különböző típusú versenyekre, és évről évre gyarapítják – országos szinten is – az eredmények körét, számát. (A versenyeredményekről 1980 óta kimutatást vezetünk.) Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik.

A versenyekre való felkészüléshez az iskola - a Házirendben rögzített módon - kedvezményeket nyújt. A kiemelkedő eredményt elért tanulókat az iskola vezetése elismerésben, jutalomban részesíti.

A különböző szintű és fajtájú versenyekre, pályázatokra történő változatos felkészítés mellett kiemelt fontosságú a felsőoktatási intézményekbe történő továbbtanulásra való előkészítés. Ezt kis létszámú, egyéni képességeket is figyelembe vevő formában valósítjuk meg.

A tanulók az **emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások** keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére, gazdagítására. Ehhez az iskola megfelelő létszám esetén - több tantárgyból is - biztosítja a feltételeket.

A továbbtanulásra és a sikeres versenyzésre szakkörökön, fakultatív foglalkozásokon készítjük fel tanulóinkat. A sportban tehetséges tanulóknak az iskolai sportkörök nyújtanak lehetőséget. A művészetben tehetséges diákoknak az öntevékeny körök szerveződése biztosít teret (kézműves kör, néptánc, Emerald Hill ír zenekar, énekkar).

Valamennyi évfolyamon, valamennyi tantárgy keretében lehetőség van arra, hogy ne csak rutinszerű, reprodukív tevékenységet, hanem próbálkozással, problémamegoldással önálló alkotó tevékenységet végezzenek tanulóink.

Az alkotóképesség tudatos, tervszerű fejlesztésével eljuttathatjuk tanulóinkat arra a szintre - amire a jövőben nagy szükségük lesz -, hogy soha nem végzett cselekvéssel soha nem látott produktumot hozzanak létre. Az önálló alkotó tevékenység képessége nélkül felnőttként nagyon nehéz lesz boldogulni.

A tehetséges tanulók foglalkoztatásakor, a feladatok meghatározásakor ügyelnünk kell arra, hogy sikerélményben, elismerésben legyen részük, de érzékeljék, hogy szép eredmények csak kitartó munka, komoly erőfeszítés árán szülehetnek.

**A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL
KÜZDŐ, SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ ÉS HÁTRÁNYOS
HELYZETŰ TANULÓK SEGÍTÉSE**

„Árnyék mögött fény ragyog,
Nagyobb mögött még nagyobb,
S amire nézek, az vagyok.”
(Gyökössy Endre)

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

A tanulók tanulmányi előmenetelének biztosításához támogatjuk a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek előtérbe helyezését. (A tanulók közti különbségek okai lehetnek: különböző környezeti feltételek, egyénenként eltérő idegrendszeri érés, eltérő egyéni képességek stb.)

Ennek érdekében olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak.

A **differenciálás** speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A **hátránykompenzáció** biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai szintereken.

A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételevel egészítendő ki a tanulók és okatók szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan oktatókat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A köznevelési törvény meghatározása szerint a **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő** gyermek az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Katolikus iskolánk – az Alapító okiratnak megfelelően – autizmus spektrumzavarral és egyéb pszichés fejlődési zavarokkal küzdő tanulók (diszlexia, diszortográfia, diszgráfia, diszkalkulia, szelektív mutizmus) nevelésére-oktatására tud vállalkozni abban az esetben, ha külső szakembert, gyógypedagógust meg tud bízni.

Tanítványaink többsége elég jól szocializált társadalmi rétegek gyermekeiből származik, de így is jó néhány találkozik **szakértői bizottság szakértői véleménye** szerinti beilleszkedési, tanulási és

magatartási nehézségeket felmutató vagy sajátos nevelési igényű diákokkal. Az előző évekhez képest a létszámemelkedés a társadalomban végbemenő deszocializációs folyamatok egyenes következménye.

Minden oktatónak tisztában kell lennie azzal, hogy a beilleszkedési és magatartási nehézségek megjelenése biztos jele annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal, életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események nyomják rá bélyegüket mindennapi viselkedésükre. A magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik.

Ezért a **beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz** sohasem haraggal, hanem inkább **figyelemmel fordulunk**. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden oktatójának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes, toleráns, elfogadó oktatói személyiségére szükség van.

Mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő tanuló felismerése, az osztályban tanító oktatók diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, az elvárások és az oktatói tanácsok világos megfogalmazása.

A **differenciált** – egyéni és csoportos – **eljárások** biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmazunk; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – **integrált** – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a tanulói sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. A fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, és egyéni bánásmóddal segíti a minél teljesebb önállóság elérését.

Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról való beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére is.

A fejlesztési követelmények igazodjanak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben a pedagógiai munkánkat segítő pszichológus, az iskolaorvos és védőnő szakmai segítségét, valamint az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérjük az illetékes önkormányzat segítségét.

AZ IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

"Az a mód, ahogyan egy társadalom a gyermekeket kezeli, nemcsak törődésének és együttműködésének fokát jelzi, hanem jól tükrözi az adott társadalom igazságérzetét, jövő iránti elkötelezettségét, valamint azt is, mennyire fontos számára az eljövendő generációk emberi feltételeinek javítása."
(J. P. de Cuellar)

Nevelésünk a segítő, támogató magatartás elfogadását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz.

Iskolánkban az ifjúságvédelmi tevékenységet a nevelési igazgatóhelyettes az ifjúságvédelmi felelőssel együtt tervezi, szervezi és koordinálja. Munkájukban elsősorban az osztályfőnökökre támaszkodnak, de kapcsolatot tartanak a szülői munkaközösségekkel és a városi gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetekkel is. Minden tanév elején írásban tájékoztatják a szülőket, tanulókat az ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott oktató személyéről és elérhetőségéről.

Feladataink

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók támogatását**.

Elsődleges és meghatározó tennivaló a **prevenció**, melyet a **felderítés** folyamata előz meg. Minél jobban meg kell ismernünk a gyerekek személyiségét, családi hátterét, környezetét, kapcsolatait. Ehhez alaposan meg kell figyelnünk a tanulók verbális és nonverbális megnyilvánulásait, külső megjelenését, érdeklődését, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyát.

A legfontosabb pedagógiai elvek a felderítési mozzanatban a gyermek személyiségét szolgáló diszkréció, pedagógiai intuíció, a megértés, melyek hozzájárulnak a személyiségzavarok leküzdéséhez.

Minden tanév elején az osztályfőnökök felmérés alapján rögzítik a tanulók (családi) szociális helyzetéről az alábbi adatokat: keresők-eltartottak száma; aktív keresők-munkanélküliek a családban; szülők iskolai végzettsége; a család lakáskörülményei; anyagi helyzete; a **hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók**.

A megfigyelés, regisztrálás és a jelzés az ifjúságvédelmi felelőssel elsődlegesen az osztályfőnökök feladata.

Az iskolai ifjúságvédelmi feladatok

Általános ifjúságvédelmi tevékenység célja

- Személyiséggel, közösségfejlesztéssel, neveléssel kapcsolatos feladatok elvégzése.
- Iskolai ártalmaktól való megóvásra törekvés.
- Tanulói jogok érvényesítése (a Diákönkormányzattal közösen).
- Szülők szemléletformálása, megnyerése, sokoldalú bevonása, motiválása.
- Pályaválasztás segítése.

Speciális ifjúságvédelmi feladatok

- A kiemelt figyelmet igénylő (különösen a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók) célzott speciális kezelése, foglalkoztatása, fejlesztése.
- A gyermekvédelmi problémával küzdő tanulók szüleivel speciális pedagógiai bánásmód alkalmazása, megnyerésük külső segítő intézmények szolgáltatásának igénybevételére.
- Speciális szakemberek széleskörű bevonása.

Az iskolai gyermekvédelem az első és a legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyerekek minden problémája (agresszivitás, szorongás stb.) itt érzékelhető először.

Fontos, hogy az oktatók, különösen az **osztályfőnökök** törekedjenek arra, hogy:

- Felismerjék a problémát.
- Keressék az okokat.
- Nyújtsanak segítséget.
- Jelezzenek az illetékes szakembernek az iskola gyermekvédelmi felelősén keresztül.

A megvalósítás, területei, formái

Pedagógiai - pszichológiai módszerek:

- Személyiségfejlesztés.
- Általános prevenciós programok beépítése foglalkozások és/vagy azon kívüli szervezeti formákba (pl. mentálhigiéné, alkoholizmus- és kábítószer-ellenes programok stb.).
- Bűnmegelőzéssel kapcsolatos célzott programok (a rendőrség igénybevételével).
- Önismereti, kommunikációs, konfliktuskezelési, relaxációs játékok, programok (pl. táborban, osztálykiránduláson, külföldi szakmai gyakorlatok, testvériskolai látogatások előtt).
- Tanulói szabadidős tevékenységek különböző formái, melyekbe beépülnek a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos módszerek.
- Nevelési módszerek (családi életre nevelés, etikai nevelés, érzelmi nevelés területén).

Pedagógiai tevékenységek:

- Információk nyújtása az iskola ifjúságvédelmi tevékenységéről, a különböző külső segítő szakemberekről, ifjúsági szakellátó intézményekről.
- Folyamatos kapcsolattartás az érintettekkel (tanuló, család, szaktanárok, iskolaorvos, könyvtáros, DÖK-tanár).
- Szülői támogatás megnyerése (fogadóórák, szülőknél szóló tanácsadások, programok szervezése).
- Feltárás, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók problémáinak felismerése, a problémák okainak megkeresése.
- Segítségnyújtás, egyéni beszélgetések, családgondozás, tanórán kívüli foglalkozások.
- Segítők bevonása, krízishelyzetek kezelése, mentálhigiéné tanácsadás.
- Személyiségfejlesztés, érték közvetítés, önismereti órák.
- Közösségfejlesztés.
- Beilleszkedéssel, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése.
- Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek.
- A hátrányos helyzetű tanulók tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, tanulásmódszertani ismeretek nyújtása.

Az ifjúságvédelmi felelős feladatai:

- Tájékoztatja a szülőket, a tanulókat – különösen a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűeket - az igénybe vehető támogatásokról, pályázatokról.
- Sokoldalú kapcsolattartás (pl. gyermekjóléti szolgálat, szakszolgálatok, iskolaorvos).
- Az étkezési kedvezmények, elbírálását megbeszéli az osztályfőnökökkel és a nevelési igazgatóhelyetttel.
- Félévente tájékozódik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körülményeiről és a változásokról (munkáját az osztályfőnökök segítik).
- Az osztályfőnökkel együttműködve figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi előmenetelét, mulasztásait.
- Titoktartási kötelezettségének a törvény által előírt módon eleget tesz, ebben kollégáit is segíti.
- Az ifjúságvédelemmel és prevencióval kapcsolatos pályázatokról tájékozódik, kezdeményezi a pályázatok elkészítését, ellenőrzi a nyertes pályázat végrehajtását;
- Az iskolavezetésnek rendszeresen beszámol a végzett munkáról; a felmerülő problémákról azonnal tájékoztatja az igazgatót.
- Fontos feladata az osztályfőnökkel és a szaktanárokkal együttműködve a prevenció programok szervezése, koordinálása, lebonyolítása.
- Együttműködve az osztályfőnökökkel tájékoztatja a tanulókat problémáik megoldási lehetőségeiről, ezek helyeiről. Az osztályfőnökök jelzése alapján – az iskolavezetés tájékoztatása mellett – kezdeményezi az illetékes hatóságoknál az anyagi támogatást, vagy a szükséges eljárások megindítását (tankötelezettség megsértése, igazolatlan hiányzások stb.).
- Szükség esetén személyes elbeszélgetéssel tájékozódik a tanulók háttérproblémáiról, ezek ismeretében megteszi vagy javasolja az iskolavezetésnek a szükséges intézkedéseket.
- Munkáját éves munkaterv alapján végzi, melyet a tanév elején készít el. A félévi és a tanévzáró oktatói testületi értekezletre – az igazgató által meghatározott szempontok alapján – beszámolót, értékelést, adott esetben elemzést készít a oktatói testület számára a munkaterv végrehajtásáról.

A **prevenció** iskolánkban több területre koncentrál: dohányzás-, alkohol-, bűnmegelőzés, drogprobléma, korai szex. Fontosnak tartjuk a felvilágosító órák számának növelését, s ezt a feladatot nemcsak a tanárok, hanem – alkalomszerűen - megfelelően képzett szakemberek látják el, akik felelhetnek a gyermekek kérdéseire, s ez által választ kaphatnak olyan jellegű problémáikra is, amelyeket szüleikkel nem kívánnak, vagy nem mernek megbeszélni. Segítőink: védőnő (egészségügyi témák), rendőrség (bűnmegelőzés), iskolalelkész (erkölcsi, érzelmi nevelés, vallástörténet), pszichológus, különböző civil szervezetek, pl. Egészségfejlesztési Iroda (Ózd, Kórház).

Sokféle módszerrel próbáljuk a meggondolatlan magatartást befolyásolni, a prevenció munkát kiterjeszteni. Fontosnak tartjuk a kulturált szabadidő-eltöltés minél többféle lehetőségét helyben biztosítani.

Az osztályfőnök, az ifjúságvédelmi felelős és a nevelési igazgatóhelyettes feladata, hogy az esetek felderítésével, jelzésével a beavatkozás időben történjen, minél kisebb károsodással.

Fontos feladatuk a hiányzások alakulásának folyamatos figyelemmel kísérése, az igazolatlan mulasztások szabályok szerinti jelentése (EMMI rendelet alapján, Házi rend előírásai szerint), a következetes pedagógiai eljárás betartása és betartatása.

A védelem harmadik fázisa a **megszüntetés**. Ez együttműködést igényel valamennyi partnerrel:

- a polgármesteri hivatalokkal;
- az iskolaorvossal;
- a kollégákkal;

- a családsegítő szolgálattal;
- a nevelési tanácsadóval;
- a rendőrséggel;
- a bírósággal, ügyészséggel;
- alapítványokkal;
- a gyermekjóléti szolgálat szakembereivel.

A gyermek- és ifjúságvédelem az iskola minden tanulója kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, jogi, egészségügyi tennivalók összessége, amelyek a fiatalok gondozását, ellátását, nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani. Szűkebb értelemben a nehéz helyzetbe kerülő vagy nevelési, magatartási problémákkal küzdő fiataloknak szervezett keretek között nyújtott segítséget jelenti.

A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

*„A gondok felismerésének és megoldásának folyamatában rejlik az élet értelme.
A probléma a próba, mellyel elkülönítjük a sikert és a kudarcot.
Gondjaink miatt van szükség bátorságra és bölcseségre,
sőt gondjaink tesznek minket bátrakká és bölcsékké.
Végső soron ezek felelősek lelki fejlődésünkért.”
(M. Scott Peck)*

Az iskolakezdés pillanatában vannak olyanok, akik (a kedvező otthoni háttér, a jobb képesség, az alaposabb előképzettség miatt) könnyebben fogadják be és alkalmazzák az iskolában tanultakat, mint mások. Ez utóbbiak lemaradnak, nem tudnak lépést tartani a megnövekedett követelményekkel, sorozatos kudarcnak vannak kitéve.

Az eltérő fejlettség mellett tanulmányi problémákat okoz a hiányos előképzettség, az akaratgyengeség, a kudarcból való félelem, ami gyakran kiegészülhet családi problémákkal, szociális gondokkal, ingerszegény környezettel, igénytelen társas kapcsolattal, a tanárhoz, tantárgyhoz való kötődés hiányával.

Tanulási kudarcnak tekintjük, ha a tanuló nem képes az osztálytársaival lépést tartani, esetleg félévkor, vagy év végén elégtelen osztályzatot kap, ill. a későbbiekben jelentősen ront korábbi eredményeihez képest. **Célunk** megelőzni a tanulási kudarcokat, ill. segítséget nyújtani a tanulási nehézségekkel küszködő, kudarcok közelébe jutó diákoknak.

Mit lehet tenni a tanulási kudarcnak kitett tanulók **eredményes tanulásának segítése** érdekében?

- Az eredményes tanulás folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztést, a tudás bővítését, megszilárdítását feltételezi.
- Reális önismeret, pozitív énkép kialakítására van szükség. Kapjanak lehetőséget ezek a tanulók önmaguk megmérésére, kipróbálására.
- A tanulókat meg kell tanítani tanulni. A szaktanárok feladata, hogy a lemaradó tanulóknak magyarázzák el, az adott tantárgy esetében melyek a legjobb módszerek a megértéshez, a lényeg kiemeléséhez, az összefüggések látásához.
- Megpróbáljuk kiszűrni azokat a tanulókat, akiknek az integrált oktatása csak egyéni képességet kibontakoztató felkészítéssel együtt valósítható meg.

- Motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk.
- Megismerkedünk tanulóink tanulási szokásaival.
- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a lelki problémákkal küszködő, nem megfelelő családi háttérrel rendelkező diákjainkat, ehhez kérjük iskolalelkészünk támogató segítségét („Suttogó szoba”).
- Az eredményes tanulás feltételének tekintjük az egységes alapokon nyugvó tanulási követelményeket, ellenőrzési-értékelési eljárásokat.
- Fontos nevelési feladat, hogy felismerjük, ha szorongásos kudarcfélelem okozza a gyengébb teljesítményt, és sikerélményt kell biztosítani tanulóinknak. A tanulás eredményessége szempontjából az elismerés hiánya, a közömbösség a leginkább ártalmas nevelési magatartás.

Hogyan lehet **sikerélményt** biztosítani?

- Kisebb csoportokban való - esetleg egyéni - foglalkozás, ahol könnyebb a megszólalás a diák számára, könnyebb a tanár pozitív reagálása a legkisebb eredményekre.
- Egyéni feladatok adása: önálló megfigyelések, "kutatások" tankönyvből, folyóiratokból, internetről.
- Beszámolók, referátumok, prezentációk kiadása, melyet dicséret követ.
- A tanuló önmagához és másokhoz viszonyított - bármely területen észlelt - kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása és fejlesztése az iskolában, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is.

A frusztrációt legnagyobb mértékben az irreális elvárások okozzák. Sem a család, sem az iskola ne követeljen többet a tanulótól, mint amennyit képes teljesíteni. Fel kell venni a kapcsolatot a tanulási kudarcnak kitett tanulók szüleivel.

A szülők "nevelése" arra irányuljon, hogy ne legyen túlzott elvárásuk gyermekükkel szemben, ne féljen a gyerek otthon, ha rosszabb eredményt ér el, mint amit a szülők szeretnének, mert ez még inkább csökkenti a teljesítményt. Tehát a tanár-szülő kapcsolatot kell erősíteni.

Eredményessé teheti a tanulást, ha sikerül a diákok érdeklődését felkelteni a tantárgy iránt. Kapjon helyet az oktatásban a játékosság és a kreativitás. Ez is segítheti a kudarcélmény feledtetését, s hozzájárulhat a jobb eredmények eléréséhez.

A kudarcok megelőzésének, enyhítésének módszerei, szinterei

A hátránnyal küzdő diákot a tanítási órán egyéni bánásmóddal, a képesség szerinti teljesíthető feladatok kijelölésével, differenciált foglalkoztatással, felzárkóztatásra, korrepetálásra irányítással, biztatással, bátorítással segíthetjük.

A helyzetfelmérés eredményeire támaszkodva évközben **csoportos** és **egyéni** – **rendszeres** és **eseti felzárkóztató** foglalkozásokat tartunk:

- **Eseti korrepetálások** igény szerint.
- **Egyéni foglalkozások**, illetve rendszeres felzárkóztató foglalkozás a halmozottan hátrányos helyzetű, a tanulási nehézségekkel küzdő és a sajátos nevelési igényű tanulók számára. (Ez utóbbi esetben gyógypedagógusok, logopédusok bevonásával.)

Korrepetálások

Ezek arra vannak hivatva, hogy a tanulók egyes csoportjainak (néha csak egyes tanulóknak) gyengébb érdeklődés, alacsonyabb intelligenciahányados vagy betegség miatt bekövetkezett lemaradását próbáljuk pótolni.

Felzárkóztatás

Erre akkor kerülhet sor, ha környezeti adottságok vagy speciális helyzet (pl. külföldi tartózkodás, hosszabb kórházi ápolás) miatt a tananyag-feldolgozás hosszabb szakaszai "maradnak ki", s ennek következtében kiegészítő tanulásról kell gondoskodni.

A tanulási kudarcok kezelésénél fontos a **jó együttműködés** a szülővel, osztályfőnökkel, az osztályban tanító összes kollegával és természetesen a problémával küzdő tanulóval is:

- A **szülők, a diákok** tájékoztatása diákok eredményeiről, a korrepetálási, felzárkóztatási lehetőségekről. Értesítés a bukásra álló tanulókról, a korrepetálás időpontjáról, jelzés az igazolatlan mulasztásokról.
- **Az osztályban tanító tanárokkal** megbeszélni a felzárkóztatás módszereit, megosztani egymás közt a feladatokat.
- A tanulási nehézségekkel küszködő **tanulókat** ösztönözzük (motiváljuk)/kötelezzük a korrepetálásokon való részvételre. Szükség esetén egyéni foglalkozásokat tartunk.

A szabadidő irányítása

A szabadidős tevékenységek tervezésekor arra törekszünk, hogy biztosítsuk a tanulók számára a tevékenység szabad megválasztását, a szabad választás élményét és a napi tevékenységek okozta feszültségek oldását. Igyekszünk elérni, hogy e tevékenységek az egyéni érdeklődést kielégítsék, segítsék a tehetségek fejlődését, ugyanakkor biztosítsanak szervezeti kereteket a személyiségfejlesztés számára, az egyének neveléséhez. Ifjúságvédelmi feladatunk is, hogy tartalmas időtöltést, programokat kínáljunk tanulóink számára.

A szabadidő eltöltésének fő irányai, tartalmi lehetőségei

A művelődési-tanulási tevékenységek területén célunk, hogy a tanuló különböző tantárgyi ismereteit komplex módon alkalmazza; nyitott, érdeklődő legyen korszerű szakmai ismeret felhalmozása érdekében; sikerélményhez juttassuk őket.

- **Aktív tanulás-művelődés:** szakkörök az igényekhez és lehetőségekhez mérten; meghirdetett szaktárgyi és OKTV, SZÉTV, OSZTV, ÁSZÉV versenyek és aktuális pályázati kiírások.
- **Aktív művelődés:** könyvtár, iskolarádió, iskolai zenekar, énekkar, néptáncsoport, Olvasó, NFÉ programjai, civil szervezetek kulturális programjai.

Művészeti és tudományos művelődési lehetőségek kínálatakor célunk: a tanuló általános műveltségének gyarapítása; tanulmányi ideje alatt minél többször jusson el színházba, múzeumba, moziba, kiállításra; éljen az önálló ismeretszerzés lehetőségeivel; érzelmeit mélyítsük, gazdagítsuk.

A könyvtár nyújtotta lehetőségek sokoldalú kihasználása. Rendszeresen színházlátogatást szervezünk (bérlet), szorgalmazzuk a szomszédságunkban lévő ÓMI, NFÉ intézményeknek a látogatását.

Osztálykirándulásokon figyelmet fordítunk arra, hogy elmenjünk a diákokkal színházba, hangversenyre, kiállításra, múzeumba.

Sportolási és testedzési alkalmak nyújtásakor célunk, hogy biztosítsuk a tanulók számára a testmozgás lehetőségét és örömet; fejlettségükhöz igazodva fokozzuk szervezetük edzettségét és ellenálló képességét; a versenyszerű sportolásra is biztassuk őket.

A sporttevékenység irányításáról szóló programunkban leírtakon kívül osztálytúrákat szervezünk, valamint részt veszünk városi, megyei, országos versenyeken és a diákolimpián. Újszerű és változatos sporteszközökkel és mozgásformákkal kedvet, örömet és sikerélményt nyújtunk diákjainknak (kangoo, floor-ball, fitt-ball).

Különbéle szórakozások szervezésekor célunk, hogy fejlesszük szociális jártasságukat az emberi kapcsolatok kialakításában, az emberek közti érintkezésben, viselkedéskultúrájukban; a tanuló érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért; erősítsük az önfegyelmet és önellenőrzés képességét viselkedésükben, a másokkal való kapcsolattartásban, baráti kapcsolataiban; fejlesszük esztétikai igényességüket, mely a megjelenésükben is tükröződjön: teadélutánok, osztályok közti ismerkedési délutánok, diszkók, a kilencedikesek avató bálja, farsangi bál.

Az egyéb, irányított szabadidős tevékenységekkel - amelyek a tanulási-tanítási folyamattal összefüggnek - **célunk**: a tanuló akaratát, szorgalmát, önállóságát mozgósítva minél magasabb szinten tegyen eleget tanulmányi kötelességének; legyen a média szolgáltatásainak igényes fogyasztója; a rászorulóknál egyéni tanulási megoldások szorgalmazása.

A szabadidős tevékenységek szervezésekor **célunk** a személyiségfejlődés elősegítése, a pihenés, regenerálódás biztosítása, a szórakozás, művelődés lehetőségeinek kínálata. Mindezekhez társulnak az élmények, az érzelmi élet fejlesztése és a társas kapcsolatok alakítása. Szeretnénk tanulóinkkal megtanítani, hogy szabadidejüket sokféleképpen, igényesen és hasznosan töltsék el.

Sporttevékenységünk nagy része a szabadidős tevékenységek körébe tartozik. Egészséges, környezetbarát, környezetvédő nevelésünk elsősorban az osztályfőnökök, néhány tantárgy sajátosságaiból adódóan azok szaktanárainak a feladata, de a felelősség mindenkié. Itt is, mint a nevelés más területein, a példa erejével valamennyiünknek szolgálni kell az ügyet.

Az egészségtudatos magatartás érdekében fontosnak tartjuk, hogy diákjaink megszeressék a sportot, érezzék a mozgás örömét. Ezen a területen is lényeges a tehetség felismerése, tehetséggondozás, ezért sportköröket működtetünk. Eredményeink a sportban évekre visszamenőleg kiemelkedőek, különösen a kézilabda és a torna területén (kimagasló Diákolimpiai eredmények).

A tanulók zöme a tömegsport foglalkozásokon vesz részt, és kihasználják az új tornaterem és a korszerű sporteszközök kínálta lehetőségeket is: kondicionáló testedzés, aerobic, asztalitenisz, kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, torna, kangoo, fitt-ball, floor-ball, röplabda.

Az oktatási rendeletek, a mindennapos testnevelés bevezetése, a társadalmi igény ma lényegesen szélesebb lehetőséget biztosít az iskoláknak, mint a korábbi évtizedekben. Az oktatásügy és az egészségügy határmezsgyéi a megelőzés, az egészségmegőrzés és a sportos életmód területén összefonódnak, ezért az iskolára a jövőben lényegesen nagyobb egészségmegőrző, sportszervező feladat hárul, ami elől nem térhet ki. Ezért az iskolai testnevelésnek és a sportnak nagyobb jelentőséget kell kapnia a tanulóifjúság egészséges életmódra nevelésében, a rendszeres testedzésben.

A sport nemcsak testnevelés, hanem a léleknek is a legerőteljesebb és legnemesebb nevelő eszköze: erősíti az akaratot, fejleszti az állóképességet, mélyíti a közösségi érzületet, csapatszellemet, fegyelmet tanít, sikerélményhez juttat. Az iskolai testnevelés és sport fejlesztésében érdekelték a nevelési-oktatási intézmények vezetői, az oktatók, iskolafenntartók, szülők, sportági szövetségek vezetői.

A program eredményességének értékelése:

Tevékenységünk akkor eredményes, ha a kudarcokkal küzdő tanulók száma a minimumra csökken. Tudjuk, hogy számuk nem szűnhet meg, mert mindig jelentkezhet egy-egy új, egyedi probléma. Minden

gyereket **önmagához kell mérnünk**, egyéni fejlődését kell figyelniük. Mindez természetesen nagyon intenzív osztályfőnöki és szaktanári odafigyelést igényel.

Minden munkaközösség figyelemmel kíséri a gyerekek önmagukhoz mért fejlődését, módszertanilag és szakmailag alkalmazkodik a gyerekek életkori és szellemi sajátosságaihoz.

A tanulászervezés során külön figyelmet fordítunk a differenciált feladatjelölésre, a módszertani sokszínűségekre. A szakmai munkaközösségek a kerettanterven belül rugalmas követelményeket szabnak, és változatos módszerekkel igyekeznek alkalmazkodni a különböző felkészültségű, képességű tanulók és osztályok igényeihez.

Az iskolai kudarc jelensége ma a kutatások középpontjában áll. Szinte minden nap újabb elméletek születnek ezzel kapcsolatban. Tehát az is fontos feladatunk, hogy továbbra is figyelemmel kísérjük a kutatási eredményeket, és minden új, a megelőzést szolgáló, intézményünkben is alkalmazható módszert megvizsgáljunk és – amennyiben jónak tartjuk – kipróbáljunk.

Az iskolai kudarcok okai nagyon változékonyak, a legkisebb társadalmi és gazdasági változásra is érzékenyen reagálhatnak. Ezért ez a nevelés és oktatás olyan területe, ahol az alig érzékelhető apró módosulásokat is észre kell vennünk, és azonnal meg kell kezdeni a megelőzést.

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

*„Minden próbatétel és minden hátrány, nehézség, amivel találkozunk, arról szól,
hogy az ember, ha magába tekint, felismeri, hogy milyen erő irányítja,
mi motiválja cselekedeteiben.”*
(Balog Zoltán)

A szociális kompetencia fejlesztésének szükségessége

A társadalmi változások a gazdasági és politikai berendezkedés új kereteinek létrehozása mellett emberek mentális sajátosságainak átalakulását is szükségessé teszik. A mentális felkészülésben hagyományosan jelentős szerepet játszik az iskola. Mivel a családok sok esetben nem töltik be megfelelően gyermeknevelő funkcióikat, sajnálatos tény például az, hogy a szülők többsége különböző okokból egyre rövidebb tartalmú időt tölt el a gyermekével, az iskolának jelentős felelősséget kell vállalnia a személyiségfejlesztésben.

A társadalmi változások óhatatlanul bizonytalanságot gerjesztenek, ez a bizonytalanság nehezíti az iskolában folyó munkát.

A helyzet paradox: miközben az iskola elősegíti a változásokat, így óhatatlanul hozzájárul a bizonytalanság fokozásához, ugyanakkor továbbra is egyik alapfunkciója a gyermekek fejlődéséhez nélkülözhetetlen biztonságos keretek megteremtése.

Az iskola részben éppen védelmi funkciójából eredően csak lassan, kisebb-nagyobb késésekkel követi a társadalmi környezet folyamatos, dinamikus változásait. Adódhatnak azonban olyan helyzetek, melyek azonnali, gyors változást követelnek az oktatás minden szereplőjétől. Készen kell állnunk, alkalmasnak kell lennünk ezen helyzetek kezelésére is.

Régebben a neveléstudomány tárgya is az volt, hogy az oktató hogyan mutassa meg az utat, hogyan terelje rá a helyes útra a gyermeket. Ma egyre inkább a **felnőtt segítő szerepe** kerül előtérbe, a nevelő legfőbb feladata az egyéni utak megtalálásának az ösztönzése.

A nevelés modern felfogása szerint a nevelő feladata, hogy a diákok életkori és személyes szükségleteihez igazodva segítse megteremteni a fejlődés feltételeit. Katolikussá váló iskolánkban a biztos fogódzó és támasz könnyebben megtalálható.

Ugyanakkor szaporodnak azok az ismeretek, képességek és készségek, amelyeket a fiatalok esetenként jobb szinten birtokolnak, mint tanáraik. A legszembetűnőbb ez a médiaismeret és az informatika területén, de a kontrollálhatatlan és rendkívül differenciált szocializációs közegben nevelődő fiatalok átfőmálódó világképe alapjaiban strukturálja át a többi tantárgyhoz kapcsolódó attitűdöket is. A hatékony nevelés elképzelhetetlen a világ, ezen belül a gyermeki világkép változásainak tudomásulvétele, az erre való reflektálás nélkül.

A mai gyerekek és fiatalok fejlődésének segítéséhez feltétlenül szükséges a nevelő (szülő és oktató) személyes hitelének megőrzése, a generációk közötti kölcsönös **bizalmon** és **tiszteleten** alapuló folyamatos dialógus és – legyen bármilyen, olykor kíméletlenül versenyközpontú is a jelenlegi társadalmi környezet – az **együttműködés** , az egymás iránti szolidaritás és a **toleranciára való készség** és képesség megalapozása, fejlesztése.

Mivel jelenleg nem prognosztizálható, hogy a mai iskolás felnőtteként milyen kihívásokkal, a munkaerőpiac milyen elvárásaival szembesül, a pedagógiai célok és ennek alapján az iskola funkciórendszerének meghatározásánál nagy hangsúly helyeződik a szociális kompetenciák fejlesztésére.

A szociális kompetencia fejlesztése során alkalmazandó módszerek, eljárások

A kompetencián alapuló tanítás-tanulás módszertani sokszínűsége ösztönöz. A **szemléleti keret, amelyre a módszerek épülnek** :

- Személyközpontú, a tanulók igényeit, személyiségét figyelembe vevő pedagógiai gyakorlat.
- A diákok életkorának megfelelő oktató-szerep: támogató, viselkedési mintát nyújtó; facilitáló (serkentő) szerep, partneri viszony.
- Integráció: különböző kultúrákban szocializálódott, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése.

Javasolt eljárások

- **Tanuló-megismerési technikák alkalmazása** - a diagnosztikus mérések mellett/helyett közös tevékenységeken, megfigyelésen alapuló vizsgálatok sora, melynek célja a tanuló adottságainak, lehetőségeinek megfigyelése.
- **Differenciáló pedagógia** - az azonos korú tanulók különböző érdeklődését, képességeit, fejlettségét figyelembe vevő tananyag-elrendezés (mennyiség, feladatok, követelmények) és értékelés.
- **Egyéni fejlesztés** - megfelelő ismerési folyamat után meghatározott fejlesztési időszak teendőinek összeállítása.
- **Kooperatív technikák** - az együttműködésen, egyenlő részvételen és felelősségvállaláson alapuló közös munka; a feladatmegoldás, tananyag-feldolgozás módszere.
- **Tanulásmódszertan alkalmazása** - különféle ismeretszerzési módok és technikák megismerése, elsajátítása a tanulnivaló és az egyéni adottságok függvényében.
- **Intimitásnak teret adó tevékenységek** : például napzáró beszélgetés.

- **A tananyag egészben látását elősegítő tanulásszervezési módok** alkalmazása:
- Projektmódszer: adott témájú együttműködés, előre meghatározott cél, időben behatárolt és kézzelfogható eredménnyel záruló megvalósítására.
  - Téma nap, témahét - élményszerű, tapasztalati úton való ismeretszerzés meghatározott témában.

A szociális kompetencia fejlettségének értékelési rendszere

A szociális kompetencia önmagában nem vizsgálható: az összetett személyiségfejlődéssel együtt, más kompetencia-alapú készségek és képességekkel kölcsönhatásban értelmezhető. Nyilvánvaló, hogy mindez nem értékelhető számjegyekkel, az értékelés lehetséges formája a szöveges értékelés.

A szöveges értékelés alapvető elve a tanulók adottságainak, tulajdonságainak, életkori sajátosságainak, érdeklődésének, egyéni fejlődési ütemének, otthoni körülményeinek, pillanatnyi állapotának figyelembe vétele. A hangsúly az érés, fejlődés, tanulás folyamatjellegének elfogadásán van. A gyerek önmagához mért fejlődését állítja középpontba. Az értékelés pillanatnyi állapotot rögzít (nem ítéletet, minősítést tartalmaz), nyitottságot mutat a diák problémái iránt, bizalmat fejez ki fejlődési lehetőségeit illetően.

Az értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából. Ezzel a közösség értékrendje is differenciáltabbá, szilárdabbá válhat. Könnyebben illeszkedhetnek társaik közé a gyengébb tanulmányi eredményű tanulók is, hiszen más típusú pozitív értékeik, tulajdonságaik, eredményeik elismertté válnak.

Lehetőséget kell adni a diákoknak és a szülőknek arra, hogy reagálhassanak az értékelésre, saját szempontjaikat, véleményüket érvényesíthessék.

*„Az iskola elsődleges célja az kellene hogy legyen, hogy a gyerekeket teljes emberré, és a közösség aktív tagjává nevelje.”
(Estelle Morris)*

A szociális, életviteli és környezeti kompetenciák számos művelődési területhez, iskolai és iskolán kívüli tevékenységhez kapcsolódnak. Figyelmet fordítunk a **felnőtt szerepekre**, a demokráciában az **állampolgár szerepre** való felkészítésre és különösen a **toleranciára nevelésre**.

Ez a részterület sokoldalúan kívánja a fiatalok elé tárni a felnőtt szerepek tárházát (család, barátság, szerelem, párkapcsolat, alkotó, irányító, döntéshozó ember stb.), ugyanakkor pozitív mintákat próbál megjeleníteni, és segíteni kíván a számtalan szerep között való eligazodásban, az időtálló értékek felismerésében.

A személyiségfejlődés, a személyiség funkciórendszerének egyik összetevője a **tolerancia**, amely a szociális kompetencia alapeleme. Olyan attitűd, ami számos készséget, képességet és viselkedési, világlátási, gondolkodási elemeket olvaszt magába, amelyek alapján az ember az eltérő vélemények, a meggyőződés, más vallás és a többségi kultúra számára más, ismeretlen vagy furcsának ható szokások, megnyilvánulások tiszteletben tartását jelenti. A tolerancia három fő összetevője (érzelmi, kognitív és viselkedési) mentén nyilvánul meg.

Toleranciáról akkor beszélhetünk, ha mindhárom pozitív módon megvalósul, és tükröződik a személy megnyilvánulásaiban. Ez azt jelenti, hogy nem elég egy személlyel, egy csoporttal szemben elfogadó viselkedést tanúsítani csupán azért, mert tudjuk, hogy így tartja környezetünk helyesnek. A tolerancia annak megértése, hogy mindenki más. Ez nem jelenti, hogy azonosulni kell, hogy magunkénak kell

tekinteni. Az elfogadás a lényege. Nem csupán felismerést, de tiszteletet is magában hordoz a toleráns magatartás.

Ha valaki képes belülről, emocionálisan is elfogadni a másikat, a más jelenséget, a kulturális, a világnézeti, a testi-lelki-szellemi másságot, akkor jár közel a toleráns attitűdök megvalósulásához. Nehéz meghatározni, hol vannak a tolerancia határai, a határokat mások emberi méltóságában, alapvető emberi és szabadságjogainak, életének, testi-lelki épségének veszélyeztetésében, korlátozásában fogalmazhatjuk meg.

A tolerancia a másság megértő kezelésének módja, az előítéletek feloldása, a harmónia megteremtődésének útja a világ különbözőségei között. Mint ilyen, folyamatosan és mélyrehatóan fejlesztendő az oktatóban, a diákban és a közösségben. Ezért tekintjük fontos pedagógiai útnak.

A 9-13. évfolyam diáksága alkalmas a tolerancia lényegének megértésére, érzelmi elsajátítására viselkedés- és attitűdbeli megvalósítására.

Kapcsolódás a Nat-hoz, a tantárgyi követelményekhez:

A Nat által lefektetett tendenciák értelmében az iskoláknak, az oktatóknak elő kell segíteni a különböző társadalmi osztályok, kultúrák, etnikumok iránti nyitottságot, és az együttműködés közvetítőivé kell válnia. A **tolerancia fejlesztése** a különböző műveltségterületekhez kapcsolhatóan, de a foglalkozás kereteiből kilépve is támogatja a társadalomismeretet, a globális problémák hazai jelenlétére is hangsúlyt helyez.

A jelenkor viszonyai, a ma körülöttünk zajló változások, folyamatok értelmezéséhez és emberséges megközelítéséhez, valamint a szociális érzékenység kialakulásához nyújt erős alapokat a tolerancia különösen a történelem, földrajz, magyar nyelv és irodalom valamint a gimnáziumban a művészeti tárgyak esetében.

A tantárgyi követelmények teljesítését segítheti:

- A **történelem** követelményeinek megkönnyítése (az értelmezés lehetőségei, összefüggések meglátása, rendszerszerűség, a világhoz való intellektuális és érzelmi közeledés történelmi témák feldolgozásával, a múlt és jelen kapcsolatának átlátása, jelenkori életünk, mint történelem részének értelmezése).
- A **földrajz** tantárgy segítése a társadalomföldrajzi részre koncentrálnival (településföldrajz, éghajlat, életmód és szokások, globalizáció, szociális problémák; környezeti, gazdasági és kulturális tényezők, népességföldrajz; népességfogyás, túlnépesedés, népességmegoszlás; társadalomföldrajzi változások; globális problémák és azok megelőzési, mérséklési lehetőségei; az egészséges, természetes környezet és az ember felelőssége).
- **Magyar nyelv és irodalom:** felkészítés a verbális és nem verbális készségek sikeres és helyes használatára (árnyalt vélemény, kritika megfogalmazása, írásbeli és szóbeli kifejezéstár szélesítése, irodalmi szövegek alapján elgondolkodás, véleményalkotás, vita, érvelés képessége, a világ értékeit bemutató, különböző irodalmi alkotások értékeinek megismerése, alkotások az ember és környezete harmóniájáról, médiumok elemzési technikáinak ismerete, látásmódra gyakorolt hatása).
- **Művészeti tárgyak:** művészetek műveltségterület kiválasztott tantárgyai (énekes-zene, dráma és tánc, vizuális kultúra) kulcsokat adnak számukra a művészetek élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez, segíti őket eligazodni a körülöttük lévő sokszínű világban.

Helyzetkép

Iskolánkban a **szociális hátrányokkal küzdő gyerekek száma egyre nő**. A hátrányok speciálisak és sokfélék. A hátrányok felmérését év elején kérdőív és személyes beszélgetésekkel végezzük. A szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat segítjük pályázati források felkutatásában, osztályfőnökeik gyakran vállalnak mentori szerepet. Iskolai alapítványunk – kérvény alapján – támogatást biztosít.

A hátrányos helyzet leggyakoribb **okai** a szegénység (egyik vagy mindkét szülő munkanélküli, árva vagy félárva gyerek, sokgyerekes a család), a családok anyagi helyzetének hirtelen romlása, a munkanélküliség, a gyors társadalmi és gazdasági változások miatti kiúttalanság érzése, az életcél hiánya, a kortársak negatív hatásai, az agresszivitás, az italozás, a kábítószer fogyasztásának veszélye a fiatalok körében. Néhány tanuló esetében a szülők alacsony iskolázottsága, a gyermekük tanulása iránti érdektelenség, vagy a tanuló pszichés sérülése, tartós betegsége.

A segítő tevékenység formái

Az osztályfőnökök, az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnöki munkaközösség-vezető feladata elsősorban a szociális hátrányok feltárása és figyelemmel kísérése. A **szegény gyerekek** felismerése nagyon nehéz. Az osztályfőnök, az ifjúságvédelmi felelős kitöltött kérdőív vagy személyes tapasztalat alapján négy szemkört elbeszélgetnek a tanulókkal, és megpróbálják feltárni valós helyzetüket.

Tájékoztatjuk a szülőket és tanulókat a támogatásokról és azok igénybevételének lehetőségeiről. A támogatás megszerzésében segítjük a rászoruló szülőket. Az önkormányzatokkal, a Katolikus Karitászzal helyi szervezetével felvesszük, illetve tartjuk ilyen esetben a kapcsolatot, szorgalmazzuk rendszeres nevelési segíty, étkezési hozzájárulás megadását.

Az **árva, félárva, nem otthonélő gyerekek** esetében a gyámhatóságokkal tartunk kapcsolatot. Velük is együttműködve és hatékonyan tudunk dolgozni.

A **pszichésen sérült gyerekek** nem szignifikánsan szegény családokból származnak, de a szülő ebből a helyzetből sem képes önállóan kilábalni, szinte mindig segítségre van szüksége. Ilyen esetekben a gyermekjóléti központokhoz, pedagógiai szakszolgálatokhoz fordulunk, illetve pszichológussal alakítottunk ki jó kapcsolatot.

A helyzet akkor a legnehezebb, ha a szülő nem érzékeli a problémákat, vagy ő maga a feltételezhető ok. Mint ahogy a gyerekek anyagi helyzetét, ezt is nagyon diszkréten kezeljük. A tizenéves korosztály ilyen helyzetben retteg a nyilvánosságtól.

Abban is nagyon fontos szerepe van az iskolának, hogy megtanítsa a gyerekeknek: a lelki problémák elsősorban kezelendők, és nem eltitkolandók. Ezt leginkább osztályfőnöki órákon, esettanulmányok elemzésével és szerepjátékokkal lehet a leghatékonyabban megértetni. Természetesen a kérdéstről magyar- és/vagy hittanórán is számtalan alkalommal lehet egyes irodalmi művek kapcsán beszélgetni. Nagy segítségünkre van a problémás helyzetek kezelésében iskolalelkészünk.

Az életcél, a tudatos jövőkép kialakítása érdekében az osztályfőnökök az osztályban tanító tanárokkal rendszeresen konzultálnak az egyes tanulók érdeklődési köréről, adottságairól, motivációjáról. A tapasztalatok alapján az oktatók tudatosan törekszenek a képességek kibontakoztatására, a pozitív megerősítés eszközével is segítik a pályaválasztás, az életcél kialakítását. A végzős osztályok számára az osztályfőnökök tájékoztatást adnak a továbbtanulási és elhelyezkedési lehetőségekről, ebben egyénileg is tanácsokat, segítséget nyújtanak. (Segítségükre vannak az egyetemek, főiskolák személyes továbbtanulási tájékoztatásai is.)

A fiatalok körében terjedő dohányzás, a túlzott alkoholfogyasztás, a drogfogyasztás megelőzésére tájékoztató programokat szervezünk a diákok és szüleik számára. Ebben külső szakemberek segítségét

is igénybe vesszük (Egészségfejlesztési Iroda, rendőrség, kortársak) az évente megújuló kínálatból választva.

A **magatartási rendellenességek** észlelésekor konzultálunk a szülőkkel, az iskolaorvossal, a pedagógiai szakszolgálatokhoz irányítjuk a tanulókat.

Ha **tartósan beteg tanuló** kerül egy osztályba, vagy már a középiskolás évek alatt betegszik meg, erről tájékoztatjuk az osztályban tanító tanárokat, és segítjük, hogy minél több iskolán kívüli programon vehessen részt. Egyéni tanulási problémáira megoldást keresünk.

A szociális hátrányokkal küzdő tanulók létszáma és összetétele folyamatosan változik. Vannak családok, akiknek sikerül a nehéz helyzetből kilábalni, de sajnos vannak olyan családok is, akik jó helyzetből kerülnek kilátástalan szociális helyzetbe. Rájuk különösen figyelniünk kell, mert az új körülményekkel való együttélés mindig nehezebb, mint a megszokottal. Aki valameddig jólétben élt, nehezen boldogul szűkös anyagi keretek között.

Az anyagi hátrányokhoz sokszor pszichikai válság is társul, a szülő ilyenkor szinte semmilyen kiutat nem lát. Ezért minden válás, haláleset, munkanélkülivé válás nagy figyelmet kíván. Az osztályfőnöknek ezért nagyon őszinte és bizalmon alapuló kapcsolatot kell kialakítani osztályával, hogy a gyerekek súlyos problémáikkal is merjenek hozzá fordulni.

Az ifjúság a társadalom reménye. Ha a szülői ház nem, legalább mi tegyük meg azokat a lépéseket, amelyek azon az úton tartanak, vagy arra az útra terelnek minden fiataalt, amelyen haladva beválthatják reményeinket, miközben maguk is egy teljes emberi élet részesei lesznek. Benedek Marcell életregényében két nagy fejezet van: "Védő szárnyak alatt" és a "Szabad ég alatt".

A TANULÓKNAK A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY DÖNTÉSI FOLYAMATAIBAN VALÓ RÉSZVÉTEL JOGA GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

„A jogszabály semmit sem ér... ha komoran és konokul csörömpöl rajtad; a szabály akkor jó, ha érzéseidbe ivódik és finoman, hajlékonyan támogat.”
(Weöres Sándor)

A tanulók érdekeik képviselőit **diákönkormányzatot** hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt oktató segíti. A diákönkormányzat – a oktatói testület véleményének kikérésével – **dönt** saját működéséről, tisztségviselői megválasztásáról, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint a tájékoztatási rendszer (iskolaújság, iskolarádió stb.) szerkesztősége tanulói vezetőjének (felelős szerkesztőjének) megbízásáról.

Az iskolai diákönkormányzat **véleményezési jogot** gyakorolhat a házirend elfogadásakor, ill. módosításakor, az SZMSZ – tanulókat érintő - rendelkezéseinek elfogadása előtt, a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál, a tanulók helyzetét értékelő beszámoló elkészítése előtt, a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésekor és szervezésekor, az iskolai sportkör működésének megállapításakor, a könyvtár és a sportlétesítmények működési rendjének kialakításakor, egyéb foglalkozások formáinak meghatározásakor.

A tanulóknak és szervezeten a tanulóközösségeinknek joguk van az **iskolai életet érintő bármely kérdésben a véleménynyilvánításra, javaslatra** (pl. javaslatétel dicséretekre, elmarasztalásokra, alapítványi támogatásokra, magatartás és szorgalom érdemjegyek minősítésére írásban vagy szóban stb.), amelyet kezdeményezhet az iskola igazgatója, a oktatói testület, a diákönkormányzat, egy osztály diákbizottsága, a tanulók közösségei. A szervezett véleménynyilvánítás kereteit a kezdeményező egyeztetni köteles az iskola igazgatójával.

A véleményezési jog gyakorlása szempontjából az **iskolai közösségek:**

- osztályok közösségei: egy-egy osztály tanulói;
- csoportok közösségei: szakkörök, diákkörök stb. tagjai, a diákönkormányzat képviselői;
- az iskola egész közössége: valamennyi tanuló;
- a tanulók nagyobb közössége: a tanulói létszám 50%-a.

(Legalább ilyen nagyságrendű tanulói érintettség mellett kötelező kikérni a diákönkormányzat véleményét.)

A **Szakképzési törvény**, és a **Szkr.** alapján a diákönkormányzat véleményezési, döntési hatáskörébe utalt témákat az SZMSZ, illetve részletesebben a Házirend tartalmazza.

A véleménynyilvánítás **formái, rendje**

- A tanuló **egyéni** véleményét kinyilváníthatja négy szemkört tanárának, osztályfőnökének, az iskolavezetésnek, illetve az iskola valamely közössége előtt, az adott közösség fórumain.
- Az iskola különböző **csoportjai** véleményt nyilváníthatnak a csoport, kör szervezett megalakulásakor, annak rendes és rendkívüli megbeszélésein, illetve képviselőik útján a magasabb szintű fórumokon.
- Az egyének, az osztály-diákbizottságok, valamint az osztályok **közösségei** véleményt nyilváníthatnak az osztályfőnöki órákon, diák-önkormányzati megbeszéléseken stb., a diákönkormányzat képviselője fegyelmi tárgyaláson stb.

Az **igazgatónak** minden tanuló elmondhatja kérését, véleményét, javaslatát a tanév elején megállapított igazgatói fogadónapon. Indokolt esetben az osztály egészét érintő kérdésben az igazgató más napokon is megkereshető, ha elfoglaltsága a találkozást nem zárja ki (az időpontot egyeztetni kell).

A tanuló joga, hogy kérdésére legkésőbb a megkereséstől számított tizenöt napon belül érdemi választ kapjon, amelyből megállapítható a megkérdezett, illetve az intézkedésre jogosult személy, szervezet véleménye, döntése, valamint annak okai.

A véleménynyilvánítás nem sértheti mások személyiségi, illetve a művelődéshez (tanuláshoz) való jogának a biztosítását. Tanítási órán ezzel a jogával a tanuló az órát vezető oktató által irányított keretek között élhet, alkalmazkodva a foglalkozás menetéhez és felépítéséhez.

A TANULÓ, A KISKORÚ TANULÓ TÖRVÉNYES KÉPVISELŐJE, AZ OKTATÓ, PEDAGÓGUS ÉS A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

*„Ha többek életét és munkáját összekapcsoljuk,
együttesen mindnyájan sokkal messzebbre jutunk,
mint külön haladva bárki is eljuthatna.”
(Descartes)*

A Szakképzési törvény deklarálja a szülők kötelezettségeit és jogait.

A szülő kötelessége, hogy

- biztosítsa gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló tankötelezettségének teljesítését,
- gondoskodjon gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről,
- gondoskodjon arról, hogy gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló teljesítse kötelességeit, – a szakképző intézménnyel együttműködve – megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget, továbbá figyelemmel kísérje gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló fejlődését, tanulmányi előmenetelét,
- tiszteletben tartsa a szakképző intézmény más alkalmazottainak emberi méltóságát és jogait, tiszteletet tanúsítson irántuk
- A kiskorú tanuló törvényes képviselője – gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló gazdasági és társadalmi életben való önálló részvétele esélyeinek elősegítése érdekében – köteles gondoskodni arról, hogy a tankötelezettségét teljesített kiskorú gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló kimaradása esetén tizennyolc éves koráig, de legalább egy részszakma megszerzéséig tanulmányokat folytasson.

A szülő joga különösen, hogy

- gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelően, saját vallási, világnézeti meggyőződésére, nemzetiségi hovatartozására tekintettel a gyermekével vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanulóval közösen válasszon szakképző intézményt,
- a szakképző intézmény szakmai oktatási tevékenységét megismerje és gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló előrehaladásáról tájékoztatást kapjon,
- véleményét szabadon kifejezze, részt vegyen az érdekeit képviselő szervezetekben.
- a gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét,
- az igazgató vagy az oktató hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon,
- kiskorú tanuló törvényes képviselőjeként megismerje a szakképző intézmény szakmai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról, valamint,
- gyermeke vagy a nevelése alatt álló kiskorú tanuló fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.

A katolikus iskola erkölcsi ajánlásai a szülőknek

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha szülők is közösséget alkotnak, hiszen „*a keresztény hit is egy közösség ölében*

születik és növekszik” (Kat. Isk. 53.). A katolikus iskola a szülő számára megnyugtató garancia lehet arra, hogy a gyerekeket ne sodorja el az élet sokszínű áramlata.

Az iskola a **szülőktől is elvárja**, hogy elfogadják az iskola egyházi jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. A szülőktől elvárható az aktív részvétel az iskolai rendezvényeken, az őszinte véleménynyilvánítás, az együttműködő magatartás, az érdeklődő, segítő hozzáállás. Az iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel őszintén beszéljék meg.

Az **iskola feladata**, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását. Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit; ezt folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni.

Együttműködés a szülőkkel

Igyekszünk rászolgálni arra a bizalomra, amivel tanítványaink szülei megtiszteltek bennünket azzal, hogy ránk bízta gyermekeik oktatását, nevelését. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy minél többet adjunk, és ezzel megfeleljünk kívánalmaiknak. A szülő és a tanár a gyerek legfőbb jóakarója, így lényeges, hogy a nevelésben a **szülők partnerként számíthassanak ránk, és mi is rájuk**.

Azt az elvet tartjuk szem előtt, hogy a nevelés-oktatás, a szocializációs folyamatok vezérlése, a személyiségformálás sokkal eredményesebbé válhat, ha az oktatók a szülőkkel "szót értő" kapcsolatot tudnak kialakítani, és a velük való együttműködés során igazi diszkrécióra törekcsenek.

Kapcsolattartásunk a szülőkkel már 8. osztályban elkezdődik, amikor **szülői értekezleten** tájékoztatjuk őket iskolánk képzési rendszeréről, majd később a **Nyílt napon**, ahová gyermekükkel együtt eljönnek, illetve a **felvételi eljárás során** csoportos tájékoztatásokat tartunk a szülőknek, és egyéni beszélgetésekre is lehetőséget biztosítunk.

Minden tanév elején az első szülői értekezleten az osztályokban felülvizsgáljuk a Képzési Tanács tagjait, és ha szükséges, új tagot választanak a jelenlévők. Feladatuk az információk átadása, kapcsolattartás, segítségnyújtás a rendezvények szervezésében, illetve az osztály szülői közösségének képviselője, a törvényben meghatározott jogaik érvényesítése. Az iskolai ünnepekre, rendezvényekre meghívást kapnak, illetve képviselhetik szülőtársaikat, és megjelenhetnek a szóbeli érettségi vizsgán. A záró vizsgák szervezése során is fontos feladatokat vállalnak (10. évfolyam, érettségi vizsga, szakmai vizsga, ágazati alapvizsga). A képviselői szerv tagjai ismerik az iskola munkatervét, módosításkor véleményezik az intézmény dokumentumait.

Szülői értekezletet munkatervünk szerint évente két alkalommal szervezünk, amelyeken a tanulmányi előmenetel és a magatartási, közösségi témák kapcsán mindig nyújtunk valamilyen más jellegű információt is, például ifjúságvédelem, egészségvédelem. A tanév rendjéről, a feladatokról az októberi szülői értekezleten, az első félévi munka értékeléséről a februárban adunk tájékoztatást.

Ezek az értekezleteken kívül lehetőség nyílik **"rendkívüli" megbeszélések** összehívására is, ha az osztályfőnök, a szülők vagy a tanulók részéről felmerül az igény, egy-egy pedagógiai probléma megoldása érdekében, illetve szervezési feladatok esetén. Általában a 10., 12. és 13. évfolyamokon jellemző: a záró-, az érettségi és a szakmai vizsgák kapcsán, vagy 12. évfolyamon még: szalagavató, ballagás, elhelyezkedés, továbbtanulás.

A szülői tájékoztatás fontos eleme az ellenőrző könyv és a digitális napló. Vannak azonban olyanok is, akik nem érdeklődnek gyermekük tanulmányi előmeneteléről. Ha e területen vagy esetleg viselkedési és/vagy egyéb téren probléma adódik egy tanulónál, az **ellenőrzőn keresztül, levélben, digitális**

naplón, elektronikus levélben vagy **telefonon** kérjük a szülőt, hogy keresse meg a szaktanárt vagy az osztályfőnököt. E módszerek általában sikeresnek bizonyulnak. Ha azonban ezek után sem sikerül velük kapcsolatba lépni, és súlyos beilleszkedési, magatartási vagy tanulmányi probléma merül föl, az osztályfőnök **családlátogatáson** keresi föl őket.

Jól bevált formái a kapcsolattartásnak a **fogadóórák**, ahol a szülők négy szemközt beszélhetnek a nevelőkkel. Elvünk, hogy a szülő érezze: gyermeküket az oktató szereti jó és rossz tulajdonságaival együtt.

A kijelölt időpontokon kívül előzetes egyeztetés alapján bármikor fogadjuk őket, biztosítjuk a **személyes konzultáció** lehetőségét, például 12. és 13. évfolyamon az utóbbi években szokássá vált, hogy az osztályfőnök a tanulókkal és szüleikkel megbeszéli az érettségi utáni elképzeléseket, akár továbbtanulásról, akár munkába állásról legyen szó. A pályaválasztás háromoldalu megbeszélés, a tanácsadás a fő szerepe. Szükség esetén esetleg az illetékes szaktanár is meghívást kap erre a konzultációra.

Törekvésünk, hogy az oktatók és a szülők bizalom teli légkörben együtt keressék a lehetőségét annak, mi a tanuló egyéni bánásmódjának leghelyesebb módszere, hiszen az iskolai és otthoni nevelési folyamat igazi sikerre akkor tarthat számot, ha e két területen folyó nevelés útjai, módjai közel kerülnek egymáshoz, kölcsönösen segítik, erősítik egymást. A legfontosabb mind a szülők, mind a nevelők részéről a nyitottság és a befogadás képessége.

A szülők megismerték és elfogadták az intézményi stratégiai terveket, az intézményi hitvallást, az iskolai célokat, ismerik a kompetenciamérés eredményeit.

A szülők közvetlen partnereink, akik intézményünk alapértékeit befolyásolják, akik érdekeltek az intézmény ügyeit illetően. Mérjük elégedettségüket, konkrét igényeiket, melynek tapasztalatait közöljük, meghatározzuk a feladatokat, célokat, tájékoztatjuk őket a megvalósítás folyamatáról. A felmerült problémák megoldására fókuszcsoportos megbeszéléseket tervezünk, illetve szülői fórum összehívását.

Külső kapcsolataink

Irányelvek, útmutatások nyújtása

- Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Kulturális és Innovációs Minisztérium
- Pénzügyminisztérium
- Egri Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)
- Katolikus Pedagógiai Intézet
- Ózdi katolikus plébániák
- Oktatási Hivatal
- B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati és Közművelődési Intézet
- Ózd Város Önkormányzata
- Ózd Város Jegyzője
- Ágazati Készségtanács

Szakmai irányítás

- Egri Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)
- Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Kulturális és Innovációs Minisztérium
- Pénzügyminisztérium
- Katolikus Pedagógiai Intézet
- Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak-és Felnőttképzési Igazgatósága

- Magyar Szakképzési Társaság
- Innovációs Képzési Központ (IKK)
- Pécsi Egyetem

Nevelési, tanítási-tanulási folyamattal összefüggő

- Egri Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF)
- Munkaügyi Központ Ózdi Kirendeltsége
- Vállalkozói Központ és Inkubátor Alapítvány
- B.-A.-Z. Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
- B.-A.-Z. Megyei Diáksport Szövetség
- B-A-Z Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ózdi Tagintézménye
- Palotai Autósiskola (Ózd)
- Testnevelő Tanárok Egyesülete
- Idegen Nyelvi Tanárok Egyesülete
- Lajos Árpád Honismereti Kör
- Országos Széchenyi Kör
- Felvételi Információs Szolgálat
- Alliance Française de Miskolc Francia-Magyar Kulturális Egyesület
- a tanulók továbbtanulási szándékainak megfelelően egyetemek, főiskolák
- a város gazdálkodó egységei, vállalkozói
- a város és körzete általános iskolái
- német, szlovák, írországi vállalkozók (külföldi szakmai gyakorlat)

Testvériskola-kapcsolat

- 8. sz. Gimnázium (Lengyelország – Chorzow)
- Zeyk Domokos Technikum (Románia – Székelykeresztúr)
- Bethlen Gábor Kollégium (Románia – Nagyenyed)

Kulturális tevékenység területén

- ÓMI - Olvasó
- Városi Könyvtár
- Városi Múzeum
- Ózdi Városi Televízió
- Nemzeti Filmtörténeti Élménypark
- Digitális Erőmű
- Holló Fotó Stúdió (Miskolc)
- Kassai Színház

A diákönkormányzat kapcsolatot tart

- Ózdi Fiatalokért Egyesület
- Ózd Városi Diákönkormányzat

Ifjúságvédelmi területen

- B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv
- Családsegítő Szolgálat
- Polgármesteri Hivatal
- Ózdi Gyermekjóléti Központ
- Ózdi Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Osztály

- iskolaorvos, védőnő
- Katolikus Karitászi ózdi szervezete
- Református Szeretetszolgálat
- Roma Kisebbségi Önkormányzat
- Van Helyed Alapítvány

Partnereinkkel az együttműködés továbbfejlesztésére törekszünk.

- Naprakész információk továbbítása a tanuló haladásáról, hiányzásáról (a digitális napló ezt segítheti).
- A kompetenciamérési eredményekről tájékoztatás, együttműködés a fejlesztési célok megvalósításában.
- A tehetséges, különleges képességű tanulók támogatása, menedzselése.
- Rendszeresebb együttműködés a hátrányos helyzetű tanulók segítésében.
- Részvétel iskolaszépítési, városszépítési akciókban.
- Együttműködés a környezettudatos magatartás kialakításában (pl. szelektív hulladékgyűjtés).
- Vizsgaelnöki, szakértői feladatok vállalása.
- Pályázatok a testvériskolákkal együttműködve.

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, VALAMINT A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

*„Ha valamely ösvényen elindultunk,
szép rajta fénnel haladni
s a legfőbb pontig jutni.”
(Kazinczy Ferenc)*

Tanulmányok alatti vizsgák szabályait szakképzés esetében a **szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Sztv.) és a 12/2020. (II.7.)** számú végrehajtási rendelete szabályozza, míg a gimnáziumi képzés esetében a **2011. évi CXC. törvény a Nemzeti köznevelésről és annak 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelete** a nevelési, oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.

A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja, hogy szabályozza a diákok tanulmányok alatt tett vizsgáinak lebonyolítási rendjét, továbbá azon diákok osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az iskola pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni, illetve ha másik iskolából kéri átvételét, és nem tanult tantárgyakat.

A vizsgaszabályzat hatálya

Tárgyi hatálya

- kiterjed **a tanulmányok alatti vizsgákra**, azaz:
  - osztályozó vizsgák;
  - különbözeti vizsgák;
  - javítóvizsgák;
  - pótló vizsgák;
  - ágazati alapvizsga.

Személyi hatálya

- kiterjed az **intézmény azon tanulójára**:
  - aki osztályozó vizsgára jelentkezik;
  - akit a oktatói testület határozatával osztályozó vizsgára utasít;
  - akit a oktatói testület határozatával javítóvizsgára utasít;
- kiterjed továbbá **más intézmények olyan tanulóira**
  - akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő;
- kiterjed továbbá az intézmény **oktatói testületének tagjaira** és a **vizsgabizottság** megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- **felmentették** a foglalkozásokon való részvétel alól;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az **előírtnál rövidebb idő alatt** tegyen eleget, (pl. előrehozott érettségi vizsga esetén);
- ha egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a **250 órát** (szakképzési évfolyamon az elméleti tanítási órák 20%-át), és a tantestület engedélyezi;
- ha egy adott tantárgyból a hiányzása a **tanítási órák harminc százalékát** meghaladja, és a tanuló osztályában tanító oktatói testület engedélyezi (ilyen esetek lehetnek: igazolt tartós betegség, igazolt többszöri betegség, versenyeken való részvétel, az iskola képviselőjében való távolmaradások);
- **egyéni tanulmányi rendben tanulóként** tesz eleget tanulmányi kötelezettségének;
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében **független vizsgabizottság** előtt tesz vizsgát.

Osztályozó vizsgának számít

- a szakképző iskolában – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint – szervezett **beszámoltató** vizsga;
- az iskola által a 10. évfolyam számára előírt **záróvizsga** magyar irodalomból, történelemből és idegen nyelvből.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát az a tanuló tehet, aki **másik iskolából** (vagy másik szakmacsoportból, szakmából) szándékszik átjelentkezni, és a tanulmányait intézményünkben kívánja folytatni. A vizsga abban az esetben elvárás, ha nem tanult olyan tantárgya(ka)t, amelyek szerepelnek iskolánk helyi tantervében, és ismeretük szükséges az adott évfolyamba lépéshez.

Javítóvizsga

A tanulónak **javítóvizsgán** kell számot adni tudásáról, ha

- tanév végén **legfeljebb 3 tantárgyból elégtelen** osztályzatot kapott;
- az osztályozó vagy különbözeti **vizsgáról számára felróható okból elkészik**, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik;
- az osztályozó vagy különbözeti **vizsgán elégtelen** osztályzatot kapott. (Ebben az esetben a sikertelen osztályozó vagy különbözeti vizsgát követő vizsgaidőszakban kell javítóvizsgát tenni.)

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha az osztályozó, a különbözeti vagy a javítóvizsgáról **igazoltan marad távol**. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell. A pótló vizsgát lehetőleg ugyanabban a vizsgaidőszakban kell letenni, csak az elmaradt vizsgarészekből.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

Ágazati alapvizsga

A **vizsga állami vizsga**, melynek pontos szabályait az **Szkt. 91.§ szabályozza**. Az ágazati alapoktatást lezáró vizsga, amely az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma számára azonos. Tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg. A vizsgabizottság tagjai a gazdasági kamara által delegált elnök, és az intézmény oktatói.

Az ágazati alapvizsga a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére jogosít. **Elégtelen vizsga** esetén a tanuló **magasabb évfolyamba nem léphet**, érettségi utáni képzésben a tanév második félévében javító vizsgát tehet.

Vizsgaidőpontok

Osztályozó és beszámoltató vizsga esetén az előrehozott érettségi, az érettségi és a szakmai vizsga időpontját megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A vizsgázó **javitóvizsgát** az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet, a teljes év tantervi anyagából.

Csoport- vagy iskolaváltás miatt előírt osztályozó vagy **különbözeti** vizsgát a tanévkezdet előtt kell teljesíteni, az augusztus 15-től 31-ig terjedő időszakban. Ettől eltérni csak különleges helyzetben, év közbeni átjelentkezéskor lehet.

Ágazati alapvizsga az ágazati alapoktatás tartalmának átadása után történhet.

A vizsga reggel 8 óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb 17 óráig tarthat.

A vizsga folyamata

A tanulmányok alatti valamennyi vizsga **háromtagú vizsgabizottság** előtt zajlik. A bizottság tagjait – az összeférhetetlenség szabályait figyelembe véve – az igazgató írásban bízza meg a vizsgát megelőzően. A két bizottsági tagnak és az elnöknek titoktartási kötelezettsége van. Iskolánkban a vizsgabizottság elnöke az adott munkaközösségekhez kijelölt igazgatóhelyettes, a tizedik évfolyam számára előírt záróvizsgán az igazgató elnököl.

A tanulmányok alatti vizsgákról tanulónként és vizsgánként **jegyzőkönyvet** kell kiállítani. A jegyzőkönyvön fel kell tüntetni a vizsgát lebonyolító intézmény nevét, OM azonosítóját és címét.

A **10. évfolyam** számára előírt **záróvizsga** dokumentálása osztályozó ív alapján történik.

A **jegyzőkönyv** tartalmazza:

- a tanuló nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja születéskori nevét, lakcímét, az iskola megnevezését;
- a vizsgatárgy megnevezése mellett
  - az írásbeli vizsga időpontját, értékelését;
  - a szóbeli vizsga időpontját, a feltett kérdéseket, a vizsga értékelését és a kérdező tanár aláírását;
  - a végleges osztályzatot;
- a jegyzőkönyv kiállításának helyét és idejét;

- az elnök, a jegyző és a vizsgabizottság tagjainak nevét és aláírását.

Ha a diák a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön kell teljesítenie, külön jegyzőkönyvet kell felvenni.

A jegyzőkönyvhöz, amelyet az irattárban a jogszabálynak megfelelően megőrizzünk, mellékletként csatoljuk a vizsgázó diák írásbeli dolgozatát, a szóbeli felkészülés alatti jegyzeteit, valamint a munkaközösség-vezető hitelesítő aláírását.

Az írásbeli dolgozatot a diák megtekintheti, az értékeléssel kapcsolatban írásban észrevételt tehet.

Az írásbeli vizsga általános szabályai

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő legfontosabb **szabályok**:

- A vizsga kezdetekor a vizsgaelnök megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.
- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki.
- Az írásbeli vizsgán csak az iskola bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számítógép használatát.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő **vizsgatantárgyanként hatvan perc.**

A **sajátos nevelési igényű vizsgázó** kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni;
- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja;
- engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb két írásbeli vizsgát tehet.

A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani. A pótló vizsga harmadik vizsgaként – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – is megszervezhető.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Sztv.) és a 12/2020. (II.7.) számú végrehajtási rendelete valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet részletezi.

- az írásbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság következményeit;
- a vizsgáról fel nem róható okból elkésző vizsgázó ügyét;
- a vizsgáról felróható okból elkésző vizsgázó ügyét;
- a vizsgát engedély nélkül korábban abbahagyó vizsgázó ügyét.

A szóbeli vizsga általános szabályai

A szóbeli vizsga alkalmával követendő legfontosabb **szabályok**:

- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
- A vizsgateremben egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként tizenöt percnél több nem lehet.
- A felkészülésre – kivéve az idegen nyelveket – vizsgatárgyanként legalább harminc perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára.
- Idegen nyelvi szóbeli vizsgán a tanulónak nem áll rendelkezésre felkészülési idő.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket.
- A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól kaphat segítséget.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt.
- A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tételből teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

A **sajátos nevelési igényű** vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján - ha a központi jogszabály másként nem rendelkezik:

- a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tizenöt perccel meg kell növelni;
- engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen;
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb **három szóbeli vizsgát** tehet.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Sztv.) és a 12/2020. (II.7.) számú végrehajtási rendelete valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet részletezi.

- a szóbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság következményeit;
- a vizsgáról fel nem róható okból elkéső vizsgázó ügyét;
- a vizsgáról felróható okból elkéső vizsgázó ügyét;
- a vizsgát engedély nélkül korábban abbahagyó vizsgázó ügyét.

A gyakorlati vizsga általános szabályai

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatantárgyak:

- testnevelés;
- digitális kultúra; informatikai alkalmazások;
- ének-zene;
- gépírás-szövegszerkesztés tananyagtartalmú tantárgyak.

A gyakorlati vizsga alkalmával követendő legfontosabb **szabályok**:

- A gyakorlati vizsgafeladatokat a munkaközösség-vezető javaslatára a bizottság elnöke hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.

Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

A vizsgák általános értékelési rendje

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Értékeléskor a vizsgarészek súlya **megegyezik az érettségi vizsgáéval.**

Az egyes vizsgarészekben elért pontszámok (kerekítéses) összege alapján a százalékos teljesítménynek az osztályzat így felel meg:

1–24%	elégtelen
25–39%	elégséges
40–59%	közepes
60–79%	jó
80–100%	jeles

Szakmai tárgyak esetében:

0 – 39%	elégtelen (1)
40 – 49%	elégséges (2)
50 – 59%	közepes (3)
60 – 79%	jó (4)
80 – 100%	jeles (5)

A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – **egy érdemjeggyel** kell értékelni.

Ágazati alapvizsga értékelése

Az értékelésre vonatkozó szabályokat az Ágazati Vizsga Szabályzata tartalmazza. Eredménytelen az ágazati alapvizsga, ha a feladatokhoz tartozó értékelő lapok alapján az elégségeshez szükséges ponttartárt a vizsgázó nem érte el. Minden olyan vizsgázó eredményét nem teljesítette az alapvizsgát, aki:

- az ágazati alapvizsgán elfogadható ok nélkül nem jelent meg - a vizsga folyamatát alapos indok nélkül megszakította, - akit szabálytalanság miatt az ágazati alapvizsgabizottság az ágazati alapvizsga folytatásától eltiltott.
- az ágazati alapvizsgán elfogadható ok nélkül nem jelent meg,

- a vizsga folyamatát alapos indok nélkül megszakította,
- akit szabálytalanság miatt a vizsgabizottság az ágazati alapvizsga folytatásától eltiltott.

Ha a vizsgázó az ágazati alapvizsgán 1) igazolható okból nem jelenik meg, vagy 2) megkezdte, de azt igazolható ok miatt befejezni nem tudja – teljesítménye nem értékelhető, pótló vizsgát tehet.

Az ágazati alapvizsgát 1) sikertelenül teljesítők részére, vagy 2) aki igazolható ok nélkül nem jelenik meg, vagy 3) igazolható ok nélkül megszakítja a vizsgát, vagy 4) szabálytalanság miatt eltiltanak a vizsga folytatásától - a szakképző intézmény egy alkalommal javítóvizsgát szervez.

A javítóvizsgán is eredménytelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja. Ha a vizsgázó az ágazati alapvizsgát megkezdte, de azt betegsége vagy más elfogadható indok miatt befejezni nem tudta – teljesítménye nem értékelhető. Az ágazati alapvizsgát nem, illetve sikertelenül teljesítők részére a szakképző intézmény egy alkalommal javító-, illetve pótló vizsgát szervez.

A vizsgázó az ágazati alapvizsgán nyújtott teljesítménye alapján ágazati alapvizsga teljesítő igazolást kap.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

Valamennyi vizsgatantárgy követelménye azonos az adott évfolyam adott tantárgyának a helyi tantervben található követelményrendszerével. A vizsga tárgyai és a részletes követelmények megtalálhatóak a Házirend mellékletében és az iskola honlapján.

A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Középiskolánk évek hosszú sora óta **felvételi vizsgát** tart. A felvételi kérelmekről az intézmény igazgatója a tanulmányi eredmények, a központi írásbeli vizsga és a szóbeli vizsga eredményei alapján dönt.

A szóbeli vizsga, meghallgatás célja nem tantárgyi követelmények számonkérése. A **szóbeli meghallgatás során mérjük:**

- az intézmény oktatási, képzési kínálatára (gimnázium, technikum), a négy szakmacsoportra jellemző tájékozottságot;
- a kommunikációs, kapcsolatteremtő készséget;
- az általános, mindennapi tájékozottságot.

A szóbeli meghallgatás témakörei

- a család bemutatása;
- a szabadidő eltöltése;
- kedvenc tantárgy;
- középiskolánk választásának indítékai;
- a választott szakmacsoportról összegyűjtött információk;
- a sport szerepe a mindennapokban;
- az általános iskola bemutatása;

- elképzelések, tervek a középiskolai évekkel kapcsolatban;
- a jövőre (a középiskola befejezése utáni időkre) vonatkozó elképzelések;
- eredmények, sikerek;
- baráti körök, elfoglaltságok;
- utoljára olvasott könyv bemutatása;
- színházi, múzeumi, film élmények;
- a legjobb osztálykirándulás, a legizgalmasabb utazás;
- a számítógép szerepe a hétköznapiakban;
- lakóhelyünk nevezetességei, kulturális értékei.

A gimnázium nyelvi előkészítő osztállyal indul; az ide jelentkezők kommunikációs és kapcsolatteremtő képességét **angol nyelven** mérjük. A **felvételi témakörei:**

- család;
- szabadidős tevékenységek;
- napirend;
- az általános iskola;
- sport;
- időjárás;
- ünnepek;
- kedvenc film, könyv;
- öltözködés, divat;
- vásárlás.

A TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI, A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI

*„...a kezdet:fele az egész munkának,
és a jó kezdetet mindnyájan mindig elismerjük.”
(Platon)*

Középiskolánkba alapfokú iskolai végzettséggel, valamint – ha ágazatonként a jelentkezők száma a felvételi eljárást megelőző 3 évben meghaladja a felvehető tanulói létszám háromszorosát - a **központi felvételi eljárás keretében** mért teljesítmény alapján a **szakképzési valamint köznevelési alapeladatra vonatkozó felvételi eljárásában meghatározott követelmények teljesítésével** lehet belépni.

Iskolánk felveszi mindazon hozzánk jelentkező 8. osztályt végzett fiatalt, aki az általános felvételi eljárás során szerzett pontszáma alapján eléri az iskola által megszabott ponthatárt és elfogadja az iskola szakmai programját, a tanulóktól elvárt követelményeket.

A tanulóknak az iskolai közösségbe való bekerülésének feltételeit és folyamatát a felvételi eljárás rendjében szabályozzuk.

A nyolcadikosok számára a honlapon is nyilvánosságra hozott felvételi tájékoztató, illetve a **felvételi eljárás rendje tartalmazza:**

- a felvételi (illetve a pótló felvételi) **vizsga típusát, fajtáját**, az írásbeli és szóbeli vizsgák **időpontját, helyét**, a vizsga **követelményeit**;
  - A felügyelő tanárok feladatát folyamatleírásban szabályoztuk.
- a vizsgára történő **jelentkezés módját**;

- a **sajátos nevelési igényű tanuló**, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő jelentkezőkre vonatkozó szabályokat
  - Az igazgató a Nemzeti Köznevelési törvény 51. § (5) bekezdésében foglaltak és a szakértői vélemény alapján hoz döntést arról, hogy milyen kedvezményeket biztosít az SNI tanulóknak az írásbeli vizsga során. Az igazgató döntését határozatba foglalja, amelyet a központi írásbeli vizsga előtt eljuttat a tanulóhoz és a szülőhöz. Ez a döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire vonatkozhat.
- A központi írásbeli felvételi **feladatlapok értékelésének módját**;
  - Az iskola tanárai által a központilag kiadott javítási-értékelési útmutató alapján kijavított feladatlapokat a vizsgázó és szülője az iskola képviselőjének jelenlétében – az írásbeli közölt időpontban és helyen - megtekinthetik, azokról kézzel másolatot készíthetnek, és - kizárólag a hivatalos útmutatótól való eltérő értékelés esetén - az értékelésre észrevételt tehetnek.
  - Az észrevételeket az iskola igazgatójának adhatják le.
- **szakképző intézményünk** a jelentkező tanuló írásbeli vizsgából származó felvételi teljesítményét **értékelő lapon** rögzíti;
  - Az értékelő lapokat a tanulók vagy szüleik – az írásban átadott tájékoztatóban meghatározott időpontban vehetik át az iskola titkárságán.
  - Az átvétel tényét aláírásukkal igazolják.
- a vizsgázó **teljesítményének értékelését**;

Intézményünk a felvételi kérelmekről az alábbiak alapján dönt:

- A 8. osztályos félévi **tanulmányi eredmények**, a félévi értesítőben szereplő osztályzatok: magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv. (A tanulmányi eredményekbe a magatartás és szorgalom értékelése, minősítése nem számítható be.)
- A központilag kiadott egységes, kompetenciaalapú feladatlapokkal megszervezett **írásbeli vizsga** (magyar nyelv, matematika) eredménye.
- A **szóbeli meghallgatás** eredménye.

A felvételi **kérelmek elbírálásának**, rangsorolásának módja, **szabályai**:

- A rangsorolás a **pontszámok alapján** történik.

Felvételi vizsgarész	Szakmacsoport	
	Technikum 4 ágazat	Gimnázium- angol nyelvi előkészítő
Központi írásbeli vizsga	100	100
Tanulmányi eredmények	25	25
Szóbeli meghallgatás	25	25
Összesen	150	150

A rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye (ennek hiányában tartózkodási helye) Ózdon található, vagy akinek egészségügyi állapota (mozgáskorlátozott) ezt indokolja.

A felvételi vizsgák befejezése után a honlapon nyilvánosságra hozzuk a jelentkezők **felvételi jegyzékét**.

- A nyilvánosságra hozott jegyzékben a jelentkező az **oktatási azonosító számával** szerepel, egyéb személyes adatai nélkül. (Ha a jelentkező a jelentkezési lapján kérte, hogy a felvételi jegyzékben egyéni adat, jelige alkalmazásával szerepeltessék, akkor az oktatási azonosító szám helyett a jelentkező egyéni adatát, jeligéjét tüntetjük fel.)
- A felvételi jegyzéket **tanulmányi területenként** kell elkészíteni, valamennyi jelentkező feltüntetésével. A jegyzék a jelentkező azonosító adata mellett tartalmazza a tanulónak a felvételi eljárásban elért **összesített eredményét** és a **rangsorban elfoglalt helyét**.

Az igazgató tanulmányi területenként elkészíti **az ideiglenes felvételi rangsort**.

- Az ideiglenes felvételi rangsort a KIFIR rendszerben úgy kell elkészíteni, hogy a jelentkezők listájában minden jelentkező neve mellé az igazgató beírja a felvétellel kapcsolatos döntését.

A Felvételi Központ a KIFIR rendszer segítségével az ideiglenes felvételi rangsorok alapján tanulmányi területenként elkészíti **az egyeztetett felvételi jegyzéket**.

- Az egyeztetett felvételi jegyzéken minden jelentkező esetében szerepel a felvételi kérelem elfogadásának vagy elutasításának ténye.
- Az egyeztetett felvételi jegyzék elkészítése során a Felvételi Központ a tanulói adatlapon a jelentkező által meghatározott sorrend, az iskolánk által meghatározott felvételi rangsor, valamint az általunk közölt felvehető tanulói létszám együttes mérlegelése alapján az adott jelentkezőnek egyetlen felvételi kérelmét nyilvánítja elfogadottnak, a többit elutasítja.

Az igazgató az egyeztetett felvételi jegyzék alapján megküldi a **felvételtől vagy az elutasításról szóló értesítést** a tanulónak, a szülőnek, továbbá, az általános iskolának is.

- A jelentkezés elutasítása esetén az iskola igazgatójának fel kell hívnia a jelentkező, és a szülő figyelmét, hogy a döntés ellen jogorvoslással élhet.

A tanulót a szakképzési évfolyamon megszerezhető szakképesítésekről is, és az adott szakképesítésbe való bekapcsolódás feltételeiről (érettségi végzettség: kötelező közismereti és kötelezően választandó szakmai vizsgatárgy) az iskolába való jelentkezésekor tájékoztatni kell.

A felvételi eljárás költségei a szülőre, tanulóra nem háríthatók át.

A **beiratkozás** az iskola által kijelölt időpontban, a szükséges dokumentumok bemutatásával történik.

Az átjárhatósággal, átvétellel kapcsolatos iskolai alapelvek

Rendkívül indokolt esetekben az iskola nem zárkózik el az **iskolán belüli átvételi** kérelem teljesítésétől.

- megváltoztak a tanuló élet- és tanulási körülményei, lehetőségei;
- a tanulmányok során módosultak a célok;
- tanárok javaslatára, szülői egyetértéssel maga a tanuló akarja más tanulmányi szinten folytatni felkészülését a cél elérése érdekében.
- adott szakképző intézményben letett ágazati alapvizsga után nem elérhető a tanulni kívánt szakma

Az átvételről az iskola igazgatója dönt. A döntésnél figyelembe kell venni:

- a szakaszhatárokon a felvételi követelményeket;
- a lezárt tanév után a felsőbb évfolyamra lépés feltételeit;
- a tanév közben az előzetes tanulmányi eredményeket.

Az eltérő ágazatok eltérő kerettantervei és programtantervei, a szakmai tantárgyak különböző tananyagtartalmai és követelményei az átvétel nagyon komoly akadályai. Rendkívüli erőfeszítést igényel a tanulótól a különböző vizsga követelményeinek teljesítése.

A **más iskolából érkező** tanuló **magasabb évfolyamra** akkor léphet, ha az iskolánk Szakmai Programjában meghatározott kötelező tantárgyak követelményeit legalább elégséges szinten teljesítette, és ezt bizonyítványával igazolja, vagy az iskola által kijelölt vizsgabizottság előtt sikeres **különbözeti vagy osztályozó vizsgát** tesz.

Ha valaki **év közben** a 9. osztályban kerül hozzánk, szintfelmérésen vesz részt, s a felmerülő hiányosságokat a szaktanár irányításával egyénileg pótolja. Az addig nem tanult szakmai tantárgyból **osztályozó vizsgát** tesz.

Aki a 10-12. évfolyamon érkezik azonos szakterületről, ágazatról hozzánk, a szakmai tantárgyakból és az érettségi tantárgyakból szintfelmérésen vesz részt annak igazolására, hogy – az adott évfolyamra vonatkozóan - a közismereti tárgyak és az ágazatra, szakmacsoportra előírt kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyak követelményeit teljesítette. Elmaradásait – a szaktanár által meghatározott időn belül – pótolja.

Előzetes tanulmányok beszámítása

A szakképző intézményben és a felsőoktatási intézményben folytatott **tanulmányokat**, a tanuló **előzetes szakirányú szakmai képezését** a szakképezésre előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával (szakközépiskolai ill. szakgimnáziumi illetve technikai bizonyítvány, szakmai bizonyítvány, egyetemi v. főiskolai leckeönyv stb.) a **beszámítás iránti kérelmet** az iskola igazgatójához kell benyújtani minden tanév szeptember 1-ig.

A beszámítható előzetes tanulmányokról és teljesített követelményekről a szakképző intézmény vezetője – figyelembe véve a szakképezés szakmai és vizsgakövetelménye vagy a szakma kimeneti és képzési követelménye korábbi tanulmányok beszámítására vonatkozó szabályait és a szakmai munkaközösségek véleményét kikérve – **határozattal dönt**. Beszámítás esetén a tanuló mentesül az adott tantárgy óráinak látogatása alól, a beszámításra kerülő osztályzat meghatározása a korábbi teljesítmény, eredmény figyelembe vételével történik. A beszámítás nem eredményezi a szakmai vizsgakötelezettség teljesítése alóli felmentést.

A szakképző intézmény vezetőjének döntése ellen a **kormányhivatalhoz lehet fellebbezést** benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

Technikai képzés során beszámítható a szakmai oktatás foglalkozásainak teljesítésébe az előzőleg **megszerzett munkavállalói ismeret** is. Ezt az adott munkakörben foglalkoztató **munkahely igazolása** alapján **dönti el az intézmény vezetője**.

A szakképezés ágazata szerinti **szakmai érettségi vizsgával nem rendelkező**, érettségi végzettséget szerzett tanulók részére középiskolánkban az érettségi végzettséghez kötött szakképezésre történő felkészítés keretében **a szakképzési évfolyamok száma kettő**. Ebben az esetben a komplex szakmai

vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik (első-második szakképzési) évfolyamon szervezzük meg.

A szakképző intézmény magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben – középiskola esetén – betölti a 25. életévét, felnőttképzésben kezdhet tanévet. (A határidő kettő évvel meghosszabbítható, ha SNI-s a tanuló, vagy tartós gyógykezelés alatt állt.)

- A tanuló teljesítményét a tanítási év végén valamennyi tantárgyból osztályzattal kell minősíteni.
- Az év végi osztályzatot az év közben kapott érdemjegyek alapján kell meghatározni.
- Ha a tanuló a kötelező és a felvett választható tantárgyak követelményeinek legalább elégséges szinten megfelelt, felsőbb évfolyamra léphet.
- Ha a tanuló igazolt és igazolatlan hiányzása meghaladja a jogszabályokban előírt mértéket, és emiatt a tanuló teljesítménye a tanítási év közben nem értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, évfolyamot ismétel. Ha az oktatói testület engedélyezi számára az osztályozó vizsgát, annak sikeres letétele után a tanuló magasabb évfolyamon folytathatja tanulmányait.
- Ha a tanuló a tanév végén – legfeljebb 3 tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Sikeres javítóvizsga esetén léphet magasabb évfolyamra.
- A egyéni munkarend alapján tanuló sikeres osztályozó vizsga alapján léphet a következő évfolyamra.
- Azon tanulók, akik számára a szakmai kerettantervek, illetve a programtervek előírják az összefüggő nyári gyakorlat teljesítését, a teljesítésről szóló igazolás megléte.

A tanulmányi idő rövidítése

Köznevelési és szakképzési alapfeladat esetében a tanulmányi idő rövidíthető valamennyi tantárgyból (két évfolyam anyagának elvégzése egy év alatt). Erre engedélyt a tanuló és gondviselője közös kérésére az iskola igazgatója adhat, figyelembe véve az illetékes oktatók véleményét.

Az engedély megadásával egyidejűleg előírja a szükséges osztályozó vizsgák módját és időpontját.

A második szakképesítés megszerzésének lehetősége

Az a tanuló, aki a képzésbe való belépés feltételeit teljesítette és iskolarendszerben már egy OKJ szerinti szakképesítést szerzett, nappali rendszerű iskolai oktatásban a második szakképesítésre történő felkészítés céljából abban az évben kezdheti utoljára a tanévet, **amelyben betölti a 25. életévét**, de a képzést már csak a technikai osztályokban kezdheti meg.

Az első és/vagy második szakképesítés ingyenes megszerzésének lehetősége **25 éves kor fölött** is biztosított az **iskolarendszerben felnőttképzés** keretében, amennyiben az intézményünk az adott szakmában ilyen képzést indít.

Amennyiben a tanuló korábban szerzett szakképesítésével azonos ágazatba tartozó szakon kíván második szakképesítést szerezni, úgy az előzetes tudásbeszámítási eljárás lefolytatása után az igazgatói határozatnak megfelelő kedvezményekkel kezdheti meg tanulmányait.

AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS TERV

*„Kölcsönösen segítsük egymást,
bajaink súlya így könnyebb lesz.”
(Florian)*

A laikus elsősegélynyújtás hazánkban elképzelhetetlenül rossz helyzetben van. Tudja ezt minden - az említett témában jártas - szakember, akárcsak azt, hogy a változtatások bevezetését a közoktatásban kell elkezdni. Nincs könnyű helyzetben az iskola, ha elsősegélynyújtást kíván oktatni.

A mindennapi életben bárhol, bármikor, munkahelyen, vagy iskolában is történhet személyi sérüléssel járó baleset, veszélyhelyzet, ami azonnali beavatkozást kíván, mégpedig egy szakszerű beavatkozásra kész elsősegélynyújtótól.

Az új kerettantervben lehetőség nyílik pótolni az elsősegélynyújtásban való jártasság elméleti és gyakorlati oktatását.

Célok, feladatok

- A diákok ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, célját, fontosságát.
- Ismerjék fel a vészhelyzeteket.
- Tudják az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit.
- Sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat.
- Segélynyújtással, élettannal, anatómiával kapcsolatos alapfogalmakat megismerjenek.
- A tanulók kapjanak bepillantást a mentőszolgálat felépítésébe és működésébe.
- Készség szinten sajátítsák el mikor, és hogyan kell mentőt hívni.
- Alakuljon ki együttműködés a középiskola és a mentőszolgálat között.

Az oktatás foglalkozások illetve tanórán kívüli szakkör keretében valósulhat meg. Az adott lehetőségek szerint az elméleti elsősegélynyújtást a biológia foglalkozáson, a gyakorlatit a testnevelés foglalkozás keretében sajátíthatják el a diákok.

Biológia 10-11-12. évfolyam

- Elsősegélynyújtás és újraélesztésben alapszintű gyakorlottság elérése.
- Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek:
  - Milyen elsősegélynyújtás alkalmazandó vérzések, szív működési zavarok vagy keringéselállás esetén?
  - Vérzéstípusok és ellátásuk.
  - A fertőtlenítés fontossága.
  - A szívinfarktus előjelei, teendők a felismerés esetén.
  - Az alapvető újraélesztési protokoll.
- Fejlesztési követelmények:
  - Elsősegélynyújtási teendők gyakorlása a vizsgált sérülések és rosszulletek esetében (pl. újraélesztés).

Testnevelés 9-12. évfolyam

- Erő és ügyesség – mozgás és testalkat.
- Helyes testtartás, légzési gyakorlatok.
- Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek:

- Milyen mozgásszervi sérülések fordulhatnak elő?
- Hogyan előzhető meg és milyen elsősegély alkalmazható?
- Sérülések típusai (rándulás, ficam, szakadás, törés).
- Alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek.
- Fejlesztési követelmények:
  - típusú mozgásszervi sérülések esetén.

- **Osztályfőnöki**
  - Baleseti veszélyek, kockázatok, balesetvédelem.

OKTATÁSI PROGRAM

A KÖTELEZŐ ÉS A NEM KÖTELEZŐ FOGLALKOZÁSOK MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAGA, AZ EHHEZ SZÜKSÉGES KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ VAGY SZABADON VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE, SZÁMA

SZAKKÉPZÉSI ÉS KÖZNEVELÉSI ALAPFELADATRA, FOGLALKOZÁSAIRA VONATKOZÓ EGYÜTTES SZABÁLYOK

A FOGLALKOZÁSOK MEGSZERVEZÉSE

A tanulói részvétel szempontjából a foglalkozás lehet kötelező, kötelezően választandó (a szabadon felhasználható órakeret terhére elosztott órák) és szabadon választható tanítási óra.

A foglalkozások megszervezése

A foglalkozások szervezése **közismereti tartalommal alapvetően hagyományos formában (tanórai) az iskola tantermeiben**, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyiségeiben történik (taniroda, nyelvi csoportszoba, számítógépes szaktanterem, tornaterem, sportudvar és uszoda).

Szakmai oktatás keretein belül **tanműhelyi, tanirodai, vagy duális partnernél** külső gyakorlati helyszínen történő oktatást szervezünk.

Ha – esetenként – ettől eltérő a szervezés (múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadás, kiállításához kapcsolódó foglalkozás, projektoktatás stb.) az iskolavezetéssel, munkaközösség-vezetővel egyeztetni kell, a tanmenetben, a digitális napló haladási részében rögzíteni szükséges. A hagyományostól eltérő módon történő szervezés estén is biztosítani kell az előírt tananyag átadását, a követelmények teljesítését, a foglalkozás ingyenességét, a tanulói terhelésre vonatkozó rendelkezések megtartását.

Az **iskolán kívül** akkor szervezhető foglalkozás, ha a **tanulók felügyelete** a külső helyszínen, továbbá az **oda- és visszajutás közben biztosított**. Az iskolán kívül szervezett foglalkozásról a **szülőt előzetesen tájékoztatni kell**. Abban az esetben, ha a külső helyszínre történő eljutás akadályozza más foglalkozás megtartását, gondoskodni kell a kiesett tananyag pótlásáról.

A legkorszerűbb általános műveltséget megszilárdító, elmélyítő és rugalmasan alkalmazható szakmai ismereteket kívánunk átadni tanítványainknak; képességeiket, készségeiket fejleszteni, hogy a gyorsan változó XXI. század világában el tudjanak igazodni.

A tanulás életprogrammá válását segítjük elő, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása alapvető jelentőségű.

A modern **személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra** építő tanulásszervezési eljárásokat, módszereket preferáljuk.

Tantárgyaink feladata, hogy az iskola mindennapjaiban hatékony és meggyőző legyen egyrészt, mint a tanuláshoz elengedhetetlenül szükséges önkifejezési, szövegértési, gondolkodási képességeket fejlesztő tartalmak és tevékenységek rendszere, másrészt, mint az érzelmi élet gazdagítása, a személyiségfejlesztés, az értékátadás meghatározó terepe.

Az oktatási program és a helyi tanterv készítése során hangsúlyozottan vettük figyelembe:

- a **PROGRAMTANTERVEK** és a **NAT** oktatási és köznevelési értékeit, feladatait, a nevelő-
oktató munka tartalmi szabályait;
- a **technikumi képzési és kimenetei követelmények** és **gimnáziumi kerettantervek** céljait,
feladatait, tartalmi elemeit és a szakmai programban foglaltakat;
- a **helyi vállalatok és a gazdaság igényeit**, általuk elvárt **kompetenciákat, képességeket**;
- az **érettségi vizsgatárgyak követelményeit**;
- a kulcskompetenciák fejlesztésére vonatkozó előírásokat;
- az **SNI tanulók integrált oktatásának** tantervi irányelveit;
- a **Katolikus Pedagógiai Intézet** ajánlásait;
- az iskolai sportköri foglalkozások célkitűzéseit, programtervét.

Az intézményben folyó képzési és szakképzési irányok

Az intézmény alapfeladata szakképzés, egyéb tevékenység a köznevelési alapfeladat ellátásán belül
gimnáziumi nevelés-oktatás.

Képzési szerkezetünk:

- **kifutó rendszerben szakgimnáziumi oktatást** valósítunk meg érettségire épülő OKJ-s
szakmákban. a kiadott kerettantervek alapján,
- **felmenő rendszerben technikumi képzés** folyik a szakmajegyzék alapján, a kiadott
programtantervek alapján.,
- **nyelvi előkészítővel induló gimnáziumi** nevelés-oktatás.

2020.09.01-jétől induló képzések:

Technikumi szakmai oktatás								
Ágazat	szakma azonosító száma				szakma megnevezése	évfolyamok	szakmai oktatás időtartama	
	<i>Magyar képesítési keretrendszer szint</i>	<i>képzési terület</i>	<i>ágazati besorolás</i>	<i>szakma sorszáma</i>			<i>képzési idő</i>	<i>munkarend</i>
Gazdálkodás és menedzsment	5	0411	09	01	<i>Pénzügyi- számveteli ügyintéző</i>	9 – 13. évfolyam	5 év	<i>nappali</i>
Gazdálkodás és menedzsment	5	0411	09	02	<i>Vállalkozási ügyviteli ügyintéző</i>	9 – 13. évfolyam	5 év	<i>nappali</i>
Közlekedés és szállítmányozás	5	1041	15	06	<i>Logisztikai technikus</i>	9 – 13. évfolyam	5 év	<i>nappali</i>
Közlekedés és szállítmányozás	5	1041	15	07	<i>Postai üzleti ügyintéző</i>	9 – 13. évfolyam	5 év	<i>nappali</i>
Informatika és távközlés	5	0612	12	02	<i>Informatikai rendszer- és alkalmazásüzeme- ltető technikus</i>	9 – 13. évfolyam	5 év	<i>nappali</i>
Informatika és távközlés	5	0613	12	03	<i>Szoftverfejlesztő és -tesztelő</i>	9 – 13. évfolyam	5 év	<i>nappali</i>
Kereskedelem	5	0417	13	01	<i>Idegen nyelvű ipari és kereskedelmi technikus</i>	9 – 13. évfolyam	5 év	<i>nappali</i>

Technikumi szakmai oktatás kizárólag szakmai vizsgára felkészítő évfolyamok								
Ágazat	szakma azonosító száma				szakma megnevezése	évfolyamok	szakmai oktatás időtartama	
	Magyar képzési keretrendszer szint	képzési terület	ágazati besorolás	szakma sorszáma			képzési idő (érettségi végzettséggel rendelkezőknek)	munkarend
Gazdálkodás és menedzsment	5	0411	09	01	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	13 – 14. évfolyam	2 év	nappali
Gazdálkodás és menedzsment	5	0411	09	02	Vállalkozási ügyviteli ügyintéző	13 – 14. évfolyam	2 év	nappali
Közlekedés és szállítmányozás	5	1041	15	06	Logisztikai technikus	13 – 14. évfolyam	2 év	nappali
Közlekedés és szállítmányozás	5	1041	15	07	Postai üzleti ügyintéző	13 – 14. évfolyam	2 év	nappali
Informatika és távközlés	5	0612	12	02	Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus	13 – 14. évfolyam	2 év	nappali
Informatika és távközlés	5	0613	12	03	Szoftverfejlesztő és -tesztelő	13 – 14. évfolyam	2 év	nappali
Kereskedelem	5	0417	13	01	Idegen nyelvű ipari és kereskedelmi technikus	13-14.. évfolyam	2 év	nappali

A KÖZISMERETI KERETTANTERV BEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

Biztosítjuk:

- a tanulók **érdeklődésének, felkészültségének, továbbtanulási szándékának** figyelembe vételével a közép- és emelt szintű érettségire való felkészítés szervezése során a kötelező és szabadon választható foglalkozásokat, megjelenítjük az érettségi témaköröket;
- a Borsod Ármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával szorosán együttműködve a **duális partneri kapcsolatrendszer kialakítását**, és lehetőség szerint a duális gyakorlati helyeken történő elhelyezést
- az angol, német és francia nyelv elsajátításához szükséges feltételeket (csoportbontással a kötelező foglalkozásokon; tanórán kívüli foglalkozásokkal);
- a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva azt, hogy a tanulók elsajátíthatják a teljes körű **egészségvédelemmel, közlekedésre neveléssel, társadalmi bűnmegelőzéssel, környezetvédelemmel, fogyasztóvédelemmel, az erőszakmentes konfliktuskezelési technikákkal** összefüggő ismereteket;
- az **IKT széleskörű használatára való felkészítést**, azok gyakorlati alkalmazását;
- az informatika, digitális kultúra tanulását, tanítását vagy az informatika ismeretek alkalmazását valamennyi évfolyamon, lehetőség szerint szakmai tantárgyba integrálva;
- a korszerű természettudományos ismeretek elsajátítását a kerettanterv lehetőségei szerint, illetve a gimnáziumban a fakultációs órákon a 11-12. évfolyamon;

- a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában érintett tanulók számára - az adott tanítási napon - a foglalkozások kötelező látogatása alól a felmentést;
- a mindennapi testedzés keretében szervezett tanórán kívüli iskolai sportköri foglalkozásokat;
- a hittan oktatását valamennyi középiskolai osztályunkban (heti 2 órában).

Technikumi oktatásban résztvevő diákjaink számára az Innovatív Képzéstámogató Központ weboldalán közzétett óratervmintát vettük alapul.

(https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/heti_oraterv_minta_1pdf-1589389074614.pdf 2020.05.27.)

A tanulói részvétel szempontjából a foglalkozás lehet kötelező, kötelezően választandó (a szabadon felhasználható órakeret terhére elosztott órák) és szabadon választható tanítási óra.

Oktatási időkeret

Gimnáziumi évfolyamon:

A tanulmányaikat a köznevelési törvény hatálya szerint megkezdő tanulók esetében az egy **tanítási hétre eső kötelező foglalkozási óraszámot** (a rendelkezésre álló órakeretet) az Nkt. 6. sz. melléklete, valamint az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet szabályozza. Így a NYEK kötelező óraszámja legfeljebb **32 óra/hét, a 9-12. évfolyam óraszámja 34 óra/hét**. Ez tovább növekedhet a **heti 2 óra hittannal**.

A tanuló **kötelező és választható tanítási óráinak száma** a Nat (8-9.§) előírása szerint:

- **egy tanítási héten** a kötelező óraszámot legfeljebb 4 órával haladhatja meg;
- **egy tanítási napon** nem lehet több 8 tanítási óránál;
- a tanuló napi, heti terhelésére vonatkozóan **figyelman kívül kell hagyni** a mindennapos testnevelés keretében szervezett **sportköri foglalkozásokat**, az egyéb foglalkozásokat (korrepetálás, tehetséggondozás), a tanórán kívüli foglalkozásokat, és egyházi iskola esetében a **hitoktatást**.

Technikumi oktatásban:

Az új szakképzési törvény hatálya alá eső tanulók esetében a szakmai oktatás feltételeit az **Szkt. 78 §-a** szabályozza. Ennek megfelelően a szakirányú oktatás időtartama nem lehet több kiskorú tanuló esetén **napi hét, nagykorú esetén napi nyolc** óránál.

Ezen tanulókra is vonatkozik azonban a **NAT2020-ban is szereplő 110/2012 (IV. 4.) Kormányrendeletben lévő kitétel**, miszerint a **hittanoktatást a kötelező óraszám maximuma felett** lehet tervezni. A maximális órakereten felüli beépíthetőséget az Szkt 12. §-a, 19. §-a, valamint a 73. §-a biztosítja.

Az Szkt 35. § (4) és a Vhr 115. § alapján évfolyamonként heti 1 felzárkóztató és tehetségibontakoztató foglalkozást biztosítunk előzetes felmérés szerint.

A foglalkozásokon való részvétel

Oktatói testületünk minden évben közzéteszi tájékoztatóját azokról a foglalkozásokról, valamint a felkészítés szintjéről, amelyekből a tanulók választhatnak.

A szabadon választott foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező foglalkozást. A tanulónak - kiskorú tanuló esetén a szülőnek - írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott foglalkozásokra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

A tanuló a tanév végén az igazgató engedélyével módosíthatja választását.

A szakmai oktatáson való részvétel kötelező, és mivel a gyakorlati képzés nem különül el élesen az elmélet oktatásától, így a gyakorlati képzésen való részvétel is az.

A mulasztások tekintetében a jogszabályi paramétereket a **Szakképzési Törvény 58. §-a** tartalmazza, és a **Házirend** szabályozza.

OKTATÁS MEGSZERVEZÉSE TECHNIKUMI ÉVFOLYAMOKON

Az ágazatokban oktatott szakmai tartalmak tervezésének alapja az IKK honlapján közzétett technikumokra vonatkozó heti óraterv minta, amely bár 2024. január 1-től már nem szerepel a szakképzési törvényben, de a helyi tantervek alapját képezik.

Iskolánk az új Szakképzési Törvény meghatározása alapján többcélú szakképző intézmény, hiszen oktatott diákjaink 50%-ot meghaladó többsége szakképzési alapfeladatban, technikumi képzésben vesz részt.

Szakképzési alapfeladat, szakmai oktatás szakaszai

Ágazati alapoktatás szakasza: amely a kilencedik évfolyamon kezdődik, és a tizedik évfolyam végén fejeződik be.

Szakirányvú oktatás szakasza: amely a tizenegyedik évfolyamon kezdődik, és a tizenharmadik évfolyam végén fejeződik be.

Érettségi utáni kizárólag szakmát adó technikus képzés, amely kizárólag szakmai vizsgára készít fel: tizenharmadik évfolyamon kezdődik és tizenegyedik évfolyam végén fejeződik be.

A SZIKSZI-be jelentkező tanuló **négy ágazati képzésből**, majd tizedik évfolyam végén az intézmény által meghirdetett szakmák közül választhat.

A szakmai oktatásban nevelő-oktató munkánkat az iskola szakmai programjának szerves részét képező oktatási programunk alapján folytatjuk.

Célunk, hogy tanulóink a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképesítést szerezzenek. Figyelemmel kísérjük a munkaerő-piac jelzéseit, az országos és regionális szintű szakképzés-fejlesztési stratégiákat, az **Ágazati Készségtanács** döntéseit, a **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal** által készített feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv iránymutatásait, a munkaügyi központ jelentéseit, a szakmai partnerek elvárásait, a tanulók és szülők igényeit és a Fenntartónk elvárásait.

Tanulóink a 12. illetve a 13. évfolyam követelményeinek teljesítése után előrehozott érettségi vizsgát, a technikusi képzés követelményeinek teljesítése után az **Szakmajegyzékben** meghatározott – érettségihez kötött – szakképesítések megszerzésére szervezett szakmai vizsgát tehetnek.

Általános óratervi minta technikai oktatásban

Heti óratervminta a technikai oktatásban/Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3	0	525
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	4	4	3	3	0	489
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: pl.fizika, kémia, földrajz, biológia, idegen nyelv	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	3139	
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752	
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	438	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34		

2020/2021-es tanévtől

Heti óraterv a technikai oktatásban/Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3+1	3+1+1	0	623
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	4	4	3+1	3+1	0	556
	Történelem	3	3	2+1	2+1	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	-	-	0	144
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	24	24	19+1	18	4	3139
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752	
Munkapiaci ismeretek	2					72	
Alkalmazói rendszerek	1					72	
Digitális kultúra		1					
Érettségi felkészítő					4	186	
Hittan	-	-	-	-	1		
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34		
Hittan (órakeret felett)	2	2	2	2	-		

Intézményünk a rendelkezésre álló szabadon tervezhető órákat a következő felosztásban használja fel:

- 9. évfolyamon **2 óra Munkapiaci ismeretek** amely önismeret, pályaorientáció tartalommal bír, a közismereti kerettantervek **Munkapiac 9-10. évfolyam** alapján.
(https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/7.16_munkapiac_9-10.docx
2020.05.27.)

- 9. évfolyamon **1 óra Alkalmazói rendszerek** (szövegszerkesztés)
- 10. évfolyamon **1 óra Digitális kultúra** (táblázatkezelés-prezentáció)
- 11. évfolyamon **1 óra Történelemre**
- 12. évfolyamon **1 óra Történelemre és Magyar nyelv és Irodalomra**
- 13. évfolyamon **közismereti tartalommal** azon diákjaink számára, akik előrehozott formában **nem érettségiznek le 12. évfolyamban a 3 érettségi tantárgyból**, illetve a **duális partnerekkel** egyeztetett tartalommal töltjük fel **évfolyamszintű** csoportosítással

10. évfolyam ágazathoz kapcsolódó tantárgy:

2 óra Földrajz

11. évfolyam ágazathoz kapcsolódó tantárgya minden ágazatban

2 óra Földrajz.

A rendelkezésre álló **érettségire felkészítő tantárgyra** eső órakeretet a **11. és 12. évfolyamon a Magyar nyelv és Irodalom**, valamint a **Matematika tantárgy** kapja

A tömegsport keretein belül **heti 2 órában** úszásoktatásban vehetnek részt a 10. évfolyamos tanulók.

2021/2022-es tanévtől

Heti óratervminta a technikai oktatásban/Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3+1	3+1+1	0	525
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	4	4	3+1	3+1	0	489
	Történelem	3	3	2+1	2+1	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	-	-	0	144
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	24	24	19+1	18	4	3139
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752	
Digitális kultúra	3	-				144	
Érettségi felkészítő					4	186	
Hittan	0	1	0	0	1		
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34		
Hittan (órakeret felett)	2	1	2	2	-		

Intézményünk a rendelkezésre álló szabadon tervezhető órákat a következő felosztásban használja fel:

- 9. évfolyamon **3 óra Digitális kultúra** (szövegszerkesztés, képszerkesztés)
- 10. évfolyamon **1 óra Alkalmazói rendszerek** (táblázatkezelés-prezentáció)
- 11. évfolyamon **1 óra Történelemre**
- 12. évfolyamon **1 óra Történelemre és Magyar nyelv és Irodalomra**
- 13. évfolyamon **közismereti tartalommal** azon diákjaink számára, akik előrehozott formában **nem érettségiznek le 12. évfolyamban a 3 érettségi tantárgyból**, illetve a **duális partnerekkel** egyeztetett tartalommal töltjük fel **évfolyamszintű** csoportosítással

10. évfolyam ágazathoz kapcsolódó tantárgy:

2 óra Földrajz

11. évfolyam ágazathoz kapcsolódó tantárgya minden ágazatban

2 óra Földrajz.

A rendelkezésre álló **érettségire felkészítő tantárgyra** eső órakeretet a **11. és 12. évfolyamon** a **Magyar nyelv és Irodalom**, valamint a **Matematika tantárgy** kapja

A tömegsport keretein belül **heti 2 órában** úszásoktatásban vehetnek részt a 10. évfolyamos tanulók.

2022/2023-es tanévtől

Heti óratervminta a technikai oktatásban/Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
K ö z i s m e r e t i o k t a t á s	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3+1	3+1+1	0	525+98
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	4	4	3+1	3+1	0	489+67
	Történelem	3	3	2+1	2+1	0	350+66
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	36+36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	-	-	0	144
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	24	24	19+2	12/8	4	3139+129
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752	
Digitális kultúra	1	-				36	
Érettségi felkészítő					5	155	
Hittan	2	1	-	-	1	139	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34		
Hittan (órakeret felett)	-	1	2	2	-	180	
	1224	1260	1296	1236	1054		

Intézményünk a rendelkezésre álló szabadon tervezhető órákat a következő felosztásban használja fel:

- 9. évfolyamon **1 óra Digitális kultúra** (szövegszerkesztés, képszerkesztés), **2 óra Hittan**
- 10. évfolyamon **1 óra Hittan**
- 11. évfolyamon **1 óra Történelem**
- 12. évfolyamon **1 óra Történelemre és Magyar nyelv és Irodalomra**

- 13. évfolyamon **közismereti tartalommal** azon diákjaink számára, akik előrehozott formában **nem érettségiznek le 12. évfolyamban a 3 érettségi tantárgyból**, illetve a **duális partnerekkel** egyeztetett tartalommal töltjük fel **évfolyamszintű** csoportosítással

10. évfolyam ágazathoz kapcsolódó tantárgy:

2 óra Földrajz

11. évfolyam ágazathoz kapcsolódó tantárgya minden ágazatban

2 óra Földrajz.

A rendelkezésre álló **érettségire felkészítő tantárgyra** eső órakeretet a **11. és 12. évfolyamon a Magyar nyelv és Irodalom**, valamint a **Matematika tantárgy** kapja

A tömegsprot keretein belül **heti 2 órában** úszásoktatásban vehetnek részt a 10. évfolyamos tanulók. **A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló rendelet alapján készült gimnáziumi kerettanterv alapján épül fel.**

TANTÁRGYI STRUKTÚRA: A KÖTELEZŐ ÉS KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ FOGLALKOZÁSOK ÉS ÓRASZÁMOK

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a **kötelező foglalkozásokat**, azok óraszámait az **óratervek** mutatják.

Valamennyi óraterv kiegészül – a Nat előírásainak betartásával – minden évfolyamon heti 2 óra hittan órával.

Kivételt jelent a **11. - 2018-tól a 12. - évfolyam**, ahol a **hittan és az etika tantárgy** együttesen adja a heti 2 órát minden óratervünkben.

Az iskolai óratervekbe (felmenő rendszerben) beépített heti 5 testnevelés óra közül 2 óra esetén lehetőség van kiváltásra, ha a tanuló vagy az iskolai sportkörben, vagy valamely egyesületben versenyszerűen sportol vagy amatőr sportolói szerződés alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolása van, és a sportszervezet keretei között jár edzésekre. Ha a tanuló a fent jeletteknek megfelel, a részvétel a megfelelő módon dokumentált, heti 2 óra testnevelés óra alól ilyen foglalkozással felmenthető.

Egy évfolyamon **heti 2 órában úszásoktatásban** vesznek részt a tanulók.

OKTATÁS MEGSZERVEZÉSE GIMNÁZIUMI ÉVFOLYAMOKON

Gimnáziumi helyi tantervünk (NAT2020)

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/201 2. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló rendelet alapján készült gimnáziumi kerettanterv alapján épül fel.

1. **Nyelvi előkészítő évfolyam szakasza:** amely 9/NY megjelölést kapja, és a nyelvi készségek fejlesztése az alapvető feladata
2. **Általános nevelés-oktatás szakasza:** amely a kilencedik évfolyamon kezdődik, és a tizenkettedik évfolyam végén fejeződik be, közép és emeltszintű érettségire, valamint továbbtanulásra való felkészítés az alapvető feladata.

A pályaaorientáció és a szakmacsoportos oktatás szerepe a szakmaválasztásban

Tanulóink a középfokú oktatási évfolyamokon felkészülnek az **érettségi vizsgára** valamint felsőfokú iskolai továbbtanulásra. Iskolánkban tudatos **pályairányítást**, pályatanácsadást folytatunk. Már a **szóbeli felvételi** eljárás során gondot fordítunk arra, hogy kiderüljön, megalapozott-e a tanuló részéről az **adott képzés választása**. Az osztályfőnöki órák átfogják a pályaaorientáció témaköreit.

Segítjük, előkészítjük a tudatos **szakmaválasztást, ha érettségi után szakképzést választana a tanuló.**

Fontos az ismeretanyag újra tanításának elkerülése, a rendszeres **pedagógiai, szakmai megújulás**. A hatékonyság növelése érdekében arra törekszünk, hogy „egy nyelvet” beszéljenek a közismereti és szakmai tárgyakat oktató oktatók.

Nyelvi előkészítő kerettanterve

Tantárgy	9/Ny évfolyam
<i>Idegen nyelv</i>	18
<i>Digitális kultúra</i>	3
Testnevelés	5
Kompetenciafejlesztés	6
Rendelkezésre álló órakeret:	32
Hittan	2
Összes tanulói óraszám:	32+ 2 = 34

Gimnáziumi kerettanterv általános óraterve

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Matematika	3	3	3	3
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Első élő idegen nyelv	3	3	4	4
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Művészetek			1	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és színház				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Érettségi tantárgyakhoz rendelendő			4 2	4
Kötelező alapóraszám:	32	32	30 30	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Óraszám összesen:	34	34	34	34
Hittan	2	2	2	2
	9.	10.	11.	12.
Alapóraszám	32	32	30	29
Maximális óraszám	34	34	34	34

Az iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, egyes sajátos köznevelési feladathoz készített kerettantervnek alkotóelemét képezik az iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, egyes sajátos köznevelési feladathoz készített tantárgyi kerettantervek. Nyelvi előkészítő helyi tanterve (2020/2021.)

Tantárgy	9/Ny évfolyam
<i>Idegen nyelv</i>	18
<i>Digitális kultúra</i>	3
Osztályfőnöki	1
Testnevelés	5
Szövegértés	3
Számolási készség fejlesztése	2
Rendelkezésre álló órakeret:	32
Hittan	2
Összes tanulói óraszám:	32+ 2 = 34

Gimnáziumi osztályok helyi tanterve (2020/2021 tanévtől)

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4+1	4+1
Matematika	3	3	3+1	3+2
Történelem	2	2	3+1	3+1
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Első élő idegen nyelv	3+2	3+2	4	4
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Dráma és színház (Művészetekből)			1	

Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és színház				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám:	32	32	30 30	29
Szabadon tervezhető órakeret	-	-	1	2
Óraszám összesen:	34	34	34	34
Hittan	2	2	2	2
Alapóraszám	34	34	34	34
Maximális óraszám	36	36	34	34

Nyelvi előkészítő helyi tanterve (2021/2022 -)

Tantárgy	9/Ny évfolyam
<i>Idegen nyelv</i>	18
<i>Digitális kultúra</i>	3
Osztályfőnöki	1
Testnevelés	5
Szövegértés	1
Számolási készség fejlesztése	2
Hittan	2
Rendelkezésre álló órakeret:	32
Összes tanulói óraszám:	32

Gimnáziumi osztályok helyi tanterve (2021/2022 tanévtől)

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4+1	4+1
Matematika	3	3	3+1	3+2
Történelem	2	2	3+1	3+1
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Első élő idegen nyelv	3+2	3+2	4	4
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Dráma és színház (Művészetekből)			1	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és színház				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám:	32	32	30 30	29
Szabadon tervezhető órakeret	-	-	2	2
Óraszám összesen:	34	34	34	34
Hittan	2	2	1+1	2
Alapóraszám	34	34	34	34
Maximális óraszám	36	36	34	34

A hittan és az osztályfőnöki órák tanterve a katolikus kerettanterv átvétele.

Kötelező érettségi tárgyak óraszámja:

- **11. évfolyamon magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgy kap +1 órát ebből a keretből.**
- **11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat az évfolyam sajátosságaihoz igazodva szervezzük, így az érettségire fordítható keretből a történelem és a hittan tantárgy óraszama növekedhet.**
- **12. évfolyamon matematika, magyar nyelv, és irodalom, történelem tantárgyakat emeljük 1, illetve 2 órával a sikeres érettségi eredmények érdekében ebből a keretből.**

A tanuló a szabadon tervezhető órakeret terhére választhat az intézmény által kínált lehetőségek közül, a megfelelő csoportlétszám esetén.

- **11. évfolyamon 2 óra ha természettudományos tartalmú, így 2 óra marad a tanulónak, amelyet szabadon felhasználhat fakultációs célra.**
- **12. évfolyamon 1 órában választható a Digitális kultúra, 2x2 órában pedig az intézmény által felkínált fakultációs lehetőségek.**
- **történelem fakultáció 11-12. évfolyam (2 óra/hét)**
- **magyar irodalom fakultáció 11-12. évfolyam (2 óra/hét)**
- **földrajz fakultáció 11. évfolyamon (2 óra/hét)**
- **biológia fakultáció 11-12. évfolyam (2 óra/hét)**
- **testnevelés – tömegsport fakultáció 11-12. évfolyam (2 óra/hét)**

A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A tantárgyi kerettantervek adaptálása

- Az egyes tantárgyi kerettantervek tartalmazzák az adott tárgy tanításának céljait, szerepét a fejlesztési területeken és a kulcskompetenciákat érintően. Ezt követően két éves ciklusokra vonatkozóan táblázatos formában fel vannak sorolva a tematikai, fejlesztési egységek a rendelkezésre álló (minimális) órakerettel. Az egyes tantárgyi kerettantervek a tantárgy rendelkezésére álló órakeretének, tehát a minimális heti óraszám 36-tal (a hetek számával) való szorzatának csak 90%-át fedik le.
- Minden egységnél szerepel a feltételezett előzetes tudás.
- Meghatározásra kerülnek az egyes tematikai egységek nevelési – fejlesztési céljai, az elvárt ismeretek, fejlesztési követelmények, a más tantárgyakhoz való kapcsolódási pontok, az elsajátítandó kulcsfogalmak, fogalmak. A két évfolyamos ciklus végén szerepelnek a fejlesztés várt eredményei.
- **Iskolánk feladata és lehetősége** a tantárgyi struktúra kialakítása, a szabadon tervezhető órakeret kitöltése, az óraszámok meghatározása után a tantárgyak éves óraszámának 90%-át lefedő **tematikai egységek óraszámának és tartalmának kiegészítése 100%-ra.** (Ha az adott tantárgy óraszámát a szabad órakeret terhére még tovább növeltük, akkor az annak megfelelő 100%-ra.)
- Tantestületünk úgy határozott, hogy a helyi tantervben nem ír elő további tananyagot, hanem az egyes tematikai egységek között osztja el a rendelkezésre álló időkeretet gyakorlásra, elmélyítésre, ismétlésre, rendszerezésre, számonkérésre, az alkalmazható tudás megszerzésére vagy a képességek fejlesztésére.
- A tantárgyi kerettantervek igen gyakran jelölnek **választhatóságot** az ismeretek, fejlesztési követelmények egyes elemei között is (pl. választható művek felsorolása az irodalomban). Ezekről a munkaközösség dönt, s a tantárgyi óratervben a szakmai munkaközösség döntése tükröződik.

- A négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és színház, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete. A művészeti tárgyak közül a **Dráma és színház** oktatását választottuk.
- **A munkaközösségek feladata a kerettanterv két évfolyamos ciklusainak tanévekre való bontása, a tematikai, fejlesztési egységek évenkénti óraszámának meghatározása.**
- A két évfolyamos szakaszolása szerint meghatározott követelmények és fejlesztési feladatok a különböző kétéves szakaszok között nem csoportosíthatók át!
- A tantárgyak helyi tantervében pontosítani kell a tanítás tartalmát, a tervezett tanulói tevékenységeket, valamint mindezekre építve meg lehet határozni (a pedagógiai programmal összhangban) a számonkérés módszereit, az értékelés elveit és szempontjait, a továbbhaladás feltételeit.
- **A szaktanár döntésén múlik**, hogy a kerettantervben írt ismeretet milyen mélységgel tárgyalja, és hogy milyen módon kéri azt számon. A kulcsfogalmak hálózata összeköti az egységek tartalmi elemeit a fejlesztés várt eredményeivel, így segítséget nyújt az értékelési szempontok, egyéni tanulói teljesítmény-elvárások kialakításánál.
- A tantárgyközi kapcsolódási pontok bővíthetők, tehát a kerettantervben leírt példák figyelemfelhívásnak tekintendők.
- A két évfolyamos ciklus végén, az utolsó tematikai, fejlesztési egység után a várt eredmények összefoglalása áll. Ezek elérését tűzhetjük ki célul, s így az értékelési rendszer alakításakor is ezek válhatnak döntő elemekké, az egyéni differenciálás szempontjainak szem előtt tartásával.

A nyelvi előkészítő évfolyam (NAT2020)

- A NYEK kerettanterve csupán az idegen nyelv kerettantervét tartalmazza. Ennek a speciális képzésnek a kerettantervi bevezetője a korábbi rendlettervezethez képest kiegészült a tanítandó egyéb tantárgyakra vonatkozó előírásokkal.
- A nyelvi előkészítő évfolyamon **heti 18 órában kell idegen nyelvet** oktatni.
- Az óraszámok vonatkozásában fontos, hogy a nyelvi előkészítő évfolyammal induló nevelés-oktatás megemelt óraszám nem elsősorban a tananyag növelésére, hanem annak tényleges **elmélyítésére**, a gyakorlásra szánt idő bővítésére szolgál. A több nyelvre segítségével az iskolán kívül kevesebb nyelvtanulási lehetőséggel rendelkező tanulók hátránya kompenzálható, sőt a hagyományos képzésben résztvevőkhöz képest **magasabb kimeneti szint** is elérhető.
- A magasabb óraszám lehetőséget ad az intenzív készségfejlesztésre, a felzárkózásra és a nyelvi csoportok közös, de szükség szerint differenciált haladására és az egyéni szükségletek figyelembe vételére is. Megfelelő alapul szolgál emellett ahhoz, hogy a továbbiakban **minden tanuló eljusson a középiskolai tanulmányok végén minimumként előírt B2 szintre**.
- A nyelvi előkészítő évfolyamon – az idegen nyelvi órák kivételével – a tantervek saját készítésűek, a korábbi években használt tantervek átdolgozásai.
- A nevelési programban feltüntetett fejlesztési követelmények megvalósulását biztosítani kell az iskolai élet minden tevékenységében, a kulcskompetenciák fejlesztése során, valamint a tantárgyi kerettantervek alapján álló foglalkozások **tantárgyi követelményeiben** és **tananyagaiban**, amelyek a pedagógiai program **mellékletében** találhatóak meg.

Szabadon felhasználható órákra vonatkozó szabályok 2020-tól felfutó rendszerben

- Azok a tanulók, akik a **NYEK évfolyamot 2020. szeptember 1-én** kezdik nálunk, gimnáziumi oktatásban részesülnek. A 9-10. évfolyamon az angol +2 többletórát igényel a NYEK kerettanterve szerint.

- 11.-12. évfolyamon minimum +1 többletórát kapnak továbbá matematikából, történelemből és magyarból, de lehetőséget kapnak akár ezekből a tárgyakból is fakultálni.

A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSA

Technikumi évfolyamok:

A szakképzési törvény azon napokra írja elő a mindennapos testnevelési órák megszervezését, amelyeken közismereti tantárgyak oktatása zajlik. A mintaóraterv alapján a szakmai órák szervezése lehetőség szerint

- 9. évfolyamon 1 napra,
- 10. évfolyamon 1 napra,
- 11-13. évfolyamon 2 napra szervezzük,

így a testnevelés órák száma órarendszerinti felosztásban csökken.

Felkínáljuk technikumi oktatásban résztvevő diákjainknak is az iskolai sportkörökben való részvételt, Kangoo, Petanque, futball, kosárlabda és kézilabda, valamint atlétika felkészítés zajlik az intézményben a jelentkezők számától függően.

Köznevelési évfolyamok:

Heti öt testnevelés órát tartunk minden évfolyamon. Heti három testnevelés órán történő részvétel kötelező azoknak a tanítványainknak, akik heti rendszerességgel igazoltan sportolnak az iskolai diáksportkörben vagy valamely iskolán kívüli sportkörben a jogszabályban meghatározott feltételekkel. Egyénileg követjük minden olyan tanítványunk iskolai sportkörben vagy külső szakosztályban történő rendszeres sportolását, amennyiben a rendszeresség megszakad, azonnali hatállyal visszaléptetjük a heti öt órás rendszerbe.

A testnevelés szervezése 3+2 formában történik, így tömegsport formában oktatható 2 óra évfolyamonkénti csoportosítással.

Felkínáljuk gimnáziumi oktatásban résztvevő diákjainknak is az iskolai sportkörökben való részvételt, Kangoo, Petanque, futball, kosárlabda és kézilabda, valamint atlétika felkészítés zajlik az intézményben a jelentkezők számától függően.

A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN AZ OKTATÓVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Technikumi évfolyamok:

Választható tantárgy az **idegen nyelv**, amelynek tanulása minden diákunk számára a 9. évfolyamtól felmenő rendben kötelező. A tanulók az iskola által a felvételi tájékoztatóban szereplő idegen nyelvek közül választhat.

Köznevelési nyelvi előkészítővel induló évfolyamok:

Választható tantárgy a **2. idegen nyelv**, amelynek tanulása minden diákunk számára a 9. NYEK évfolyamtól felmenő rendben kötelező. A tanulók az iskola által a felvételi tájékoztatóban szereplő idegen nyelvek közül választhat.

A választható fakultációs tantárgyak (11-12. évfolyam) Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt oktatót/pedagógust a kurzus vezetésére. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező foglalkozás lenne. Az intézmény által felkínált tárgyak minden tanév márciusában kerülnek meghirdetésre.

A szabad órakeret tartalmára nézve az iskolák maguk hozhatnak döntést. Az iskoláknak döntéseiket az egyes osztályokra kell meghozniuk, vagyis ha azonos évfolyamon több osztályt indítanak, az egyes osztályok esetén eltérő módon is felhasználhatják a szabad órakeretet.

ELŐREHOZOTT ÉRETTSÉGI SZABÁLYOZÁSA KÖZNEVELÉSI ÉS TECHNIKUMI ÉVFOLYAMOKON

Technikumi képzésre járó tanulók tanulmányainak speciális szabályozása:

257/A. § Az érettségi vizsga megszervezésére és lebonyolítására – az e rendeletben meghatározott eltérésekkel – az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: érettségi vizsgaszabályzat) kell alkalmazni.

258. § (1) Előrehozott érettségi vizsga – a szakmai vizsga kivételével –

- a) az Nkt.-ban meghatározott **bármely kötelező érettségi vizsgatárgyból** – az idegen nyelv érettségi vizsgatárgy kivételével – **legkorábban a tizenkettedik évfolyam május-júniusi vizsgaidőszakában,**
- b) **bármely más érettségi vizsgatárgyból és idegen nyelv érettségi vizsgatárgyból** legkorábban a **tizenegyedik évfolyam október-novemberi** vizsgaidőszakában tehető a tanulói jogviszony fennállása alatt, a szakképző intézmény szakmai programjában a tanuló számára az adott vizsgatárgyra vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítését követően.

(2) Az előrehozott érettségi vizsga a **közösségi szolgálat teljesítésére tekintet nélkül** megkezdhető.

(3) Ha a tanuló valamely tantárgyból **előrehozott érettségi vizsgát tett**, azzal az **adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette**. A továbbhaladás során e tekintetben a szakmai programban foglaltak szerint kell eljárni azzal, hogy az idegen nyelvből letett előrehozott érettségi vizsga a szakmai nyelvi foglalkozáson való további részvétel alól nem mentesít.

Gimnáziumi és kifutó szakgimnáziumi képzésben:

(a 20/2012. (VIII. 31) EMMI rendelet 74. § (6) és a 278/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet alapján)

Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt egyes érettségi vizsgatárgyból első alkalommal letett érettségi vizsga.

a) **idegen nyelvekből** a középiskolai tanulmányok **befejező tanévét megelőző második tanév május-júniusi** vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban, továbbá

b) olyan **érettségi vizsgatárgyból**, amelyeknél a tanuló számára az adott vizsgatárgy vizsgájára való jelentkezés feltételeinek teljesítéséhez szükséges tantárgy, tantárgyak tanítása a középiskola helyi tanterve szerint a középiskolai tanulmányok **befejező tanévét megelőző tanévek valamelyikében lezárul**, először a középiskolai tanulmányok befejező tanévét **megelőző második tanév május-júniusi** vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban tehető előrehozott érettségi vizsga.

Osztályozó vizsga

Az osztályozó vizsga teljesítésének menete: A tanuló *kérelmet* ír, hogy a hátralévő tanév(ek) tananyagából – szaktanári javaslatra, osztályfőnöki egyeztetés után - előrehozott érettségire jelentkezés miatt vizsgázni szeretne. A kérelmet aláírja a szülő is.

A kérelem keltezése: Az előrehozott érettségi megkezdése előtt 3 héttel (legyen idő az osztályozó vizsga letételére).

Az igazgatói engedély után az osztályozó vizsgát az előírt rendelkezések szerint kell lebonyolítani. Ha a tanuló több tanév anyagából vizsgázik, minden évről külön jegyzőkönyv készül. Az osztályozó vizsga érdemjegye(i) a tanuló félévi és/vagy év vége osztályzata(i) is egyben!

Az osztályozó vizsga záradéka (napló, törzslap, bizonyítvány):

A ... tantárgyból osztályozó vizsgát tett. A ... évfolyam követelményeit teljesítette, érdemjegye: ... (betűvel, számmal). .Előrehozott érettségi vizsgát tehet. Keltezés, osztályfőnöki és igazgatói aláírás.

Előrehozott érettségi vizsgára megkezdésének:

- feltétele: - az adott tantárgyból az érettségihez szükséges összes év végi osztályzat
- jelentkezési lap kitöltése
- helye: 107. iroda (titkárság)
- jelentkezés határideje: február 15.

Az előrehozott érettségi vizsga ugyanolyan érettségi vizsgának minősül, mint a rendes érettségi:

- a jelentkezéstől ebben az esetben sem lehet visszalépni;
- a jelentkezés szintje a jelentkezési határidőt követően nem módosítható;
- egy tárgyból adott szinten egy alkalommal tehető előrehozott érettségi vizsga;
- a sikeres (elégtelentől különböző eredményű) előrehozott érettségi vizsga megismétlésére jobb érdemjegy megszerzése érdekében nincs lehetőség;
- ha az előrehozott vizsga során a vizsgázó középszinten vizsgázott, tanulói jogviszonya alatt egy alkalommal szintemelő érettségi vizsgát tehet az adott vizsgatárgyból a rendes érettségije vizsgaidőszakában.

Az előrehozott érettségi vizsga után a tanuló nem kap érettségi bizonyítványt. Az előrehozott érettségi vizsga szintjét, érdemjegyt és százalékos eredményét az iskola rávezeti a tanuló törzslapjára, a tanuló a vizsgáról törzslapkivonatot kap (ezt a rendes érettségire jelentkezéskor hoznia kell). Érettségi bizonyítványt a rendes érettségi vizsga után kap, az előrehozott érettségi vizsga eredménye ekkor kerül be a bizonyítványba.

Az előrehozott érettségi vizsgát bármely tantárgyból sikerrel teljesítő tanulóknak további óralátogatási kötelezettségei nincsenek. A tanórát saját elhatározásából és/vagy szaktanári javaslatra látogathatja, de osztályzatot nem kap.

A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, A VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK

Foglalkozásterveinkben a nem kötelező tanórai foglalkozások lehetnek az érettségire felkészítő és a második idegen nyelv tanulását, a technikum 12. évfolyama után közismereti tananyag ismétlését biztosító órák.

Jelentkezés az érettségire – a választható vizsgatárgyak

Középszintű érettségire a diák bármilyen érettségi tárgyból jelentkezhet, amely szerepel az iskola helyi tantervében. A jelentkezés joga független az óraszámától, ám az órateremben megjelenített évfolyamok követelményeinek teljesítését bizonyítványban igazolt érdemjeggyel kell teljesítenie.

Az oktatott érettségi tárgyakból, illetve tanulói igény esetén minden olyan vizsgatárgyból, amely a helyi tantervünkben szerepel az iskolánk köteles megszervezni a középszintű érettségi vizsgát.

Emelt szintű érettségi vizsga abból a vizsgatárgyból teendő, amelyet a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012.(XII. 29.) kormányrendelet 2. számú mellékletet megnevez, mint a felvételi során figyelembe vehető érettségi vizsgatárgyat.

Felkészítés az érettségire

A 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet 6.§ (4) bekezdés szerint, ha a középiskola központi vizsgakövetelményekre épülő vizsgatárgyból érettségi vizsgára történő felkészítést kíván biztosítani, akkor a felkészítésre a helyi tantervében

- középszintű érettségi vizsgára történő felkészítés esetén legalább százharmincnyolc órát a négy év alatt,
- emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés esetén pedig legalább kettőszázhetvenhat órát kell biztosítani.

Középiskolánk a **kötelező közismereti érettségi tantárgyakon** (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, első idegen nyelv) kívül, **az ágazatnak megfelelő természettudományos tárgy**, második **idegen nyelv, informatika, testnevelés, hittan** tantárgyakból a **középszintű** érettségi vizsgára történő felkészítést próbálja biztosítani. Kérelem alapján biztosítjuk a felkészítést **fizikából, földrajzból, biológiából** is a 11-12. évfolyamokon a fakultációkhoz megfelelő létszám elérése esetén.

Egy középiskolának a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamon a kötelező vizsgatárgyból biztosítani kell, hogy a tanuló - választása szerint - mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni.

Személyi és tárgyi feltételeink alapján, valamint az elmúlt években jelentkező tanulói igény figyelembe vételével iskolánk képes a tanulókat **emelt szintű érettségi** vizsgára felkészíteni a következő tantárgyakból:

- magyar nyelv és irodalom;
- történelem;
- matematika;
- első idegen nyelv;
- második idegen nyelv;
- *digitális kultúra*;
- *testnevelés*
- *biológia*

A nem kötelező, a tanulók által szabadon választott foglalkozások – különösen az emelt szintű érettségire felkészítő órák – megtanítandó és elsajátítandó tananyaga (a tantárgyi tantervek mellett) a pedagógiai programunk mellékletében, a terjedelmes dokumentum könnyebb kezelhetősége érdekében a második kötetben található.

Az emelt szintű érettségire történő felkészítés a választható foglalkozásokon történhet, azzal a Nat által szabályozott megkötéssel, hogy ez legfeljebb 4 órával haladhatja meg az adott évfolyamra meghatározott heti tanítási időkeretet.

Az emelt szintű érettségire történő felkészítés a Nat, továbbá az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján történik.

Az időbeosztás során, az órarend készítésekor figyelembe kell venni a tanuló kötelező és választható órai számának egy tanítási napra eső maximumát.

A felkészítés évfolyam szinten szervezett csoportokban történik.

Tanulóink a 12. évfolyam után a mindenkori érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően tesznek érettségi vizsgát.

Technikusi szakmai oktatásban résztvevő diákok számára az új **Szakképzési törvény 5 évfolyamos képzést** ír elő, így számukra a tanulói jogviszony megszűnése az 13. évfolyam végén következik be.

A technikusi bizonyítvány megszerzése, így a szakmai érettségi tárgy vizsgája **emelt szintű** érettséginek felel meg.

Előrehozott vizsgát a szakképzői intézményi tanulmányok **teljes befejezését megelőző első** vagy **második** tanév október-novemberi és május-júniusi vizsgaidőszakában lehet.

A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI TANTÁRGYANKÉNT

Magyar irodalom

1. Életművek

- a. Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila

2. Portrék

- a. Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Ottlik Géza, Márai Sándor, Pilinszky János

3. Látásmódok

- a. Zrínyi Miklós, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos

4. A kortárs irodalomból 1980-tól napjainkig

- a. Legalább egy szerző 2-3 lírai és/vagy 1-2 epikai művének értelmezése

5. Világirodalom

- a. Biblia
- b. Az antikvitás irodalmából
- c. A romantika irodalmából (Puskin: Anyegin)
- d. A századfordulós modernség (Baudelaire, Rilke, Mallarmé)

6. Színház- és drámatörténet

- a. Szophoklész: Antigoné
- b. Shakespeare: Romeo és Júlia
- c. Molière: Tartuffe
- d. Katona József: Bánk bán
- e. Madách Imre: Az ember tragédiája

7. Az irodalom határterületei

- a. Irodalom a filmvászonon
- b. Egy-két tipikus műfaj: detektívregény, képregény, fantasztikus irodalom, dalszövegek

8. Interkulturális megközelítések és regionális kultúra

- a. A palóc kultúra megjelenése az irodalmi alkotásokban
- b. Régióink nevezetes szülöttei: Kálnay Adél, Jónás Tamás

Magyar nyelv

1. Ember és nyelv
  - a. Ember és nyelv. A jel, a jelrendszer. Nyelvváltozatok. Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség. Nyelv és társadalom
2. Kommunikáció
  - a. A nyelv mint kommunikáció. Pragmatika. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A kommunikáció működése. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció
3. A magyar nyelv története
  - a. A nyelv mint történeti képződmény. A magyar nyelv rokonsága. Nyelvtörténeti korszakok. A magyar nyelv szókészletének alakulása. Nyelvművelés
4. Nyelv és társadalom
5. Nyelvi szintek
  - a. Hangtan. A helyesírás. Alaktan és szótan. A mondat szintagmatikus szerkezete. Mondattan
6. A szöveg
  - a. A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szóban és írásban. A szöveg szerkezete és jelentése. Szövegértelmezés. Az intertextualitás. A szövegtípusok. Az elektronikus írásbeliség hatása a szövegekre, szövegek a médiában.
7. A retorika alapjai
  - a. A nyilvános beszéd. Érvelés, megvitatás, vita. A szövegszerkesztés eljárásai. Stíluszeszközök, stílusréteg, stílusváltozat.
8. Stílus és jelentés

Matematika

Az érettségi követelményeit két szinten határozzuk meg:

Középszinten a mai társadalomban tájékozódni és alkotni tudó ember matematikai ismereteit kell megkövetelni, ami elsősorban a matematikai fogalmak, tételek gyakorlati helyzetekben való ismeretét és alkalmazását jelenti;

Az **emelt szint** tartalmazza a középszint követelményeit, de az azonos módon megfogalmazott követelmények körében az emelt szinten nehezebb, több ötletet igénylő feladatok szerepelnek. Ezen túlmenően az emelt szint követelményei között speciális anyagrészek is találhatóak, mivel emelt szinten elsősorban a felsőoktatásban matematikát használó, illetve tanuló diákok felkészítése történik.

Kompetenciák

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

Legyen képes a tanuló adott szövegben rejlő matematikai problémákat észrevenni, szükség esetén matematikai modellt alkotni, a modell alapján számításokat végezni, és a kapott eredményeket értelmezni.

Legyen képes kijelentéseket szabatosan megfogalmazni, azokat összekapcsolni, kijelentések igazságtartalmát megállapítani.

- Lássza az eltéréseket, illetve a kapcsolatokat a matematikai és a mindennapi nyelv között.

- A matematika minden területén és más tantárgyakban is tudja alkalmazni a halmaz fogalmát, illetve a halmazműveleteket.
- Legyen jártas alapvető kombinatorikus gondolatmenetek alkalmazásában, s legyen képes ennek segítségével gyakorlati sorbarendezési és kiválasztási feladatok megoldására.
- Ismerje a gráfok jelentőségét, sokoldalú felhasználhatóságuk néhány területét, és legyen képes további felhasználási lehetőségek felismerésére a gyakorlati életben és más tudományágakban.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák ismerje a halmazelmélet alapvető szerepét a mai matematika felépítésében.

Számelmélet, algebra

- Legyen képes a tanuló betűs kifejezések értelmezésére, ismerje fel használatuk szükségességét, tudja azokat kezelni, lássa, hogy mi van a „betűk mögött”.
- Ismerje az egyenlet és az egyenlőtlenség fogalmát, megoldási módszereit (pl. algebrai, grafikus, közelítő).
- Legyen képes egy adott probléma megoldására felírni egyenleteket, egyenletrendszereket, egyenlőtlenségeket, egyenlőtlenség-rendszereket.
- Tudja az eredményeket előre megbecsülni, állapítsa meg, hogy a kapott eredmény reális-e.
- Az *emelt szinten* érettségiző diáknak legyen jártassága az összetettebb algebrai átalakításokat igénylő feladatok megoldásában is.

Függvények, az analízis elemei

- Legyen képes a tanuló a körülötte levő világ egyszerűbb összefüggéseinek függvényszerű megjelenítésére, ezek elemzéséből tudjon következtetni valóságos jelenségek várható lefolyására.
- Legyen képes a változó mennyiségek közötti kapcsolat felismerésére, a függés értelmezésére. Értse, hogy a függvény matematikai fogalom, két halmaz elemeinek egymáshoz rendelése. Ismerje fel a hozzárendelés formáját, elemezze a halmazok közötti kapcsolatokat.
- Lássa, hogy a sorozat diszkrét folyamatok megjelenítésére alkalmas matematikai eszköz, a pozitív egész számok halmazán értelmezett függvény. Ismerje a számtani és mértani sorozatot.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák ismerje az analízis néhány alapelemét, amelyekre más szaktudományokban is (pl. fizika) szüksége lehet. Ezek segítségével tudjon függvényvizsgálatokat végezni, szélsőértéket, görbe alatti területet számolni.

Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- Tudjon a tanuló síkban, illetve térben tájékozódni, térbeli viszonyokat elképzelni, tudja a háromdimenziós valóságot - alkalmas síkmetszetekkel - két dimenzióban vizsgálni.
- Vegye észre a szimmetriákat, tudja ezek egyszerűsítő hatásait problémák megfogalmazásában, bizonyításokban, számításokban kihasználni.
- Tudjon a feladatok megoldásához megfelelő ábrát készíteni.
- Tudjon mérni és számolni hosszúságot, területet, felszínt, térfogatot, legyen tisztában a mérési pontosság fogalmával.
- Ismerje a geometria szerepét a műszaki életben és bizonyos képzőművészeti alkotásokban.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák tudja szabatosan megfogalmazni a geometriai bizonyítások gondolatmenetét.

Valószínűség-számítás, statisztika

- Értse a tanuló a statisztikai kijelentések és gondolatmenetek sajátos természetét.
- Ismerje a statisztikai állítások igazolására felhasználható adatok gyűjtésének lehetséges formáit, és legyen jártas a kapott adatok áttekinthető szemléltetésében, különböző statisztikai mutatókkal való jellemzésében.
- Az *emelt szinten* érettségiző diák tudjon egyszerűbb véletlenszerű jelenségeket modellezni és a valószínűségi modellben számításokat végezni.
- *Emelt szinten* ismerje a véletlen szerepét egyszerű statisztikai mintavételi eljárásokban.

Történelem

I. Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra

1. Károly Róbert gazdaságpolitikája
2. A nagy földrajzi felfedezések
3. Üzemszervezési formák (céh, manufaktúra, gyár)
4. A nagy gazdasági világválság

II. Népeség, település, életmód

5. A magyar városfejlődés korai szakasza
6. Demográfiai és etnika viszonyok változásai a XVIII. században
7. A magyar külpolitika céljai és kapcsolatai a két világháború között
8. A Rákosi-korszak Magyarországon

III. Egyén, közösség, társadalom

9. A görög polisz és polgárai
10. A kereszténység szerepe az államalapításban
11. Mátyás király uralkodói portréja
12. Széchenyi István és a reformkori társadalom

IV. Modern demokráciák működése

13. Az Európai Unió intézményei
14. A választási rendszer Magyarországon

V. Politikai intézmények, eszmék, ideológiák

15. A felvilágosodás eszmerendszere és gyakorlati alkalmazása
16. A kiegyezés
17. A náci Németország

VI. Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

18. Hunyadi János harcai a török ellen
19. A középkori magyar állam hanyatlása és bukása
20. Az USA kialakulása
21. Magyarország belépése és részvétele a második világháborúba a német megszállásig

Angol nyelv

1. Important stages of candidate's life
2. Everyday life. Domestic chores
3. Friends
4. Shopping in a clothes shop
5. At the post office
6. Our home
7. Our home town (sights and facilities)
8. Comparing city life and country life
9. Talking about your school
10. Learning foreign languages
11. Part-time jobs for students
12. Choosing a career
13. Daily routine
14. Eating habits in the family
15. At the doctor's
16. Hospitals
17. Radio
18. Watching TV
19. A trip abroad
20. Planning a trip abroad
21. Role of technology in everyday life
22. Using technical appliances at work

Német nyelv

1. **Das Individium**
Personalien
Das Äußere des Menschen
Innere Eigenschaften
Mode
2. **Die Familie**
Familienmitglieder
Familienfeiern/- feste
Arbeitsteilung in der Familie
3. **Wohnung/Wohnort**
Wohnumgebung
Einfamilienhaus/ Mehrfamilienhaus/ Wohnung
Einrichtung der Wohnung/ des Zimmers
Hausarbeit

4. **Reisen/ Verkehr**
  - Verkehrsmittel
  - Öffentlicher Verkehr
  - Fahrplan/ Verkehrsinformationen
  - Reise ins Ausland/ Reisedokumente
5. **Einkaufen/ Geschäfte**
  - Geschäft/ Markt/ Warenhaus
  - „Tante Emma“ Laden contra Supermarket
  - Butiquen / Kleidungsstücke
6. **Dienstleistungen**
  - Post (Briefe, Telegramme, Telefon)
  - Restaurant (Speisekarte, Bestellung, Zahlen)
  - Hotel (Zimmerreservierung, Zahlen)
  - Bank (Geldüberweisung, Geld abheben)
7. **Wetter und Klima**
  - Jahreszeiten
  - Wetterberichte
8. **Gesundheit/ Krankheit**
  - Beim Arzt (Rezepte, Medikamente)
  - Häufige Krankheiten und ihre Symptome
  - Gesundes Leben
9. **Sport**
  - Sport und gesunde Lebensweise
  - Bekannte Sportarten/ Extremsport
10. **Umweltschutz/ Umweltverschmutzung**
  - Umwelbeschädigung (Luft-, Wasser-, Bodenverschmutzung)
  - Wiederverwertung von Altpapir, Altglas
11. **Hobbys/ Freizeitgestaltung**
  - Haustiere
  - Lesen/ Musikhören
12. **Schule**
  - Sprachkenntnisse
  - Schulfächer

Informatika

- 1) **Információs társadalom**
  - A kommunikáció
  - Információ és társadalom
- 2) **Informatikai alapismeretek – hardver**
  - Jelátalakítás és kódolás
  - A számítógép felépítése
  - Munkavédelem és ergonómia
- 3) **Informatikai alapismeretek – szoftver**
  - Az operációs rendszer és főbb feladatai
- 4) **Szövegszerkesztés**
  - A szövegszerkesztő használata
  - Szövegjavítási funkciók
  - Szövegszerkesztési alapok
  - Táblázatok és objektumok a szövegben
- 5) **Táblázatkezelés**
  - A táblázatkezelő használata
  - A táblázat szerkezete
  - Adatok a táblázatokban
  - Táblázatformázás
  - Diagramok és egyéb objektumok
- 6) **Adatbázis-kezelés**
  - Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
  - Az adatbázis szerkezete és kialakítása
  - Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
  - Képernyő és nyomtatási formátumok
- 7) **Információs hálózati szolgáltatások**
  - Kommunikáció az interneten
  - Weblap-készítés
- 8) **Prezentáció és grafika**
  - Prezentáció
  - Grafika
- 9) **Könyvtárhasználat**
  - Könyvtárak
  - Információ-keresés
  - Forráshasználat

Biológia

Bevezetés a biológiába

1. A biológia tudománya
2. Az élet jellemzői
3. Fizikai, kémiai alapismeretek

Egyed alatti szerveződési szint

4. Szervetlen és szerves alkotóelemek
5. Az anyagcsere folyamatai
6. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

Az egyed szerveződési szintje

7. Nem sejtes rendszerek
8. Önálló sejtek
9. Többsejtűség
10. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

Az emberi szervezet

11. Homeosztázis
12. Kültakaró
13. A mozgás
14. A táplálkozás
15. A légzés
16. Az anyagszállítás
17. A kiválasztás
18. A szabályozás
19. Szaporodás és egyedfejlődés

Egyed feletti szerveződési szintek

20. Populáció
21. Életközösségek (élőhelytípusok)
22. Bioszféra
23. Ökoszisztéma
24. Környezet- és természetvédelem

Öröklődés, változékonyság, evolúció

25. Molekuláris genetika
26. Mendeli genetika
27. Populációgenetika és evolúciós folyamatok
28. A bioszféra evolúciója

K é m i a

Általános kémia

1. Atomszerkezet
2. A periódusos rendszer
3. Kémiai kötések
4. Molekulák, összetett ionok
5. Anyagi halmazok
6. Egykomponensű anyagi rendszerek
7. Többkomponensű rendszerek
8. Kémiai átalakulások
9. Termokémia
10. Reakciókinetika
11. Egyensúly
12. A kémiai reakciók típusai
13. Elektrokémia

Szervetlen kémia

1. Hidrogén
2. Nemesgázok
3. Halogénelemek és vegyületeik
4. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
5. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
6. A szénsoport elemei és vegyületeik
7. Fémek és vegyületeik

Szerves kémia

1. A szerves vegyületek általános jellemzői
2. Szénhidrogének
3. Halogéntartalmú szénhidrogének
4. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
5. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
6. Szénhidrátok
7. Fehérjék
8. Nukleinsavak
9. Műanyagok
10. Energiagazdálkodás

Fizika

Mechanika

1. Newton törvényei
2. Pontszerű és merev test egyensúlya
3. A változó forgómozgás dinamikai leírása
4. Mozgásfajták
5. Munka, energia
6. Folyadékok és gázok mechanikája

Termikus kölcsönhatások

1. Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
2. Hőtágulás
3. Állapotegyenletek
4. Az ideális gáz kinetikus modellje
5. Energia-megmaradás hőtani folyamatokban
6. Kalorimetria
7. Halmazállapot-változások
8. A termodinamika II. főtétele
9. A hőterjedés formái

Elektromágnesesség

1. Elektromos mező
2. Egyenáram
3. Az időben állandó mágneses mező
4. Az időben változó mágneses mező
5. Elektromágneses hullámok

Optika

6. A fény mint elektromágneses hullám

Atomfizika, magfizika

1. Az anyag szerkezete
2. Az atom szerkezete
3. Az atommagban lejátszódó jelenségek
4. Sugárvédelem
5. Elemi részek

Gravitáció, csillagászat

6. A gravitációs mező
7. Csillagászat

Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

8. A fizikatörténet fontosabb személyiségei
9. Felfedezések, találmányok, elméletek

Földrajz

Természetföldrajz

1. Csillagászati ismeretek
2. Térképészeti ismeretek
3. A Föld belső szerkezete
4. Lemeztektonika
5. A vulkánosság – vulkánok, kőzetek
6. Földtörténet – tagolása, fontosabb eseményei
7. A tenger és jelenségei
8. A felszíni vizek
9. Légkör felépítése – jellemzői
10. Meteorológia – időjárás jellemzői
11. Az általános légkörczés – szélrendszerek
12. Forró öv
13. Valódi mérsékelt öv
14. Monszunvidékek
15. Hideg övezet
16. Ázsia természetföldrajza (vízrajz, éghajlat, domborzat)
17. Afrika vizei és élővilága
18. Magyarország földtana/földtörténete
19. Magyarország éghajlata
20. Hazánk vízrajza – álló és folyóvizek jellemzői

Társadalomföldrajz

1. Népesedés
2. Települések szerkezete, jellemzői
3. Népeség eloszlása a Földön
4. A pénz világa
5. A mezőgazdasági termelés
6. Az ipar általános jellemzői, területi vetülete
7. Az energiatermelés
8. A szolgáltatási szféra
9. Az Európai Unió
10. USA
11. Japán
12. Németország
13. Észak-Európa országai
14. Kína
15. Globális problémák a Földön
- 16-20. Magyarország társadalom- és gazdaságföldrajza (népesedés, települések, ipar, mezőgazdaság)

Testnevelés

- 1.** Az iskolai testnevelés célja és feladatai
- 2.** Ókori és újkori olimpiák, magyarok az olimpiában
- 3.** A harmonikus testi fejlődés
- 4.** Az egészséges életmód
- 5.** A sport szerepe a személyiségfejlesztésben
- 6.** A testi képességek és a teljesítmény
- 7.** Atlétika
- 8.** Gimnasztika
- 9.** Torna
- 10.** Labdajátékok – kézilabda
- 11.** Labdajátékok – kosárlabda
- 12.** Labdajátékok – röplabda
- 13.** Labdajátékok – labdarúgás
- 14.** Sportjátékok összehasonlítása, testnevelési játékok
- 15.** Úszás
- 16.** Küzdősportok
- 17.** Ritmikus gimnasztika
- 18.** Természetben űzhető sportágaink

Katolikus hittan tantárgy

- 1.** Az ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig
- 2.** Az ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig
- 3.** Krisztus misztériuma: Jézus születése és gyermekkora, személye, küldetése, tanítása, a Messiás közössége
- 4.** Krisztus misztériuma: a messiási csodák, a Messiás megváltó szenvedése, halála és feltámadása, az első Pünkösöd – az egyház születése
- 5.** Az egyház történelme mint üdvtörténet az első század végétől a Trienti Zsinatig
- 6.** Az egyház történelme mint üdvtörténet a Trienti Zsinattól a II. Vatikáni Zsinatig
- 7.** Az üdvtörténet legfőbb misztériumaira emlékeztető liturgikus ünnepek és időszakok dogmatikája (liturgikus dogmatikája)
- 8.** Az üdvtörténet valamennyi misztériumát megjelenítő szentmise és a többi szentség
- 9.** Az ember mint erkölcsi lény – az erkölcsös élet útmutatója: a „törvény”
- 10.** Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás
- 11.** A vallás ténye és lehetősége. A Krisztus-esemény bizonyossága
- 12.** Az egyház és a kinyilatkoztatás

A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI

Intézményünkben az értékelési-ellenőrzési rendszer alapjait a **20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64-72.§-ainak** rendelkezései, valamint a **Szkt 60.§** alapján alakítottuk ki.

A tanítás-tanulás folyamatában az **értékelési típusok** egymásra épülnek.

Diagnosztikus, azaz helyzetfeltáró értékelést végzünk a differenciálás érdekében, a csoportbontások megszervezésekor, feltárva a tanulók tudása közti különbségeket. Célunk az egyénre, csoportra szabott nevelési-oktatási stratégia kialakítása.

Pedagógiai munkánk állandó kísérője a formatív, azaz a formáló-segítő, folyamatos **fejlesztő értékelés**, a nevelési-oktatási folyamat közbeni irányítás, segítség, korrekció. Szöveges formában, mindig a tanuló konkrét tennivalóját jelöli ki.

A **szummatív**, összegző-minősítő értékeléssel vizsgáljuk a tanulók tevékenységének eredményességét a tantervi témák lezárásakor, félévkor, év végén, a belső és külső vizsgák alkalmával.

Folyamatos értékelés

A folyamatos értékelés funkciói:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében;
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére);
- szóbeli felelet értékelése;
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (képességterületek teljesítményének értékelésére);
- írásos értékelés;
- szülőknek ellenőrző vagy írásos tájékoztató útján küldött jelzés a gyenge, vagy a kiemelkedően jó teljesítményről.

Félévi és tanév végi, összegző értékelés:

A félévi és tanév végi – ellenőrzőben, ill. bizonyítványban rögzített – értékelés funkciói:

- **félévkor:** visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.
- **év végén:** az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

A tanulók értékelésére vonatkozó alapelveink

Az ellenőrzést és értékelést minden szaktanár szaktárgyának jellegéből adódó módszerekkel végzi **egységes elvek** alapján. A munkaközösségek alakítják ki az egységes értékelés szempontjait oly módon, hogy az:

- hiteles képet nyújtson a nevelési-oktatási folyamat eredményeiről és esetleges hiányosságairól;
- jelentse a továbblépés megbízható alapját;
- jelentse a tanulási és önnevelési folyamat eszközét a tanuló számára;
- akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő;
- biztosítsa a képesség szerinti pontos, koncentrált munkát, tanulást és annak folyamatosságát;
- a tanár számára jelentse saját pedagógiai és didaktikai munkájának értékelését.

Az **értékelés módszerei, formái** közül a szaktanár választhat a munkaközösség által kialakított szempontoknak, tantárgya specifikumainak, egyéniségének megfelelően: szóbeli felelet, röpdolgozat, dolgozat, feladatlap, teszt, kísérlet, kiselőadás, gyűjtőmunka, részvétel tanulmányi versenyen, órai munka.

Fontos, hogy a szóbeli és írásbeli ellenőrzések aránya megfelelő legyen a szaktárgyi jellegzetességnek megfelelően.

A tanulók tudásszintjének elemzése során a tantervi követelmények és az érettségi vizsga követelményei a meghatározók.

Ugyanakkor a 10. évfolyam tanulói számára záróvizsgát írunk elő a kötelező érettségi tantárgyak közül: magyar irodalomból és történelemből szóban, idegen nyelvből írásban és szóban.

A szülők és tanulók számára kiadott tájékoztató, valamint a novemberben kiadott tantárgyi tételsor, követelmények alapján vizsgáztatunk. Az említett tantárgyakból a tanév végi osztályzatokat az évközi és a vizsga érdemjegyei határozzák meg, **azzal a megszorítással, hogy sikertelen vizsga önmagában nem jelenthet elégtelen év végi jegyet.**

A sikeres vizsga tényét a bizonyítvány megjegyzés rovatában rögzítjük.

A 11. évfolyam felkészültsége is mérhető a munkaközösségek igénye és döntése alapján a munkaközösségi munkatervben rögzített időpontban a kötelező érettségi és a választandó érettségi tárgyakból, írásban.

Próba érettségi dolgozatot írathatunk az addig elsajátítható követelmények, elvárható kompetenciák alapján.

Középiskolánk jellegéből adódóan elvárjuk tanulóinktól az esztétikus és igényes kivitelezésű írásbeli munkákat.

A félévi és év végi osztályzatokról a törvényi előírások betartásával, teljes felelősséggel a szaktanár dönt, melyet az osztályozó konferencia után a tantestület deklarálnak.

A szakképző évfolyamok tanulói az engedélyezett OKJ-s szakmák központi követelményei, az **SZVK** és **KKK** előírásai szerint vizsgáznak, és szereznek szakmai képesítést.

A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei:

- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás, a képesség, a teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az érdemjegy, az osztályzat nem lehet fegyelmezési eszköz.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindig a tanuló teljesítményét tükrözze.
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- Az év végi osztályzat – a tanuló hátrányára – lényegesen nem térhet el az érdemjegyek átlagától.

A tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

Lényeges, hogy elegendő érdemjegy álljon rendelkezésre a minősítéshez: heti 1-2 órás tantárgy esetén legalább három, 2-nél több óra esetén legalább négy érdemjegy. Készségtárgyak esetén a hozzáállás döntően befolyásolja az értékelést.

A tanulói teljesítmények minősítése hagyományos módon, 5 fokozatú érdemjeggyel történik:

- a tantárgyi követelmények tudása, az optimum szint = JELES
- a követelményekben jelölt minimum szint = ELÉGSEGES
- a JÓ és KÖZEPES szint az előbbi kettő közti igényes elhelyezéssel nyerhető.

A mellékletben található helyi tanterv tananyaga és követelményei tantárgyanként tartalmazzák az adott tantárgy értékelési formáit, módszereit.

A félévi és év végi értékelés, minősítés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli érdemjegyekben kifejezett visszajelzésekkel.

Az év végi osztályzat a **köznevelésről szóló törvényben**, valamint az **Szkt-Szkr 180.§-ban** foglaltaknak megfelelően születhet osztályozó vizsga eredményeként. Ekkor az értékelés adott tanév tantárgyi követelményeinek elsajátítási szintjét jelzi.

Az előbbiektől eltérő, speciális értékelési forma a különbözőzeti vizsga. A különbözőzeti vizsgán kapott osztályzat azt jelzi, hogy a tanuló a befogadó csoport (osztály) tudásszint-skáláján milyen helyet foglal el (pl.: iskola vagy szakmacsoport váltása, idegen nyelvi csoportba illeszkedő tanuló esetén).

Az egységes érettségi követelményeknek alapján a szakmai munkaközösségek egységesítették az évközi számonkéréseknél alkalmazott alábbi százalékos teljesítményhatárokat:

Közismereti tárgyak	
Érdemjegy	Teljesítmény (%)
Jeles (5)	90–100
Jó (4)	70–89
Közepes (3)	50–69
Elégséges (2)	30–49
Elégtelen (1)	0–29

Szakmai tárgyak

Érdemjegy	Teljesítmény (%)
Jeles (5)	90–100
Jó (4)	70–89
Közepes (3)	50–69
Elégséges (2)	40–49
Elégtelen (1)	0–39

Technikumi szakmai oktatás eltérő szabályai:

Az oktató a tanuló teljesítményét év közben érdemjeggyel, félévkor és év végén osztályzattal minősíti, melyet adott gyakorlati forma esetén a duális képzőhellyel egyeztet.

A tanuló félévi és év végi osztályzatait az érdemjegyei alapján állapítjuk meg, kivéve a 10. évfolyamot, ahol az év végi osztályzatot döntően befolyásolja az **ágazati alapvizsga** érdemjegye. Az értékelési határokat az Ágazati Vizsga Szabályzata tartalmazza.

Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A foglalkozásokon szóban és írásban számolnak be a tanulók a tudásukról.

Kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres **szóbeli feleltetésére**, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

A szóbeli beszámoltatások, feleletek során törekedni kell az érettségi vizsga szempontjainak megfelelő körülmények biztosítására.

A szóbeli számonkérések formái:

- szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján;
- óráközi munka: az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége; önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása és előadása;
- szóbeli beszámolás: egy témakör, tétel hosszabb kifejtése önállóan, az érettségi vagy a szakmai vizsga követelményei szerint;
- memoriter: a memoriterek a fejből való tudást, a kijelölt információk, tananyagok, ismeretek szöveg szerinti reprodukálását jelentik. Az efféle tudáshoz való hozzájutás a bevésendő anyag ismétlésével, az ismeret memorizálásával lehetséges. A bevésés szerinti hű megőrzés, a bevésett és megőrzött anyag pontos reprodukálása így magában foglalja az emlékezetnek e megismerő funkciónak fő folyamatait. A „tanulás maradandó kincse”.

A tanulók beszámoltatásának, az ismeretek számonkérésének követelményei:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek, beszámoltatásnak mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

A szóbeli feleletek általános értékelésének elvei:

Jeles (5) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek kifogástalanul tett eleget, azaz:

- önállóan képes a témakörhöz tartozó fogalmakat felismerni, és azokat precízen definiálni (a tantárgy specifikumának megfelelően képlet formájában meghatározni);
- önállóan képes a témakörhöz tartozó ismeretanyag legfontosabb összefüggéseit felismerni, meghatározni és elemezni;
- önállóan képes az ismeretanyag gyakorlati alkalmazását példákon keresztül sokszínűen bemutatni;

- szóbeli megnyilvánulása a nyelvhelyességi szabályoknak hibátlanul megfelelő, szövegszerkesztése világos, logikus, szóhasználata választékos, előadása a retorikai előírásokat követi.

Jó (4) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tett eleget, azaz:

- önállóan képes az ismeretkörbe tartozó fogalmakat definiálni (a tantárgy specifikumának megfelelően képlet formájában meghatározni);
- bizonyos tanári segítséggel képes a témakörhöz tartozó ismeretanyag legfontosabb összefüggéseit felismerni, meghatározni és elemezni;
- képes példákat mondani az ismeretanyag gyakorlati alkalmazására;
- törekszik a jól formált, nyelvileg igényes, lényegre törő, információkban gazdag beszédre, a stílusesszék megfelelő használatára, jó artikulálásra.

Közepes (3) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tett eleget, szaktanári segítségre (javításra, kiigazításra) többször rászorult, azaz:

- fogalmakat képes felismerni, de azokat pontatlanul, hibásan definiálja;
- csak tanári segítséggel képes az ismeretanyaghoz tartozó legfontosabb összefüggések felismerésére, de bizonyos részösszefüggéseket nem képes felismerni és elemezni;
- nem képes az elméleti anyag gyakorlati vonatkozásait önállóan felismerni csak komoly tanári segítséggel;
- a beszédhelyzetnek megfelelő nyelvi magatartása, szövegalkotási képessége hiányos, kiigazításra szorul.

Elégséges (2) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tett eleget, de a továbbszűkítéshez szükséges minimális ismeretekkel, készségekkel rendelkezik, azaz:

- az ismeretkörhöz tartozó fogalmak közül csak néhányat képes definiálni, azokat is pontatlanul;
- a témához kapcsolódó összefüggéseket tanári segítséggel sem képes felismerni, legfeljebb néhány részproblémára tud rámutatni;
- az ismeretek gyakorlati vonatkozásait tanári segítséggel sem képes felismerni, véletlenszerűen jutnak eszébe a témához kötődő példák;
- gondolatainak kifejtése akadozó, szókinccse szegényes, szóhasználata tévesztő.

Elégtelen (1) érdemjegyet kap az a tanuló, aki a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeknek szaktanári útbaigazítással sem tud eleget tenni, azaz:

- az ismeretkörhöz tartozó fogalmakat pontatlanul sem képes meghatározni;
- összefüggéseket, elemzéseket tanári útmutatás alapján sem tud adni;
- az ismeretanyag gyakorlati alkalmazására tanári segítséggel sem képes példákat mondani;
- saját nyelvhasználati kontrollja alig működik.

Gyakorlati értékelés:

A tantervi követelményeken túl figyelembe kell venni a tanuló adottságait, képességeihez mért aktivitását, kreativitását, kezdeményező készségét, érdeklődését. (Különösen a szakmai tárgyak, a testnevelés, az informatika esetében.)

Lehetséges a tanulók munkájának csoportos értékelése is.

A tanterv követelményeit és a tantárgy sajátosságait figyelembe véve **az iskolai írásbeli beszámoltatás formái:**

- házi feladat, füzetvezetés tartalmának ellenőrzése;
- írásbeli felelet (egy anyagrészből);
- beadandó, nagyobb elmélyülését igénylő téma írásos kifejtése;
- röpdolgozat (aznapi házi feladatból, az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából, érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét, a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező);
- számon kérő dolgozat (kisebb anyagrészből, háromnál több óra anyagából, érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét, a számon kérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjen);
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő egy vagy több átfogó témakör anyagából, jellemzően az osztály egészét érinti);
- házi dolgozat (otthoni felkészülés, lehetőség az igényes szövegalkotásra, esszé, vagy értekezés);
- tanulói prezentáció (digitális írástudás és tantárgyi ismeret);
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, számítógépes dokumentum, testneveléssel összefüggő mozgásforma), ellenőrzése, értékelése.

Az írásbeli beszámoltatás rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya:

- Bejelentés nélküli témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egy napon nem íratunk két tantárgynál több tárgyból teljes tanórát igénylő dolgozatot. Koordinálja az osztályfőnök.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből, azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek).
- A bizonyítottan részképesség-hiányos (dyslexiás), illetve írásképtelenséget okozó fogyatékkal élő diákokat az írásbeli számonkérés minden formája alól fölmentjük.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az írásbeli kifejezőkészség fejlesztésébe beleértendő az is, hogy megtanítsuk a diákokat az információhordozók használatára (pl. szövegszerkesztés, az Internet használata levelezésre, forrásgyűjtésre, prezentáció készítése demonstrációs eszközökkel, stb.).
- Szorgalmazzuk a tanulói írásos produktumok elektronikus továbbítását a szaktanárnak.

- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját rövid időn belül - legkésőbb két hét – értékelni, javítani kell (ellenkező esetben a visszajelzés jelleg háttérbe szorul „jegyszerző” funkciója mögött), a javított dolgozatot meg kell mutatni a tanulónak, meg kell beszélni tartalmát.
- A tanulókat tájékoztatni kell arról, hogy melyik tantárgyi füzetüket, jegyzetüket kéri el, szedi be az oktató/pedagógus. (Előzetes bejelentés nélkül a tanuló magánfeljegyzéseit, jegyzeteit nem szabad elvenni.)
- A helyesírási, szövegszerkesztési, nyelvhelyességi hibákat javítani szükséges; a külalakot is lehetőség szerint osztályozni érdemes az írásbeli témazárók, beszámoltatások alkalmával.
- A munkaközösségek szaktárgyanként és évfolyamonként közösen állítják össze az egységes, összehangolt követelményekre épülő témazáró dolgozatokat, mérőeszközöket.
- A témazáró dolgozatokat, feladatlapokat a ponthatárokat megjelölve minősítjük érdemjegyekkel. Minden témazárás után osztályszintű értékelést adunk.

Ha az írásbeli munkák **külső alakját** is érdemjeggyel értékeljük:

Jeles: esztétikus, arányos, összbenyomása kedvező, javítása szabályos
Jó: jól olvasható, összbenyomása kedvező, szabályosan javít
Közepes: nem elég jól olvasható, összbenyomása nem kedvező, többnyire szabályosan javít
Elégséges: alig olvasható, összbenyomása kedvezőtlen, sokszor javítása szabálytalan
Elégtelen: olvashatatlan, rossz beosztású, sokszor és szabálytalanul javít, indokolatlanul ceruzával készített írásbeli munka esetén.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészülés írásbeli és szóbeli feladata a „házi feladatok”.

A „házi feladat” célja:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készség szintig gyakorolni, alkalmazni a tanultakat;
- alkotómunkát végezni valamely témában;
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában (pl. szorgalmi munkák, kiselőadások, önálló megoldások);
- kompetenciafejlesztés (szövegértés, szövegalkotás, kommunikáció, együttműködés).

Elvek:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 7-8 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére, elkészítésére, megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni, értékelni kell. Az értékelés szempontjait, módját, technikáit a feladat kijelölésekor közölni kell. Az értékelésnél vegyük figyelembe a formai, esztétikai követelményeket is.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:

- nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás hiánya, a hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag meg nem értéséből fakad, ha a feladat megoldásának szándéka, a próbálkozás bizonyítható;
- meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el.
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egy heti óraszámnak felel meg.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

Az írásbeli munkák értékelésének részletes kritériumai az egyes tantárgyak helyi tantervi fejezetében találhatóak.

Projektoktatás

A korábbi pedagógiai programok jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmaz.

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a oktatók-pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül.

Projektoktatási formában végezzük a projektnapok keretében előírt tartalmak oktatását, valamint ágazati alapozó oktatásban, és szakirányú oktatásban a képzési programban meghatározott tartalmakat :

- pénzügyi és vállalkozói témahét, PÉNZ7
- fenntarthatósági témahét
- digitális témahét

Projekt munkák értékelési szempontjai

- Maga a produktum, annak színvonala az előre megadott követelményekhez képest.
- Azok a kompetenciák, amelyeknek fejlesztését a projekt tervezése során megfogalmaztuk.
- Értékelni kell a munkát a *tanulás* szempontjából is, számba kell venni, hogy milyen tanulási folyamatok zajlottak le a projekt megvalósítási folyamatában mind szaktárgyi szempontból, mind pedig a metakognitív tudásrendszer gyarapodása szempontjából.
- Az együttműködés színvonala, szervezettsége a csoportokban, az együttműködési képesség fejlődése, a *társas kapcsolatok* alakulása. Számba kell venni, hogy miként tudott együtt dolgozni az adott csoport, voltak-e konfliktusok, és képesek voltak-e azokat kezelni.
- Értékelni kell a munkát az *egyén* szempontjából is. Hogyan tudott együtt dolgozni a csoporttal, voltak-e konfliktusai, és azok miként oldódtak meg, mennyit és hogyan tanult a projekt munka során, mennyire érzi azt hasznosnak stb. A tanár nagyon fontos feladata a projektszerű oktatás során, hogy figyelje tanítványait, melyik gyerek hogyan fejlődik a munka során, hiszen annak alapján tervezhető a következő feladat.
- A projekt kivitelezése során tanúsított kreativitás (amennyiben ennek a projekt kivitelezésében volt jelentősége, de általában ez a helyzet).
- Az önálló munkavégzés fejlődése, mennyire voltak erre képesek a tanulók, milyen problémák jelentkeztek.
- Az elkészült produktumok esztétikai színvonalának értékelése.
- Feltétlenül kerüljön szóba, hogy milyen érzelmeket keltett bennünk a tevékenység, hogyan éreztük magunkat a projekt ideje alatt.
- Feltétlenül értékelni kell a projekt megtervezését, a terv érvényesülését A tervezési folyamatról utólag, a végrehajtás ismeretében megfogalmazható ítéleteket is érdemes kimondani.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Az Szkr 121.§ szerint a NETFIT mérést a 20/2012. EMMI rendelet 81.§ kell elvégezni, amely kimondja, hogy az iskola a pedagógiai programjában meghatározott mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító oktatója-pedagógusa végzi.

A mérés időszakát az iskolai munkatervben rögzítjük.

A Magyar Diáksport Szövetség 2013. május 24-én útnak indította az „A testnevelés új stratégiájának és a fizikai állapot új mérési rendszerének kialakítása és az önkéntes részvétel ösztönzése a komplex iskolai testmozgásprogramok szervezésében” elnevezésű kiemelt projektjét.

A TESI – Fizikai állapot és fittség mérés országosan egységes módszertan létrehozásának célja egy olyan új mérési-értékelési tesztrendszer kifejlesztése, amely megfelel a törvényi elvárásoknak és idősorosan képes követni a gyermekek fizikai állapotát, egészségközpontú, fittségi sztenderdekhez viszonyítottan. A tesztrendszer sztenderdjei a következő mért paraméterek alapján kerülnek meghatározásra:

- kardiovaszkuláris fittség (aerob kapacitás)
- vázizom funkcionális fittsége (izomerő, erő állóképesség, hajlékonyság)
- testösszetétel (testzsír százalék, testtömeg index)

A tesztrendszer alkalmas a pozitív megerősítésre (attitűdformálásra) és a személyre szabott visszacsatolásra. Segítségével a testnevelésben dolgozó oktatók/pedagógusok könnyen és egyszerűen tájékoztatni tudják a gyermekeket és szüleiket a tanulók aktivitási és fittségi szintjéről-állapotáról. A projekt keretében kidolgozott mérési-értékelési rendszer online felületen is lehetővé teszi az állandó kommunikációs kapcsolatot a oktatók/pedagógusok és az érintett közvetlen és közvetett partnerek között. Az eredmények digitalizált kezelése korszerű és folyamatos visszajelentést ad a gyermekek számára, ezzel is segítve az egyéni és önálló mozgásprogramok tervezését, és a testnevelés oktatási hatékonyságának növekedését.

Programunk megvalósítása érdekében a Magyar Diáksport Szövetség egy országosan reprezentatív, iskolai és laboratóriumi keretek között lebonyolított kutatást valósít meg 10-18 éves tanulók körében, amely alapján az életkornak és nemnek megfelelő egészségközpontú, fittségi sztenderdek kerülnek meghatározásra. A programcsomag fejlesztését az amerikai Cooper Intézettel közösen valósítjuk meg, amely segítségével az új egységes tesztrendszer nemzetközi értelemben is összehasonlíthatóvá és hitelesítetté válik

A NETFIT®-et alkotó tesztek áttekintése

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi egy tanuló egészségközpontú fittségi állapotát. Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak. A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fittségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fittségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz.

• Testösszetétel és tápláltsági állapot

A testösszetétel jellemzése a testtömeg-index (body mass index - **BMI**), a testzsír-százalék (percent body fat - **PBF**) és a derék-csipő arány (waist-hip ratio - **WHR**) mérése során kapott adatokra épül. A vizsgálatot a testtömeg és a testmagasság mérésével célszerű kezdeni, ami szükséges a testtömeg-

index kiszámításához. Ezt követheti a derék és a csípő területének mérése és a derék-csípő arány számítása. Végül a MDSZ által biztosított bioimpedancia-analizátor segítségével a testzsír-százalék mérését végezzük el.

- **Ütemezett hasizom teszt**

Cél: A hasizmok erő-állóképességének mérése.

Eszköz: a teszt hanganyaga és a hanganyagot lejátszó eszköz, szőnyeg, mérőcsík.

Ismétlések száma: maximum 75 db.

Kiinduló helyzet: A tanuló hanyattfekszik egy szőnyegen, térdeit kb. 140°-os szögben behajlítja, talpait a talajon tartja kissé nyitott helyzetben, karjai a törzse mellett vannak, tenyere a talaj felé néz, az ujjai nyújtva, feje a talajon. A kiinduló helyzetet felvétele után a térd egy mérőcsíkot helyez el a tanuló behajlított lábai alatt úgy, hogy ujjá éppen érintse a mérőcsík hozzá közelebbi szélét.

Feladat: A tanulónak a lehető legtöbb szabályos hasprést kell végeznie a hanganyag által diktált ütemben (1 db hasprés / 3 mp) hajlított térdekkel úgy, hogy lapockáit a talajról elemelve, ujjait a talajon előre csúsztatva érinti meg a mérőcsík távolabbi szélét, miközben sarkai folyamatosan érintik a talajt. A teszt addig tart, amíg a tanuló el nem éri a maximális ismétlésszámot (75 db), vagy már nem képes több hasprést teljesíteni a helyes technikával, illetve másodjára téveszti el az ütemet. A helyes végrehajtások számát a térd számolja, és figyelmezteti a hibákra.

Értékelés: A teszt eredményét a teljes ismétlések száma adja.

- **Törzsemelés teszt**

Cél: A hátizmok erejének mérése.

Eszköz: centiméteres beosztású mérőrúd, szőnyeg, jelölőpont.

Kísérletek száma: kettő.

Kiinduló helyzet: A tanuló hason fekvésben helyezkedik el egy szőnyegen úgy, hogy a lábujjai a talajon vannak, kezeit pedig a combjai alá teszi.

Feladat: A tanuló lassú ütemben megemeli a törzset, és miközben folyamatosan a szemével egy vonalban elhelyezett jelöltárgyat nézi, tehát fejét egyenes vonalban tartja a törzs meghosszabbításaként. A törzs emelt helyzetét egészen addig megtartja, amíg térd le nem méri egy vonalzó vagy mérőrúd segítségével talaj és a tanuló álla közti távolságot. Ügyelni kell arra, hogy a hátrahajlítás ne legyen túlzott mértékű!

Értékelés: A tesztet kétszer kell végrehajtani és a jobbik eredményt kell feljegyezni centiméteres pontossággal. (A 30 cm-nél jobb eredményt is 30 cm-ként kell rögzíteni!)

- **Ütemezett fekvőtámasz teszt**

Cél: A vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése.

Eszköz: a teszt hanganyaga és a hanganyagot lejátszó eszköz.

Ismétlések száma: maximum 86 db.

Kiinduló helyzet: A tanuló vállszélességű fekvőtámaszban helyezkedik el, kezei előre néznek, ujjai nyújtottak, lábai egyenesek és kissé nyitottak, lábujjain támaszkodik. (A teszt hanganyagának indításáig térdelőtámaszba ereszkedhet!)

Feladat: A tanuló maximális számú karhajlítás-nyújtást igyekszik végrehajtani a hanganyag által diktált ütemben (1 db karhajlítás-nyújtás / 3 mp), törekedve arra, hogy teste folyamatosan egyenes vonalban maradjon, és a karhajlítás mélysége minden ismétlésnél kb. 90°-os legyen. A teszt addig tart, amíg a tanuló el nem éri a maximális ismétlésszámot (86 db), vagy már nem képes több karhajlítás-nyújtást helyes technikával végrehajtani, magáll, illetve másodjára téveszti el az ütemet. A helyes végrehajtások számát a térd számolja, és figyelmezteti a hibákra.

Értékelés: A teszt eredményét a teljes ismétlések száma adja.

- **Kézi szorítóerő mérése**

Cél: Az alkar izmainak maximális erejének mérése.

Eszköz: állítható markolatú kézi dinamométer.

Kísérletek száma: kettő + kettő.

Kiinduló helyzet: A tanuló az ügyesebbik kezébe veszi a kézi dinamométert, karját mélytartásba engedi úgy, hogy a kézfej és az alkar egyenes vonalban legyen.

Feladat: A tanuló az ügyesebbik kezével megpróbálja összeszorítani a kézi dinamóméter markolatát maximális erő kifejtéssel és megtartani két másodpercig.

A tesztet egyenes csuklóval és egyenes, határozott mozdulattal kell végrehajtani, gyors rángató mozdulatok nélkül, illetve nem szabad a teszt végrehajtása közben a kart felemelni a és/vagy a mérőeszközt a testéhez szorítani. A tesztet kétszer kell végrehajtani az ügyesebbik kézzel, a két kísérlet között egy rövid szünettel, majd ugyanilyen módon az ügyetlenebbik kézzel is.

Értékelés: A két kísérlet közül a jobbik eredményt kell feljegyezni 1 kg-os pontossággal

- **Helyből távol ugrás teszt**

Cél: A láb dinamikus erejének mérése.

Eszköz: mérőszalag.

Kísérletek száma: kettő.

Kiinduló helyzet: A tanuló a kijelölt vonal mögött áll, térdei hajlítottak, a karjai a test előtt, párhuzamosan a talajjal, a lábujjak éppen érintik az elugró vonalat.

Feladat: A tanuló a kar hátra majd előre lendítésével vegyen lendületet és rugaszkodjon el arra törekedve, hogy a lehető legmesszebb érjen talajt.

Értékelés: A tanuló két kísérletet tehet és a jobbik eredményt kell rögzíteni az elért távolságot centiméterben megadva. Az ugrás távolságát az elugró helyhez közelebb eső sarok talajra érkezési pontjáig mért legrövidebb távolság adja.

- **Hajlékonysági teszt**

Cél: Az ízületi mozgásterjedelem és a térdhajlító izmok nyújthatóságának vizsgálata.

Eszköz: mérőskálaival ellátott stabil mérőeszköz.

Kísérletek száma: kettő + kettő.

Kiinduló helyzet: A tanuló nyújtott ülésben helyezkedik el a mérőskálaival ellátott stabil mérőeszközzel szemben úgy, hogy egyik térdét behajlítja és a talpát a talajon tartja, másik lábának talpát pedig a mérőeszköz oldalához illeszti.

Feladat: A tanuló három előrehajlítást követően, kezét a mérőeszköz tetején lévő mérőskálán előre csúsztatva maximális mértékű előrenyúlást végez az előírt testhelyzet megtartásával. A tesztet lábtartáscserével az ellenkező oldalra is meg kell ismételni.

Értékelés: Mindkét oldali végrehajtás eredményét 0,5 cm pontossággal kell rögzíteni.

A teszt abban különbözik a hagyományos „sit and reach” tesztől, hogy a tanulót egy időben csak az egyik oldalt méri, így könnyebben kiszűrhető a két oldal közötti eltérés.

- **Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)**

Cél: Az aerob kapacitás mérése.

Eszköz: a teszt hanganyaga és a hanganyagot lejátszó eszköz, jelzőbóják.

Ismétlések száma: maximum 147 hossz (21 szint).

Kiinduló helyzet: a tanulók felsorakoznak a számukra kijelölt pályák rajthelyeinél, párjaik pedig mögöttük helyezkednek el törökülésben, és figyelik társaik teljesítményét.

Feladat: A tanulóknak maximális számú 20 méteres szakasz megtételére kell törekedniük a futás sebességét a hanganyag által diktált iramhoz igazítva. A tesztet a progresszív intenzitás jellemzi, azaz a teszt eleje könnyű és fokozatosan nehezedik. A teszthez kapcsolódó hanganyagban percenként emelkedően 21 szint különül el: az első szinten 9 másodperc áll rendelkezésre a 20 méteres táv teljesítésére, ami szintenként 1,5 másodperccel csökken. Az egyes szintek közötti váltásra háromszori hangjelzés figyelmezteti a tanulókat, jelezve hogy gyorsabb tempóra kell váltaniuk.

Az adott szakasz akkor tekinthető teljesítettnek, ha a tanuló legkésőbb a hangjelzéssel egy időben legalább egy lábbal érint a 20 méteres szakaszt jelző vonalat vagy áthalad rajta. Ha a tanuló a hangjelzés előtt éri el a vonalat, meg kell várnia a jelzést, és csak a jelzés elhangzása után indulhat el visszafelé. A teszt akkor ér véget, ha a tanuló a második hibáját véti, azaz nem éri el a vonalat a hangjelzésre vagy nem tudja folytatni a futást.

Értékelés: A tesztet a teljesített szakaszok alapján értékeljük, egy táblázat segítségével megállapítva, hogy a tanuló hányadik szintet érte el, és méterben is megadhatjuk a tanuló által megtett távolságot.

A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSKSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A foglalkozásokat **osztálykeretben**, vagy **osztályokon belüli csoportok** szervezésével oldjuk meg.

Csoportbontásban tanítandó tantárgyak a középiskolai évfolyamokon az **új óratervek** szerint, felmenő rendszerben:

- **Közismeret tantárgyak közül** az idegen nyelv, matematika (9. és 12. évfolyamon), informatika;
- **Szakmai tantárgyak közül** az adott ágazatnak megfelelő kerettanterv által kijelölt gyakorlati tantárgyak abban az esetben, ha a tanulók létszáma meghaladja az Nkt-ban jelölt létszámot.
- **Technikumi oktatás** esetén a **képzési programban** meghatározott **gyakorlati tartalmak** esetén

Az egyes évfolyamokon **különböző osztályok tanulóiból** szervezünk emelt szintű érettségire felkészítő csoportokat, esetenként a 2. idegen nyelv oktatására, ill. választható természettudományi tárgy tanítására a 11. és/vagy 12. évfolyamon.

A csoportbontásokkal az a célunk, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek, a kulcskompetenciák fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására, az elsajátított ismeretek gyakorlati alkalmazására.

A csoportbontások közel 80%-át a **szakképzés követelményei**, a **szakmai kerettanterv** előírásai, a megnövekedett **gyakorlati foglalkozások** indokolják.

Az **idegen nyelvi** csoportbontás a használható nyelvtudás megszerzése miatt, valamint a nyelvi szaktantervek befogadóképessége miatt szükséges.

Az **informatikát** a tantárgy jellege és a számítógépes tantervek kapacitása miatt is indokolt csoportbontásban tanítani.

A **matematikát** alapvetően a **9. és 12.** évfolyamon kívánjuk csoportbontásban tanítani magas osztálylétszám esetén. Az induló osztályok esetében szükséges az eltérő tudással rendelkező diákok felzárkóztatása, valamint az érettségi előtti utolsó évben a koncentrált felkészítés miatt van szükség a kisebb létszámú csoportokra.

Gimnáziumi képzés esetében

Az Nkt. 4. számú melléklete határozza meg a csoportlétszámokat (6-12 fő). Az egyéb, tanórán kívüli foglalkozások akkor szervezhetők, ha 10 (de minimum 6) tanuló aktív részvétele biztosított.

Technikumi oktatás esetében

Szakirányú oktatás csoportlétszáma legfeljebb 16 fő lehet.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, CÉLOK

A miniszteri rendelet meghatározása szerint a **teljes körű egészségfejlesztés célja**, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, amelyek beilleszthetőek a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.

Korosztályi sajátosságok

A középiskolás korosztályra jellemző a **szülők irányító szerepének elutasítása**. A szülői irányítás elfogadását felváltja a kortárs csoport hatásainak erősödése. A tizenévesek körében többek között a bulvármédia erősödő szerepének hatására bekövetkezik az **én-kép torzulása**.

Térségünkben a nagyarányú munkanélküliség, a kedvezőtlen gazdasági-szociális körülmények miatt **nem alakul ki a reális önismeret**, önkontroll, nincs igazi érteke az egészségnek, tanulóink egy jelentős hányada nem helyesen méri fel a társadalmi elvárásokat.

A kedvezőtlen körülmények együttes hatására hajlamosak a testi-lelki egészséget károsító veszélyek alulértékelésére, a kortárs csoport általi elfogadottság érdekében nehezebben mondanak nemet annak szokásrendszerére.

Sajnos a számítógépek kedvezőtlen hatásait érzékeljük akkor, amikor azt tapasztaljuk, hogy a fiatalok rendkívül mozgás szegény életmódot folytatnak, állóképességük gyenge, kevesen sportolnak rendszeresen.

Az egészségnevelés elve, célja

Az **egészségnevelés átfogó célja**, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat, és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

E célokból adódóan az iskolának minden tevékenységével a **holisztikus egészségfejlesztési modell** szerint szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

Ehhez személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

A helyi egészségnevelési programunkban biztosítjuk:

- a heti többszöri testmozgást;
- az életvezetésben az egészségkárosító magatartásformák megelőzését (pl. drogvédelem);
- a társas-kommunikációs készségek fejlesztését;
- a mindennapi környezet és életvitel (pl. környezet, háztartás, iskola, közlekedés) testi épséget veszélyeztető tényezőinek megismertetését;
- felkészítést a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatra;
- hangsúlyozzuk a betegségek megelőzésében a korai szűrésekben való részvétel fontosságát;
- nyomatékosítjuk a személyes felelősség jelentőségének beláttatását;
- a konfliktuskezelési magatartásformákat fejlesztjük.

E törekvések az iskolai nevelés egészében és minden egyes tantárgyban is érvényesíthetők – kiemelten a testnevelés, a biológia és az osztályfőnöki órákon - összhangban a tantárgyak sajátosságaival, céljaival és képzési tartalmaival (lásd Nevelési Program).

Iskolánk nagy hangsúlyt fordít arra, hogy testnevelés órákon és szabadidős foglalkozások keretében tanulóink minél több mozgásformát, sport lehetőséget ismerjenek meg. Ennek érdekében több korszerű, a diákok által kedvelt sporteszközt szereztünk be pl. gimnasztikai labdák, kangoo cipők, floorball készlet, tollaslabda készletek, asztalitenisz felszerelés, wellness gépek, tornaeszközök, RSG szalagok, karikák stb.

Ezeket az eszközöket tanulóink megszerették és rendszeresen használják, sőt iskolai és városi ünnepeken bemutatókat is tartanak.

Testnevelési órákon cél:

- az önálló felelősségvállalás, a munkavállalásra alkalmazhatóság, a munkabírási, a tanulás és mozgás helyes aránya, a választás a saját előnyben részesített rekreációs terület irányába kialakítása, és az azokkal kapcsolatos tudás összefoglalása, továbbfejlesztése;
- a különböző testgyakorlási formák hozzájárulnak az általános értékteremtés mellett a közös és az egyéni érdekek képviseléséhez, valamint erősítik a tantárgy alapvető és aktuális motivációs tényezőit (pl. ötletszerzés, élményszerzés, jókedv, kaland, testformálás, fogyókúra, párválasztás, kikapcsolódás, feszültség levezetése, örömszerzés, baráti kör, önmegvalósítás, teljesítménykontroll, sportolási divatok);
- az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismeretek alkotó felhasználására, az egyéni és társas játékok, sporttevékenységek szervezéséhez szükséges ismeretek átadására és bemutatására törekszünk;
- közvetítjük a civilizációs betegségek ismeretét, felismerési módjait, az ezek elleni küzdelem lehetőségét, módját;
- tanulók értsek, tudják a kultúra és a testkultúra kapcsolatrendszerét, a mozgásigény és mozgásszükséglet alakulását a biológiai fejlődéssel összhangban, az önálló testedzés elméleti és gyakorlati alapjait, a testi képességek és a mozgásműveltség sokoldalú fejlesztésének módzatait, a testi és a lelki egészség megőrzésére vonatkozó lehetőségeket;
- arra törekszünk, hogy minden testnevelés óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelentsen;
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgásprogramban;
- megtanítunk olyan mozgásanyagot, amelyet egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében.

Mindezek adják az egészségtudatos, sportos felnőtt élet megélésének bázisát. Megteremtik az élethosszig tartó mozgásos tevékenységekhez szükséges felelős döntések elegendő és rugalmasan

bővíthető információs készletét – kiteljesedik az **önértékelés**. Kialakítják a társas viszonyokba ágyazott személyes identitást, és képessé teszik a fiatalot arra, hogy a sportban átélt konkrét élményeket szimbolikus síkon értelmezze, az élet más területén szerzett tapasztalataival összevesse.

Az alternatív, szabadtéri sportok kapcsán hangsúlyt kap a **környezettudatos** nevelés is.

Lehetőséget adunk a tanulóknak tanítási órák után sportfoglalkozáson való részvételre.

A biológia órákon cél, hogy diákjaink:

- tanulmányozzák az emberi szervezet lényeges öfenntartó folyamatait, középpontba állítva az egészséget mint értéket, kialakítva az egészség megőrzését szolgáló magatartásformákat. feltárják az ember társas kapcsolatainak biológiai hátterét, a biológia etikai kérdésekkel való kapcsolatát;
- megismerjék és alkalmazzák a természettudományos gondolkodás módszereit, elsajátítsák az egészségügy gyakorlati készségeit;
- mindennapi életvitelüket is értékekre alapozottan, a természet és saját egészségük iránt érzett felelősséggel alakíthatják ki.

Az élő természettel és az emberi szervezettel foglalkozó témakörök tanulása közvetlenül fejleszti a fenntarthatóság és a környezettudatosság, valamint a testi- és lelki egészséggel kapcsolatos kompetenciák alakítását. Tudásuk alkalmazásával a tanulók olyan cselekvési képességekre tesznek szert, amelyek a másokért való felelősségvállalás, az állampolgársággal járó demokratikus szerepek gyakorlására is felkészítik őket. Az ember, mint biológiai lény több szempontú megismerése fejleszti önismeretüket és feltárja a társas kapcsolatok, azon belül a család fontosságát.

Az élő természet védelmével, az egészségünk megőrzésével kapcsolatban felmerülő erkölcsi kérdések megválaszolásával fejlődik a tanulók személyisége, elmélyül önismeretük, és érettebbé válik társas kultúrájuk.

A szociális és állampolgári kulcskompetencia fejlesztése érdekében a tanítás során hangsúlyozni kell a fenntarthatósággal és egészségmegőrzéssel kapcsolatos személyes felelősséget, felkészítve a tanulókat az ezek érdekében való aktív szerepvállalásra.

Osztályfőnöki órákon nagy hangsúlyt fektetünk az egészségfejlesztésre. Interaktív órák keretében igyekszünk kialakítani a holisztikus egészségképet: a személyi higiénia; egészséges táplálkozás, aktív pihenés; stressz kezelés módszerei; felelős párválasztás, szexuális élet; környezettudatos magatartás egyaránt szerepelnek osztályfőnöki óráink témái között.

Örömmel tapasztaljuk, hogy az utóbbi időben jelentősen több tanuló fordul tanáraihoz, osztályfőnökéhez kérdéseivel, problémáival. Különösen fontos ez pl. a **drogprevenciós elvek, célok** megvalósítása érdekében.

A drogprevenció általános célkitűzései:

- A tanulók testi-lelki egészségének megőrzése, egységes egészségkép kialakítása („Ép testben ép lélek”).
- Legális és illegális drogok elutasítása, a nemet mondás képességének erősítése.
- A közösség védő-óvó szerepének erősítése, a figyelem felhívása az emberi kapcsolatok fontosságára.
- A holisztikus egészségkép kialakítása tanulóink körében.

- A kábítószer-használat és függőség, valamint a kábítószerekkel kapcsolatos ártalmak megelőzése és csökkentése.
- A kábítószer-használattal kapcsolatos felvilágosítás javításához való hozzájárulás.
- Az Európai Unió kábítószerekkel kapcsolatos stratégiája végrehajtásának támogatása.

Konkrét célkitűzéseink:

- A tudásbázis bővítésének, az információcserének, valamint a helyes gyakorlat meghatározásának és terjesztésének biztosítása.
- Alapos ismeretekkel rendelkező, egészséges életvitelű és pszichéjű fiatalok vezető szerepének, ismeretátadásának kialakítása, erősítése.
- A közösségek vegyék észre a perifériára sodródó tanulókat, tanári és kortárs-segítői együttműködéssel próbálják megszüntetni a periférikus szerepet, és a pótszerekbe (alkohol, dohányzás, drog), pótcselekvésekbe (játékgép, túlzott számítógép használat) való menekülést megakadályozni.
- A figyelem felkeltése a kábítószer-használat okozta egészségügyi és szociális problémákra, valamint nyílt párbeszéd kezdeményezése a kábítószerekkel kapcsolatos jelenségek jobb megértése érdekében.
- A kábítószer-használat - többek között a kábítószerekkel kapcsolatos ártalmak csökkentése és a legújabb tudományos ismereteket figyelembe vevő kezelési módszerek révén történő - megelőzésére irányuló intézkedések támogatása.

Az egészségfejlesztésben képzett oktató/pedagógus szakembernek támaszkodnia kell az osztályfőnökök, az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára.

A legjobb program sem lehet eredményes, és a legfelkészültebb, legaktívabb egészségnevelő szakember, drogügyi prevenció szakember sem tudja feladatát eredményesen ellátni a kollégák és az iskolavezetés támogatása nélkül. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel.

A szakszerű és az iskola konkrét helyzetét figyelembe vevő iskolai egészségstratégia megvalósítása a tantestület együttes feladata. Arra törekszünk, hogy az egészségnevelés minden oktató/pedagógus munkájában jelen lévő pedagógiai tevékenységgé váljon.

Tanulóink körében az emberi egészség védelméhez és kábítószerekkel kapcsolatos egészségkárosodásának csökkentéséhez úgy tudunk hozzájárulni, ha több prevenció technikát, módszert használunk célcsoportjainkban (diákok, szülők, oktatók, pedagógusok).

A foglalkozások során **korszerű pedagógiai módszereket** alkalmazunk. Ezek:

- interaktív eszközök;
- játékok;
- viták;
- helyzetgyakorlatok;
- tréning jellegű foglalkozások.

A drogprevenció programunk megvalósításával **lehetőséget látunk arra**, hogy:

- A tanulók elkötelezetté váljanak az egészséges életmód gyakorlásában, tudatosodjon bennük személyes felelősségük saját jövőjük iránt, az érintettek érzékenyebbé válhatnak a drogz kérdések hatékony kezelésére, az iskola közösségei képessé válnak problémamegoldó készségük fejlesztésére.

- Tanulóink számára a program esélyt teremt arra, hogy alkalmasak legyenek produktív életstílus és pozitív életszemlélet kialakítására és a drogok visszautasítására.
- Tantestületünk elkötelezett a problémákkal küzdő fiatalok segítésére, megfelelő szakemberekhez irányításukra, kompetencia határaink betartására. Kihasználjuk az iskolaorvos és iskolai védőnő által nyújtott lehetőségeket, bevonjuk őket programjainkba, osztályfőnöki órák megtartásába. Évek óta folyamatos az együttműködésünk a szakszolgálat pszichológusaival, a Családsegítő Szolgálat és a KEF szakembereivel. Osztályfőnöki munkaközösségünk munkatervében folyamatos egészségfejlesztő, prevenciós tematikát alakítottunk ki.

Bízunk abban, hogy:

- diákjaink elsajátítják a mindennapi életvitelhez szükséges készségeket és tudást;
- hozzájárulunk ahhoz, hogy különféle élettevékenységeiket a lehető legnagyobb elégedettséggel valósítsák meg;
- elérik a szervezetük számára optimális egészségügyi állapotot és azt képesek fenntartani;
- értékviláguk társadalomkomfort módon alakul;
- a projektben résztvevő fiatalok pszichoaktív-anyagtól mentes életvitelt folytatnak.

Programunk eredményességének indikátorai:

- A tréningek hatására javul az attitűd és az ismeretanyag az iskolában a fiatalok körében.
- Folyamatosan nő a változatos szabadidő eltöltési programokon résztvevők száma, tanulóinkban erősödik az igény a hasonló programok iránt.
- Erősödik a tanulóinkban az iskolai közösséghez tartozás igénye.
- A problémák naprakész kezelése, nevelési eszközrendszerünk finomítása, a konfliktuskezelés hatékonyságának fejlesztése a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók személyiségére pozitív hatást gyakorol.
- A hátrányos helyzetű miatt marginalizálódott fiatalok száma várhatóan csökkenni fog.
- A diákjaink körülményeiben, magatartásában bekövetkező legapróbb változásokra odafigyelő oktatóink hozzájárulnak ahhoz, hogy tanulóink problémáik megoldására ne a droghoz forduljanak.
- A kiszámú, alkalmanként drogot fogyasztó tanulóink körében az első droghasználattól a kezelésig eltelt idő csökken, mivel a tanulók és szüleik a program során szerzett ismeretek, kialakult személyes kapcsolataik birtokában bátrabban mernek tanárainkhoz és a szakemberekhez fordulni problémáikkal.
- A klubfoglalkozásokon résztvevő tanulók számára az utolsó foglalkozás végén attitűd vizsgálatot végzünk (egészséges életmód, legális és illegális drogok elutasítása – használata).

Az iskolának a **foglalkozásokon kívül** is számos lehetősége van az egészségfejlesztésre, így például önismereti csoportfoglalkozások szervezése, szakmai segítők igénybevétele, részvétel a helyi egészségvédelmi programokon, sport, kirándulás, egészségnap(ok) szervezése, a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése, az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése.

A környezeti nevelési elvek, célok

Legfőbb törekvésünk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló értékvédő, környezetkímélő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá tanulóink számára.

A környezettudatosságra nevelés célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására,

elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését, óvja, védje a természetes és épített környezetét, valamint olyan életvitelt alakítson ki, amely mentes a számára káros ártalmaktól.

A környezettudatosságra nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy a középiskola befejezésekor a diákok – a tőlük elvárható felelősségi szinten – megértsenek, saját életükre alkalmazni tudjanak néhány alapvető fogalmat. Ilyen a fenntartható fejlődés, a növekedés korlátai, az alapvető emberi szükségletek fogalmainak tartalma és jelentősége.

Ezek mellett fontos magatartásbeli összevető az elővigyázatosság elve a döntéshozatalban, valamint a természetben és az emberi kapcsolatokban egyaránt jellemző kölcsönös függőség elvének felismerése. Mindezekhez az iskolának olyan irányú fejlesztéseket kell előnyben részesítenie, amelyek képessé teszik a tanulókat a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására.

A környezeti nevelés akkor **eredményes**, ha a tanulók megismerik azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak, továbbá konkrét hazai példákon is felismerik a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A hatékony és meggyőző környezeti nevelés elengedhetetlen **feltétele** és egyúttal célja is, hogy a tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés válják meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Az iskola pedagógiai programja és helyi tanterve számos módon szerezhet érvényt a környezeti nevelésnek. A környezettudatosságra nevelés természetes **színtere** az iskolában az összes tantárgy foglalkozása mellett a nem hagyományos foglalkozások (pl. témanapok, tantárgyközi foglalkozások, tanulmányi kirándulások), továbbá a tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, tábor, rendezvények, versenyek), esetleg hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, az iskola környezetében lévő vállalkozásokkal).

A kerettanterv tantárgyi dokumentumai bevezetőikben utalnak a környezettudatosságra nevelés lehetséges területeire, formáira.

A **környezettudatosságra nevelés módszereiben** tehát egyaránt jelen kell lennie a környezet állapotáról, a társadalom és a környezet viszonyáról szóló információgyűjtésnek, információfeldolgozásnak, a feldolgozott információk alapján történő döntéshozatalnak, a döntés alapján eltervezett egyéni és közösségi cselekvések végrehajtási módszereinek. A környezettudatosságra nevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós globális és helyi problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

A fogyasztóvédelem

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Ezek között kap helyet a **fogyasztóvédelmi** nevelés, oktatás, amelynek **célja** a fogyasztói kultúra fejlesztése, valamint a tudatos és kritikus fogyasztói magatartás kialakítása (fogyasztói önvédelmi ismeretek, jogorvoslati módok). Mindehhez szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat: **környezettudatos fogyasztás**, mint egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között; a **kritikus fogyasztói magatartás** (a fogyasztói jogok érvényesítése); **élelmiszerbiztonság**, vásárlási szokások.

A fogyasztóvédelmi oktatás **színtere** lehet a foglalkozás, a tanórán kívüli tevékenységek, hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel). A helyi tanterv tantárgyi dokumentumai utalnak a környezettudatosságra nevelés lehetséges területeire, formáira.

A fogyasztóvédelmi oktatásban a foglalkozásokra javasolt változatos **módszereket** lehet alkalmazni: pl. interjúk, felmérések készítése, statisztikai adatok elemzése az emberek vásárlási szokásairól; vásárlási számlák tanulmányozása, egy pénzügyintézet és egy energiaszolgáltató tevékenységének megismertetése, a tapasztaltak kiértékelése; szituációs játékok; fogyasztói kosár készítése; érdekérvényesítő kommunikációs gyakorlatok; a fogyasztásra ösztönző reklámok hatásának elemzése.

Szakközépiskolánkban mindezen követelmények érvényesítésére módot ad a szakmai tantárgyak nevelési-oktatási célrendszere, tananyagtartalma.

A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

Iskolánk az alábbi értékeket tartja fontosnak és értékesnek:

- a befogadó, szegregációmentes, nem szelektáló iskola
- kulturális sokszínűség reprezentálása tanórán és tanórán kívül (színház, zene, tánc, művészet bemutatása,
- tolerancia, előítélet-mentesség, a sztereotipizálás elkerülése, közös identitás kialakítása a kisebbségi csoportokba tartozó személyekkel
- a gyermekek otthonról hozott kultúrájának (hagyományok, szokások, hiedelmek stb.) értékévé való kezelése
- a saját anyanyelv ismeretének és ápolásának megbecsülése, elismerése

Cél:

- a tanulók megtanulják kezelni azt a sokszínűséget és különbözőséget, mellyel a közösségekben találkoznak
- olyan készségek kifejlesztése, melyek a különféle kultúrákkal és kulturális csoportokkal való együttműködést megalapozzák.

Feladat:

- a tananyag tekintetében a tartalmi integrációra kell törekedni.
- tanítani kell a kulturális különbségeket, az eltérő szocializáció jellegzetességeit
- alkalmat kell teremteni a kulturális sokféleség megismerésére és a tolerancia képességének kialakítására.
- elfogadó kulturális és szociális légkör létrehozása.

- egységes kultúra érzékeny szemlélet formálása
- etnikai háttérű, eltérő nyelvet beszélő gyermekek sajátos és közös szükségleteire és igényeire való odafigyelés.

Színterek:

- a kisebbségi kultúrát megjelenítő könyvek, gyűjteményes kötetek, kiadványok, ismeretterjesztő anyagok, filmek
- a diákok megtanítása a kritikai gondolkodásra
- a különbözőség hangjainak és perspektíváinak megjelenése az oktatási anyagokban tanórán kívüli programok
- múzeum és színházlátogatások
- osztálykirándulások

A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A rendszerváltás óta eltelt időszak az ipari üzemek jelentős részének a megszűnésével, továbbá a gazdasági szerkezetének átalakulásával nem kedvezett a megyében, a városban élő – kevésbé képzett – munkavállalóknak.

Sokan váltak munkanélkülivé, amely családi körülmény komolyan befolyásolta a tanulók iskolai teljesítményét. A hátrányos helyzetű, tanulásban lemaradt tanulók iskolán belüli gondjainak orvoslása, leszakadásuk kompenzálása csak az oktatás tartalmának megváltoztatásával, metodikájának átalakításával érhető el, így hozzájárulva a társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérsékléséhez.

Esélyegyenlőség

A modern jogrendszerek alapvető elve a diszkrimináció tilalma, illetve az egyenlő bánásmód követelménye. **Tiltott minden olyan magatartás, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyekkel vagy személyek egyes csoportjaival szemben hátrányos megkülönböztetést eredményez.** Tény azonban, hogy például a nem, a nyelv, a származás, a szexuális irányultság, valamilyen fogyatékoság, szociális helyzet – s a felsorolás még hosszan folytatható lenne – már akár születésétől fogva hátrányosabb helyzetbe hozhat valakit embertársainál. Gyökeresen eltérő lehetőségekkel, várakozásokkal vághat neki az életnek egy szegény, vidéki, alacsony műveltségű családban felnövő lány és egy jómódú, nagyvárosi, értelmiségi családból való fiúgyermek. Éppen ezért nem elegendő annak biztosítása, hogy a hátrányos helyzetű személyeket a többiekkel azonos jogok illessék meg.

Az esélyegyenlőségi folyamat állomásai:

- az esélyegyenlőség biztosítása
- passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára;
- az esélyegyenlőség előmozdítása
- aktív cselekedet, amelynek eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel;
- az esélyegyenlőség érvényesülése
- erről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül, az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

Az oktatási esélyegyenlőség (equity) meghatározása:

A fogalom két dimenziója:

- Az igazságosság (fairness), amely annak biztosítását jelenti, hogy a személyes és társadalmi körülmények (pl. nem, társadalmi-gazdasági helyzet, etnikai származás) ne jelentsenek akadályt az oktatási lehetőségek kihasználásában.
- A befogadás (inclusion), amely azt jelenti, hogy mindenki számára biztosított az oktatás alapvető szintje (basic minimum standard), pl. hogy mindenki képes legyen olvasni, írni és egyszerű számításokat elvégezni.

A két dimenzió szorosan kapcsolódik: az iskolai kudarc kezelése segít leküzdeni a társadalmi hátrányokat, amelyek gyakran okoznak iskolai kudarcot.

Az esélyegyenlőség fontossága az oktatásban:

- Az igazságos és befogadó oktatás az egyik leghatásosabb eszköz a társadalom egyenlőbbé és méltányosabbá tételére.
- Emberi jogi követelmény, amit az ENSZ gyermekjogi nyilatkozata és a legtöbb nemzet alkotmánya tartalmaz.
- Nagy az oktatás haszna. A jobb iskolázottsággal általában magasabb jövedelem, jobb egészség, hosszabb élet, sikeresebb családi élet és állampolgári részvétel jár együtt.
- Az oktatási kudarc hosszú távú társadalmi és pénzügyi költségei magasak (egészségügy, szociális támogatás, közbiztonság).
- Az oktatási esélyegyenlőség erősíti a társadalmi összetartozást és bizalmat, alapvető eszköz a migránsok és kisebbségek problémáinak kezelésében.

OECD-jelentés ajánlásai középfokú oktatási intézmények számára:

- A középfokú oktatásban legyenek vonzó választási lehetőségek, szűnjenek meg a zsákutcák, és megelőzéssel legyen elkerülhető a lemorzsolódás. (Az OECD országokban a tanulók 5% és 40% közötti arányban maradnak ki az iskolából, a szerint mérve, hogy a 20-24 évesek között mekkora réteg nem tanul és nem rendelkezik középfokú végzettséggel.)
- A veszélyeztetettség korai azonosítása, a segítő támogatás és a folyamatos megfigyelés nagy jelentőségű.
- Fontos a pályatervezési tanácsadás, az oktatás hatékony kapcsolódása a munka világához.
- Jó minőségű, javuló társadalmi megítélésű szakképzésre van szükség, amihez hozzájárul az, ha a szakképzésből is vezet út a felsőfokú képzésbe.
- Erősödjön a kapcsolat az iskola és az otthon között, kapjanak támogatást a hátrányos helyzetű szülők gyermekeik tanulásának segítésében.
- Az iskola és az otthon hatékony kapcsolata nagy jelentőségű az oktatási eredmény szempontjából, de a hátrányos helyzetű tanulók általában gyenge támogatást kapnak otthonról.
- Az iskoláknak javítaniuk kell a hátrányos helyzetű szülőkkel való kommunikációt, és segítséget kell nyújtaniuk a tanulást segítő otthoni környezet kialakításában.
- A házi feladat eredményes pedagógiai eszköz lehet, de veszélyt is jelent az esélyegyenlőség szempontjából. Tanítás utáni „házi feladat klubok” kialakítása az iskolában megfelelő környezetet jelenthet a házi feladat elkészítésének támogatására.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos alapelvek:

- A tanulók bárminemű, különösen nemük, koruk, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük miatti hátrányos megkülönböztetésétől való tartózkodás.
- A hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása, kivéve az oktatás jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés eseteit.
- A felvételi eljárás, tanév alatti értékelés, vizsga során az adott szakma, illetve tárgy elsajátításához szükséges készségek, képességek, jártasságok, tárgyi tudás minősítése az egyedüli szempont.
- Diszkrimináció-mentes légkör biztosítása a tanulók számára.
- A tanulók emberi értékeinek, méltóságának, egyediségének tiszteletben tartása az oktatás során.

Az esélyegyenlőségi intézkedések alapvető célja, hogy biztosítsa:

- a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését;
- a minőségi neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés javítását;
- a hátrányos és nem hátrányos családból származó tanulók iskolai eredményei közötti különbségek csökkentését;
- a lemorzsolódás visszaszorítását;
- az erkölcsi fejlődést elősegítő programok, metodikák, „jó gyakorlatok” alkalmazását;
- befogadó iskolai környezetet;
- a hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulásának ösztönzését;
- a hátrányos helyzetű, köztük roma fiatalok iskolai sikerességét előmozdító ösztöndíj-programok működtetését;
- a felzárkóztatást segítő programok támogatását.

A megyei köznevelési fejlesztési terv az egységes cselekvés szükségességét, hangsúlyozza a köznevelés valamennyi területén. A hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének érdekében olyan, az egyenlő bánásmód elvén alapuló, az esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai és támogató programok működtetése kívánatos, amelyek segítik a diákok felkészülését, csökkentik a szegénységből eredő szociokulturális hátrányaikat, tovább elősegítik tehetségük kibontakoztatását.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos intézkedések iskolánkban:

- Különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.
- A megvalósításért elsősorban az osztályfőnökök felelősek; ellenőrzi és javaslatokat tesz a nevelési igazgatóhelyettes és az ifjúságvédelmi felelős.
- Az iskola vállalja, hogy hátrányos helyzetű fiatalok oktatásból való lemorzsolódásának megelőzése érdekében szakmai-módszertani továbbképzésben részesíti alkalmazottait.
- A megvalósításért felelős az iskolavezetés.
- Részt veszünk a MACIKA Útravaló, valamint az Apáczai ösztöndíjprogramban, amely nagymértékben hozzájárulhat a lemorzsolódások és bukások csökkentéséhez.
- Felelősek a mentortanárok; ellenőríz: az iskola pályázatírásiért felelős tanára.
- Lehetőség szerint fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk az erre rászoruló tanulóknak.
- Felelősek a szaktanárok, ellenőríz a szakmai igazgatóhelyettes.
- Előterbe helyezzük a differenciált tanulásszervezést.
- Felelősek a szaktanárok
- Amennyiben egy jutalmazási lehetőség esetén két jelölt szinte minden paramétere megegyezik, pozitív diszkriminációt alkalmazunk.

- Felelős az iskola pályázatírásért felelős tanára és az ifjúságvédelmi felelős; ellenőrzi az iskolavezetést.
- Különös figyelmet fordítunk a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóinkra (diszlexia, diszgráfia stb.). Biztosítjuk számukra a szükséges segédeszközöket, a szakemberek által javasolt számonkérési formákat részesítjük előnyben, igény szerint többlet időt biztosítunk feleltre való felkészülés és dolgozatírás esetén.
- Felelős az érintett tanulók osztályfőnökei és szaktanárai, ellenőrzi az ifjúságvédelmi felelős és az iskolavezetést.

Prevenió területei:

- Osztályfőnöki munka (szocializáció, viselkedés-kultúra, kommunikáció).
- Közösségépítés - közös tevékenység, munka.
- Tanulásmódszertan (tanulásra szoktatás).
- Tantárgyi felzárkóztatás.

Oktatók, pedagógusok módszertani megújulása:

- Tevékenység és élményközpontú tanulás-tanítás.
- Kompetencia alapú oktatás.
- Tanulók motivációs bázisának növelése.
- Jó partnerség kialakítására törekszünk a szülői házzal.
- Közösségalkotás.
- Tantárgyi felzárkóztatás, orientáció.

A foglalkozásokon kívüli programok:

- Nincs jelentősebb különbség a hátrányos helyzetű tanulók és a nem hátrányos helyzetűek között a kötelező foglalkozásokon kívüli programokon való részvétel tekintetében.
- Iskolánkban működő sportolási lehetőségekről tanulóink megfelelő tájékoztatást kapnak év elején, így érdeklődési körüknek és tehetségüknek megfelelően a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló is sportolhat.
- A Diákönkormányzat szintén szerepet vállal programok szervezésében, melyekben minden tanuló érdeklődése szerint részt vehet.

Kedvezményes étkeztetés és tankönyvellátás:

- Jogosultság alapján HH-s és HHH-s tanulóink részére - a törvényeknek megfelelően - biztosítjuk a kedvezményes és ingyenes étkeztetést. A 2020/2021. tanévtől kormányhatározat alapján a 9-12. évfolyamosok és a 13-16. szakképzési évfolyamok tanulói is ingyen kapják a tankönyveket.

Diákjogok érvényesülése:

- A DÖK véleményezi és jóváhagyja az intézmény működésével kapcsolatos szabályzatokat, orvosolja a diákság panaszait úgy, hogy az érintett feleket megfelelően tájékoztatja, és megoldást kezdeményez. A házirend elkészítéséhez javaslatokat tesz, amiket a tantestülettel együtt megvitát, és elfogad.
- A DÖK testülete az osztályokban működő diákbizottságokon alapul, amit az osztály közössége választ.
- A DÖK programokat szervez a tanév folyamán, amelynek sikeres lebonyolításához a tantestület aktív közreműködésére van szükség.
- Bárki részt vehet a programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában. A közös munkák alatt a gyerekek megismerik egymást és megérik azt az oldott légkört, ami az itt folyó tevékenységeket jellemzi, nyitottabbá válnak.
- A gyerekek kezdeményezhetik a problémák továbbítását megfelelő irányba: a diákmozgalmat segítő oktató, pedagógus, az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnök, vagy bármely pedagógus felé.

Iskolánk minden tanév elején helyzetelemzést végez, és a tanulói összetétel alapján kiegészítésekkel látja el ezt az intézkedési tervet az iskolába esetleg felvételt nyert e dokumentumban nem részletezett testi fogyatékosok ügyében.

A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

A technikai szakmai oktatásban résztvevő diákok számára az Szt, valamint a hivatkozott ikk.hu oldalon közzétett óraterv minta alapján a magatartás és szorgalom értékelése érdemjegyekkel nem szükséges, ezért azt ebben a formában nem értékeljük, valamint értékelése az alapidokumentumokban sem jelenik meg.

A kiemelkedő tanulmányi eredményű, az iskolai közösségekért lelkesen dolgozó, a tantárgyi, a szakmai, a kulturális és a sportversenyeken, az iskolai, városi, megyei, országos versenyeken sikeresen szereplő tanulókat – az SZMSZ-ben, a Házirendben meghatározottak szerint – elismerjük, dicsérik, jutalmazzuk.

Azokat a tanulókat, akik kötelességeiket szándékosan vagy gondatlanul megszegik, fegyelmező intézkedésben részesítjük (SZMSZ, Házirend), ami nem lehet megtorló, megalázó. Alkalmazásakor figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait és a terhére rótt kötelességszegés súlyát.

A tantárgyi minősítés mellett a magatartás és szorgalom elbírálása is osztályzattal történik (kivétel: magántanuló).

A magatartást minősítő osztályzat tartalma:

P é l d á s magatartású a tanuló, ha:

- az iskolaközösségben és az osztályközösségben is pozitív hatást gyakorol tanuló társaira;
- kezdeményező, ötletes, vállalkozó;
- kiemelkedő tevékenységet végez önállóan, különféle elismeréseket szerez (osztályfőnöki, igazgatói, tantestületi);
- felelősségérzete fejlett;
- segítőkész, keresi a mások helyzetén való javítás lehetőségeit;
- tanulmányi feladatait képességeihez mérten példamutatóan végzi;
- betartja és betartatja a házirend előírásait;

- iskolai és iskolán kívüli viselkedése, modora, hangneme, megjelenése kifogástalan, udvarias, tisztelettudó;
- tárgyi, természeti környezetét megóvjá, alakításában, szépítésében részt vesz.

J ó a magatartása a tanulónak, ha:

- az iskolaközösségért, osztályért szívesen vállal megbízásokat, a rábízott feladatokat jól elvégzi;
- ritkán kezdeményez, de a helyes kezdeményezések mellé áll;
- együtt érez a problémákkal küzdő tanulókkal, de nem segít nekik;
- tanulmányi munkája rendszeres, megbízható;
- betartja a házirend követelményeit;
- fegyelmezett, jó modorú, viselkedésére nincs panasz, de közömbös a nem megfelelő magatartással szemben;

V á l t o z ó a magatartása annak a tanulónak, aki:

- nem tudatosan, de néha mégis árt az iskola -, illetve osztályközösségnek;
- az ingadozókhöz tartozik, sodródik hol a "jó mag", hol a "rosszak" felé;
- vonakodva vállal feladatokat, tetteit meggondolatlanúság jellemzi;
- tanulmányi munkája rendszertelen, esetenként zavarja az órát;
- többször késik;
- időnként megbízhatatlan, a házirendet csak többé-kevésbé tartja be (pl. dohányzik);
- viselkedése udvariatlan, alkalmanként rászolgál a büntetésre;
- legfeljebb egy igazgatói figyelmeztetése van.

R o s s z az a tanuló, aki:

- szándékosan árt a közösségnek, önmagának;
- a követelményeket általában megszegi;
- megsérti a fegyelmet, bomlaszt;
- nem törődik senkivel;
- a közösségi célok érvényesülését tudatosan akadályozza;
- durva, faragatlan, udvariatlan, a figyelmeztetések ellenére hibái visszatérően jelentkeznek;
- zavarja a tanítási órákat;
- nagyon gyakran késik;
- kötelességszegések miatt igazgatói, tantestületi büntetései vannak.

Igazolatlan mulasztások figyelembe vétele a magatartást minősítő osztályzatok megállapításánál		
Igazolatlanul mulasztott órák száma	Fegyelmező intézkedés (írásban)	Magatartás osztályzat
0	-	példás
1-9	osztályfőnöki figyelmeztetés	jó
10-29	igazgatói figyelmeztetés	változó
30-49	igazgatói megrovás	rossz
50-	tantestületi figyelmeztetés	rossz

A szorgalmat minősítő osztályzat tartalma:

A minősítésnél figyelembe kell venni, hogy milyen erőfeszítés szükséges az eredmény eléréséhez, az önállóságot és az önellenőrzés képességét.

P é l d á s szorgalmú a tanuló, ha:

- szívesen, örömmel tanul, céltudatosan, önállóan, ésszerűen szervezi meg munkáját;
- munkavégzése kötelességtudó, pontos, megbízható, figyel, érdeklődik, aktívan részt vesz az órai munkában;
- van határozott érdeklődése, ebben az irányban elmélyültebben tanul, szívesen vesz részt versenyeken, pályázatokon.

J ó annak a diáknak a szorgalma, aki:

- rendszeresen, megbízhatóan, lelkiismeretesen készül, figyel az órákon, de különösebb érdeklődést nem mutat tanulmányai iránt, az órai munkába csak felszólításra kapcsolódik be;
- versenyekre, pályázatokra önállóan nem, csak esetleg erős ösztönzés hatására jelentkezik;
- irányítani kell munkája megszervezésében;
- osztályzatai egyenletes felkészülésről tanúskodnak;
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

V á l t o z ó szorgalmú az, aki:

- önállóan, rendszertelen, gyakran kell figyelmeztetni a tanulásra;
- az órákon alig figyel, szétszórtság jellemzi;
- eredményei tartósan képességei mögött maradnak;
- nem érdeklődő, nem ellenőrzi munkáját;
- érdemjegyei egy-egy tantárgyból is változóak;
- félévkor, év végén elégtelen osztályzatot kap.

H a n y a g a szorgalma annak, aki:

- többnyire nem hajlandó elvégezni tanulmányi feladatait, figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan;
- rendszeresen nem készül az órákra, nem mutat érdeklődést;
- nem érdeklik az osztályzatok sem, érdektelenség, közöny jellemzi;
- nem törődik kötelességeivel;
- képességeit nem használja ki;
- félévkor, év végén több elégtelen osztályzatot kap.

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA, FEJLESZTŐ PROGRAMJA

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását;
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelési-oktatói feladatainak meghatározásakor az **Szkt. 12§., illetve a Vhr. 14§.(5) alapján** és a **Nat** egységes fejlesztési feladatait és **Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveit, a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendeletet** vettük alapul.

Fontosnak tartjuk, hogy egy iskola fogadjon be minden gyermeket, függetlenül fizikai, szociális, érzelmi, nyelvi állapotától, beleértve a fogyatékos és a tehetséges gyermekeket is.

A pedagógiai program első részében, a nevelési programban definiáltuk sajátos nevelési igényű tanuló fogalmát, rögzítettük nevelési törekvéseinket.

Iskolánkban azoknak a sajátos nevelési igényű tanulóknak nappali rendszerű nevelését, oktatását vállalhatjuk, akiket az alapító okirat meghatároz: autista, egyéb pszichés zavarral küzdő tanulókat.

Intézményünkben évek óta tanévenként 7-15 diák tekinthető SNI tanulóknak a szakértői bizottság véleménye alapján. Ez elmúlt években volt egy autista, jelenleg pedig olyan tanítványaink vannak, aki egyéb pszichés zavarral küzdenek (diszgráfiás, diszlexiás stb. tünetek).

Az SNI tanulók fejlesztő, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozásait szakemberek végzik (pszichológus, gyógypedagógus, logopédus).

Iskolai nevelésük, oktatásuk **integráltan** történik.

Célunk: mind a tanárokat, mind a tanulókat képessé tenni arra, hogy a másságokkal jól együtt tudjanak élni, valamint az ezekben a különbözőségekből kihívást és a tanulási környezetben való gazdagodást lássanak, ne csupán problémát. Ennek megfelelően kívánunk **esélyt teremteni** az SNI-s tanulóknak. A legmagasabb és tulajdonképpen az **együttnevelés** igazi célja a **teljes integráció**, melynek keretében a fogyatékos gyermek a teljes időt a többségi osztályban tölti.

Megvalósul a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a tanuláshoz, a szakmai ismeretek és gyakorlatok elsajátításához szükséges motiváció megteremtése.

Az oktatók-pedagógusok feladata biztosítani a tanulók általános tudásának elmélyítését, illetve szinten tartását, a szociális kompetenciák fejlesztését, a személyes jártasságnak, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítését célzó tanulási környezetet, a tevékenységközpontú tanulásszervezést.

Az SNI tanulóknak is fel kell készülniük az érettségire, a szakmatanulásra, a munkavállalásra, a változások kezelésére és a későbbi tanulásra is. Kompetenciákkal a társadalmi integráció, az önálló életvezetés és a felnőttkori munkaerő-piaci helytállás érdekében nekik is rendelkezniük kell.

Az SNI tanulók iskolai kudarcainak elkerülése, sikerélményhez juttatása megköveteli az együttnevelést és a nevelésben, oktatásban résztvevők **együttműködését** az iskola, a szakember, az oktató/pedagógus és a szülők részéről.

Az oktatók-pedagógusok részéről:

- empatikus hozzáállás;
- korszerű pedagógiai felkészültség;
- innovatív készség;
- gyermek- és szakmaszeretet;
- pluszmunka vállalása szükséges.

Az iskola részéről:

- a törvényi feltételeknek való megfelelés;
- az alapító okiratban, pedagógiai programban történő megjelentetés;
- speciális taneszközök biztosítása;
- akadálymentesített környezet biztosítása;
- a tantestületben és a dolgozók körében elfogadó légkör megteremtése szükséges.

A felzárkóztatás, a fejlesztés sikeressége a különleges bánásmód és a differenciált fejlesztés függvénye pozitív attitűdváltozást eredményez a személyiségben.

A pedagógiai differenciálás hátterében az a törekvés húzódik meg, hogy az egységes tartalmi szabályozás keretei között minden tanuló a neki megfelelő nevelésben és oktatásban részesülhessen optimális fejlődése, egyéni teljesítőképességének teljes kibontakoztatása érdekében. A differenciálásnak nélkülözhetetlen és sok variációban alkalmazott eszköz együttesként kell megjelennie.

Az SNI tanulók hatékony oktatása, nevelése érdekében többszintű és változatos differenciálást kell megvalósítani – az integrált nevelési oktatási szervezeti formák esetén is – a csoportba sorolás, a célok, a tartalom, a követelmények, a szervezési módok és eszközök vonatkozásában egyaránt.

A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulászervezési formák serkenthetik az egyéni lehetőségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során az oktatók-pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

Az integráció akkor sikeres, ha nem csupán egyszerű fogadás, hanem inklúzió valósul meg. Az inklúzió új pedagógiai szemléletet feltételez, amelynek kulcsszava és kiindulási alapja az egyéni differenciálás.

Az oktatói minden gyermekben a speciálisat, a rá jellemző egyedi sajátosságokat keresi és látja meg. Természetesnek veszi, hogy a legtöbb gyermeknek valamikor, valamilyen témában tartósan vagy csak rövidebb ideig tanulási nehézségei vannak, és ezeket a tanulási folyamat természetes velejárójaként kezeli, és nem feltétlenül a gyermekben keresi a hátráltató okokat.

Az egyéniesített segítséget minden gyermeknek meg kell adni, minden gyermeket a képességei szerint kell terhelni. Ez a szemlélet ellentmond az átlagoshoz igazodó, egyetlen fejlesztési stílusnak.

Az SNI-s tanulók nevelésének, oktatásának elvei, feladatai iskolánkban:

- a személyiségben rejlő gátak és lehetőségek feltárására, a meglévő képességek kialakítására és megerősítésére törekszünk;
- a tanuláshoz szükséges pszichikai funkciók fejlesztésére, reális énkép és önismeret kialakítására;
- tanulási stratégiák, tanulási technikák és módszerek megismertetése;

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszávot biztosítunk, ha erre szükség van;
- a fogyatékoságnak megfelelő tananyagtartalmat és követelményt alkalmazunk (szakértői vélemény alapján a tanuló egyes tantárgyából, például készségtárgyából felmentést kap az érdemjeggyel történő értékelés alól);
- differenciáltan, egyéni bánásmód alkalmazásával segítjük a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
- speciális feltételeket biztosítunk (például nagyított feladatlap, vakírás a tájékozódáshoz, hangosított lift, vezető csíkok a folyosókon, akadálymentesített feljáró);
- a foglalkozásokon változatos programot alkalmazunk;
- biztosítjuk a gyermekek sokoldalú tevékenységét;
- a tanári irányítás mellett az együttműködő tanulás, a tanulói pármunka és csoportmunka, valamint az egyéni feladatmegoldások módszereit felváltva alkalmazzuk a tanítási órákon;
- segítjük közösségi kapcsolataik kialakítását, elmélyítését;
- törekszünk arra, hogy természetes legyen az elfogadás, a tolerancia, az előítélet-mentes szemlélet.

A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, oktatása iránt elkötelezett oktató/pedagógus kezében van a lehetőség, hogy a nehezebb feltételek mellett is feltárja és felszínre hozza a tanulóban rejlő értéket a sérült gyermek, a közösség és saját maga számára.

Az SNI tanulók oktatásának irányelvei meghatározzák a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár kompetenciáját:

- a programok, programcsomagok összeállítása;
  - a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés;
  - közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.
- Az SNI tanulók **integrált nevelésében, oktatásában,** fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező **oktató/pedagógus,** aki
- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
  - egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
  - foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
  - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
  - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
  - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó **szakképzettséggel rendelkező** – gyógypedagógus,

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi oktatókkal-pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó oktató/pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó oktatót-pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Hogyan tanítsunk?

A tantárgypedagógiák gazdag módszertani kínálatot nyújtanak. Mikor jó egy módszer? Akkor jó, ha hatékony és eredményes. Csak a megfelelő helyen és módon alkalmazott módszer eredményes. Ismerjünk meg minél több módszert, alkalmazzuk ezeket változtatva.

A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

Tanítsuk meg a tanuláshoz szükséges módszereket, pl. információszerzés, adatgyűjtés, lejegyzés, a fontos részek kiemelése, szavak aláhúzása, műveleti sorrend, kérdésfeltevés, ellenőrzés, vázlat készítése – ezzel eszközt adunk a tanuláshoz.

Figyelemfejlesztő, memóriafejlesztő gyakorlatokat, feladatokat végeztessünk.

Tanítsuk meg, hogy a rövid távú memóriából hogyan juttathatják a hosszú távú memóriába az új ismereteket: ismételtetéssel, az új elemet a régié közé illesztve kontextus kereséssel – tanultam-e már hasonlót? Ez a technika a régi és az új ismereteket puzzle-játékszerűen rendezi össze: a meglévő részletek segítenek az illeszkedési pontok felismerésében.

A szemléltetés a magyarázattal maradandó élményt, tudást nyújt.

A motiváció biztosítása minden tanuló számára fontos, a figyelemzavarral küzdő tanulónak különösen. A motiváció kísérje végig a tanítási folyamatot – nem csak az óra elején van funkciója! Adjuk meg a feladatválasztás lehetőségét! A motiváció fenntartásában – mivel sikerre vezeti a tanulót – segítünk a fejlesztő értékelés is.

Igyekezzünk megismerni tanulóinkat, beszélgetssünk tanítványainkkal, hallgassuk őket érdeklődéssel! Csak biztos tudásra építhetünk. A lemaradók felzárkóztatására szánjunk időt!

Tanítsunk a tanulóknak kooperatív technikákat! Szervezzünk csoportmunkát, ha rendszeresen dolgoznak együtt a tanulók, felszabadultan, hatékonyan fognak közösen tevékenykedni.

A közvetlen tanulói tevékenykedés megvalósulására szervezzünk a tantárgyhoz, témához illeszkedő tevékenységet, szerepjátékot. Így a tanulók közvetlen aktivitás révén tesznek szert tudásra.

Teremtsünk minél több tantermen és tanórán kívüli, élményszámba menő tanulási programot!

A korszerű módszerekkel, ismeretekkel rendelkező és azokat alkalmazó oktatók-pedagógusok munkájának eredményeképpen fejlődik a tanulók:

- hatékony, önálló tanulási kompetenciája (alkalmazkodóképesség, motiváltság stb.);
- szociális, állampolgári kompetenciája (munkatársi kapcsolatok, egymás elfogadása);
- anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciája (például helyes nyelvhasználat);
- matematikai kompetenciája (a megértés segítése).

Értékelési elvek és eljárások:

Az SNI tanulók fejlesztésének lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, eszközök tervezését, megelőzheti további tünetek megjelenését. Lehetőséget ad a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Az értékelés célja és feladata:

Az értékelés célja visszajelzést adni a tanuló, a csoport és az oktatás-nevelés valamennyi érintett szereplője számára a tanulónak az oktatási-nevelési folyamatban elért fejlődéséről. Az értékelés többet jelent a pillanatnyi állapotjelzésnél. Elvárható, hogy rámutasson a további fejlődés érdekében a tanuló és a oktató/pedagógus számára a szükséges tennivalókra – ily módon válik a tanulási kudarc elkerülésének eszközévé, és hatással lehet tanuló önértékelésére és a társakkal végzett tevékenységének, együttműködésének reális értékelésére. Előnye, hogy érvényesül az értékelés tanulási motivációt erősítő, támogató funkciója.

Értékelési formák

A minőségi értékelés minőségi tanuláshoz vezet. Az oktatás eredményességét növelő, a tanulók egyéni fejlődését támogató minőségi értékelés a fejlesztő értékelés.

A pedagógiában hagyományosan kialakult értékelési formák a diagnosztikus, a szummatív és a formatív értékelés.

- **Diagnosztikus** (helyzetfeltáró) értékelés történik a tanulók tudásszintjének felmérésekor – például év elején, vagy iskolába kerüléskor.
- A **szummatív** (összegző-lezáró) értékelés a tanulmányok összegző értékelését jelenti (témazáró, vagy tanév végi értékelés). Formáját tekintve lehet szóbeli, írásbeli teljesítményhez vagy gyakorlathoz kapcsolódó értékelés.
- A **formatív értékelésre**, amely a tanítás-tanulást kísérő leggyakrabban alkalmazott értékelési forma, minden tanítási órán, azok valamennyi szakaszában folyamatosan nyílik lehetőség. A formális értékelés a legalkalmasabb arra, hogy felhívja a figyelmet a tanuló és az oktató/pedagógus számára is a korrekciós lehetőség biztosítására, illetve annak időszerűségére vagy éppen szükségességére. A formatív értékelés azonnali korrekciót tesz lehetővé, így a tanulási

folyamatban alkalmazása felértékelődik.

Az értékelési formák közül valamennyi alkalmazásának helye van az SNI tanulók tevékenységeinek, eredményeinek minősítése során a fejlesztési folyamatban, az iskolai tanulmányokban való előrehaladás szintre, terjedeleme, időbeli ütemezésre vonatkozó megfelelőségének vizsgálatában.

A oktató/pedagógus a tanulói teljesítményt a pedagógiai gyakorlatban ma elfogadott ötfokozatú skálán érdemjegy adásával helyezi el, ezzel visszajelzést ad a tanulónak. Az értékelés során a megfelelő szint elérése a továbbhaladás feltétele is egyben, amit a tantárgyi tanterv követelményrendszere szabályoz.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

Az autizmus spektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az autizmus spektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, így jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését.

A központi probléma a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése, hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el.

Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek.

A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók pedagógiai szempontú jellemzése

Gyakorlati célból a társas viselkedési készségek, szociális viselkedés szerint az autisztikus spektrumon elhelyezhető sokféle személyiségű és viselkedésű tanulók négy típusba sorolhatóak.

- Izolált típus: Társas kapcsolatokat nem kezdeményező, a kezdeményezést, társas helyzeteket kerüli, elutasítja, nem érti. Általában értelmi fogyatékos, gyakoriak a szenzoros ingerfeldolgozás zavarai is. A legrosszabb prognózisú, legnehezebben tanítható alcsoport.
- Passzív típus: Szociálisan nem kezdeményező, a közeledést passzívan elfogadja, gyakran jól irányítható. A legjobban tanítható, legjobb prognózisú a későbbi beilleszkedés lehetősége szempontjából is. Passzivitása, együttműködési készsége miatt nehéz észrevenni, amikor már nem követi a tananyagot, csak jelen van, illetve rugalmatlanul, formálisan „tanul”.

- Aktív, bizarr típus: Szociálisan aktív. Viselkedése gyakran a helyzethez nem illő, szokatlan módon, esetleg sokat kezdeményező. Kapcsolatteremtése egyoldalú, a partner személyiségét, szándékát nem veszi tekintetbe, saját érdeklődési körbe tartozó témákra, kérdésekre szorítkozik.
- Merev, formális típus: Főként a serdülő- és felnőttkorban, a legjobb értelmű és beszéd szintű személyekben alakulhat ki a jellegzetes viselkedés, amelynek háttérében erős kompenzációs igyekezet áll.

A gyermekek fejlődésük során többször is típust válthatnak.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai

A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya.

Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat megkülönböztesse.

A szociális megerősítés jutalomértékének hiánya, vagy az ezzel kapcsolatos öröm későbbi, direkt tanítás útján való kialakulása, illetve a belső motiváltság gyengesége – gyakran teljes – hiánya. Többnyire nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.

A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukció mellett is, amelyet nehezítenek a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.

A beszéd vagy más kommunikációs eszköz spontán, funkcionális, rugalmas alkalmazásának sérülése.

Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.

Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.

A változásokkal, újdonsággal kapcsolatos ellenállás, szorongás.

Típusos erősségek, amelyekre építeni lehet:

- A megfelelő szintű vizuális információ általában jól értelmezhető.
- Tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás.
- Jó mechanikus memória.
- Megfelelő környezetben, érdeklődésének megfelelő témáknál kiemelkedő koncentráció, kitartás.

Típusos nehézségek és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a tanítás során:

- Az érzékszervi ingerfeldolgozás zavarai, túlérzékenységre és/vagy fokozott ingerkeresésre utaló viselkedések (hallás, látás, fájdalom stb.).
- Figyelemzavar gyakorisága.
- Az utánzási képesség kialakulásának hiányosságai.
- Ingerfeldolgozási, víziómotoros koordinációs problémák.
- Tér-idő értelmezés gyengesége, esetleg hiánya.
- Analízis (sorrendiség) - szintézis műveleteinek problémája.
- Ok-okozati összefüggések felismerésének problémája.
- A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- Felidézési problémák (pl. speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).
- Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.

- A feladat céljának nem értése, reális jövőre irányultság hiánya.
- A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- A valóság téves értelmezése, felfogása, realitás és fantázia összetévesztése.
- A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén. Szó szerinti értelmezés.
- Képességek, ismeretek önálló, változatos alkalmazásának nehézsége.
- Gyermekközösségben áldozattá, illetve bűnbakká válás, más esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.
- Félelmek, fóbiák, szorongás.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének általános céljai, feladatai

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, probléma-megoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.
- A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe iktatni.
- A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén).
- A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illeszteni ebbe a hierarchiába.
- Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:
  - az ön-(esetleg köz-)veszélyes viselkedések kezelése;
  - a családi életet akadályozó viselkedések kezelése;
  - a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása;
  - az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

Speciális módszerek az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésében

- A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képességprofil, valamint tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon, a fejlődés erre alkalmas eszközzel (pl. fejlődési kérdőív) való folyamatos követésével.

- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezetben belül és személyek között: beleértve a gyermek felé irányuló minden kommunikációt.
- A szociális fogyatékosággal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.).
- Ugyanakkor a tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedéskérdések kezelésében alapvető a kognitív-viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

A Nat a programtervek és a kerettantervek alkalmazása

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók esetében számolni kell azzal, hogy a Nat kulcskompetenciáihoz rendelt tudások elsajátításához hosszabb időtartamot szükséges biztosítani, a szociális megértést kívánó attitűdök, képességek fejlődését pedig kognitív stratégiákkal kell támogatni.

A Nat fejlesztési területei, nevelési céljai műveltségi területei esetükben is alkalmazhatóak a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A Nat szakaszaihoz rendelt célok elérésére szükség esetén hosszabb időtartamot kell biztosítani, egyes, az alábbiakban tartalmak hangsúlyosabban jelennek meg: az önismeret, társas viselkedés, a spontán, funkcionális kommunikáció, egészségnevelés és munkakészségek.

A kulcskompetenciák

Anyanyelvi és kommunikáció

A fejlesztés fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkciók megértésének sérülése. Minden autisztikus gyermeknél – függetlenül verbális képességeik színvonalától – elsődleges cél az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése. A cél eléréséhez szükséges lehet alternatív kommunikációs eszközrendszerek alkalmazására.

- Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: A nyelvsajátítás folyamata minőségileg eltér a tipikusan fejlődő kortársakétól. A fejlődési zavar kihat a szókinész, jelentés, nyelvtan és nyelvi funkciók elsajátítására, rugalmas alkalmazására. Hiányozhatnak vagy sérülhetnek azok a képességek, melyek lehetővé teszik a helyzetnek megfelelő személyközi kommunikációt és a nyelvi úton történő ismeretszerzést. Különösen nehezített az élő nyelv és szociális közvetítés útján való tanulás.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóknál – hasonlóan az anyanyelvi kommunikáció esetében tapasztaltakhoz – hiányozhat az idegen nyelv rugalmas, a kommunikatív partnerhez alkalmazkodó használata, a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények valódi megértése és kifejezése, annak ellenére, hogy a nyelv mechanikus elsajátítása megtörténhet. Így esetükben különösen nagy hangsúlyt kap az idegen nyelv funkcionális használatának fejlesztése.

Egyénenként mérlegelni kell, hogy a nyelvtanuláshoz szükséges alapvető készségek adottak-e?

- Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: A lexikális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket a jó nyelvi és intellektuális képességű autizmussal élő tanulók képesek lehetnek elsajátítani. Nehézségek a szociokulturális és interkulturális készségek területén mutatkozhatnak.

Matematikai gondolkodás kompetencia

Kiemelkedő jelentőségű a megismerési képességek fejlesztése, az önellenőrzés tanítása, az ismeretek önálló, gyakorlati alkalmazásának segítése, a problémamegoldás menetének tanítása. Különös hangsúlyt kap az oktatás szemléletes és konkrét jellege, a cselekvéses tanulás alkalmazása.

- Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: A matematikai ismeretek elsajátításában és a matematikai képességekben nagy egyéni különbségekre számíthatunk az autizmus spektrumán, a kiemelkedő matematikai tehetségtől a súlyos megértési nehézségekig terjedően. Cél a matematikai műveltség és kompetencia egyén által elérhető legmagasabb szintjének biztosítása.

Digitális kompetencia

Az IKT eszközök lehetőséget nyújtanak az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére, a kölcsönös kommunikáció segítésére, az önálló ismeretszerzésre. A későbbi munkavállalás szempontjából is szerepe lehet az informatikának, mivel számos tanuló mutat érdeklődést e terület iránt.

- Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: Az IKT alkalmazása egyedülálló lehetőséget jelent a tanulás és későbbi munkalehetőségek tekintetében egyaránt, sokan közülük pedig kifejezetten tehetségesek az IKT alkalmazásában. Fokozottan veszélyeztetettek viszont azzal kapcsolatban, hogy függővé váljanak a számítógép és internet használat során. Szociális-kommunikációs sérülésük miatt nehézséget jelenthet számukra az IKT interaktív használattal összefüggő veszélyek felismerése, elkerülése, valamint a rendelkezésre álló információk közötti kritikus válogatás.

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

Előtérbe kerül az önismeret és a közvetlen szociális környezet megismerése, a társas viselkedés szabályainak ismerete, betartása. A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint az elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátítása általában nehézséget jelent.

- Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: Mivel az autizmus spektrum zavarok lényegi jellemzője a szociális megértés sérülése, az érintett tanulók esetében elsősorban a tények, ismeretek, együttélési szabályok elsajátítása kap prioritást.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

Az autizmusban azonosított kognitív sérülések jellege miatt (végrehajtó működések zavara, naiv tudatelméleti sérülés) e kompetencia fejlesztésekor általában sokféle képesség, készség célzott, egyénre szabott, intenzív fejlesztésére van szükség. A szükséges képességek többsége (pl. tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka, kreativitás) az autizmussal élő tanulók esetében sérült, illetve hiányozhat.

- Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: A felnőttkori munkavállalásra való felkészítés, az egyén erősségeihez illeszkedő foglalkozások körének meghatározása prioritást kap.

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság

A műveltségi területen megjelenő valamennyi fejlesztési cél fontos terápiás lehetőséget jelent. A művészeti tevékenységek a szabadidő tartalmas eltöltésében is jelentős szerepet játszanak.

- Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók között lehetnek kiemelkedő zenei, rajz vagy egyéb művészi tehetséggel bíró gyermekek.

A hatékony, önálló tanulás

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók esetében minden esetben egyénileg azonosítjuk a hatékony és önálló tanuláshoz szükséges feltételek meglétét, majd a felmérés alapján egyéni fejlesztési célokat tűzünk ki. A szükséges feltételek közül a sérülés természete miatt általában számolni kell a gyenge, vagy sérült motivációval, az énkép, önismeret hiányával, töredékességével. A tanulás tanítása során alapvető fontosságú arra alapozni, hogy a tanuló mely ismeretek, tudások, képességek birtokában van, illetve milyen kialakulóban lévő képességekre építhetünk.

Az önállóság elősegítésének egyik fontos módszertani eszköze az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítése, kiegészítése egyénre szabott vizuális környezeti támpontokkal. Az informatikai eszközök egyénre szabott alkalmazása elősegíti a fejlődést.

- Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök: A munkavállaláshoz szükséges képességek fejlesztése prioritást kap az érintett tanulók iskolai nevelése-oktatása során. Az értelmi és nyelvi képességektől függetlenül hiányozhatnak a hatékony és önálló tanulás egyes feltételei: a tartós, irányítható figyelem, a motiváció, a tanulás céljának, jelentőségének megértése. Hiányozhatnak a csoportos helyzetben való tanulás kognitív és viselkedéses feltételei, ezért szükség lehet az új ismeretek egyéni helyzetben való tanítására.

A tanulás iránti pozitív attitűd gyakran csak a saját érdeklődési kör esetében jelenik meg, egyébként számolnunk kell az újdonságokkal szembeni ellenállásra.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló integrációja

A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen a gyermek javát szolgálja. Az integráció valamennyi formája (pl. lokális, szociális, fordított) alkalmazható egyénre szabottan. Az integráció szükségességének és lehetőségének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak.

Teljes, funkcionális integráció a következő feltételek megléte esetén javasolható: a tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékoság, jól kompenzált, minimális viselkedésproblémák.

A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.

Az iskola részéről

- a speciális módszertanban jártas oktató/pedagógus;
- jól előkészített, ütemezett egyéni fejlesztési terv;
- speciális eszközök, módszerek és környezet;
- együttműködés a családdal;
- a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása, szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás.

Az integrált gyermek legyen elégedett az iskolai étellel, fontos, hogy jól érezze magát.

A fenti feltételek mellett is szükséges az integráció fokozatos megkezdése, a szociális, kommunikációs és kognitív deficitek figyelembevétele, az egyénre szabott mérés, tervezés, fejlesztés, a tananyag szűrése (egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzáló alternatív eszközök, módszerek igénybevétele egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia;
- diszortográfia;
- diszkalkulia;
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása;
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar;
- elektív/szelektív mutizmus
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.

Gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek;
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak;
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra;
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat; valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő oktató/pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaeorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása;
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása;
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése;
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása;
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkulia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia: az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége;
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége;
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége;
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása;
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál;
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre;
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság;
- a rövid távú emlékezet;
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése;
- a testséma biztonságának kialakítása;
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel;
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia: a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonéma feldolgozásának zavara;
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén);
- helyesírási hibák halmozódása;
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség;
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése;
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia: az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép;
- szaggatott betűalakítás és betűkötések;
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség;
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák;
- kialakulatlan kézdominancia;
- lassú tempójú írás, központosítás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé;
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia: a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei;
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai;
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara;
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai;
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei;
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya;
-
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei;
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége;
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák;
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái;
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége;
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése, a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése;
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- a diszkalkulia redukáció speciális terápiás programjainak felhasználása;
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani;
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni;
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók;
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.);
- megkezdett tevékenység befejezetlensége;
- ingersorozatok hibás kivitelezése;
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban);
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése

A fejlesztés feladatai

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- speciális figyelem-tréning;
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;
- fokozott egyéni bánásmód;
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a **szocio-adaptív folyamatok zavarainak** következtében kialakuló **viselkedésszervezési problémák**, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása;
- pszichoterápia;
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása;
- önértékelési képesség fejlesztése;
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel;
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A Nat alkalmazása

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

A program célkitűzései:

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményünkben eltöltött időben minden diák részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az iskolánk mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Az egészségfejlesztés és annak egyik megvalósulási formája a korszerű egészségnevelés a tanuló és a szülő részvételével az egészségi állapot erősítésére, fejlesztésére szolgál. A mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testmozgás,
- a testi és lelki egészségfejlesztése,
- a viselkedési függőségek,
- a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné
- területére terjednek ki.

További egészségnevelési feladatok:

- higiénés magatartásra nevelés,
- egészséges mozgásfejlődés biztosítása,
- betegségek elkerülésére, egészség megóvására nevelés
- krízis prevenció,
- harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés,
- családi életre, társas-, szülővé válásra nevelés.

Az egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait. Arra törekszünk, hogy a teljes körű egészségfejlesztési program koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon valósuljon meg.

Az iskolánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Az egészségfejlesztési programot az iskola vezetés által felkért oktató/pedagógusok az iskola-egészségügyi szolgálat munkatársainak közreműködésével készítették el:

- gyermek és ifjúságvédelmi felelős
- diákönkormányzatot segítő tanár
- testnevelés szakos tanár
- kémia-biológia szakos tanár

A program megvalósításának feltételei:

A program megvalósításának iskolán belüli személyi feltételei:

- Egészségfejlesztő csoport tagjai
- Iskola igazgatója – vagy megbízottja,
- Osztályfőnökök,
- Testnevelők,
- Iskola-egészségügyi szolgálat (iskolaorvos – védőnő),
- Gyermek és ifjúságvédelmi felelős,
- Diákönkormányzatot segítő pedagógus,

Iskolán kívüli személyi feltételek, kapcsolatok:

- Iskolaorvos, védőnő,
- Szülői munkaközösség,
- Gyermekjóléti szolgálatok (nevelési tanácsadók, családsegítők),

- ANTSZ megyei intézményeinek egészségfejlesztési szakemberei,
- Rendvédelmi szervek,
- Kábítószerügyi egyeztetőforumok (drogambulancia)

A program megvalósításának tárgyi feltételei:

- Jól felszerelt, világos osztályterem,
- Audiovizuális eszközök,
- Rendezett udvar

A program megvalósításának szinterei:

Foglalkozások keretei, elsősorban:

- természettudományos órák, különösen biológia és egészségtan,
- osztályfőnöki órák,
- nyelvi órák,
- testnevelés óra

Tanórán kívüli keretek:

- nem sportjellegű tevékenységek (egészségnap, takarítási akciók, rendezvények),
- mindennapos testmozgás, tömegsport,
- természetjárás

Egyéb lehetőségek:

Iskola egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, iskolafogászat)

Fő feladata a prevenció. Az év eleji- közti szűrésekkel, vizsgálatokkal diagnosztizálni az előforduló tüneteket, problémákat és a szükséges terápia mielőbbi alkalmazása. Rendszeres konzultáció osztályfőnökkel, szülővel, testnevelővel. Kapcsolattartás házi orvos és iskolaorvos között.

Szülő-nevelőtalálkozó

Iskolánkban rendszeresen zajlanak az osztályok által szervezett szülő-nevelő találkozók, kirándulások. A meghívott szaktanárok szakmai, pedagógiai észrevételei, értékelései mellett sort lehet keríteni egészségneveléssel kapcsolatos problémák megbeszélésére is.

Diákönkormányzat

A tanév elején és a tanév közben rendszeres konzultáció a diákok képviselői és a testnevelő tanárok között a tanévi tömegsportok és egyéni testmozgásvégzési lehetőségek koordinálása.

A program megvalósítása

Konkrét állapotfelmérés.

- Az intézmény tanulóinak, tanárainak, szülőinek az egészséges életmódhoz való viszonyulásának konkrét kérdőív formában való felmérése. A oktatói testületnél különös hangsúlyt kap a problémakezelés módszerének vizsgálata, az elsődleges preventív egészségmegőrzés ismeretének tudásszintje.
- Tanulóknál az eltérő korosztályoknak megfelelő szintű és típusú kérdőívek használata 9.-11. évfolyamokon,
- Iskolaorvosi szűrések-vizsgálatok,
- Évente egyszer, tavasszal fizikai állapotfelmérés testnevelésórán,
- A kapott vizsgálati eredményeket azután rangsoroljuk, illetve súlypontoszuk és meghatározzuk, kidolgozzuk az elsődleges, illetve másodlagos prevenciós feladatokat és módszereket.

Az egyes szintereken tervezett módszerek:

Egészségnevelés tanórán

Az iskolánk egészségfejlesztéshez kapcsolódó, a nevelés-oktatás egészét érintő feladatainak színtere minden foglalkozás. Az ismeretátadásban kiemelt szerepet kapnak a biológia, természettudományos és idegen nyelvi órák.

Egészségnevelés az osztályfőnöki óra keretében

Az osztályfőnöki órák tartalmával kapcsolatban nagy az iskola szabadsága és ezzel együtt a felelőssége is. Az órakeret szűkös és a napi, valamint az aktuális problémák megbeszélése mellett helyet kell adni az egészségnevelésnek is

Egészségnevelés a testnevelésórán és a sportoktatásban

Célunk megszerettetni és megőrizni a mozgás szeretetét, változatos, hangulatos óravezetéssel sikerélmény biztosításával úgy, hogy ne csak a teljesítmény centrikus oktatás domináljon.

A tanulók önmagukhoz mért fejlődése jelentse az értékelés fő elvét, mind a technikai, mind pedig a kondicionális képességfejlesztés területén, ne az abszolút teljesítményt osztályozzuk.

Diákjainktól elvárjuk, hogy lehetőségeikhez mérten legyenek tisztában a balesetmegelőzés, balesetvédelem és a kölcsönös segítségnyújtás fő elveivel, fontosságával, egészséges étkezési szokásokat alakítsanak ki, felismerjék a helyes napirend kialakításának fontosságát, és eszerint éljenek, tudatosuljon bennük a káros szenvedélyek sportteljesítmény-csökkentő és egészségkárosító hatása, valamint javuljon a fizikai állapotuk az évenkénti Netfit teszt felmérések során.

Prevenció

Iskolánkban az egészségfejlesztés és környezeti nevelés területén kiemelt szerep jut a prevenciós munkának, felmérések készítésének, előadások, rendezvények szervezésének.

A szenvedélybetegségek megelőzésének főbb területei:

Táplálkozás:

Egészséges étkezési; reformétkezésről szóló előadások szervezése.

Sportrendezvényekkel egybekötött gyümölcs, rostos ital, tiszta víz bemutatók.

Szexualitás és az AIDS:

Biológia, hittan oktatásán és az osztályfőnöki óra keretein belül

Dohányzás:

Iskolánk egész területén tilos a dohányzás.

Előadások szervezése meghívott előadókkal

Audiovizuális eszközök felhasználásával DVD-k, Bluray lejátszása.

Sportverseny szervezés.

Tanári példamutatás:

Biológia, kémia és fizika foglalkozásokon, ahol a légzés élet- és egészségtana a foglalkozás szerves része a tantárgyak közötti kooperáció keretében az egészségnevelés.

Teremtésvédelmi napok szervezése: Intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk a teremtett világ védelmére, melynek szerves része kell, hogy legyen az emberi élet és környezetének védelme.

Drog-prevenció:

A drog-prevencióval kapcsolatos feladatokat az iskolai drogmegelőzési program részletesen tartalmazza. A program koordinátoraként is tevékenykedő kolléga előadások szervezésével, kortárs segítők bevonásával, rendőrségi, ifjúságvédelmi szakemberek segítségével folyamatosan jelen van az osztályok életében.

Egyéb függőséget okozó fogyasztási cikkek: Alkohol, energiaital és kávé

Sajnos nemcsak iskolánk fiataljaira jellemző, hogy a tanítási hét során felmerülő nehézségek miatt pótszerekhez nyúlnak! Bár a kávé és az energiaital legális drognak számít, nem lehet a diákok mindennapi itala! Az iskolán belül nem juthatnak ezekhez az élénkítő szerekhez, otthoni, társaságbeli fogyasztásuk bevett napi gyakorlat. Itt a legkisebb a megelőzésben a mozgásterünk, hiszen a szülők, sőt mi tanárok is élünk ezekkel az anyagokkal. Ezért foglalkozásokon, elsősorban a biológia és kémia szakos kollégák feladata felhívni a figyelmet az izgatószeresek használatának „mellékhatásaira”.

Alkohol:

Mivel az iskola területén, az iskolai programokon az alkohol fogyasztása és birtoklása is büntetendő, ezért a tanulók baráti körben, szabad idejükben élnek vele.

Itt feltétlenül szükség van a kortársak segítő megerősítésére: hogy alkohol nélkül is van buli.

A tanórai munka során kiselőadások összeállításával, és prezentációjával inkább magukénak érzik a témát a diákok.

A megvalósítás időintervallumai :

Rövid távú (1 év):

A program elindítása felméréssel (mérőlapok a mellékletben). Növekedjen a tömegsportokon való résztvevők száma. Az egészséges táplálkozás feltételeinek megteremtése a büfében. Kulturált, ízletes évszaknak megfelelő öltözködés. A betegséggel szembeni immunitás növekedjen – a tanári-tanulói hiányzások csökkenjenek!

Középtávú (3- 4 év):

A mindennapos testnevelés bevezetése felmenő minden osztályra vonatkozóan. Tanári továbbképzések. A dohányzók számának csökkentése, kortárssegítők számának növelése. Alkohol problémák számának csökkentése, drog megelőzés.

Hosszú távú (8-10 év)

Átfogó szemléletváltás

Összehasonlító értékelés:

Folyamatértékelés:

A végrehajtás szakaszában hogyan fogadják a diákok, tanárok, szülők ezt a programot, pl. az egyes rendezvényeken hányan vesznek részt.

Átfogó éves értékelés:

Az éves munka értékelésekor. Újabb célkitűzések meghatározása: Az új állapotfelmérés és a középtávú teljesülés tükrében 5-6 évente felülvizsgálat.

Egészségnevelés a biológia órán

A biológia tanításának célja, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok alkalmazásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek testi és lelki egészségük védelme érdekében. Feladata, hogy segítse a tanulót a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

10. évfolyam

Alapvető járványtani fogalmak ismerete.

A helyi és világjárvány fogalma, a megelőzés és elhárítás lehetőségeinek megismerése.

Az embereket fertőző vírusok.

Az emberi szervezet parazita baktériumai, kórokozásuk. Baktériumok által okozott betegségek.

Védekezés, megelőzés. Ajánlott és kötelező védőoltások.

A gombák táplálkozás-élettani szerepének, a gombaszedés és tárolás szabályainak megismerése.

Emberi kórokozó férgek, izeltlábúak és az általuk okozott betegségek, tünetek ismerete.

11–12. évfolyam

A középiskolai tanulmányok utolsó két évfolyamán feldolgozásra kerülő témakörök középpontjában többek között az emberi szervezet felépítésének és működésének megismerése, az ember testi és lelki egészsége közötti kapcsolat megértése szerepel. Kiemelt szerepet kap a mindennapi élet biológiai problémáinak megismerése, a családtervezés és a tudatosan vállalt egészséges életmód biológiai alapjainak elsajátítása.

Egészségfejlesztés osztályfőnöki órán

9-10. évfolyam

Ez a korosztály már a csoport, a közösség részének tekinti magát, igyekszik sikeresen kooperálni a többiekkel. Még mindig a lázadó korszak jellemzi a viselkedésüket, de egyre több belátással. Az osztályfőnök mindig tud egy „aktív magot” toborozni aki közvetítenek a felnőttek és a majdnem felnőttek között. Ebben az időszakban már felelőséggel rájuk bízhatunk sok tennivalót, az ellenőrzést viszont még nem lehet elhagyni!

Egészséges táplálkozással kapcsolatban:

Az iskolai DÖK, természettudományos munkaközösségeknek a programokon mindig legyen képvisellete az osztálynak!

Erre az osztályfőnöki órákon az információ továbbadásával, és felelősök kijelölésével, és saját példával buzdíthatunk.

Testi és lelki egészség érdekében:

osztályfőnöki órák keretében meghívott szakemberekkel a szabadidő tartalmas, és értelmes eltöltésének lehetőségéről az alkohol és tudatmódosító-szerekkel való találkozás lehetőségei, veszélyeik.

Bajba kerültem, ki segíthet? Iskolai, városi szinten melyik szervezethez fordulhat a szülőkkel való megbeszélés után a gyerek.

11-12. évfolyam

Diákjaink többségének figyelme ebben az időszakban már a továbbtanulásra irányul. Ezért kiemelt fontosságú, hogy minél több pontos információ jusson el hozzájuk és a szülőkhöz is. A felsőoktatási intézmények kampányszerű ismertetői inkább a 11. évfolyam diákjai számára hasznosak, míg a nyíltnapokra a 12. évfolyam tanulóinak van szüksége.

Programok szervezésében, lebonyolításában már nagyfokú önállósággal bírnak, de a felnőtt kontroll továbbra is elengedhetetlen.

Az osztályfőnöki órák nagy része már a jövőről szól, így ezek keretében:

A közelmúltban végzett, de visszajáró diákjaink tarthatnak beszámolót saját felsőoktatási intézményükről, kollégiumi életről, lehetőségekről. Elsőkézből még diáktól kapnak hasznos tanácsokat, amit szívesen hallgatnak meg.

Pályaorientációs előadások szervezése (pszichológussal, iskolapszichológussal egyeztetve!)

Családi élet szervezése elsősorban otthoni példa, nevelés eredménye, de a diákjaink egyre nagyobb hányada kerül olyan háttérrel iskolánkba, hogy ennek a témának is van létjogosultsága osztályfőnöki óra keretében.

Környezeti és egészségnevelés a nyelvi órákon

Az élő idegen nyelv oktatása során elsajátított kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis avilágról szerzett ismeretekkel, illetve a gyakorlati élettel. A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. Fontos, hogy a tanulók az idegen nyelv tanulása során építeni tudjanak más tantárgyak keretében szerzett ismereteikre és személyes tapasztalataikra, ugyanakkor az idegen nyelvvel való foglalkozás olyan ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagítja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak keretében is hasznosítani tudnak.

Ezen felül mivel a nyelv az élet minden területét átfogja, az idegen nyelv egyedülálló a tantárgyak között, hiszen számtalan lehetőséget biztosít a tantárgyat oktató/oktató/pedagógus számára, a tanulók ismereteinek bővítésére, világról alkotott véleményük, beállítottságuk formálására.

Az érettségi vizsgák, valamint a nyelvvizsgák követelményrendszerébe foglalt témakörök keretében – melyek már a nyelvoktatás legelső szintjétől jelen vannak és a különbözőnyelvi szinteken újra és újra visszatérnek – a nyelvet oktató tanár tevékenyen részt vesz a tanulók környezeti és egészségnevelésében, mentálhigiénés fejlődésük elősegítésében.

A környezeti és egészségnevelésben kiemelt szerepet játszó nyelvi témakörök:

Környezetünk:

- növények és állatok a környezetünkben,
- időjárás, éghajlat,
- környezetszennyezés és következményei,
- környezetünk védelme, környezettudatos magatartás,
- veszélyeztetett állat- és növényvilág,
- természeti katasztrófák,
- jövőkép.

Életmód:

- egészséges életmód, egészségmegőrzés,
- egészséges étrend, sport, fitness, betegségmegelőzés,
- gyógymódok, alternatív gyógyászat,
- szenvedélybetegségek: dohányzás, alkohol, drogok,
- test-és lélek harmóniája.

Helyünk a világban és társadalomban, szociális kapcsolatok:

- a család szerepe, fontossága,
- a tizenévesek világa, baráti kapcsolatok,
- generációk kapcsolata, generációs különbségek,
- példaképek,
- kultúrák, népek, országok,
- kulturális különbségek, tolerancia.

Egészségnevelés a testnevelés órákon

9-10. évfolyam

A serdülőkor időszakában következik be a hirtelen, gyors hossznövekedés, ezért fő feladat ebben a korban a mély hátizmok további erősítése, „törzsizomfüző” kifejlesztése.

Váljon szokássokká a sportkörnyezet higiénája, tisztasága, a rendszeres mosakodás, tisztálkodás órák után. Ismerjék és alkalmazzák a tanulók azokat az alapvető verseny és játékszabályokat, amelyek a tanult sportágakban a versenyzést és játékot biztosítják.

Rendelkezzenek a tanulók elméleti ismeretekkel az alapképességek fejlesztésének élettani hátteréről, amelynek ismeretében tudatosan alkalmazhatják a megismert képességfejlesztő módszereket. Ismerjék az alkalmazott új gyakorlatok esetében is az intenzitás és a terjedelem-növelés lehetőségeit. Ismerjék a tartós terhelés, az aerob állóképesség fejlesztés alapelveit, tudják mérni, ellenőrizni.

11-12 évfolyam

Legyenek képesek önfejlesztésre, önellenőrzésre önállóan és önirányítottan tudjanak edzőmunkát végezni. Legyenek képesek különböző egyéni és csapat sportteljesítményeket adequat szempontok

szerint értékelni. Váljon mind tudatosabbá magatartásuk a szabadidőben végzett sportolásban, edzettségük növelésében, érezzenek felelősséget saját magukkal, életmódjukkal szemben.

Rendelkezzenek a tanulók ismeretekkel az erőt, a gyorsaságot és az állóképességet fejlesztőprogramok összeállításáról.

A mindennapos testmozgásban lehetőség van arra, hogy a tanításhoz, tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük, a tanár-diák legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanítással, tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Elsősegélynyújtás alapismeretek oktatásának lehetőségei

A laikus elsősegélynyújtás hazánkban elképzelhetetlenül rossz helyzetben van. A diákok magas óraszámuk miatt leterheltek, a kerettantervek nem hagynak időt újabb tananyag részek beemelésére, nincs kidolgozott tanterv, nincs egységesen elfogadott szakirodalom, de a megfelelő tanerő is hiányzik. Iskolánkban hagyományosan jelen van az elsősegély-nyújtási alapismeretek átadása, versenyekre való felkészítés az iskola-egészségügyi szolgálat, a Magyar Vöröskereszt és az OMSZ szakembereinek közreműködésével.

Célok:

- A ismeretátadás célcsoportjának bővítése,
- A diákok ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- Ismerjék fel az alapvetőveszélyhelyzeteket,
- Tudják az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- Sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat,
- Segélynyújtással, élettannal, anatómiával kapcsolatos alapfogalmak megismerése,

Képességfejlesztés:

- Probléma felismerés,
- Gyors és szakszerűcselekvés,
- Embertársaink iránti érzékenység,
- Bajba jutottakkal szembeni együttérzés
- A tanulók kapjanak bepillantást a mentőszolgálat felépítésébe és működésébe,
- Készség szinten sajátítsák el mikor, és hogyan kellmentőt hívni,
- Alakuljon ki együttműködés a középiskola és a mentőszolgálat között.

Foglalkozásbeli keretek:

- biológia-egészségtan órák: anatómiai és élettani ismeretek, sérülések felismerése,
- kémia órák: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, égési sérülések,
- fizika órák: égési sérülések, áramütés, érintésvédelem),
- testnevelés: veszélyhelyzetek, baleset megelőzés,
- osztályfőnöki órák: alapfogalmak, elsődleges feladatok, kommunikáció, megközelítő magatartás

Tanórán kívüli lehetőségek:

- sportfoglalkozások,
- túrázás,
- tematikus napok,
- szakkör, önképzőkörök,
- versenyek,
- egyéb rendezvények, előadások.

Időhiányában a oktató/pedagógusok fő célja a motiváció megteremtése lehet, ezt követően érdemes a diákokat valamilyen célszervezethez irányítani (Ifjúsági Elsősegélynyújtók, Magyar Vöröskereszt).

KÉPZÉSI PROGRAM

A KÉPZÉSI PROGRAM KIDOLGOZÁSÁTMEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK, JOGSZABÁLYOK

Irányadó rendeletek

- **A szakképzésről szóló 2019. év LXXX.**
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet
- A szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) kormányrendelet,
- **2015. évi LXXV. Törvény** a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény módosításáról
- **2016. évi LXXX. törvény** Az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról
- 237/2016. (VIII. 2.) Korm. rendelet Az egyes szakképzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosítása
- Tájékoztató az 25/2016. (II. 25.) Korm. rendelettel módosult Országos Képzési Jegyzék iskolai rendszerű képzéseket érintő legfontosabb változásairól
- 26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelet A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról
- A szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet,
- 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról,
- a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet
- módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 5/2018. (VII. 9.) ITM rendelet,
- Az emberi erőforrások minisztere 26/2018. (VIII. 7.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról
- 14. melléklet az 22/2016. (VIII.25.) rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról (Kerettanterv a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára.)
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- 29/2016. (VIII. 26.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról
- 25/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról
- 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól,
- 203/2009. (IX. 18.) Korm. rendelet a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkaköröket betöltő munkavállalókkal szemben támasztott egészségügyi követelményekről és az egészségügyi vizsgálat rendjéről
- Belső szabályzatok: Az iskola Szakmai Programja, Az iskolai Házirendje

A szakképzési törvényből alkalmazandó preferenciák:

- Magyarországon az **első és a második, állam által elismert szakma** megszerzését az állam az **iskolai rendszerű szakképzés keretein belül** a szakképzési törvényben **ingyenesen** biztosítja a szakképző iskolai tanulók számára.
- A szakképzés teljes folyamatában érvényesítendő az **egyenlő bánásmód** követelménye
- A szakképzési törvény hatálya alá tartozó szereplők: a tanuló, a szülő, a szakképzést folytató intézmény, a gazdálkodó szervezet, duális képzőpartner és a gazdasági kamara - a szakképzési feladatok megvalósítása során kötelesek egymással **együttműködni**.
- A szakképzési feladatellátást a **hatékonyság, a szakszerűség** és a magas szintű **minőség**, valamint az **egyenlő esélyű hozzáférés** elvének megfelelően kell megszervezni.
- A szakképzés szereplői kötelezettségeiket és jogait a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzés megvalósítása érdekében kötelesek teljesíteni és jóhiszeműen gyakorolni.
- A szakképzés szereplői kötelesek egymást a feladataik ellátásához szükséges körülményekről, adatokról, egyéb **információkról kellő időben tájékoztatni**.
- Az iskolai rendszerű szakképzés feladata a komplex szakmai vizsgára történő felkészítésen kívül az **életben való sikeres boldogulásra történő felkészítés és a tanuló életkori sajátosságához igazodó nevelés is**.

Szakmai program hatálya

A szakmai program tartalmazza a 2020-tól felfutó rendszerben induló technikus képzés szakmai szabályozóit.

Egészségügyi feltételek

Intézményünk a szakképzési alapfeladatban csak technikus képzést folytat, a felvétel szabályait a Szakképzési Törvény rögzíti: Csak olyan tanuló vehető fel vagy át, aki az általa választott szakmára vonatkozó **képzési és kimeneti követelményekben** előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályalkalmassági követelményeknek megfelel, szakmai vizsgára bocsátható.

Szakmai gyakorlati képzés helyei és formái

A **Szakképzési Törvény 76.§ (1)** alapján a szakirányú oktatásban való részvétel kötelező. Tanulóinknak a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve adott ágazattól és szakmától függően a szakképző intézmény tanirodájában és tanműhelyében, vagy duális partnernél szakképzési munkaszerződés, valamint összefüggő nyári gyakorlat formájában biztosítjuk a szakirányú oktatás megvalósulását.

- **Gazdálkodás és menedzsment ágazat**
  1. Pénzügyi-számviteli ügyintéző
  2. Vállalkozási ügyviteli ügyintéző

Intézményünk az ágazat mindkét szakmájának gyakorlati oktatásához rendelkezik infrastrukturális és humán erőforrás feltételekkel. Az ágazat programtervében megjelölt gyakorlati követelmény nem ír elő kötelező külső gyakorlatot.

- **Közlekedés és szállítmányozás ágazat**
  1. Logisztikai technikus
  2. Postai üzleti ügyintéző

A szakirányú oktatás vegyesen az intézmény tanirodájában, valamint duális partnernél valósul meg. A külső partnernél megvalósuló oktatás szabályait a Szakképzési Törvény határozza meg, és a szakképzési munkaszerződés szabályozza. Az összefüggő szakmai gyakorlatot alapvetően duális partnernél szeretnénk megvalósítani, azonban a város ipari környezetétől függően, a szakképző intézményben is végezhető.

- **Informatika és távközlés ágazat**

1. Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus
2. Szoftverfejlesztő- és tesztelő

Az Informatika és távközlés ágazat Programtanterveiben rögzített gyakorlati foglalkozások megtartásához szükséges tárgyi és személyi feltételekkel az iskola rendelkezik. Természetesen megfelelő duális partner esetén törekszünk a duális partnerek bevonására a gyakorlati képzésbe.

- **Kereskedelem és távközlés ágazat**

1. Idegen nyelvű ipari és kereskedelmi technikus (Kereskedelmi Logisztikus szakiránnyal)

Az Kereskedelem ágazat Programtanterveiben rögzített ágazati gyakorlati foglalkozások megtartásához szükséges tárgyi és személyi feltételekkel az iskola rendelkezik.

Gyakorlati szakirányú oktatás színterei:

- taniroda
- iskolai számítógépterem
- duális partner

Egybefüggő gyakorlati képzés időrendje

Egybefüggő nyári gyakorlatot a programtanterv az intézmény által oktatott szakmák közül a logisztikai technikus szakmának ír elő 11 és 12. illetve érettségire épülő kizárólag szakma megszerzésére irányuló képzés esetében 13. évfolyamon. A gyakorlatot teljesítését alapvetően duális partnereinknél tervezzük.

Intézményünk szakképzési szerkezete

Intézményünk többcélú szakképző intézmény, szakképzési alapfeladat technikus oktatás.

Gazdálkodás és menedzsment ágazat nappali munkarendben

Ágazati besorolás száma és megnevezése: 09. Gazdálkodás és menedzsment:

- A szakma száma és megnevezése: 01. Pénzügyi-számviteli ügyintéző
- A szakma száma és megnevezése: 02. Vállalkozási ügyviteli ügyintéző

Közlekedés és szállítmányozás ágazat nappali munkarendben

Ágazati besorolás száma és megnevezése: 15. Közlekedés és szállítmányozás

- A szakma száma és megnevezése: 06. Logisztikai technikus
- A szakma száma és megnevezése: 07. Postai üzleti ügyintéző

Informatika és távközlés ágazat nappali munkarendben

Ágazati besorolás száma és megnevezése: 12. Informatika és távközlés

- A szakma száma és megnevezése: 02. Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus
- A szakma száma és megnevezése: 03. Szoftverfejlesztő és –tesztelő

Kereskedelem ágazat nappali munkarendben

Ágazati besorolás száma és megnevezése: 15. Kereskedelem

1. A szakma száma és megnevezése: 01. Idegen nyelvű ipari és kereskedelmi technikus (Kereskedelmi Logisztikus szakiránnyal)

**SZAKIRÁNYÚ OKTATÁS TARTALMA, ÓRATERVEK
A 2020/2021. TANÉVTŐL**

GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ÁGAZAT

PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Gazdálkodás és menedzsment
A szakma megnevezése: Pénzügyi-számviteli ügyintéző
A szakma azonosító száma: 5 0411 09 01
A szakma szakmairányai: nincs
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: **Gazdálkodás és menedzsment ágazati alapoktatás**
Kapcsolódó részsakmák megnevezése: nincs
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: nincs

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapkörű iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények:
Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: nem szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

- Számítógép, illetve mobil IT eszközök
- Internethozzáférés, wi-fi
- Nyomtató, Szkenner, Projektor
- Fénymásoló
- Irodai szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbáziskezelő, prezentációs)
- Iktatórendszer vagy dokumentumkezelő rendszer
- Irodatechnikai eszközök
- jogtár

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

- Számítógép, illetve online műveletek végzésére alkalmas mobil IT -eszközök
- Internet hozzáférés, Wi-fi
- Nyomtató
- Számítógépes szoftver (Integrált ügyviteli rendszer, amely magában foglalja a főkönyvi könyvelés, pénzügy, tárgyi eszköz, bér, készlet analitika területeket, ÁNYK)
- Prezentációs eszközök és irodai szoftverek
- Jogtár

A tanulási területek órakeretéhez gyakorlati helyszín előírása: nincs

A tantárgyat oktatók végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások:

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	252	324	454	456	753	2239	1119	974	2093	
Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18	
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62	
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	108	108	0	0	0	216	108	0	108
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	0	144	0	0	0	144	114	0	114
	Tanulási terület összórészám	108	252	0	0	0	360	222	0	222
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	0	0	0	0	36	36	0	36
	Digitális alkalmazások	90	72	0	0	0	162	162	0	162
	Tanulási terület összórészám	126	72	0	0	0	198	198	0	198
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek	0	0	72	54	31	157	72	77	149
	Gazdasági számítások	0	0	18	36	0	54	36	15	51
	Tanulási terület összórészám	0	0	84	90	36	210	108	91	199
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy	0	0	162	162	62	386	216	155	372
	Irodai szoftverek alkalmazása	0	0	0	0	93	93	0	93	93
	Adózás	0	0	0	36	93	129	72	62	134
	Elektronikus bevallás	0	0	0	0	108	108	0	108	108
	Tanulási terület összórészám	0	0	162	202	361	725	283	421	704
Könyvvézetési és beszámolóképzés feladatok	Számvitel	0	0	126	126	108	360	216	186	402
	Számviteli esettanulmányok	0	0	72	36	36	144	72	72	144
	Számítógépes könyvelés	0	0	0	0	144	144	0	144	144
	Tanulási terület összórészám	0	0	208	164	294	666	290	400	690
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0	0	0			0			

Heti és éves óraszámok

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Ágazati alapoktatás	7	9	-	-	-	576	-	-	-
Szakirányú oktatás	-	-	14	14	24	1752	-	-	-
Szakmai órakeret	-	-	-	-	-	-	35	35	2345
Szabad sáv	-	-	ebből szabadsáv: 1,5 1,5		-	-	ebből szabadsáv: 4 3,5		-
Éves összes óraszám	252	324	504	504	744	9-13. 2395	1260	1085	13-14. 2345
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31		36	31	

Gyakorlatigényes tanulási területek, tantárgyak

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Munkavállalói idegen nyelv Gyakorlati helyszín: nyelvi labor									
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Gazdálkodási alaptervesség ellátása									
Gazdasági és jogi alapismeretek	0	36	0	0	0	36	0	36	36
Üzleti kultúra és információkezelés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Kommunikáció	36	0	0	0	0	36	36	0	36
Üzleti kultúra és információkezelés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Digitális alkalmazások	90	72	0	0	0	162	162	0	162
Vállalkozások gazdálkodási feladatai Gyakorlati helyszín: taniroda									
Gazdasági számítások	0	0	18	36	0	54	36	18	54
Pénzügyi ügyintézői feladatok									
Pénzügy	0	0	36	0	0	36	36	0	36
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai Gyakorlati helyszín: taniroda									
Számviteli esettanulmányok	0	0	72	36	36	144	72	72	144
Számítógépes könyvelés	0	0	0	0	144	144	0	144	144
Pénzügyi ügyintézői feladatok Gyakorlati helyszín: taniroda									
Irodai szoftverek alkalmazása	0	0	0	0	93	93	0	93	93
Adózás	0	0	0	0	92	92	0	59	59
Elektronikus bevallás	0	0	0	0	109	109	0	109	109

2021/2022-es tanévtől

5 0411 09 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma											
9-13. ÉVFOLYAM											
Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok									
		9.		10.		11.		12.		13.	
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5									
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv										2
Gazdálkodási alaptervekenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	3		2	1						
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei			4							
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		1								
	Digitális alkalmazások		2,5		2						
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek					2		1,5		1	
	Gazdasági számítások						0,5		1		
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy					3,5	1	4,5		2	
	Irodai szoftverek alkalmazása										3
	Adózás							1			3
	Elektronikus bevallás										3,5
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai	Számvitel					4		4		3,5*	
	Számviteli esettanulmányok						2		1		1
	Számítógépes könyvelés										5*
Szabad sáv	Portfólió készítés a helyi vállalkozói igények felhasználásával						1		1		
Összesen:		3,5	3,5	6	3	9	5	10,5	3,5	6,5	17,5
Elmélet és gyakorlat összesen:		7		9		14		14		24	
Éves óraszám összesen:		252 / 36 hét		324 / 36 hét		504 / 36 hét		504 / 36 hét		744 / 31 hét	
A * kerekített óraszámokat jelöl.											

2020/2021-es tanévtől

5 0411 09 01 Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma											
9-13. ÉVFOLYAM											
Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok									
		9.		10.		11.		12.		13.	
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5									
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv										2
Gazdálkodási alaptervekenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	3		2	1						
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei			4							
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		1								
	Digitális alkalmazások		2,5		2						
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek					2		1,5		1	
	Gazdasági számítások						0,5		1		
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy					3,5	1	4,5		2	
	Irodai szoftverek alkalmazása										3
	Adózás							1			3
	Elektronikus bevallás										3,5
Könyvvizetés és beszámolóképzés feladatai	Számvitel					3,5*		3,5*		3,5*	
	Számviteli esettanulmányok						2		1		1
	Számítógépes könyvelés										5*
Szabad sáv	Portfólió készítés a helyi vállalkozói igények felhasználásával						1,5		1,5		
Összesen:		3,5	3,5	6	3	9	5	10,5	3,5	6,5	17,5
Elmélet és gyakorlat összesen:		7		9		14		14		24	
Éves óraszám összesen:		252 / 36 hét		324 / 36 hét		504 / 36 hét		504 / 36 hét		744 / 31 hét	
A * kerekített óraszámokat jelöl.											

2021/2021-es tanévtől

09. Gazdálkodás és menedzsment ágazat					
5 0411 09 021 Pénzügyi-számviteli ügyintéző szakma					
ÉRETTSÉGI UTÁNI, KIZÁRÓLAG SZAKMÁRA FELKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAMOK					
Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok			
		13.		14.	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv				2
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	2	1		
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	3			
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		1		
	Digitális alkalmazások		4,5		
Vállalkozások gazdálkodási feladatai	Gazdálkodási ismeretek	2		2	
	Gazdasági számítások		1		0,5
Pénzügyi ügyintézői feladatok	Pénzügy	5	1	5	
	Irodai szoftverek alkalmazása				3
	Adózás	2			2
	Elektronikus bevallás				3,5
Könyvvezetés és beszámolóképzés feladatai	Számvitel	6		6	
	Számviteli esettanulmányok		2		2
	Számítógépes könyvelés				5
Szabad sáv	Portfólió készítés a helyi vállalkozói igények felhasználásával		4		4
Összesen:		20,5	14,5	13	22
Elmélet és gyakorlat összesen:		35		35	
Éves óraszám összesen:		1260 /36 hét		1085 /31 hét	

VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Gazdálkodás és menedzsment
A szakma megnevezése: Vállalkozási ügyviteli ügyintéző
A szakma azonosító száma: 5 0411 09 02
A szakma szakmairányai: nincs
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Gazdálkodás és menedzsment ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részsakmák megnevezése: nincs
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: nincs

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapkülső iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények
Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: nem szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

- számítógép, illetve mobil IT eszközök
- internet-hozzáférés, wi-fi
- nyomtató
- scanner
- projektor
- fénymásoló
- irodai szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbázis-kezelő, prezentációs)
- iktatórendszer vagy dokumentumkezelő rendszer
- jogtár

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

- az ágazati alapoktatás eszközjegyzékében szereplő eszközök
- számítógép, illetve online műveletek végzésére alkalmas mobil IT eszközök
- számítógépes szoftverek (számlázási, pénzügyi, munkaügyi, HR, adózási, leltározási, nyilvántartási és ügyviteli feladatok intézéséhez)
- ÁNYK
- prezentációs eszközök és irodai szoftverek
- jogtár

A tanulási területek órakeretéhez gyakorlati helyszín előírása: nincs

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	252	324	468	468	744	2256	1116	930	2046	
Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18	
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62	
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	108	108	0	0	0	216	108	0	108
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	0	144	0	0	0	144	144	0	144
	Tanulási terület összórészám	108	252	0	0	0	360	252	0	252
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	0	0	0	0	36	36	0	36
	Digitális alkalmazások	90	72	0	0	0	162	162	0	162
	Tanulási terület összórészám	126	72	0	0	0	198	198	0	198
Vállalkozások üzletvitele	Üzleti adminisztráció	0	0	108	54	0	162	90	47	137
	Pénzforgalmi nyilvántartások	0	0	0	0	124	124	0	124	124
	Kis és középvállalkozások gazdálkodása	0	0	72	36	124	232	72	124	196
	Munkaerő-gazdálkodás	0	0	0	72	62	134	72	62	134
	Adózási ismeretek	0	0	36	54	140	230	36	186	222
	Könyvviteli alapismeretek	0	0	0	36	77	113	36	77	113
	Tanulási terület összórészám	0	0	216	252	527	995	306	620	926
A titkári ügyintézés feladatai	Szövegbevitel számítógépen	0	0	72	36	31	139	72	62	134
	Dokumentumszerkesztés	0	0	36	108	0	144	36	93	129
	Titkári ügyintézés	0	0	54	36	62	152	54	93	147
	Tanulási terület összórészám	0	0	162	180	93	435	162	248	410
Üzleti kommunikáció	Ügyfélszolgálati kommunikáció	0	0	72	0	0	72	72	0	72
	Kommunikáció a titkári munkában	0	0	18	36	62	116	108	0	108
	Tanulási terület összórészám	0	0	90	36	62	188	180	0	180
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0	0	0	0			0			

Heti és éves óraszámok

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Ágazati alapoktatás	7	9	-	-	-	576	-	-	-
Szakirányú oktatás	-	-	14	14	24	1752	-	-	-
Szakmai órakeret	-	-	-	-	-	-	35	35	2345
Szabad sáv	-	-	ebből szabadsáv: 1 1		-	-	ebből szabadsáv: 4 5		-
Éves összes óraszám	252	324	504	504	744	9-13. 2395	1260	1085	13-14. 2345
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		36	31	

Gyakorlatigényes tanulási területek, tantárgyak

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Munkavállalói idegen nyelv Gyakorlati helyszín: nyelvi labor									
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Üzleti kultúra és információkezelés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Kommunikáció	36	0	0	0	0	36	36	0	36
Üzleti kultúra és információkezelés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Digitális alkalmazások	90	72	0	0	0	162	162	0	162
Vállalkozások üzletvitele Gyakorlati helyszín: taniroda									
Adózási ismeretek / Elektronikus bevallás gyakorlása	0	0	0	0	62	62	0	62	62
A titkári ügyintézés feladatai Gyakorlati helyszín: taniroda									
Szövegbevitel számítógépen	0	0	72	36	31	139	72	62	134
Dokumentumszerkesztés	0	0	36	108	0	144	36	93	129
A titkári ügyintézés feladatai Gyakorlati helyszín: taniroda									
Titkári ügyintézés	0	0	54	36	62	152	54	93	147
Üzleti kommunikáció Gyakorlati helyszín: taniroda									
Ügyfélszolgálati kommunikáció	0	0	72	0	0	72	72	0	72
Kommunikáció a titkári munkában	0	0	18	36	62	116	108	0	108

KÉPZÉSI PROGRAM											
09. Gazdálkodás és menedzsment ágazat											
5 0411 09 02 Vállalkozási ügyviteli ügyintéző szakma											
9-13. ÉVFOLYAM											
Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok									
		9.		10.		11.		12.		13.	
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gya
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5									
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv										2
Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	3		3							
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei			4							
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		1								
	Digitális alkalmazások		2,5		2						
Vállalkozások üzletvitele	Üzleti adminisztráció					3		1,5			
	Pénzforgalmi nyilvántartások									4	
	Kis- és középvállalkozások gazdálkodása					2		1		4	
	Munkaerő-gazdálkodás							2		2	
	Adózási ismeretek					1		1,5		2,5	2
	Könyvvizelési alapismeretek							1		2,5	
A titkári ügyintézés feladatai	Szövegbevitel számítógépen						2		1		1
	Dokumentumszerkesztés						1		3		
	Titkári ügyintézés						1,5		1		2
Üzleti kommunikáció	Ügyfélszolgálati kommunikáció						2				
	Kommunikáció a titkári munkában						0,5		1		2
Szabad sáv	Informatikai alkalmazások						1		1		
Összesen:		3,5	3,5	7	2	6	8	7	7	15	9
Elmélet és gyakorlat összesen:		7		9		14		14		24	
Éves óraszám összesen:		252 / 36 hét		324 / 36 hét		504 / 36 hét		504 / 36 hét		744 / 31 hét	

09. Gazdálkodás és menedzsment ágazat
5 0411 09 02 Vállalkozási ügyviteli ügyintéző szakma
SZAKKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok			
		13.		14.	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv				2
Gazdálkodási alaptervékenység ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	3			
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei	4			
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		1		
	Digitális alkalmazások		4,5		
Vállalkozások üzletvitele	Üzleti adminisztráció	2,5		1,5	
	Pénzforgalmi nyilvántartások			4	
	Kis- és középvállalkozások gazdálkodása	2		4	
	Munkaerő-gazdálkodás	2		2	
	Adózási ismeretek	1		4	2
	Könyvvezetési alapismeretek	1		2,5	
A titkári ügyintézés feladatai	Szövegbevitel számítógépen		2		2
	Dokumentumszerkesztés		1		3
	Titkári ügyintézés		1,5		3
Üzleti kommunikáció	Ügyfélszolgálati kommunikáció		2		
	Kommunikáció a titkári munkában		3		
Szabad sáv	Informatikai alkalmazások		2		2
	Rendezvény- és programszervezés		2		3
Összesen:		16	19	18	17
Elmélet és gyakorlat összesen:		35		35	
Éves óraszám összesen:		1260 /36 hét		1085 /31 hét	

KÖZLEKEDÉS ÉS SZÁLLÍTMÁNYOZÁS ÁGAZAT

LOGISZTIKAI TECHNIKUS

A szakképzés jogi háttere

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. tv. és
- végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Közlekedés és szállítmányozás
A szakma megnevezése: Logisztikai technikus
A szakma azonosító száma: 5 1041 15 06
A szakma szakmairánya: Logisztika és szállítmányozás
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Kereskedelem ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Logisztikai feldolgozó, Raktáros
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Technikumi oktatásban 140 óra, Érettségire épülő oktatásban 160 óra (Amennyiben az intézmény választása szerint a szakirányú oktatása a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból áll.)

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények:

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

- Számítógép internetkapcsolattal
- Projektor, nyomtató, szkener
- Irodai szoftverek
- Bizonylatok
- Irodai eszközök és berendezési tárgyak

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

- Számítógép internet kapcsolattal, irodai, ügyviteli, raktári és ágazati szoftverek
- Térképek - belföldi és nemzetközi útvonalak
- A szakirányoknak megfelelően áruforgalmi, nyilvántartási dokumentumok, fuvarokmányok
- Hatályos áru fuvarozási üzletszabályzat, az egyes szakmairányokhoz tartozó belföldi és nemzetközi fuvarozási feltételeket tartalmazó jogszabályok, díjszabások, menetrendek, egyezmények, kézikönyvek, utasítások
- Vonalkódolvasó, Pénztárgép
- Mérőeszközök
- Tanraktár kialakítása (legalább 20 különböző árucikkkel, cikkenként minimum 3-3 termékkel, egyedi cikkszámokkal és vonalkóddal, egységcsomagolásban)
- Kézi anyagmozgató eszközök

A tanulási területek órakeretéhez gyakorlati helyszín előírása: nincs

A tantárgyat oktatók végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások:

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám	1/1 3.	2/1 4.	A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	252	324	468	450	748	2242	1097	989	2086	
Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18	
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62	
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	108	108	0	0	0	216	108	0	108
	Vállalkozások működtetése	0	72	0	0	0	72	72	0	72
	Tanulási terület összórása	108	180	0	0	0	288	180	0	180
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	72	0	0	0	108	72	0	72
	Digitális alkalmazások	90	72	0	0	0	162	162	0	162
	Tanulási terület összórása	126	144	0	0	0	270	234	0	234
Közlekedés	Közlekedési alapok	0	0	108	0	0	108	72	36	108
	Közlekedés technikája és üzemvitele	0	0	144	0	0	144	132	0	132
	Tanulási terület összórása	0	0	252	0	0	252	204	36	240
Szállítmányozás	Külkereskedelmi és vámismeretek	0	0	72	0	0	72	39	33	72
	Általános szállítmányozás	0	0	0	108	77	180	36	144	180
	Ágazati szabályozások	0	0	0	144	0	144	108	36	144
	Szállítmányozói feladatok	0	0	0	0	171	171	0	171	171
	Tanulási terület összórása	0	0	72	252	246	570	183	387	570
Raktározás	Raktározási alapok	0	0	72	0	0	72	72	0	72
	Raktári tárolás és anyagmozgatás	0	0	72	0	0	72	72	0	72
	Raktári mutatószámok	0	0	0	72	0	72	30	42	72
	A raktárirányítás rendszere	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Raktárvezetés	0	0	0	0	47	47	0	47	47

	Tanulási terület összórászáma	0	0	144	72	108	324	174	150	324
Logisztika	Logisztikai alapok	0	0	0	36	47	86	14	72	86
	Beszerezési logisztika	0	0	0	36	46	82	36	46	82
	Készletezési logisztika	0	0	0	18	54	72	18	54	72
	Termelési logisztika	0	0	0	18	54	72	18	54	72
	Elosztási logisztika	0	0	0	18	68	86	18	68	86
	Minőség a logisztikában	0	0	0	0	60	60	0	60	60
	Tanulási terület összórászáma	0	0	0	126	332	458	104	354	458
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0	0	140*			160		

Heti és éves óraszámok

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Ágazati alapkutatás	7	9	-	-	-	576	-	-	-
Szakirányú oktatás	-	-	14	14	24	1752	-	-	-
Szakmai órakeret	-	-	-	-	-	-	35	35	2345
Szabad sáv	-	-	ebből szabadsáv: 1 1,5		-	-	ebből szabadsáv: 4,5 3		-
Éves összes óraszám	252	324	504	504	744	9-13. 2395	1260	1085	13-14. 2345
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31		36	31	

Gyakorlatigényes tanulási területek, tantárgyak

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Munkavállalói idegen nyelv Gyakorlati helyszín: nyelvi labor									
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Üzleti kultúra és információkezelés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Kommunikáció	36	72	0	0	0	108	72	0	72
Üzleti kultúra és információkezelés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Digitális alkalmazások	90	72	0	0	0	162	162	0	162
Szállítmányozás Gyakorlati helyszín: taniroda									
Szállítmányozói feladatok	0	0	0	0	87	87	0	87	87

Raktározás									
Gyakorlati helyszín: taniroda									
Raktározási alapok	0	0	36	0	0	36	36	0	36
Raktári tárolás és anyagmozgatás	0	0	36	0	0	36	36	0	36
A raktárirányítás rendszere	0	0	0	0	30	30	0	30	30
Raktárvezetés	0	0	0	0	24	24	0	24	24
Logisztika									
Gyakorlati helyszín: taniroda									
Logisztikai alapok	0	0	0	7	10	17	3	14	17
Beszerezési logisztika	0	0	0	7	9	16	7	9	16
Készletezési logisztika	0	0	0	4	11	15	4	11	15
Termelési logisztika	0	0	0	4	11	15	4	11	15
Elosztási logisztika	0	0	0	4	14	18	4	14	18
Minőség a logisztikában	0	0	0	0	12	12	0	12	12

15. KÖZLEKEDÉS ÉS SZÁLLÍTMÁNYOZÁS
5 1041 15 06 LOGISZTIKAI TECHNIKUS
9-13. ÉVFOLYAM

Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok									
		9.		10.		11.		12.		13.	
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5									
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv										2
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	3		3							
	Vállalkozások működtetése			2							
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		1		2						
	Digitális alkalmazások		2,5		2						
Közlekedés	Közlekedési alapok					3					
	Közlekedés technikája és üzemvitel					4					
Szállítmányozás	Külkereskedelmi és vámismeretek					2					
	Általános szállítmányozás							3		2,5	
	Ágazati szabályozás							4			
	Szállítmányozói feladatok									2,5	3
Raktározás	Raktározási alapok					1	1				
	Raktári tárolás és anyagmozgatás					1	1				
	Raktári mutatószámok							2			
	A raktárirányítás rendszere									1	1
	A raktárvezetés									0,7	0,8
Logisztika	Logisztikai alapok							0,8	0,2	1,3	0,2

	Beszerezési logisztika							0,8	0,2	1,2	0,3
	Készletezési logisztika							0,4	0,1	1,3	0,3
	Termelési logisztika							0,4	0,1	1,3	0,4
	Elosztási logisztika							0,4	0,1	1,7	0,5
	Minőség a logisztikában									1,5	0,5
Szabad sáv	Portfólió készítés						1		1,5		
Összesen:		3,5	3,5	5	4	11	3	11,8	2,2	15	9
Elmélet és gyakorlat összesen:		7		9		14		14		24	
Éves óraszám összesen:		252 / 36 hét		324 / 36 hét		504 / 36 hét		504 / 36 hét		744 / 31 hét	

15. KÖZLEKEDÉS ÉS SZÁLLÍTMÁNYOZÁS
5 1041 15 06 LOGISZTIKAI TECHNIKUS
SZAKKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok			
		13.		14.	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv				2
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	3			
	Vállalkozások működtetése	2			
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció		2		
	Digitális alkalmazások		4,5		
Közlekedés	Közlekedési alapok	2		1	
	Közlekedés technikája és üzemvitele	3,7			
Szállítmányozás	Külkereskedelmi és vámismeretek	1		1	
	Általános szállítmányozás	1		4,6	
	Ágazati szabályozások	3		1,2	
	Szállítmányozói feladatok			2,6	3
Raktározás	Raktározási alapok	1	1		
	Raktári tárolás és anyagmozgatás	1	1		
	Raktári mutatószámok	1		1,2	
	A raktárirányítás rendszere			1	1
	A raktárvezetés			0,8	0,8
Logisztika	Logisztikai alapok	0,2	0,1	1,8	0,6
	Beszerezési logisztika	0,8	0,2	1,3	0,3

	Készletezési logisztika	0,4	0,1	1,3	0,4
	Termelési logisztika	0,4	0,1	1,3	0,5
	Elosztási logisztika	0,4	0,1	1,7	0,6
	Minőség a logisztikában			1,5	0,5
Szabad sáv	Portfólió készítés		4,5		3
Összesen:		21,4	13,6	22,3	12,7
Elmélet és gyakorlat összesen:		35		35	
Éves óraszám összesen:		1260 /36 hét		1085 /31 hét	

POSTAI ÜZLETI ÜGYINTÉZŐ

A szakképzés jogi háttere

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. tv. és
- végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Közlekedés és szállítmányozás

A szakma megnevezése: Postai üzleti ügyintéző

A szakma azonosító száma: 5 1041 15 07

A szakma szakmairánya: -

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Kereskedelem ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részs szakmák megnevezése: -

Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Technikumi oktatásban 300 óra, Érettségire épülő oktatásban 160 óra (Amennyiben az intézmény választása szerint a szakirányú oktatása a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból áll.)

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

- Számítógép internetkapcsolattal
- Projektor, nyomtató, szkener
- Irodai szoftverek
- Bizonylatok
- Irodai eszközök és berendezési tárgyak

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

- UV lámpa, nagyító
- Érvényesítésre, illetve bérmentesítésre alkalmas eszközök és ezek működéséhez szükséges kiegészítők
- Nyomtatványok
- Mintaküldemények
- "Játékpénz"

A tanulási területek órakeretéhez gyakorlati helyszín előírása: nincs

A tantárgyat oktatók végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások:

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám	1/1 3.	2/1 4.	A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám	252	324	468	450	748	2242	1097	989	2086
Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	108	108	0	0	216	108	0	108
	Vállalkozások működtetése	0	72	0	0	72	72	0	72
	Tanulási terület összórása	108	180	0	0	288	180	0	180
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	72	0	0	108	72	0	72
	Digitális alkalmazások	90	72	0	0	162	162	0	162
	Tanulási terület összórása	126	144	0	0	270	234	0	234
Marketing	Marketing alapismeretek	0	0	100	0	100	100	0	100
	Marketingkommunikáció	0	0	0	75	75	75	0	75
	Tanulási terület összórása	0	0	100	75	175	175	0	175
Általános szolgáltatói ismeretek	A postai tevékenység története	0	0	30	0	30	30	0	30
	Ügyfélként a postai szolgáltatónál	0	0	30	0	30	30	0	30

	Biztonsági ismeretek	0	0	30	0	0	30	30	0	30
	Környezetvédelem és minőség	0	0	30	0	0	30	30	0	30
	Tanulási terület összóraszám	0	0	120	0	0	120	120	0	120
Postai ügyintézés	Postai, pénzforgalmi küldemények és szolgáltatások	0	0	185	0	0	185	185	0	185
	Felvételi tevékenység postai szolgáltatónál	0	0	0	230	0	230	115	115	230
	Háttértevékenység postai szolgáltatónál	0	0	0	0	230	230	0	230	230
	Postahelyi kézbesítés	0	0	0	0	70	70	0	70	70
	Kispostavezetői szakmai ismeretek	0	0	0	0	50	50	0	50	50
	Tanulási terület összóraszám	0	0	185	230	350	765	300	465	765
Logisztika	Általános logisztikai ismeretek	0	0	0	100	50	150	0	150	150
	Postai logisztika specialításai	0	0	0	0	128	128	0	128	128
	Tanulási terület összóraszám	0	0	0	100	178	278	0	278	278
Ügyfélkezelés és vezetési ismeretek	Ügyfélkezelés	0	0	0	0	80	80	0	80	80
	Vezetési ismeretek	0	0	0	0	50	50	0	50	50
	Tanulási terület összóraszám	0	0	0	0	130	130	0	130	130
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0	140	160			160		

Heti és éves óraszámok

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Ágazati alapoktatás	7	9	-	-	-	576	-	-	-
Szakirányú oktatás	-	-	14	14	24	1752	-	-	-
Szakmai órakeret	-	-	-	-	-	-	35	35	2345

Szabad sáv	-	-	2,5	3	1	-	6	5	-
Éves összes óraszám	252	324	504	504	744	2328	1260	1085	2345
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31	-	36	31	-

Gyakorlatigényes tanulási területek, tantárgyak

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Munkavállalói idegen nyelv Gyakorlati helyszín: nyelvi labor									
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Üzleti kultúra és információkezelés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Kommunikáció	36	72	0	0	0	108	72	0	72
Üzleti kultúra és információkezelés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Digitális alkalmazások	90	72	0	0	0	162	162	0	162
Marketing Gyakorlati helyszín: taniroda									
Marketing alapismeretek	0	0	20	0	0	20	20	0	20
Marketing kommunikáció	0	0	0	15	0	15	15	0	15
Általános szolgáltatói ismeretek Gyakorlati helyszín: taniroda									
Ügyfélként a postai szolgáltatónál	0	0	9	0	0	9	9	0	9
Biztonsági ismeretek	0	0	3	0	0	3	3	0	3
Környezetvédelem és minőség	0	0	3	0	0	3	3	0	3
Postai ügyintézés Gyakorlati helyszín: taniroda									
Postai pénzforgalmi küldemények és szolgáltatások	0	0	56	0	0	56	56	0	56
Felvételi tevékenység postai szolgáltatónál	0	0	0	92	0	92	46	46	92
Háttértevékenység postai szolgáltatónál	0	0	0	0	92	92	0	92	92

Postahelyi kézbesítés	0	0	0	0	28	28	0	28	28
Kispostavezetői szakmai ismeretek	0	0	0	0	10	10	0	10	10
Logisztika Gyakorlati helyszín: taniroda									
Általános logisztikai ismeretek	0	0	0	20	10	30	0	30	30
Postai logisztika specialitásai	0	0	0	0	26	26	0	26	26
Ügyfélkezelés és vezetési ismeretek Gyakorlati helyszín: taniroda									
Ügyfélkezelés	0	0	0	0	48	48	0	48	48
Vezetési ismeretek	0	0	0	0	30	30	0	30	30

15. KÖZLEKEDÉS ÉS SZÁLLÍTMÁNYOZÁS
5 1041 15 07 Postai üzleti ügyintéző szakma
9-13. ÉVFOLYAM

Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok									
		9.		10.		11.		12.		13.	
		elm .	gyak .	elm .	gyak .	elm .	gyak .	elm .	gyak .	elm .	gyak .
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5									
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv										2
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	3		3							
	Vállalkozások működtetése			2							
Üzleti kultúra és információkezelés és	Kommunikáció		1		2						
	Digitális alkalmazások		2,5		2						
Marketing	Marketing alapismeretek					2,4	0,5				
	Marketingkommunikáció							2	0,5		
Általános szolgáltatói ismeretek	A postai tevékenység története					0,8					
	Ügyfélként a postai szolgáltatónál					0,6	0,2				

	Biztonsági ismeretek					0,7	0,2				
	Környezetvédelem és minőség					1	0,1				
Postai ügyintézés	Postai pénzforgalmi küldemények és szolgáltatások					3,5	1,5				
	Felvételi tevékenység postai szolgáltatónál							3,5	2,5		
	Háttértevékenység postai szolgáltatónál									4,5	3
	Postahelyi kézbesítés									1,3	1
	Kispostavezetői szakmai ismeretek									1,3	0,3
Logisztika	Általános logisztikai ismeretek							2	0,5	1,3	0,3
	Postai logisztika specialitásai									3,1	0,8
Ügyfélkezelés és vezetési ismeretek	Ügyfélkezelés									1	1,5
	Vezetési ismeretek									0,6	1
Szabad sáv	Portfólió készítés						2,5		3		1
Összesen:		3,5	3,5	5	4	9	5	7,5	6,5	13,1	10,9
Elmélet és gyakorlat összesen:		7		9		14		14		24	
Éves óraszám összesen:		252 / 36 hét		324 / 36 hét		504 / 36 hét		504 / 36 hét		744 / 31 hét	

15. KÖZLEKEDÉS ÉS SZÁLLÍTMÁNYOZÁS
5 1041 15 07 Postai üzleti ügyintéző szakma
SZAKKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok			
		13.		14.	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv				2
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	3			
	Vállalkozások működtetése	2			
	Kommunikáció		2		

Üzleti kultúra és információkezelés	Digitális alkalmazások		4,5		
Marketing	Marketing alapismeretek	2,3	0,5		
	Marketing kommunikáció	2	0,5		
Általános szolgáltatói ismeretek	Postai tevékenység története	0,8			
	Ügyfélként a postai szolgáltatónál	0,6	0,2		
	Biztonsági ismeretek	0,7	0,1		
	Környezetvédelem és minőség	0,9	0,1		
Postai ügyintézés	Postai, pénzforgalmi küldemények és szolgáltatások	3,6	1,5		
	Felvételi tevékenység postai szolgáltatónál	1,9	1,3	2,2	1,5
	Háttértevékenység postai szolgáltatónál			4,5	3
	Postahelyi kézbesítés			1,2	1
	Kispostavezetői szakmai ismeretek			1,3	0,3
Logisztika	Általános logisztikai ismeretek			3,9	1
	Postai logisztika specialitásai			3,3	0,7
Ügyfélkezelés és vezetési ismeretek	Ügyfélkezelés			1	1,5
	Vezetési ismeretek			0,6	1
Szabad sáv	Portfólió		6		5
Összesen:		18,3	16,7	18	17
Elmélet és gyakorlat összesen:		35		35	
Éves óraszám összesen:		1260 /36 hét		1085 /31 hét	

INFORMATIKA ÉS TÁVKÖZLÉS ÁGAZAT

INFORMATIKAI RENDSZER- ÉS ALKALMAZÁSÜZEMELTETŐ TECHNIKUS

A szakképzés jogi háttere

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. tv. és
- végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Informatika és távközlés
A szakma megnevezése: Szoftverfejlesztő és -tesztelő
A szakma azonosító száma: 5 0613 12 03
A szakma szakmairányai: nincs
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Informatika és távközlés ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részsakmák megnevezése: nincs
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: nincs

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapkörű iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Fizikai eszközök:

- *Diákonként*
  - 1 db korszerű asztali PC, Windows asztali operációs rendszerrel, internet kapcsolattal, minimum 22"-os monitorral. A PC hardverparamétereit tekintve meg kell felelnie az alábbi elvárásoknak:
    - alkalmasnak kell lennie a képzéshez használt valamennyi szoftver optimális futtatására;
    - hardveres virtualizációt támogató CPU-val kell rendelkeznie;
    - a CPU teljesítményének, valamint a memória és a háttértár kapacitásának alkalmasnak kell lennie az aktuálisan legszélesebb körben használt operációs rendszerek bármelyikét használó virtuális gép futtatására.
- *Tanulócsoportonként:*
  - 1db projektor, interaktív panel vagy Webex Board
  - 1 db multifunkciós hálózati nyomtató
  - Hálózati szereléshez szükséges szerszámok és szerelési anyagok (pl. krimpelőfogó, UTP-kábel, csatlakozó)
  - Elektronikai áramkörök szereléséhez szükséges szerszámok (pl. forrasztópáka)

- Elektronika játékos formában történő oktatására alkalmas készlet (LabVIEW, Arduino készlet vagy ezekhez hasonló funkcionalitású készlet)
- IoT eszközök és alkatrészek (pl. próbapanel, LED, ellenállás, szenzor)
- *6 tanulóként*
  - 1 db WiFi router (vezeték nélküli forgalomirányító)
  - 1 db korszerű laptop
  - 1 db korszerű, iOS operációs rendszert futtató mobiltelefon vagy tablet
  - 1 db korszerű, Android operációs rendszert futtató mobiltelefon vagy tablet
  - 2 db kis- és közepes vállalati hálózatok forgalomirányítási feladataira és internetkapcsolatának biztosítására alkalmas IOS-t futtató, integrált forgalomirányító
  - 2 db kis- és közepes vállalati hálózatok kapcsolási feladataira alkalmas, IOS-t futtató, VLAN-képes, menedzselhető kapcsoló

Szoftverek:

Az oktatás során használt tanulói PC-k mindegyikére az alábbi listában szereplő szoftverekből a legfrissebb verziójú változatnak, a szoftvertípusokból pedig az ágazatban legszélesebb körben használt szoftvereknek kell rendelkezésre állnia.

- Irodai szoftvercsomag (pl. Microsoft Office)
- Weblapkészítéshez használható korszerű fejlesztőkörnyezet (pl. Microsoft Visual Studio Code)
- Python programozási nyelvhez használható korszerű fejlesztőkörnyezet (pl. PyCharm)
- Virtualizációhoz szükséges szoftver:
  - virtualizációs szoftver (pl. Hyper-V, VMWare Workstation)
  - konténer technológiát megvalósító szoftverek (pl. Docker, Kubernetes)
  - Windows és Linux operációs rendszerek telepítőkészlete
  - Packet Tracer hálózati szimulációs szoftver
  - Hálózatmonitorozó szoftver (pl. Nagios)
  - Forgalomfigyelő szoftver (pl. Wireshark)
- Git

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Fizikai eszközök:

- *Diákonként*
  - 1 db korszerű asztali PC, Windows asztali operációs rendszerrel, internet kapcsolattal, minimum 22"-os monitorral. A PC hardverparamétereit tekintve meg kell felelnie az alábbi elvárásoknak:
    - alkalmasnak kell lennie a képzéshez használt valamennyi szoftver optimális futtatására;
    - hardveres virtualizációt támogató CPU-val kell rendelkeznie;
    - a CPU teljesítményének, valamint a memória és a háttértár kapacitásának alkalmasnak kell lennie az aktuálisan legszélesebb körben használt operációs rendszerek bármelyikét használó virtuális gép futtatására.

- *Tanulócsoportonként:*
  - 1db projektor, interaktív panel vagy Webex Board
  - 6 tanulónként
    - 1 db korszerű laptop
    - 1 db korszerű, iOS operációs rendszert futtató mobiltelefon vagy tablet
    - 1 db korszerű, Android operációs rendszert futtató mobiltelefon vagy tablet

Szoftverek:

- Irodai szoftvercsomag (pl. Microsoft Office)
- Korszerű képszerkesztő alkalmazás (pl. Adobe PhotoShop)
- Weblapkészítéshez használható korszerű fejlesztőkörnyezet (pl. Microsoft Visual Studio Code)
- Asztali- és mobilalkalmazás fejlesztésére használható korszerű fejlesztőkörnyezet (pl. Microsoft Visual Studio, Android Studio, IntelliJ IDEA)
- Virtualizációhoz szükséges szoftver:
  - virtualizációs szoftver (pl. Hyper-V, VMWare Workstation)
  - Windows és Linux operációs rendszerek telepítőkészlete
- Git

A tanulási területek órakeretéhez gyakorlati helyszín előírása: nincs

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	Össz óraszám	1/1 3.	2/1 4.	Össz óraszám
Évfolyam összes óraszama		252	324	414	414	713	2117	1080	992	2072
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	108	0	0	0	0	108	108	0	108
	Informatikai és távközlési alapok II.	0	144	0	0	0	144	144	0	144
	Tanulási terület összóraszama	108	144	0	0	0	252	252	0	252
Programozási alapok	Programozási alapok	72	72	0	0	0	144	144	0	144
	Tanulási terület összóraszama	72	72	0	0	0	144	144	0	144
Hatékony tanulás, önfelkészítés és csoportmunka	IKT projektmunka I.	54	108	0	0	0	162	108	0	108
	Tanulási terület összóraszama	54	108	0	0	0	162	108	0	108
Hatékony tanulás, önfelkészítés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.	0	0	108	90	0	198	0	217	217
	Tanulási terület összóraszama	0	0	108	90	0	198	0	217	217
Hálózatok	Hálózatok I.	0	0	162	144	0	306	306	0	306
	Hálózatok II	0	0	0	0	310	310	0	0	310
	Hálózat programozása és IoT	0	0	0	0	93	93	0	93	93
Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	Szerverek és felhőszolgáltatások	0	0	0	108	248	356	108	248	356
Adatbáziskezelés alapjai	Adatbáziskezelés I.	0	0	72	0	0	72	72	0	72
	Tanulási terület összóraszama	0	0	72	0	0	72	72	0	72
Szakmai angol	Szakmai angol	0	0	72	72	0	144	72	72	144
	Tanulási terület összóraszama	0	0	72	72	0	144	72	72	144
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0	0	0			0		

Heti óraszámok

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Ágazati alapoktatás	7	9	—	—	—	16	—	—	—
Szakirányú oktatás	—	—	11,5	11,5	23	47	—	—	—
Szakmai órakeret	—	—	—	—	—	—	29,5	34,4	36,9
Szabad sáv	—	—	2,5	2,5	1	5	5,5	0,6	6,1
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31		36	31	

Éves óraszámok

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Ágazati alapoktatás	252	324	—	—	—	576	—	—	—
Szakirányú oktatás	—	—	414	414	713	1541	—	—	—
Szakmai órakeret	—	—	—	—	—	—	1080	992	2072
Szabad sáv	—	—	90	90	31	211	180	180	360
Éves összes óraszám	252	324	504	504	744	2328	1260	1085	2345
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31		36	31	

Gyakorlati tanulási területek, tantárgyak

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
A jelen és a jövő infokommunikációja									
Gyakorlati helyszín: fizika labor, informatikai labor									
Informatikai és távközlési alapok I. (80% 108/108)	87					87	87		87
Informatikai és távközlési alapok II. (60% 144/144)		87				87	87		87
Programozási alapok									
Gyakorlati helyszín: informatika labor									
Programozási alapok (80% 144/144)	58	58				116	116		116
Hatékony tanulás, önefejlesztés és csoportmunka I.									
Gyakorlati helyszín: tanterem, informatika terem									
IKT projektmunka I. (80% 162/108)	44	87				131	87		87
Hatékony tanulás, önefejlesztés és csoportmunka II.									
Gyakorlati helyszín: tanterem, informatika terem									
IKT projektmunka II. (80% 198/217)			87	72		159		174	174
Hálózatok									
Gyakorlati helyszín: informatika labor									
Hálózatok I. (70% 306/306)			114	101		215	215		215
Hálózatok II. (70% 310/310)					217	217		217	217
Hálózat programozása és IoT (80% 93/93)					75	75		75	75
Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások									
Gyakorlati helyszín: informatika labor									
Szerverek és felhőszolgáltatások (80% 108-248/108-248)			87	199		286	87	199	286
Adatbáziskezelés alapjai									
Gyakorlati helyszín: informatika labor									
Adatbázis-kezelés I. (80% 72/72)			58			58	58		58

12. Informatika és távközlés ágazat
5 0612 12 02 INFORMATIKAI RENDSZER- ÉS ALKALMAZÁSÜZEMELTETŐ TECHNIKUS szakma
9-13. ÉVFOLYAM

Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok									
		9.		10.		11.		12.		13.	
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5									
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv									2	
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	0,6	2,4								
	Informatikai és távközlési alapok II.			1,6	2,4						
Programozási alapok	Programozási alapok	0,4	1,6	0,4	1,6						
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	0,3	1,2	0,6	2,4						
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.					0,6	2,4	0,5	2		
Asztali és mobil alkalmazásfejlesztés, szoftver-tesztelés és adatbázis-kezelés	Hálózatok I.					0,5	2	0,5	2		
	Hálózatok II.					0,4	1,6				
	Hálózat programozása és IoT									0,7	1,6
	Asztali és mobil alkalmazások fejlesztése és tesztelése									2*	4,9*
	Szoftvertesztelés							0,6	1,4		
Webes technológiák	Webprogramozás					0,4	1,6	0,4	1,6		
	Frontend programozás és tesztelés									2,1	4,9

	Backend programozás									1,7	4,1
Szakmai angol	Szakmai angol					2		2			
Szabad sáv						2,5		2,5			
Összesen:		1,8	5,2	2,6	6,4	6,4	7,6	6,6	7,4	8,5	15,5
Elmélet és gyakorlat összesen:		7		9		14		14		24	
Éves óraszám összesen:		252 / 36 hét		324 / 36 hét		504 / 36 hét		504 / 36 hét		744 / 31 hét	

12. Informatika és távközlés ágazat 5 0613 12 03 SZOFTVERFEJLESZTŐ ÉS –TESZTELŐ szakma SZAKKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK					
Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok			
		13.		14.	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv			2	
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	0,6	2,4		
	Informatikai és távközlési alapok II	1,6	2,4		
Programozási alapok	Programozási alapok	0,8	3,2		
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	0,6	2,4		
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.			1,6	6,4
Asztali és mobil alkalmazásfejlesztés,	Asztali alkalmazások fejlesztése	1	4		
	Adatbázis-kezelés I.	0,4	1,6		

szoftver-tesztelés és adatbázis-kezelés	Adatbázis-kezelés II.			0,7	1,6
	Asztali és mobil alkalmazások fejlesztése és tesztelése			2,1	4,9
	Szoftvertesztelés	0,6	1,4		
Webes technológiák	Webprogramozás	0,8	3,2		
	Frontend programozás és tesztelés			2,1	4,9
	Backend programozás és tesztelés			1,7	4,1
Szakmai angol	Szakmai angol	2		2,3	
Szabad sáv		5,5		0,6	
Összesen:		14,4	20,6	13,1	21,9
Elmélet és gyakorlat összesen:		35		35	
Éves óraszám összesen:		1260 /36 hét		1085 /31 hét	

SZOFTVERFEJLESZTŐ- ÉS TESZTELŐ TECHNIKUS

A szakképzés jogi háttere

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. tv. és
- végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése: Informatika és távközlés
A szakma megnevezése: Szoftverfejlesztő és -tesztelő
A szakma azonosító száma: 5 0613 12 03
A szakma szakmairányai: nincs
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Informatika és távközlés ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részs szakmák megnevezése: nincs
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: nincs

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Fizikai eszközök:

- *Diákonként*
  - 1 db korszerű asztali PC, Windows asztali operációs rendszerrel, internet kapcsolattal, minimum 22"-os monitorral. A PC hardverparamétereit tekintve meg kell felelnie az alábbi elvárásoknak:
    - alkalmasnak kell lennie a képzéshez használt valamennyi szoftver optimális futtatására;
    - hardveres virtualizációt támogató CPU-val kell rendelkeznie;
    - a CPU teljesítményének, valamint a memória és a háttértár kapacitásának alkalmasnak kell lennie az aktuálisan legszélesebb körben használt operációs rendszerek bármelyikét használó virtuális gép futtatására.
- *Tanulócsoportonként:*
  - 1db projektor, interaktív panel vagy Webex Board
  - 1 db multifunkciós hálózati nyomtató
  - Hálózati szereléshez szükséges szerszámok és szerelési anyagok (pl. krimpelőfogó, UTP-kábel, csatlakozó)
  - Elektronikai áramkörök szereléséhez szükséges szerszámok (pl. forrasztópáka)
  - Elektronika játékos formában történő oktatására alkalmas készlet (LabVIEW, Arduino készlet vagy ezekhez hasonló funkcionalitású készlet)
  - IoT eszközök és alkatrészek (pl. próbapanel, LED, ellenállás, szenzor)
- *6 tanulóként*
  - 1 db WiFi router (vezeték nélküli forgalomirányító)
  - 1 db korszerű laptop
  - 1 db korszerű, iOS operációs rendszert futtató mobiltelefon vagy tablet

- 1 db korszerű, Android operációs rendszert futtató mobiltelefon vagy tablet
- 2 db kis- és közepes vállalati hálózatok forgalomirányítási feladataira és internetkapcsolatának biztosítására alkalmas IOS-t futtató, integrált forgalomirányító
- 2 db kis- és közepes vállalati hálózatok kapcsolási feladataira alkalmas, IOS-t futtató, VLAN-képes, menedzselhető kapcsoló

Szoftverek:

Az oktatás során használt tanulói PC-k mindegyikére az alábbi listában szereplő szoftverekből a legfrissebb verziójú változatnak, a szoftvertípusokból pedig az ágazatban legszélesebb körben használt szoftvereknek kell rendelkezésre állnia.

- Irodai szoftvercsomag (pl. Microsoft Office)
- Weblapkészítéshez használható korszerű fejlesztőkörnyezet (pl. Microsoft Visual Studio Code)
- Python programozási nyelvhez használható korszerű fejlesztőkörnyezet (pl. PyCharm)
- Virtualizációhoz szükséges szoftver:
  - virtualizációs szoftver (pl. Hyper-V, VMWare Workstation)
  - konténer technológiát megvalósító szoftverek (pl. Docker, Kubernetes)
  - Windows és Linux operációs rendszerek telepítőkészlete
  - Packet Tracer hálózati szimulációs szoftver
  - Hálózatmonitorozó szoftver (pl. Nagios)
  - Forgalomfigyelő szoftver (pl. Wireshark)
- Git

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Fizikai eszközök:

- *Diákonként*
  - 1 db korszerű asztali PC, Windows asztali operációs rendszerrel, internet kapcsolattal, minimum 22"-os monitorral. A PC hardverparamétereit tekintve meg kell felelnie az alábbi elvárásoknak:
    - alkalmasnak kell lennie a képzéshez használt valamennyi szoftver optimális futtatására;
    - hardveres virtualizációt támogató CPU-val kell rendelkeznie;
    - a CPU teljesítményének, valamint a memória és a háttértár kapacitásának alkalmasnak kell lennie az aktuálisan legszélesebb körben használt operációs rendszerek bármelyikét használó virtuális gép futtatására.
- *Tanulócsoportonként:*
  - 1db projektor, interaktív panel vagy Webex Board
  - 6 tanulónként
    - 1 db korszerű laptop
    - 1 db korszerű, iOS operációs rendszert futtató mobiltelefon vagy tablet
    - 1 db korszerű, Android operációs rendszert futtató mobiltelefon vagy tablet

Szoftverek:

- Irodai szoftvercsomag (pl. Microsoft Office)
- Korszerű képszerkesztő alkalmazás (pl. Adobe PhotoShop)
- Weblapkészítéshez használható korszerű fejlesztőkörnyezet (pl. Microsoft Visual Studio Code)
- Asztali- és mobilalkalmazás fejlesztésére használható korszerű fejlesztőkörnyezet (pl. Microsoft Visual Studio, Android Studio, IntelliJ IDEA)

- Virtualizációhoz szükséges szoftver:
  - virtualizációs szoftver (pl. Hyper-V, VMWare Workstation)
  - Windows és Linux operációs rendszerek telepítőkészlete
- Git

A tanulási területek órakeretéhez gyakorlati helyszín előírása: nincs

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	Össz óras zám	1/13.	2/14.	Öss z óra szá m
Évfolyam összes óraszám		252	324	414	414	713	2117	1062	992	2054
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
A jelen és a jövő infókommunik ációja	Informatikai és távközlési alapok I.	108	0	0	0	0	108	108	0	108
	Informatikai és távközlési alapok II.	0	144	0	0	0	144	144	0	144
	Tanulási terület összóraszám	108	144	0	0	0	252	252	0	252
Programozási alapok	Programozási alapok	72	72	0	0	0	144	144	0	144
	Tanulási terület összóraszám	72	72	0	0	0	144	144	0	144
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka	IKT projektmunka I.	54	108	0	0	0	162	108	0	108
	Tanulási terület összóraszám	54	108	0	0	0	162	108	0	108
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.	0	0	108	108	0	216	0	248	248
	Tanulási terület összóraszám	0	0	108	108	0	216	0	248	248
Asztali és mobil alkalmazásfejle sztés, szoftvertesztel és és adatbázis- kezelés Postai ügyintézés	Asztali alkalmazások fejlesztése	0	0	90	90	0	180	180	0	180
	Adatbázis-kezelés I.	0	0	72	0	0	72	72	0	72
	Adatbázis-kezelés II.	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Asztali és mobil alkalmazások fejlesztése és tesztelése	0	0	0	0	217	217	0	217	217
	Szoftvertesztelés	0	0	0	72	0	72	72	0	72
	Tanulási terület összóraszám	0	0	162	162	288	612	324	288	612
Webes technológiák	Webprogramozás	0	0	72	72	0	144	144	0	144
	Frontend programozás és tesztelés	0	0	0	0	186	186	0	186	186
	Backend programozás és tesztelés	0	0	0	0	186	186	0	186	186

	Tanulási terület összórászáma	0	0	72	72	396	540	144	396	540
Szakmai angol	Szakmai angol	0	0	72	72	0	144	72	62	134
	Tanulási terület összórászáma	0	0	72	72	0	144	72	62	134
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0	0	0			0		

Heti óraszámok

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Ágazati alapoktatás	7	9	—	—	—	16	—	—	—
Szakirányú oktatás	—	—	11,5	11,5	23	47	—	—	—
Szakmai órakeret	—	—	—	—	—	—	29,5	32	36,9
Szabad sáv	—	—	2,5	2,5	1	5	5,5	3	6,1
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31		36	31	

Éves óraszámok

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
Ágazati alapoktatás	252	324	—	—	—	576	—	—	—
Szakirányú oktatás	—	—	414	414	713	1572	—	—	—
Szakmai órakeret	—	—	—	—	—	—	1062	992	2054
Szabad sáv	—	—	90	90	31	211	198	93	291
Éves összes óraszám	252	324	504	504	744	2328	1260	1085	2345
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31		36	31	

Gyakorlatigényes tanulási területek, tantárgyak

	9.	10.	11.	12.	13.	9-13.	1/13.	2/14.	13-14.
A jelen és a jövő infokommunikációja									
Gyakorlati helyszín: fizika labor, informatikai labor									
Informatikai és távközlési alapok I. (80% 108/108)	87					87	87		87
Informatikai és távközlési alapok II. (60% 144/144)		87				87	87		87
Programozási alapok									
Gyakorlati helyszín: informatika labor									
Programozási alapok (80% 144/144)	58	58				116	116		116
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.									
Gyakorlati helyszín: tanterem, informatika terem									
IKT projektmunka I. (80% 162/108)	44	87				131	87		87
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.									
Gyakorlati helyszín: tanterem, informatika terem									
IKT projektmunka II. (80% 216/217)			87	87		174		174	174
Asztali és mobil alkalmazások fejlesztése, szoftvertesztelés és adatbázis-kezelés									
Gyakorlati helyszín: informatika labor									
Asztali alkalmazások fejlesztése (80% 180/180)			72	72		144	144		144
Adatbázis-kezelés I. (80% 72/72)			58			58	58		58
Adatbázis-kezelés II. (70% 62/62)					44	44		44	44
Asztali és mobil alkalmazások fejlesztése és tesztelése tantárgy (70% 217/217)					152	152		152	152
Szoftvertesztelés (70% 72/72)				51		51	51		51
Webes technológiák									
Gyakorlati helyszín: informatika labor									
Webprogramozás (80% 144/144)			58	58		116	116		116
Frontend programozás és tesztelés (70% 186/186)					131	131		131	131
Backend programozás (70% 186/186)					131	131		131	131

12. Informatika és távközlés ágazat
5 0613 12 03 SZOFTVERFEJLESZTŐ ÉS –TESZTELŐ szakma
9-13. ÉVFOLYAM

Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok									
		9.		10.		11.		12.		13.	
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5									
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv									2	
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	0,6	2,4								
	Informatikai és távközlési alapok II.			1,6	2,4						
Programozási alapok	Programozási alapok	0,4	1,6	0,4	1,6						
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	0,3	1,2	0,6	2,4						
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.					0,6	2,4	0,6	2,4		
Asztali és mobil alkalmazásfejlesztés, szoftver-tesztelés és adatbázis-kezelés	Asztali alkalmazások fejlesztése					0,5	2	0,5	2		
	Adatbázis-kezelés I.					0,4	1,6				
	Adatbázis-kezelés II.									0,7	1,6
	Asztali és mobil alkalmazások fejlesztése és tesztelése									2	5
	Szoftvertesztelés							0,6	1,4		
Webes technológiák	Webprogramozás					0,4	1,6	0,4	1,6		

	Frontend programozás és tesztelés									2,1	4,9
	Backend programozás									1,7	4,1
Szakmai angol	Szakmai angol					2		2			
	Szabad sáv					2,5		2,5			
	Összesen:	1,8	5,2	2,6	6,4	6,4	7,6	6,6	7,4	8,5	15,5
	Elmélet és gyakorlat összesen:	7		9		14		14		24	
	Éves óraszám összesen:	252 / 36 hét		324 / 36 hét		504 / 36 hét		504 / 36 hét		744 / 31 hét	

12. Informatika és távközlés ágazat 5 0613 12 03 SZOFTVERFEJLESZTŐ ÉS –TESZTELŐ szakma SZAKKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK					
Tanulási terület	Tantárgy	Évfolyam / heti óraszámok			
		13.		14.	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0,5			
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv			2	
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	0,6	2,4		
	Informatikai és távközlési alapok II	1,6	2,4		
Programozási alapok	Programozási alapok	0,8	3,2		
Hatékony tanulás, önfelkészítés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	0,6	2,4		
Hatékony tanulás, önfelkészítés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.			1,6	6,4

Asztali és mobil alkalmazásfejlesztés, szoftver-tesztelés és adatbázis-kezelés	Asztali alkalmazások fejlesztése	1	4		
	Adatbázis-kezelés I.	0,4	1,6		
	Adatbázis-kezelés II.			0,7	1,6
	Asztali és mobil alkalmazások fejlesztése és tesztelése			2,1	4,9
	Szoftvertesztelés	0,6	1,4		
Webes technológiák	Webprogramozás	0,8	3,2		
	Frontend programozás és tesztelés			2,1	4,9
	Backend programozás és tesztelés			1,7	4,1
Szakmai angol	Szakmai angol	2		2,3	
Szabad sáv		5,5		0,6	
Összesen:		14,4	20,6	13,1	21,9
Elmélet és gyakorlat összesen:		35		35	
Éves óraszám összesen:		1260 /36 hét		1085 /31 hét	

KERESKEDELEM ÁGAZAT

KERESKEDELMI LOGISZTIKUS

A szakma alapadatai

Az ágazat megnevezése:	Kereskedelem
A szakma megnevezése:	Idegen nyelvű ipari és kereskedelmi technikus
A szakma azonosító száma:	5 0417 13 01
A szakma szakmairányai:	Kereskedelmi logisztika
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:	5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:	5
Ágazati alapoktatás megnevezése:	Kereskedelem ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részsakmák megnevezése:	nincs
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:	280 óra

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség:
Alapfokú iskolai végzettség
Alkalmassági követelmények
Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

- Számítógép internetkapcsolattal
- Projektor, nyomtató, szkener
- Irodai szoftverek
- Bizonylatok
- Irodatechnikai eszközök

Eszközjegyzék Kereskedelmi logisztika szakmairányra

- Számítógép
- Irodai programcsomag
- Iktatóprogram
- Hálózat
- Internet-hozzáférés
- Nyomtató
- Szkener
- Telefon
- Fénymásoló
- Projektor
- Irodatechnikai eszközök: iratmegsemmisítő, hőkötő, lamináló, spirálozó
- Irodaszerek
- Nyomtatványok
- Bizonylatok
- Szakkönyvek
- CD-jogtár
- Projektmenedzsment-szoftver
- Flipchart tábla
- Mérőeszközök

• Árumszorgató gépek és eszközök

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszám	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám		252	324	450	450	694	2170	1130	870	2000
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	108	108	0	0	0	216	108	0	108
	Vállalkozások működtetése	0	72	0	0	0	72	72	0	72
	Tanulási terület összórászáma	108	180	0	0	0	288	180	0	180
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	72	0	0	0	108	72	0	72
	Digitális alkalmazások	90	72	0	0	0	162	162	0	162
	Tanulási terület összórászáma	126	144	0	0	0	270	234	0	234
Idegen nyelvű üzleti kommunikáció a logisztikában	Üzleti levelezés idegen nyelven	0	0	36	36	0	72	0	78	78
	Szóbeli üzleti kommunikáció idegen nyelven	0	0	0	36	0	36	0	47	47
	Tanulási terület összórászáma	0	0	36	72	0	108	0	125	125
Marketing	Marketing alapjai	0	0	144	0	0	144	144	0	144
	Tanulási terület óraszám	0	0	144	0	0	144	144	0	144
Szállítmányozási és fuvarozási feladatok	Szállítmányozási alapok	0	0	0	180	0	180	0	186	186
	Külkereskedelmi ismeretek	0	0	0	0	78	78	32	62	94
	Közlekedéscsúszrajz	0	0	54	0	0	54	54	0	54
	Szállítmányozási és fuvarozási feladatok	0	0	0	0	93	93	0	93	93
	Tanulási terület összórászáma	0	0	54	180	171	405	86	341	427
Raktározási ismeretek	Raktározási alapismeretek	0	0	108	0	0	108	108	0	108
	Raktározás a gyakorlatban	0	0	0	72	72	144	108	0	108
	Raktárirányítás	0	0	0	0	47	47	0	47	47
	Raktári mutatószámok	0	0	0	0	47	47	54	0	54
	Speciális áruk raktározása	0	0	72	0	0	72	36	0	36
	Tanulási terület összórászáma	0	0	180	72	166	418	306	47	353
Logisztikai ügyintézői feladatok	Logisztika alapjai	0	0	0	126	0	126	126	0	126
	Készletgazdálkodás	0	0	0	0	124	124	0	124	124
	Vállalati logisztika	0	0	0	0	109	109	0	109	109
	Vezetési ismeretek	0	0	36	0	0	36	36	0	36
	Tanulási terület összórászáma	0	0	36	126	233	395	162	233	395

Projektmenedzsment	Projektmenedzsment szakaszai idegen nyelven	0	0	0	0	31	31	0	31	31
	Projekttek vezetése a gyakorlatban	0	0	0	0	31	31	0	62	62
	Tanulási terület összórászama	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0	140	140	0		160		

Projektek szakmai oktatásban

Projekt nap a Gazdálkodás és menedzsment valamint a Közlekedés és Szállítmányozás ágazathoz 1. nap – 1. projekt

Ágazat	Gazdálkodás és menedzsment				
Képzési szint	9. évfolyam – ágazati alapozó oktatás				
Témakör	A háztartások gazdálkodása				
Projekt megnevezése	Felelősen gazdálkodó család				
Projekt nap célja	Minden gazdasági szereplő elemi érdeke, hogy az ország lakosság tájékozott legye a pénzügyek területén, pénzügyi döntéseiket kellő körültekintéssel hozzák meg. A magasabb pénzügyi kultúra nagyban segíti az egyéneket a váratlan gazdasági és jövedelmi sokkok kezelésében. Fontos, hogy a tanulók ismerjék azokat az információkat, melyekkel elkerülhetik a pénzügyi kockázatokat. Célunk a tanulók körében a készpénzkímélő fizetés rendszeres használatának erősítése, felelős döntés meghozatalának képessége a megtakarításokról, hitelfelvételről. Meg kell ismerniük a lakossági pénzügyek során alkalmazott bizonylatokat és biztonsággal kell tudniuk azokat kitölteni kézzel és elektronikus formában is. Tudniuk kell használni az informatikai felületek által nyújtott lehetőségeket pénzügyeik intézése során (pl e-bank használata).				
Projekt óraigénye	7 óra				
Fejlesztendő kompetenciák	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság, felelősség mértéke	Attitűdök	Digitális kompetenciák
	Példákon keresztül bemutatja a háztartások legfontosabb bevételeit, kiadásait	Ismeri a legfontosabb háztartási pénzügyi tranzakciókat	önállóan	Pozitívan közelít a háztartási pénzügyek kezeléséhez, mer és tud a rábizott összeggel gazdálkodni	
	Értelmezi a háztartási költségvetés egyenlegét, a megtakarítás fogalmát	Ismeri a háztartások megtakarítási lehetőségeit	önállóan	tudatosan dönt megtakarításairól, annak befektetéséről, mérlegeli az egyes megtakarítási formák hozamát, kockázatát	
	Értelmezi a háztartási költségvetés egyenlegét és a hiány	Ismeri a háztartások hitelfelvételi lehetőségeit, az egyes	instrukciók alapján	Képes és tud ésszerű kockázatot vállalni, képes banki	

	finanszírozás lehetőségeit, az előre hozott fogyasztást	hitelformák kockázatát		ügyintézővel kapcsolatot kiépíteni, visszajelzéseket adni
	Azonosítja a pénzügyi bizonylatokat, felismeri milyen pénzügyi tranzakciónál melyiket kell használni	Értelmezni, és az alapján kitölteni tudja a háztartások által használt pénzügyi bizonylatokat	Instrukciók alapján, részben önállóan	Értő módon tudja olvasni az egyes bizonylatokat, Képes ismereteit tudatosan fejleszteni
	Képes eligazodni a bankok internetes felületein, tud ügyintézőt kezdeni és megvalósítani	Ismeri az e-bankolás lehetőségeit, előnyeit	instrukciók alapján részben önállóan	Részben a 10 ujjas vakírás segítségével gyorsabb munkára képes, Tudja alkalmazni az internet adta pénzügyi ügyintézés lehetőségeit, Döntéséért képes felelősséget vállalni
A tanulónak adott feladatok, útmutatások	Feladat			Értékelés módja
	Átutalási megbízás önálló, hibátlan kitöltése kézzel és elektronikus úton			Csak hibátlan kitöltés elfogadható
	Tudjon banki információk alapján egy 500.000,- Ft-os megtakarításra befektetési lehetőségeket ajánlani a projektnapot biztosító pénzintézetnél			Szakmai helyesség alapján történő értékelés, helyes számítások eredményeinek figyelembe vételével
Tudástár	penziranytu.hu anyagai			
	otpfayalapitvany.hu			
	kh-vigyazzkeszpenz.hu			
	penz7.hu			

Projekt nap a Gazdálkodás és menedzsment valamint a Közlekedés és Szállítmányozás ágazathoz

2. nap – 2. projekt

Ágazat	Gazdálkodás és menedzsment
Képzési szint	9. évfolyam – ágazati alapozó oktatás
Témakör	A vállalat termelői magatartása
Projekt megnevezése	Nem született vállalkozónak – de megtanulhatod. Vállalkozói fórum
Projekt nap célja	A Kormány az Európai Unióval kötött Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a 15-25 év közötti fiatalok munkanélküliségének csökkentését, a foglalkoztatási lehetőségeik bővítését, és a vállalkozóvá válás elősegítését. Minden ember valamilyen formában kapcsolatba kerül működő vállalkozással, akár piaci partnerként, akár munkavállalóként, akár ötleteit megvalósító, saját magát próbára tevő vállalkozóként. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy tanulóink ne csak tananyag szinten ismerjék a vállalkozások működését, hanem betekintést nyerjenek a vállalkozások, vállalkozók mindennapi életébe.

Projekt óraigénye	7 óra				
	Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság, felelősség mértéke	Attitűdök	Digitális kompetenciák
Fejlesztendő kompetenciák	Példákon keresztül bemutatja a vállalkozóvá válás lehetséges okait, a vállalkozói készségeket, kompetenciákat	Ismeri a vállalozási célokat, motivációkat (ötlet megvalósítás, piaci rés kihasználás, nyereség elérése, kényszervállalkozás stb)	önállóan	Pozitívan közelít a vállalkozásokhoz, érti azok fő elveit, indítékait	Munkája során rendszeresen használja az IKT eszközöket információ gyűjtésre, feldolgozásra és tárolásra.
	Azonosítja az egyes vállalozási formákat és elemzi azok előnyeit és hátrányait.	Tisztában van az egyes vállalozási formák jellemzőivel.	önállóan	Belátja a gazdaság működési szabályainak fontosságát, Tud ésszerűen dönteni a vállalozási formákról Kérdéseket fogalmaz meg a különböző vállalozási formák működésére vonatkozóan.	
	Felkészül az állásinterjúra egy lehetséges megpályázni kívánt állásnak megfelelően, a céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókincsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, Aktívan részt vesz a meghívott vállalozó által tartott állásinterjún	
	Kitölti és a megfelelő helyekre eljuttatja a vállalozásnál keletkezett dokumentumokat, azokat megfelelő biztonsággal tárolja	Ismeri a vállalozás adminisztratív munkaköreiben használt dokumentumokat, bizonylatokat	Instrukciók alapján, részben önállóan	Értő módon tudja olvasni az egyes bizonylatokat, azokat képes kézzel és elektronikus úton kitölteni, előállítani a 10 ujjas vakírás segítségével.	
	Adott szituációnak megfelelően alkalmazza a munkahelyi kapcsolatokat	Tisztában van a munkahelyi szabályokkal, ismeri és érti azok fontosságát	instrukciók alapján, részben önállóan	Törekszik az üzleti partnerekkel és munkatársakkal való udvarias kommunikációra. Aktívan részt vesz	

	meghatározó szabályokat			szituációs gyakorlatokban	
A tanulóknak adott feladatok, útmutatások	Feladat			Értékelés módja	
	Munkaszerződés elkészítése			Csak hibátlan megoldás fogadható el	
	Komplex teszt megoldása			Értékelés az érettségi követelmény szint szerint	
Tudástár	vallalkozas-okosan.hu				
	vallalkozztudatosan.hu				
	job-center.hu				
	www.nyf.hu.ugyvitel - www.hrportal.hu				

MELLÉKLETEK

Tantárgyi programok:

- GIMNÁZIUMI tantárgyi programok
- FAKULTÁCIÓK tantárgyi programjai
- TECHNIKUM közismereti tantárgyi programok

Szakmák programjai

a.) Technikumi képzések programjai

- Pénzügyi-számviteli ügyintéző
- Vállalkozási ügyviteli ügyintéző
- Szoftverfejlesztő és –tesztelő technikus
- Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus
- Logisztikai technikus
- Postai üzleti ügyintéző
- Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus
- Idegen nyelvű kereskedelmi és ipari technikus

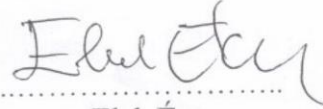

NYILATKOZAT

1. Az ózdi Széchenyi István Katolikus Technikum és Gimnázium felülvizsgált és módosított Szakmai Programját megismertük, véleményeztük és elfogadásra javasoljuk.

Zimmermann Tamás
Képzési tanács részéről

Elek Éva
diákönkormányzat részéről

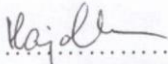
Szőke Gábor
iskolalelkész

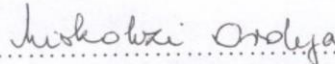
Varga István
szülői munkaközösség részéről

Ózd, 2024. szeptember 02.

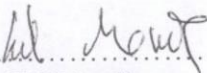
2. A felülvizsgált és módosított Szakmai Programot a nevelőtestület 2024. szeptember 2-án véleményezte és elfogadta.

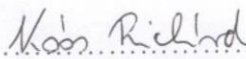
Hajdu Krisztián
igazgató

Miskolczi Orsolya
igazgatóhelyettes

Gál Monika
munkaközösség-vezető

Koós Richárd
munkaközösség-vezető

Ózd, 2024. szeptember 02.

3. A módosított Szakmai Programot a fenntartó jóváhagyta.

.....
a fenntartó képviselője

Eger, 2024. ....

JELLENLÉTI ÍV

Széchenyi István Katolikus Technikum és Gimnázium

Tantestületi megbeszélés az átdolgozott Szakmai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat és Házirend megismerése és véleményezése tárgyában.

1.	Tóth József	21.	Cseh Tamásné
2.	Stutal József	22.	Kovács László
3.	Lisné László	23.	Jászai Péter
4.	Bárdosné Raminórné Gille	24.	Juhász
5.	Tatár Péter	25.	Borján Boda Judit
6.	Simló Péter Tibor	26.	Bólyos
7.	Szabó	27.	Varga Edit
8.	Andrák Gyula	28.	Szarka Attila
9.	Mócs Róbert	29.	Varga
10.	Rékai János	30.	Juhász
11.	Juhász	31.	Székely Balázs
12.	Jagy István	32.	Juhász
13.	Jagy István	33.	Juhász
14.	Hórnagy Mária	34.	Miskolci Orsolya
15.	Juhász	35.	Ferenc
16.	Juhász	36.	Kajdó
17.	Juhász	37.	
18.	Czegledi Orsolya	38.	
19.	Kovács János Zoltán	39.	
20.	Schmidt Zsuzsanna	40.	